

B O D E

DES

HEILS IN CHRISTUS.

„DE HEER IS NABIJ!”

FIL. 4 : 5.

Bevende Jaargang.

Rotterdam,

1 8 6 4.

INHOUDS-OPGAVE

VAN DEN

Zevenden Jaargang.

	Bladz.
1. <i>Het stuaan in de vrijheid.</i>	1.
2. <i>Zelfverloochening.</i>	9.
3. <i>De openbaring Gods in Christus.</i>	12.
4. <i>Wat is de wedergeboorte?</i>	17.
5. <i>„De Heer zal voor u strijden, en gij zult stil zijn.”</i>	31.
6. <i>Lagen des vijands aan het begin van den levensweg.</i>	33.
7. <i>Beschouwing over den brief van Paulus aan de Galatiërs.</i>	
<i>Hoofdstuk I.</i>	38.
II.	81.
III.	113.
IV.	145.
V.	161.
VI.	177.
8. <i>Abraham en Lot.</i>	52.
9. <i>„Trek mij, wij zullen u naloopen.”</i>	62.
10. <i>De opnåme der Gemeente en de dag des Heeren.</i>	65.
11. <i>„Ontbindt hem, en laat hem hecngaan.”</i>	78.
12. <i>De uittocht uit Egypte.</i>	92.
13. <i>De grootste schat</i>	96.
14. <i>Wat is de heiligmaking?</i>	97.
15. <i>De doortocht door de Roode zee.</i>	109.
16. <i>Israël voor Kanaän.</i>	128.
17. <i>Jezus Christus, onze voorspraak.</i>	142.
18. <i>De begrafenis van den Moorman.</i>	157.
19. <i>God in alle dingen.</i>	173.
20. <i>Het verlangen naar den hemel.</i>	186.

Het staan in de vrijheid.

»Staat dan in de vrijheid, met welke ons Christus vrijgemaakt heeft, en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen» (Gal. 5 : 1). Geene vermaning des apostels is noodzakelijker voor ons dan deze. Wij zijn zoo geneigd, om, nadat wij de verlossing in Christus Jezus hebben verstaan en aangenomen, daarvan af te wijken en ons wederom met het juk der dienstbaarheid te laten bevangen. Het gevoel der in ons wonende zonde kan er ons zoo ligt toe brengen het vertrouwen op dit volbragte werk te verliezen; en het is natuurlijk, dat wij dan meer geneigd zijn te zuchten en te klagen, dan ons te verblijden. Wij zijn met de zichtbare en niet met de onzichtbare dingen bezig. Het verstaan der waarheid gaat dan niet gepaard met een werkdadig geloof. In zulk eenen toestand maken wij gewoonlijk dezelfde ervaringen als vroeger; en het is daarom zoo noodig, dat ons telkens op nieuw wordt voorgesteld, waarvan wij verlost zijn, en hoe wij deze verlossing zijn deelachtig geworden.

»Een kwade boom kan geene goede vruchten voortbrengen.» Dit woord, welks waarheid door niemand ontkend wordt, drukt zeer juist den toestand uit, waarin de mensch zich van nature bevindt. De mensch is een zondaar, hij is geheel verdorven en tot alle goed onbekwaam. Niet alleen getuigt zijn verleden, wat hij is, maar zijn geheele wezen; hij is niet alleen verwerpelijk om hetgeen hij gedaan heeft, maar zijne geheele natuur is verwerpelijk voor God. Zijn hart is eene bron, waaruit voortdurend het kwade opwelt. Hij bevindt zich in eenen toestand, waarvan niets te hopen, niets te verwachten is; en hij heeft ook geene kracht om zich uit dezen toestand op te heffen.

Hij is verloren — voor altijd verloren; hij is dood in zonden en misdaden — dood voor God.

God nu heeft in zijne groote barmhartigheid en liefde voor dien verlorenen zondaar in de overgave van zijnen Zoon eenen uitweg bereid. Het kruis van Christus openbaart ons eene volmaakte verlossing — eene verlossing, die ons geheel en al in veiligheid stelt. Zoodra wij dit werk door het geloof aannemen, zijn wij door hetzelfde niet alleen geregtvaardigd, maar ook vrijgemaakt. Door den dood van Christus zijn wij van onze zonden en van het oordeel bevrijd en met God verzoend; en door de opstanding van Christus zijn wij geregtvaardigd voor God en het leven Gods deelachtig geworden. Dit werk alleen kan den zondaar rust en vrede geven, en God wil dat wij ons vertrouwen alleen op dit werk stellen. Doen wij dit, dan zijn wij gelukkig en dan wordt God verheerlijkt. Het is echter alleen door het geloof, dat men in staat is die verlossing te verstaan en aan te nemen.

Velen, die hunnen verlorenen toestand inzien, willen evenwel niet gelooven, voordat zij van hunne zaligheid verzekerd zijn. Zij willen in zichzelf gevoelen, dat zij behouden zijn. Hetgeen men echter voelt, behoeft men niet meer te gelooven. En de door Christus aangebrachte verlossing wordt den geloovige geschonken. De Heer zeide tot Thomas: »Zalig, die niet zullen gezien, en nogtans zullen geloofd hebben.» God beantwoordt het eenvoudige geloof, en Hij beantwoordt het terstond. Dit zien wij b. v. bij de groote zondares, die in het huis van Simon den Farizeër aan de voeten van Jezus lag. Zij maakte zijne voeten nat met hare tranen, en droogde ze af met de haren van haar hoofd. En Jezus zeide tot haar: »Uwe zonden zijn u vergeven; ga henen in vrede.» — Evenzoo bij den verloren zoon. »Als hij nog ver was, zag hem zijn vader, en werd met innerlijke ontferming bewogen, en toeloopende viel hem om zijnen hals, en kuste hem.» De vader wachtte niet eens, totdat de zoon zijne zonden beleden had. — Zoo ging het ook met den stokbewaarder

te Filippi, die in denzelfden nacht een verloren zondaar was, die zichzelf naar het leven stond, en door het geloof in Jezus zich met zijn gansche huis verblijdde. Voorzeker, ontelbare voorbeelden uit het verledene en uit het tegenwoordige getuigen, dat God onmiddellijk antwoordt. Wie op zijne gebeden vertrouwt, of op een bepaald teeken of op een aangenaam gevoel wacht, die kan soms langen tijd rond dwalen, al is het ook dat de genade Gods hem niet aan zichzelf overlaat. Dat zien wij in Thomas. De Heer overtuigde hem van zijne opstanding acht dagen later dan de andere discipelen, en hij moest de *voor ons* zoo heerlijke woorden hooren: »Zalig, die niet zullen gezien en nogtans zullen geloofd hebben.»

»Geregvaardigd uit het geloof hebben wij vrede bij God door onzen Heer Jezus Christus;» — derhalve niet door onze *gebeden*, maar door *onzen Heer Jezus Christus*. Indien de verloren zondaar in waarheid zijnen toestand erkent, dan neemt hij den toevlugt tot God. Hij belijdt zijne zonden en smeekt om genade, en wat ondervindt hij? Dat God reeds voor lang aan hem, den vijandigen en goddeloozen zondaar heeft gedacht en voor hem heeft gezorgd. Hij heeft zijnen eeniggeboren Zoon voor hem overgegeven, en heeft al zijne zonden op Hem gelegd. Gelooft hij aan dien God, die Jezus, onzen Heer, uit de dooden heeft opgewekt, dan is hij van de vergeving zijner zonden zeker. Hij is geregvaardigd en heeft vrede met God.

In dit geloof staande, blijft er niets anders over dan God te loven en te prijzen. Wat zou men ook anders doen, waar men zulk eene genade deelachtig geworden is? En toch duurt die vreugde dikwijls niet lang. Spoedig komen er nieuwe zuchten, en ontstaat er nieuwe vrees. De zonde in het vleesch — het booze, dat hij dagelijks in zich ontdekt, en waardoor wij zoo dikwijls verzocht worden, verontrust hem op nieuw. Hij heeft wel eenen Verlosser voor zijne *zonden*, maar niet voor zijne *zonde*. Het werk van Christus stelt hem gerust met betrekking tot hetgeen hij *gedaan* heeft, maar geenszins tot hetgeen

hij is. Waardoor ontstaat dit? Strekt het werk van Christus zich inderdaad niet verder uit? O voorzeker; maar het ontbreekt hem aan de kennis van de volheid van dit werk. Hij ziet niet, dat door dit werk zoowel de *zonde* geoordeeld is, als de *zonden* vergeven zijn. En daarom is hij met vrees en onrust vervuld.

Welken weg slaat de geloovige nu gewoonlijk in, als hij bemerkt, dat de zonde in het vleesch nog aanwezig is? Hij gaat met bidden en smeeken tot God. De zonde in het vleesch maakt hem ellendig en ongelukkig, en hij bidt God hem daarvan te verlossen. Doch al bidt hij er ook dagelijks om, en al brengt hij het telkens wederom voor God, zoo heeft er toch geene verlossing, zooals hij die wenscht, plaats. Hij wil eene verlossing voor het *oog* en niet voor het *geloof*. En in dezen toestand blijft menigeen jaren lang, en moet toch altijd wederom belijden, dat in hem, d. i. in zijn vleesch, niets goeds woont. Zulk eene ervaring kan zeer ligt wantrouwen omtrent de liefde, genade en magt Gods in het hart werken. Hoe zou dit ook anders kunnen, als alle gebeden onverhoord blijven! Maar waarom verhoort God deze gebeden om verlossing van de zonde niet? Omdat Hij in het werk van Christus reeds eene verlossing van de zonde heeft bewerkt — eene verlossing, die slechts door het geloof ons deel wordt. Indien God zulke gebeden verhoorde, zou Hij het werk van Christus voor onvoldoende verklaren — en dat kan Hij in eeuwigheid niet doen.

Vele opregte zielen stellen alles in het werk om het kwade, dat in hen woont, te wederstaan. Zij slaan allerlei wegen in om dit doel te bereiken, maar ondervinden, dat alles te vergeefs is. Zij ervaren de heerschappij en de kracht der zonde en hunne eigene onmagt. Zij erkennen, dat het goed is de zonde te overwinnen, en dat God dit regtmatig kan eischen; maar toch gevoelen zij zich dienst-knechten der zonde. Zij zijn onder haar gevangen — in eene ellendige en verschrikkelijke gevangenis; waarin hun niets anders overblijft, dan de treurige en toch vergeefsche

uitroep: »Ik ellendig mensch, wie zal mij verlossen van het ligchaam dezes doods?»

De laatste helft van Rom. 7 geeft ons eene ernstige beschrijving van dezen toestand, waarin zich zoovele geloovigen bevinden. In hunne harten is weinig vrede en vreugde, maar des te meer onrust en neerslagtigheid, weinig lof en dank, maar vele zuchten en tranen; en dit kan ook niet anders. Velen vragen zich zelven in zulk eenen toestand: »Ben ik wel waarlijk bekeerd? Heb ik mij zelven niet bedrogen?» Anderen worden moedeloos; zij zien het nuttelooze van al hunne pogingen in, en laten de handen zinken. Zoo gaat dan hun leven troosteloos en vruchteloos voorbij, daar zij *zien* willen, wat zij alleen door het geloof vinden en in het geloof bezitten kunnen. En het geloof zoekt niets in ons zelven, maar alles buiten ons in het werk van Christus. In dit werk vindt het alles, wat noodig is om niet alleen geregtvaardigd, maar ook vrijgemaakt van de zonde hier beneden te wandelen.

Bij velen is ook eene zeer gebrekkige kennis van den verdorvenen toestand des vleesches. Zij zijn niet geestelijk genoeg, om vleesch en geest te onderscheiden; en wanneer zulk eene gebrekkige kennis met ligtvaardigheid of met groote geleerdheid gepaard gaat, zijn hoogmoed en zelfverblindings de natuurlijke gevolgen. Men gebruikt de waarheid tot verheerlijking van zichzelf en niet tot die van God. Dikwijls verwacht men ook de *zonde* met de *zonden* — de bron met de gevolgen. Men wordt b. v. driftig of toornig; men belijdt en oordeelt dit voor God; maar men ziet niet in, dat deze toorn het gevolg is van hebzucht of andere vleeschelijke dingen. Indien wij echter waarlijk de zonde als zonde kennen, en dan als gevangenen onder haar zuchten, zoo moet men de oorzaak zoeken in de gebrekkige kennis van de verlossing, die in Christus Jezus is, dat Hij ons namelijk door zijn eigen offer niet alleen van onze zonden, maar ook van de zonde verlost heeft. Het geloof daarentegen roept zegevierend uit: »Ik dank God door Jezus Christus, mijnen Heer.»

»Zoo is er dan geene verdoemenis voor hen, die in Christus Jezus zijn.» Het werk van Christus heeft elke verdoemenis voor ons opgeheven. Het is zeker, dat niet alleen onze zonden, maar ook de in het vleesch wonende zonde ons in de verdoemenis zouden brengen, indien wij niet voor beiden een geldig offer in den dood van Christus hadden. Gode zij dank, dat wij dit hebben! Hij is om onze zonden overgeleverd (Rom. 4 : 25), en God heeft in het offer van Christus de zonde in het vleesch geoordeeld. Dit betuigt het Woord Gods ons zeer bepaald: »Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vleesch krachteloos was, deed God, daar Hij, zijnen Zoon zendende in gelijkheid van het vleesch der zonde, en (als offer) voor de zonde, de zonde in het vleesch veroordeelde» (Rom 8 : 3).

Voor degenen, die in Christus Jezus zijn, is dus de zonde in het vleesch geoordeeld. Hoe kan nu de aanwezigheid der zonde ons nog verontrusten, indien zij reeds geoordeeld is, en wij geen oordeel meer over haar te wachten hebben? Wij oordeelen de zonde voor God, omdat God ze in Christus geoordeeld heeft, -en daardoor betuigen wij, dat wij met Hem en niet met de zonde één zijn. Doch hare aanwezigheid kan ons niet verontrusten, noch ons verhinderen met God gemeenschap te oefenen en in zijne tegenwoordigheid te wandelen. Wanneer wij echter naar het vleesch wandelen of het vleesch veroorloven in ons te werken, dan zijn wij verontreinigd en de praktische gemeenschap met God is verbroken. Dit duurt zoo lang, tot wij onze zonden opregt belijden, en de getrouwe en regtvaardige God ons vergeven en gereinigt heeft (1 Joh. 1 : 9). Zoo wij deze belijdenis nalaten, dan wandelen wij met een onrein hart en hebben nooit ware gemeenschap met God. Derhalve de *aanwezigheid* van het vleesch of van de zonde verontreinigt ons niet en verhindert onze gemeenschap met God niet, maar het *wandelen* naar het vleesch.

Onze toestand voor God wordt daardoor niet aangetast of veranderd. Wij zijn in Christus, den opgestanen, en

daarom kan ons geene verdoemenis meer treffen. Voor Hem bestaat er geen oordeel meer, en daarom ook niet voor allen, die in Hem zijn. »Want de wet des geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrij gemaakt van de wet der zonde en des doods» (Rom 8 : 2). Wij zijn nu in eenen geheel *nieuwen* toestand voor God. Vroeger waren wij in het vleesch, en de zonde in het vleesch kenmerkte onzen toestand voor God. Wij waren verwerpelijk en verdoemenswaardig. Maar nu is onze toestand geheel veranderd; de zonde in het vleesch is geoordeeld en wij zijn in Christus, en daarom is er geene verdoemenis meer voor ons. »Gij zijt niet in het vleesch, maar in den Geest, zoo anders de Geest Gods in u woont.» Wanneer nu onze toestand voor God in den Geest is, dan is die onberispelijk en volmaakt. De aanwezigheid der zonde in het vleesch heeft alzoo met onzen toestand voor God niets te maken, en kan ons in dit opzicht niet verontrusten. Wie daardoor verontrust wordt, gelooft niet, dat de zonde geoordeeld en zijn toestand voor God in den Geest is.

Het blijft steeds waar, dat het vleesch aanwezig is, en dat daarin niets goeds woont — dat zien en ondervinden wij dagelijks — maar wij zijn niet in het vleesch, maar in den Geest. Wij zijn in den opgestanen Christus en volkomen van de zonde gescheiden. Het kruis van Christus scheidt den geloovige niet alleen van zijne zonden, maar ook van de zonde. »Die van Christus zijn, hebben het vleesch gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden» (Gal. 5 : 24). Naar den ouden Adam, naar den mensch, die onder de zonde verkocht was, bestaan wij voor God niet meer. »Dit wetende, dat onze oude mensch met Hem gekruisigd is, opdat het ligchaam der zonde te niet gedaan worde, opdat wij niet meer de zonde dienen.» Doch wij zijn ook met Christus opgestaan, en als opgestanen met Hem geheel van de zonde gescheiden en staan niet meer onder hare magt.

Hoewel het vleesch in ons woont, zoo zijn wij toch even ver daarvan gescheiden als Christus zelf, die ter rechterhand

Gods zit, omdat wij in Hem zijn — ja zoo ver als de hemel van de aarde is. Dit zegt ons Gods woord. In Col. 3 worden zij, die met Christus opgestaan zijn, vermaand hunne leden, die op de *aarde* zijn, te dooden. En welke zijn deze leden? »Hoererij, onreinigheid, schandelijke beweging, kwade begeerlijkheid en de gierigheid.» Deze leden zijn te zamen het ligchaam der zonde, d. i. de zonde in het vleesch.

In het werk van Christus vinden wij dus alles wat voor onze regtvaardiging en verlossing noodig is. Wij zijn voor God in rust en zekerheid, omdat wij in den opgestanen Christus zijn, en zijn ook door den in ons wonenden Geest bekwaam welbehagelijk voor God te wandelen. Wat kan ons nu in dezen gezegenden toestand nog schaden of verontrusten? Wat ontbreekt ons voor God, nu wij in Christus zijn? De zonde in het vleesch is geoordeeld, het kruis heeft er ons van gescheiden. Zoo spreekt het geloof, en het oordeelt goed, want het is op het onbedriegelijke Woord Gods en op het volbrachte werk van Christus gegrond. Is het nu in overeenstemming met het geloof God te bidden, dat Hij ons van de zonde in het vleesch verlosse? Bewijzen wij daardoor niet ten duidelijkste, dat wij de uitgestrektheid van het werk van Christus niet verstaan, en dat wij geenszins door het geloof in hetzelfde rusten? En ach! hoeveel gebeden worden niet dagelijks door de geloovigen tot God opgezonden om hen van deze of gene zonde, die in het vleesch woont, vrij te maken. Moge de Heer toch onze harten verlichten en door zijnen Geest in ons werken, opdat wij door het geloof ten allen tijde in het werk van Christus rusten, zoowel met betrekking tot onze zonden, als tot de in het vleesch wonende zonde.

Ziedaar eenige woorden over het staan in de vrijheid. Het is echter niet door eene verstandelijke kennis, maar door het geloof, dat wij daartoe in staat zijn. Het geloof, dat van ons zelven afziet op het werk van Christus, het geloof, dat zich alleen door het Woord Gods laat leiden, verstaat, ontvangt en verwezenlijkt deze waarheid. Velen

bezitten deze waarheid als eene leer, doch niet als het voorwerp des geloofs. Men spreekt er over en misschien met veel duidelijkheid, maar de geheime zuchten en klagen bewijzen te duidelijk, dat men zelf niet gelooft, wat men zegt. En al kan ook de bloote kennis dezer waarheid eene oppervlakkige rust voor God geven, zij geeft toch geene kracht om als een van de zonde vrijgemaakte te wandelen. En dat is toch het doel Gods met onze verlossing. Daarom geve ons de Heer, dat wij deze heerlijke waarheid door het geloof mogen omvatten; opdat wij allen bekwaam mogen zijn »te bedenken de dingen, die boven zijn, niet, die op de aarde zijn;» opdat wij ons, daar Christus ons leven is, mogen verheugen in de hemelsche dingen, en alzoo Hem, die ons riep en ons verlost, mogen verheerlijken.

Zelfverloochening.

»Zoo iemand achter mij wil komen, die verloochene zichzelven, en neme zijn kruis dagelijks op, en volg mij» (Luk. 9 : 23). Met deze woorden sprak de Heer het hoofdbeginsel uit van den christelijken wandel. Hij was de eerste, die het uitsprak. En waarom? Omdat Hij gekomen was zelfverloochening voor ons mogelijk te maken. Zoo-lang toch als men niet van zichzelven verlost is, kan men onmogelijk zichzelven verloochenen. Heeft men zijn eigen leven niet verloren, dan heeft men zichzelven lief, dan zoekt men zichzelven, het eigen ik zit dan op den troon, en men maakt zichzelven tot middenpunt van alles. De zonde van den mensch was opstand tegen God, hij verklaarde zich onafhankelijk om zijn eigen wil te kunnen doen, en op dienzelfden oogenblik was hij slaaf van de zonde en van zichzelven. Uit dien toestand moet hij verlost worden, zal hij in afhankelijkheid van God zichzelven kunnen verloochenen. Daartoe nu is Christus gekomen. Zijn dood en zijne opstanding is de vernietiging dezer

slavernij. Wie in Hem gelooft, is met Hem gestorven en heeft dus zijn eigen leven verloren, hij is met Hem opgestaan en heeft dus een nieuw — het eeuwig — leven gevonden. Nu is hij geen slaaf meer, en behoeft dus zijn eigen wil niet meer te gehoorzamen. Hij is vrij om God te dienen. Hij is afhankelijk van God. Hij kan door de kracht Gods zichzelven verloochenen.

Het is van belang, dat wij deze dingen overdenken. Er wordt veel over zelfverloochening gesproken; doch weinigen komen er toe zich te verloochenen. Bij velen ligt de reden daarin, dat zij de kracht en de uitgestrektheid van het werk van Christus niet verstaan. Zoolang men die niet verstaat, gevoelt men zich altijd in meerdere of mindere mate gebonden, en is dus buiten staat zichzelven prijs te geven. Zoodra men dit echter verstaan heeft, dan is het onze roeping geworden in beoefening te brengen, wat wij in Christus bezitten. Wij worden geroepen als gestorvenen en opgestanen met Christus te wandelen. Wij hebben ons leven verloren, daar Christus voor ons stierf; wij staan niet meer in onszelf, maar in Hem voor God; maar nu moeten wij in den wandel ons leven verliezen. En dat is eene dagelijksche oefening. Daar wij nog op aarde zijn, woont het vleesch nog in ons, en dit wil het tegenovergestelde van hetgeen God wil. Onze natuur is eigenlievend en zelfzuchtig. Alles, wat de Heer van ons vraagt, is in strijd met onzen natuurlijken wil. Dat vleesch nu, die natuur moet door ons ten onder gehouden, die wil moet verloochend worden. En dat niet alleen in groote dingen, o neen! het allermeeft in de kleine bijzonderheden van het dagelijksch leven. In de binnenkamer, in het huisgezin, in den spoorwagen, in den winkel, met één woord, overal, ten allen tijde en onder *alle* omstandigheden moet men zichzelven verloochenen. In *alle* dingen kan men of zichzelven zoeken of zichzelven verloochenen. Iedere dag, ieder uur is er gelegenheid in het niet zoeken van zichzelven te toonen, dat men waarlijk God wil dienen. Daartoe zijn geene gaven noodig, dat kan een ieder in

den kring, waarin hij zich beweegt. Hoe liefelijk is de verschijning van den broeder of van de zuster, die niet voor zichzelf, maar voor anderen en in die anderen voor God leeft! Hoe heerlijk is het te zien, dat eene geliefkoosde bezigheid zonder een onvriendelijk gelaat wordt opgegeven om een ander genoeg te doen; dat eene prettige wandeling wordt nagelaten om vader, of moeder, of man, of vrouw, of broeder, of zuster te helpen; dat men den gezelligen huiselijken haard verlaat om door regen en wind een zieke te gaan troosten, dat men huis en hart openstelt om anderen te herbergen en zijn tijd besteedt om hun het verblijf aangenaam te maken. Waar alzoo gehandeld wordt, dient men God; want zegt Jakobus: »De zuivere en onbevleete godsdienst voor God en den Vader is deze: weezen en weduwen bezoeken in hunne verdrukking,» dus zichzelf te verloochenen.

Maar om alzoo te kunnen wandelen, moet men een hart hebben, dat God waarlijk lief heeft. Door de wet kan men tot geene zelfverloochening gebragt worden, ten minste niet tot eene, die Gode aangenaam is; de liefde echter vermag alle dingen. Zelfverloochening toch heeft eerst dan waarde voor God, wanneer zij vrijwillig, ongedwongen geschiedt. Voor iemand nu, die men lief heeft, valt het niet zwaar iets te doen. Zelfs het moeilijkste doet men gaarne. In de liefde tot God, die uit het ervaren van Gods liefde haren oorsprong neemt, ligt de kracht om zichzelf te verloochenen. Door de liefde gedreven geeft men gaarne zijnen eigen wil op om den wil Gods te doen; men is van *harte* gehoorzaam. Ja, wat meer zegt, men vindt een genot in dat verloochenen van zichzelf. En geen wonder! het doen van den eigen wil sleept altijd ellende na zich, terwijl het doen van Gods wil ons vreugde bereidt. Waarom is er in den hemel eeuwige en volmaakte blijdschap? Omdat de gemeenschap met God door geene zonde, door geene zelfzucht of eigenliefde wordt gestoord. En bovendien het verloochenen van zichzelf heeft het loon in zichzelf. Hier vindt het woord van Jezus zijne

volkomene toepassing: »Het is zaliger te geven (niet alleen geld en goed, maar bovenal zichzelf) dan te ontvangen.» Hoe meer wij onszelf vergeten om het heil van anderen te zoeken, des te gelukkiger zullen onze harten zijn. Een zalig gevoel, de vrede Gods, zal onze borst doorstroomen. God, onze Vader, zal er door verheerlijkt worden. Want wat is grooter wonder dan zulke zelfzuchtige menschen als wij zijn eigen genot, en gemak, en eer, en roem te zien vergeten om voor anderen te zorgen! Ieder zal moeten zeggen: Dat vermag alleen de genade Gods. Wie anders dan God had — om slechts één voorbeeld te noemen — den apostel Paulus in staat kunnen stellen, om tusschen het ontbonden worden en bij Christus te zijn, en het hier blijven ten nutte der Gemeente, het laatste te kiezen? (Fil. 1 : 23 — 26.) Dat was eene zelfverloochening zelfs in die dingen, waar het geene zonde zou geweest zijn het eerste te kiezen. Hij was een waardig navolger van Hem, die rijk zijnde om onzentwil arm werd, opdat Hij ons rijk zou maken. Geve de Heer ons allen, dat wij hem daarin navolgen, en een genot vinden in het verloochenen van onszelf!

De openbaring Gods in Christus.

»God, voortijds veelmaal en op velerlei wijze tot de vaders gesproken hebbende door de profeten, heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken door den Zoon.» Zoo spreekt Paulus tot de christenen uit de Hebreëen; zoo spreekt de Heilige Geest door hem tot ons. Welk eene heerlijke verklaring! God spreekt tot ons door zijnen Zoon Jezus Christus, die verre boven de engelen verheven is, die vóór de grondlegging der wereld bij Hem was, en die in de volheid des tijds mensch is geworden, gelijk als wij, uitgenomen de zonde. Het is niet meer het woord der profeten, die spraken van dingen, die zij niet hadden gezien, en van eene plaats, waar zij niet geweest waren; maar het is het woord van Hem, die zeggen kon: »Voor-

waar, voorwaar zeg ik u, wij spreken, wat wij weten, en getuigen, wat wij gezien hebben" (Joh. 3 : 11). Hij was in den hemel, Hij kende den Vader in al den rijkdom zijner liefde en genade, Hij wist hoe het harte Gods van vurige liefde klopt voor verlorene zondaars; Hij had God aanschouwd en kon getuigen van dingen, die Hij zelf gezien en zelf ondervonden had. En Hij kwam op aarde om dat hart Gods te openbaren, om in zijne handelingen te toonen, wie zijn Vader was en hoe Hij voor zondaars gezind was. »Niemand heeft ooit God aanschouwd; de eeniggeboren Zoon, die in den schoot des Vaders is, die heeft Hem ons verklaard" (Joh. 1 : 18). Welk eene onbegrijpelijke genade! De onzienlijke, ontoegankelijke God openbaart zich aan ons in al zijne volmaaktheid in den Zoon van zijn welbehagen. Niet langer behoeven wij ons te vergenoegen met de schaduw der toekomstige goederen, het beeld zelf der zaken staat ons voor de oogen; niet langer wordt de heerlijkheid Gods achter den voorhang verborgen, zij treedt in den Zoon aan het licht; niet langer spreekt God in orakeltaal van den hemel, Hij zelf verscheen in den Zoon op de aarde, om met den mensch in gemeenschap te treden. Het zijn geene woorden, geene beloften, geene verklaringen of profetieën meer, die ons Gods karakter en wezen openbaren, maar het is een levend persoon, die zelf God zijnde ons in alles gelijk werd, uitgenomen de zonde. Het is waar, wij hadden de verklaring Gods aangaande zijne natuur en zijn karakter moeten gelooven; maar hoe oneindig veel meer wordt ons hier gegeven. Wij zien Jezus op aarde wandelen als mensch; wij aanschouwen zijne daden en hooren zijne woorden; en bij elke schrede wordt ons de liefde Gods voor oogen gesteld. Wij zien zijne goddelijke wijsheid en magt; wij hooren woorden des eeuwigen levens, zooals nooit op aarde gesproken zijn; wij aanschouwen eene liefde, die verre boven ons verstand, ja boven dat der engelen gaat; met één woord wij aanschouwen de openbaring Gods; de hemelsche dingen worden voor den mensch aanschouwelijk

gemaakt; en hoewel wij met Petrus moeten uitroepen: »Heer, ga uit van mij, ik ben een zondig mensch!» zoo gevoelen wij ons toch wederom zoo onwederstaanbaar aange trokken, dat wij in stille aanbidding aan zijne voeten neêrziggen om te luisteren, te zien, op te merken en ons te verzadigen. Geene vrees vervult meer ons hart; het zijn hier geene donders en bliksemen, die ons in de ooren klinken, maar het is de taal van den Zoon des menschen, die ons hart met stillen vrede vervult. God treedt op eene voor den mensch toegankelijke wijze met ons in gemeenschap. Wij worden gemeenzaam met Hem en met de hemelsche dingen. »Hetgeen van den beginne was, hetgeen wij gehoord hebben, hetgeen wij gezien hebben met onze oogen, hetgeen wij aanschouwd hebben, en onze handen getast hebben van het woord des levens, dat verkondigen wij u, opdat ook gij met ons gemeenschap zoudt hebben, en deze onze gemeenschap ook zij met den Vader, en met zijnen Zoon Jezus Christus» (1 Joh. 1 : 1, 3). Zoo zal het ook ons zijn bij het lezen der evangelische geschiedenis. Indien wij de bedoeling Gods met de zending zijns Zoons verstaan, dat wij namelijk gemeenschap met Hem zouden hebben, dan zal die geschiedenis voor ons geene dorre mededeeling van feiten zijn, zooals zij, helaas! voor zoovelen is, maar zij zal ons het beeld van den Zoon des menschen, van God geopenbaard in het vleesch, in onovertreffbare schoonheid en frischheid voor oogen stellen, zoodat het ons is, alsof wij zelf dien Jezus zien handelen en hooren spreken. De liefde Gods wordt ons dan in daden en niet alleen in woorden openbaar.

Wilt gij eenige voorbeelden? Welnu, daar is een beangst en verontrust zondaar. Gij spreekt met hem over Gods liefde, doch hij gelooft u niet; gij kunt zijnen twijfel niet wegnemen. Eindelijk neemt gij den Bijbel; gij leest hem de geschiedenis van de Samaritaansche vrouw voor. Hij hoort, hoe de vermoeide Jezus alles vergeet om die zondares zalig te maken; hij ziet het, hoe het zijne spijs is verlorenen te zoeken. De schellen vallen hem

van de oogen; hij heeft met de oogen gezien, met de handen getast. — Een ander is bevreesd, dat zijne zonden te groot zijn. Gij leest hem die geschiedenis van den moordenaar aan het kruis voor. Die zelfverloochenende liefde van Jezus, die eigen lijden en smart vergat om aan dien zondaar te denken, is zij niet in staat het hardste hart te verbreken? Zou dat tooneel niet meer zeggen, dan woorden? — Of wilt gij andere voorbeelden? Gij zijt bevreesd voor de gevaren der woestijn, voor de listen des vijands, gij denkt nog eenmaal te zullen omkomen. Lees Matth. 14. De Heer wandelt op de zee; daar komt de stoutmoedige, op zijne eigene kracht vertrouwende Petrus Hem te gemoet; hij zinkt, hij roept om hulp, hij zou vergaan, maar ziet! op eens grijpt de hand van Jezus hem aan, rigt hem op en doet hem veilig in het scheepje komen. Krijgt gij geen moed bij dit tooneel? — Of gij hebt gezondigd, uwen Heer verloochend; de Heer zag u aan en met Petrus weendet gij bitterlijk; maar gij hebt tevens uw vertrouwen verloren, en gij zijt met Petrus heêngegaan om te visschen. Daar leest gij die treffende en liefelijke geschiedenis aan de zee van Tiberias (Joh. 21); gij hoort de woorden van Jezus, het is u, als waart gij zelf daar tegenwoordig geweest én — gij hebt uw vertrouwen herwonnen. — Misschien zijt gij met zorgen over uw tijdelijk bestaan vervuld. Gij zucht, gij klaagt, gij weent — maar op eens staat u die geschiedenis met levendige kleuren voor oogen, waar Jezus met vijf brooden en twee visschen meer dan vijf duizend menschen spijzigt, en het is u, als roept men u toe: Zou Hij, die de leliën bekleedt, en de raven spijzigt, u niet verzorgen? Een glimlach der hoop en des vertrouwens komt op uw gelaat; het beeld van Jezus heeft uwe tranen gedroogd! — Of gij zijt in rouw gedompeld over het verlies van hem, die u dierbaar was; en niemand kan u troosten. Daar slaat men Joh. 19 voor u open, en leest u voor hoe de stervende Jezus voor zijne moeder zorgde en haar den discipel, dien Hij lief had, opdroeg. Dat roerende tooneel verzekert u van de sympathie van

Jezus in uw lijden. — En zoo zou ik kunnen voortgaan, ik zou u kunnen wijzen op alle omstandigheden, waarin Jezus de liefde Gods heeft geopenbaard; doch deze voorbeelden zullen voldoende zijn om aan te toonen, van welk eene onberekenbare waarde zoodanige beschouwing der evangelische geschiedenis is. Die geschiedenis is de openbaring van het hart Gods; wij worden daarin bekend gemaakt met hetgeen in God woont; en dat niet in woorden, maar in de voorstelling van een leven — van het leven en de daden van Hem, die in den schoot des Vaders was en God heeft aanschouwd; en die op aarde kwam om ons God te verklaren. Welk eene genade, indien wij bij de openbaring van zulk eene liefde met vrijmoedigheid kunnen zeggen, dat is de liefde van *mijnen* Vader, het is de openbaring van hetgeen in zijn hart voor *mij* woont! Welk eene stof van eeuwige vreugde en dankzegging!

Reeds hier op aarde wordt het hart verkwikt door de aanschouwing van Gods liefde, reeds hier smaken wij een deel van die zaligheid, die op volmaakte wijze daarboven door ons zal genoten worden, als wij Jezus zullen zien en Hem gelijk zullen zijn, en tot in eeuwigheid in het huis des Vaders Hem zullen loven en prijzen.

Mogten wij allen meer genieten van deze heerlijke openbaring Gods! Indien wij den Zoon aanschouwen, leeren wij den Vader kennen, en, zegt Jezus: »Dit is het eeuwige leven, dat zij u kennen den eenigen, waarachtigen God en Jezus Christus, dien gij gezonden hebt.»

Wat is de wedergeboorte?

Er zijn weinig onderwerpen, die tot meer zwarigheden en verwarring aanleiding gegeven hebben, dan de wedergeboorte of de nieuwe geboorte. Velen, die zelven voorwerpen dezer nieuwe geboorte zijn, weten niet, wat zij is, en zijn dikwijls met twijfel vervuld, of zij haar ooit onderhouden hebben. Zij worden dag aan dag en jaar op jaar door vrees en twijfel gekweld. Dikwijls hebben zij hoop, dat deze groote verandering met hen plaats gehad heeft; maar spoedig komt er weder iets bij hen op, dat hun al hunne vroegere hoop voor bedrog doet houden. Zij oordeelen naar hun gevoel en naar hunne ondervinding en geenszins naar het eenvoudige onderwijs van Gods Woord. De oorzaak hiervan ligt grootendeels in de gebrekkige kennis van de bedoeling Gods; en van daar dat men zoo dikwijls de wedergeboorte en hare vruchten in plaats van Christus predikt, hetgeen noodzakelijk tot verwarring moet leiden. Het is mij daarom eene aangename taak in het licht der Heilige Schrift dit gewigtige onderwerp te onderzoeken.

Ik zal trachten de volgende vragen te beantwoorden: Wat is de wedergeboorte? — Hoe wordt zij gewerkt? — Welke zijn hare gevolgen?

I. Wat is de wedergeboorte? — Velen houden haar voor eene verandering der *oude natuur*, ongetwijfeld gewerkt door den invloed des Heiligen Geestes. Deze verandering geschiedt naar hunne meening langzamerhand, totdat eindelijk de oude natuur geheel vernieuwd is. Door deze beschouwing wordt echter de hopelooze verdorvenheid der menschelijke natuur gelochend; en juist die verdorvenheid wordt ons door het Woord Gods ten duidelijkste geleerd. God stelt ons den toestand van den mensch als onverbeterlijk voor. Om dit te bewijzen zal ik eenige schriftuurplaatsen aanhalen. » En de Heer zag, dat de boosheid des menschen menigvuldig was op de aarde, en *al*

het gedichtsel der gedachten zijns harten *te allen dage alleenlijk* boos was" (Gen. 6 : 5). De woorden »*al*» — »*alleenlijk*» — en »*te allen dage*» sluiten de mogelijkheid van een herstel van den toestand des menschen geheel buiten. Diezelfde onmogelijkheid blijkt uit Ps. 14 : 2, 3: »De Heer heeft uit den hemel nedergezien op de menschen-kinderen, om te zien, of iemand verstandig ware, die God zoekt. Zij zijn *allen* afgeweken, *te zamen* zijn zij stinkende geworden; er is *niemand*, die goed doet, *ook niet één*." Ziedaar een bewijs uit Mozes en de Psalmen, laat mij er nu nog twee aanhalen uit de profeten. »Waartoe zoudt gij meer geslagen worden? gij zoudt des afvals des te meer maken; het *gansche* hoofd is krank en het *gansche* hart is mat. *Van de voetzool af tot het hoofd toe is er niets geheels aan hetzelfde*" (Jes. 1 : 5, 6). »*Arglistig* is het hart, meer dan eenig ding, ja *doodelijk* is het, wie zal het kennen" (Jer. 17 : 9)? »*Alle* vleesch is gras, en al zijne goedertierenheid als een bloem des velds. Het gras *verdort*, de bloem *valt af*" (Jes. 40 : 6, 7).

Deze aanhalingen zullen voor het Oude Testament voldoende zijn; wij kunnen dus tot het Nieuwe overgaan. In Joh. 3 : 6 zegt Jezus: »Hetgeen uit het vleesch geboren is, dat is vleesch." In Rom. 3 : 9—19 lezen wij eene ontzettende beschrijving van den toestand des menschen; terwijl Rom. 8 : 7, 8 verklaart: »Daarom dat het bedenken des vleesch *vijandschap* is tegen God, want het *onderwerpt* zich der wet Gods *niet*, want het kan ook niet. En die in het vleesch zijn, kunnen God niet behagen."—Wij waren eertijds »*dood* in zonden en misdaden, *geene* hoop hebbende, en *zonder God* in de wereld" (Ef. 2 : 1, 12). — Wij zouden deze bewijzen kunnen vermenigvuldigen, doch deze zijn voldoende, om ons aan te toonen, welke de ware toestand der menschelijke natuur is. De mensch is »verloren" — »dood" — »schuldig" — »vervreemd" — »zonder kracht" — »alleenlijk boos" — en »te allen dage boos."

Hoe kan nu, zoo mogen wij met regt vragen, datgene, waarvan op zulk eene wijze gesproken wordt, veranderd

of verbeterd worden? »Kan ook een moorman zijn huid veranderen, of een luipaard zijne vlekken» (Jer. 13 : 23)? »Wat krom is, kan niet regt worden» (Pred. 1 : 15). Hoe naauwkeuriger wij Gods Woord onderzoeken, des te duidelijker zal het ons worden, dat God nooit het geval-lene en verdorvene herstelt, maar wel iets nieuws te voor-schijn roept. Zoo is het ook met den natuurlijken toe-stand des menschen. God tracht dien niet te verbeteren. Het Evangelie stelt zich niet ten doel de oude natuur te herstellen, maar eene nieuwe te geven. Het zet geen nieuwe lap op een oud kleed, maar geeft een geheel nieuw kleed. De wet zocht iets in den mensch, doch vond niets. De geboden en inzettingen aan den mensch gegeven, werden door dezen gebruikt om God ter zijde te stellen. Het Evangelie daarentegen stelt ons Christus voor als dengene, die de wet verheerlijkte; het toont ons Dien, die aan het kruis stierf, en alle inzettingen en eischen aan hetzelfde nagelde, die uit het graf verrees, en als overwinnaar zijne plaats ter regterhand der majesteit Gods in de hemelen in-nam; en het verklaart tevens, dat allen, die in Hem ge-looven, deelgenooten van zijn opstandingsleven en één met Hem zijn. (Zie: Joh. 20 : 31; Hand. 13 : 39; Rom. 6 : 4—11; Ef. 2 : 1—6; 3 : 13—18; Col. 2 : 10—15).

Het is van het grootste gewigt deze hoofdwaarheid dui-delijk te verstaan. Indien ik meen, dat de wedergeboorte eene verandering mijner oude natuur is, en dat deze ver-andering zich langzamerhand ontwikkelt, dan moet ik nood-zakelijk met angst en twijfel, met vrees, neerslagtigheid en droefheid vervuld zijn bij de ervaring, dat natuur natuur is, en tot aan het einde natuur blijft. Geen invloed of werk des Heiligen Geestes kan het vleesch ooit geestelijk maken. »Wat uit het vleesch geboren is, is vleesch;» en »alle vleesch is gras» — verdord gras. Volgens de Schrift kan het vleesch niet verbeterd worden, daar God het als »dood» beschouwt, en wij geroepen worden het »te dooden,» te onderwerpen en te verloochen. Op het kruis van onzen Heer Jezus Christus zien wij het einde van alles, wat tot

onze oude natuur behoort. »Die van Christus zijn, hebben het vleesch gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden» (Gal. 5 : 24). De apostel zegt niet: »Die van Christus zijn, *verbeteren* het vleesch,» maar die hebben het gekruist. Het vleesch is onverbeterlijk, en daarom is het door God op het kruis ter zijde gesteld. God beschouwt het vleesch als dood, en zoo moeten wij het ook beschouwen. Hij heeft het voor zijn aangezicht weggedaan, en daarvoor moeten wij het steeds houden. Wij mogen het niet veroorloven zich in iets te toonen. God erkent het niet. Het bestaat voor Hem niet meer. Wel is het in ons, maar God geeft ons het voorregt het als *dood* te beschouwen en te behandelen, waartoe wij door de kracht van den in ons wonenden Geest in staat zijn. »Alzoo ook gij, houdt het daarvoor dat gij wel der zonde dood zijt, maar Gode levende zijt in Christus Jezus, onzen Heer» (Rom. 6 : 11).

Dit is een groote troost voor een hart, dat zich jaren lang met de verbetering zijner natuur heeft bezig gehouden; — een groote troost voor een geweten, dat in de toenemende verbetering dier natuur den grond voor zijnen vrede gezocht heeft; — een groote troost voor hem, die langen tijd met ernst naar de heiligmaking gestreefd heeft, maar die meende, dat deze heiligmaking bestaat in de verbetering van datgene, wat de heiligheid haat en de zonde liefheeft. Hoe heerlijk is het voor dezulken de ware natuur der wedergeboorte te verstaan! Hij, die het niet zelf ondervonden heeft, kan zich de vreeselijke kwelling en de bittere teleurstelling niet voorstellen, die eene ziel ondervindt, welke in den ijdel en waan verkeerende, dat de natuur voor verbetering vatbaar is, na eenen langen strijd de onmogelijkheid hiervan inziet. Maar hij kan zich ook onmogelijk de vreugde voorstellen, die de borst doorstroomt bij de ontdekking, dat God geene verbetering des vleesch es zoekt, maar dat Hij het vleesch als dood en ons als in Christus levend, één met en aangenomen in Hem aanziet.

Wat is derhalve de wedergeboorte? Het is eene nieuwe

geboorte — de mededeeling van een nieuw leven — het inplanten eener nieuwe natuur — de vorming van eenen nieuwen mensch. De oude natuur blijft, wat zij is, en de nieuwe natuur, geheel van de oude gescheiden, wordt medegedeeld. Zij heeft hare eigene gewoonten, hare eigene wenschen, haar eigen doel, hare eigene behoeften. En deze zijn allen geestelijk, hemelsch, goddelijk. Haar streven is naar den hemel. Zij put uit de hemelsche bron, uit welke zij ontstaan is. Gelijk in de natuur het water opstijgt tot dezelfde hoogte, van waar het komt, alzoo stijgt de nieuwe, goddelijke natuur op tot de goddelijke bron van haar ontstaan. De wedergeboorte is de mededeeling der goddelijke natuur (2 Petr. 1 : 4). »Naar zijnen wil heeft Hij ons gebaard» (Jak. 1 : 18). Zij is van het begin tot het einde het werk Gods. God is de werkmeester, de mensch is het gelukkige, begunstigde voorwerp van dit werk. Zijne medewerking wordt niet verlangd in eenen arbeid, die ten allen tijde den stempel eener almachtige hand moet dragen. God was het alleen in de schepping — en Hij moet het ook alleen zijn in het heerlijke werk der wedergeboorte.

II. Na uit de Schrift bewezen te hebben, dat de wedergeboorte geene verandering van de natuur van den gevallen mensch is, maar de mededeeling eener nieuwe, goddelijke natuur, moeten wij onderzoeken — hoe de wedergeboorte gewerkt wordt. Dit is een punt van groot belang, daar het Woord Gods het middel is, dat de Heilige Geest gebruikt om doode zondaars levend te maken. Door het Woord des Heeren werden de hemelen toebereid, en door het Woord des Heeren worden doode zondaars levend gemaakt. Het Woord des Heeren is schepend en wederbarend. Het riep werelden in het aanzijn; — het roept zondaars uit den dood in het leven.

In het onderhoud van onzen Heer met Nikodemus (Joh. 3) worden ons vele nuttige lessen gegeven over de wijze, waarop de wedergeboorte gewerkt wordt. Nikodemus was »een mensch uit de Farizeën,» »een overste der Joden,»

»een leeraar in Israël.» Hij behoorde tot de aanzienlijken en braven des lands. Hij kwam tot Jezus om van Hem te leeren, doch de Heer, die wist, dat hij aan iets anders behoefte had, zegt tot hem: »Voorwaar, voorwaar, zeg ik u: tenzij iemand wederom geboren wordt, hij kan in het koningrijk Gods niet ingaan.» Hoe vreemd moet dit den jood, die zich met regt beriep op zijne geboorte uit Abraham, in de ooren geklonken hebben! Door dit ééne woord werden al zijne voorregten nietig verklaard, werd zijne eigengerechtigheid den bodem ingeslagen. Een tollenaar, een zondaar, ja de verwerpelijste der menschen-kinderen stond gelijk met hem, den regtvaardigen Farizeër! Welk eene vernedering! Om het koningrijk Gods in te gaan moest hetzelfde met hem plaats hebben, als met een goddeloos zondaar. — Doch het antwoord van Jezus was niet alleen vernederend voor Nikodemus, het was ook dwaas in zijne oogen. — Hij zeide: »Hoe kan een mensch geboren worden, nu oud zijnde? Kan hij ook andermaal in zijner moeders schoot ingaan en geboren worden?» Neen, Nikodemus! uwe vraag bewijst, dat gij de verdorvenheid der menschelijke natuur niet gelooft, en daarom den Heer niet begrijpt. Al zoudt gij tienduizendmaal in uwer moeders schoot ingaan en geboren worden, gij zoudt toch altijd een natuurlijk mensch blijven; »want wat uit het vleesch geboren is, is vleesch.» Doe met het vleesch, wat gij wilt, gij kunt het niet veranderen of verbeteren; — niets kan vleesch in geest hervormen. Verhef het tot den rang eens farizeërs, eens leeraars onder Israël, het blijft altijd hetzelfde vleesch. Hoe vroom, hoe braaf, hoe regtschappen het ook zijn moge, het is verdord gras; al zijn trachten, streven en werken wordt door de pen der goddelijke ingeving »een wegwerpelijk kleeid» genoemd (Jes. 64 : 6).

Maar laat ons zien, hoe de Heer de vraag van Nikodemus beantwoordt. Hij zegt: »Voorwaar, voorwaar zeg ik u, zoo iemand niet geboren wordt uit water en geest, hij kan in het koningrijk Gods niet ingaan. Hetgeen uit het vleesch geboren is, is vleesch; en hetgeen uit den Geest

geboren is, is geest. Verwonder u niet, dat ik u gezegd heb: Gijlieden moet wederom geboren worden. De wind blaast, waarheen hij wil en gij hoort zijn geluid, en gij weet niet, van waar hij komt, en waar hij heengaat, alzo is een iegelijk, die uit den Geest geboren is" (vs. 5 — 8). Door deze woorden leeren wij dus, dat de wedergeboorte door »water en geest" moet gewerkt worden. Een mensch moet uit water en geest geboren zijn, voor dat hij het rijk Gods zien of tot zijne diepe, hemelsche geheimen doordringen kan. »De natuurlijke mensch begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn, want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden (1 Kor. 2 : 14).

Wat moet men echter onder de uitdrukking »uit water geboren worden" verstaan? Ik wil deze vraag door eenige bijbelplaatsen trachten te beantwoorden, want eerst door het vergelijken van verschillende plaatsen met elkander kan men tot het ware verstand eener onduidelijke plaats komen. Het is eene groote genade voor den ongeleerden christen, dat hij niet noodig heeft buiten de Schrift den waren zin eener plaats te zoeken.

In Joh. 1 : 11—13 lezen wij: »Hij is gekomen tot het zijne en de zijnen hebben hem niet aangenomen. Maar zoo velen hem aangenomen hebben, dien heeft Hij magt gegeven, kinderen Gods te worden, namelijk, *die in zijnen naam gelooven*; welke niet uit den bloede, noch uit den wil des vleesches, noch uit den wil des mans, *maar uit God geboren zijn*." Hier zien wij dus, dat allen, die in den Heer Jezus gelooven, wedergeboren, d. i. uit God geboren zijn. Verder: »Voorwaar, voorwaar, zeg ik u: *Die mijn woord hoort en gelooft Hem, die mij gezonden heeft, die heeft het eeuwige leven, en komt niet in het oordeel, maar is uit den dood overgegaan in het leven*" (Joh. 5 : 24). — »Voorwaar, voorwaar zeg ik u: *die in mij gelooft, heeft het eeuwige leven*" (Joh. 6 : 47). — »Maar deze zijn geschreven, opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zone Gods; en *opdat gij, geloovende,*

het leven hebt in zijnen naam” (Joh. 20 : 31). Deze bijbelplaatsen bewijzen, dat de eenvoudige aanneming van de getuigenis van Christus de eenige weg is, langs welken wij dit eeuwige leven kunnen verkrijgen. Allen, die deze getuigenis gelooven, *hebben* dit eeuwige leven. — Men lette wel op, dat het niet dezulken zijn, die slechts *zeggen*, dat zij gelooven, maar dezulken, *die werkelijk gelooven*. In *dien Christus*, welken het Woord openbaart, even als in *dat Woord*, hetwelk Hem openbaart, is levengevende kracht. » Voorwaar, voorwaar zeg ik u: de ure komt, en is nu, wanneer de dooden zullen hooren de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven” (Joh. 5 : 25). Misschien zal de lezer vragen: Hoe staat dit alles met de beteekenis van het woord »water” in Joh. 3 : 5 in verband? Al deze plaatsen toonen ons aan, dat de nieuwe geboorte of het nieuwe leven, door *de stem van Christus* te voorschijn gebragt en medegedeeld wordt; en deze stem is *het woord Gods*, zoo als wij in Jak. 1 : 18 lezen: » Naar zijnen wil heeft Hij ons ge-
baard *door het woord der waarheid*.” Zoo ook 1 Pet. 1 : 23: » Gij, die niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad door het *levende en eeuwig blijvende woord Gods* zijt *wedergeboren*.” In deze beide plaatsen wordt uitdrukkelijk het Woord Gods als het werktuig voorgesteld, door hetwelk de nieuwe geboorte gewerkt wordt. Indien nu onze Heer van » geboren worden uit water” spreekt, dan is het duidelijk, dat Hij » het Woord” onder het beeld » van water” voorstelt — een beeld, hetwelk een leeraar in Israël had moeten verstaan, indien hij slechts Ezech. 36 : 25—27 opmerkzaam gelezen had.

In den brief aan de Efezen vinden wij eene schoone plaats, die, hoewel zij niet in verband met de wedergeboorte staat, ons evenwel het Woord Gods onder het beeld van water duidelijk voorstelt. » Gij mannen hebt uwe eigene vrouwen lief, gelijk ook Christus de gemeente heeft liefgehad en zichzelf voor haar heeft overgegeven; opdat Hij haar heiligde, *haar gereinigd hebbende met het bad des*

waters door het woord” (Ef. 5 : 25, 26). De Heer zegt tot zijne discipelen: »Gij zijt nu rein *om het woord*, dat ik tot u gesproken heb.” En in verband met die reiniging zegt Hij hun in Joh. 13 : 10: »Die *gewasschen* is, heeft niet noodig, als de voeten te wasschen, maar is geheel rein.” — Ook lezen wij in Tit. 3 : 5—7: »Niet uit de werken der regtvaardigheid, die wij gedaan hadden, maar naar zijne barmhartigheid door *het bad der wedergeboorte* en vernieuwing des Heiligen Geestes; denwelken Hij over ons rijkelijk heeft uitgegoten door Jezus Christus, onzen Zaligmaker, opdat wij, geregtvaardigd zijnde door zijne genade, erfgenamen zouden worden naar de hope des eeuwigen levens.”

Uit al deze plaatsen leeren wij, dat het Woord Gods het werktuig is, waarvan de Heilige Geest zich bedient om doode zondaars in het leven te roepen. Deze waarheid wordt op eene treffende wijze bevestigd door het onderhoud des Heeren met Nikodemus; want in plaats van op zijne vraag: »Hoe kan dit geschieden?” te antwoorden, plaatst hij dezen leeraar in Israël voor de koperen slang. De gebeten Iraëliet werd door een’ enkelen blik op de koperen slang geheel genezen, evenzoo ontvangt de doode zondaar nu het leven door een’ enkelen blik op Jezus aan het kruis en op Jezus aan de regterhand Gods. Het werd den Iraëliet niet gezegd op zijne wonde te zien, en evenmin wordt den zondaar gezegd op zijne zonden te zien, hoewel het gevoel zijner zonden hem op Christus doet zien. Eén blik op de koperen slang genas den Iraëliet, en één blik op Jezus maakt den zondaar levend. Niet de wijze, waarop hij die slang aanzag genas hem, maar het voorwerp zelf; alzoo is het niet de wijze, waarop de zondaar tot Jezus komt, die hem het leven geeft, maar het voorwerp zelf, waarop hij ziet.

Dit moest Nikodemus leeren, en dit moeten wij allen leeren. Begint men over de wedergeboorte te redeneren, dan geraakt men in verwarring; indien men echter in Jezus gelooft, dan is men wederom geboren. Het mensche-

lijk verstand kan de wedergeboorte niet begrijpen. Velen houden zich bezig met het ontstaan dier geboorte, in plaats van met het Woord, dat wederbaart; en daarom komen zij in verlegenheid en verwarring. In plaats van op Christus te zien, zien zij op zichzelf, en daar er tusschen het voorwerp, waarop wij zien, en de werking van dat zien, een noodzakelijk verband bestaat, zoo is het ligt te begrijpen, wat het gevolg moet zijn, als wij op onszelf zien. Wat zou een Israëliet gewonnen hebben, als hij op zijne wonde had gezien? Niets. Maar wat ontving hij door het zien op de koperen slang? Zijne gezondheid. En wat wint een zondaar, als hij op zichzelf ziet? Niets. En indien hij op Jezus ziet? Het eeuwige leven.

III. Wij moeten nu ten slotte de gevolgen der wedergeboorte beschouwen. — Wie is in staat die gevolgen naar waarde te beschrijven? Waar is de man, die ons voldoende de neigingen verklaren zal, die het bewustzijn uit God geboren te zijn in ons bewerkt? Wie kan de vreugde en de heerlijke gemeenschap met God naar waarde voorstellen, die door een kind Gods genoten worden? Hoort hoe de Heilige Geest zelf hierover spreekt. »Ziet, hoe groote liefde ons de Vader gegeven heeft, dat wij kinderen Gods zouden genaamd worden. Daarom kent ons de wereld niet, omdat zij Hem niet kent. Geliefden! nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen; maar wij weten, dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijk wezen, want wij zullen Hem zien gelijk Hij is” (1 Joh. 3 : 1—3). »Want zooveel als er door den Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods. Want gij hebt niet ontvangen den geest der dienstbaarheid, wederom tot vreeze, maar gij hebt ontvangen den geest der aanneming tot kinderen, door welchen wij roepen: Abba, Vader! Dezelfde Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn. En indien wij kinderen zijn, zoo zijn wij ook erfgenamen, — erfgenamen van God en medeërfgenen van Christus, zoo wij anders met Hem lijden, opdat wij ook met Hem verheerlijkt wor-

den" (Rom. 8 : 14—17). Welke heerlijke voorregten zijn ons door de genade Gods geschonken! Leven, vrede, en het deelgenootschap aan de heerlijkheid Gods! Waarom zijn er zoo weinigen, die dezelve genieten? Waarom is veler hart zoo bezwaard en veler oog zoo beneveld? Omdat velen niet verstaan, dat die voorregten het onmiddelijk gevolg der wedergeboorte zijn. Beschouwen wij dit een weinig nader.

Zoodra een zondaar, zelfs de allerslechste, in het gevoel zijner zonden het evangelie Gods in zijn hart opneemt, zoodra hij met de waarachtige belijdenis zijner schuld van harte gelooft, »dat Christus voor onze zonden gestorven is naar de schriften, en dat Hij begraven is, en ten derden dage is opgewekt naar de schriften," wordt hij in denzelfden oogenblik een volkomen verlost, geregtvaardigd en door God aangenomen mensch. Op denzelfden oogenblik ontvangt hij het leven. Christus is de waarheid en het leven, en als wij deze waarheid opnemen, zoo nemen wij Christus op, en als wij Christus opnemen, hebben wij het leven. »Wie in den Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven" (Joh. 3 : 36).

Het ontvangen van het eeuwige leven is dus het onmiddelijk gevolg van onze vereeniging met den persoon van Christus. »Die den Zoon heeft, heeft het leven" (1 Joh. 5 : 12). Wij ontvangen dit leven niet daardoór, dat wij iets *in ons gevoelen*, maar daardoor, dat wij *in Christus gelooven*. Door het zien op onszelfen, of het zoeken in onszelfen komen wij nooit tot de zekerheid, dat wij het leven bezitten, maar eenvoudig door de geloovige aanname van Christus, den Verlosser. — Die Christus nu, die het leven is, en door wien wij het leven hebben, heeft een werk tot verzoening en verlossing voor ons volbragt. Door dit werk hebben wij *vrede* met God. »Wij dan geregtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben *vrede* bij God door onzen Heer Jezus Christus" (Rom. 5 : 1). Hij heeft door het bloed zijns kruises *vrede* gemaakt" (Kol. 1 : 20). Wanneer ik, verloren zondaar, aan God als Regter denk, dan

heb ik het bloed des kruises noodig om mij langs den weg der gerechtigheid in zijne tegenwoordigheid te brengen. Ik moet verstaan, dan aan elken eisch, die God, de regtvaardige regter, mij stelt, op eene goddelijke wijze en voor eeuwig door het dierbare bloed van Christus voldaan is. Dat geeft *vrede* aan mijne ziel. Ik zie, dat door dit bloed »God regtvaardig is, en dengene regtvaardigen kan, die uit het geloof van Jezus is» (Rom. 3 : 26); dat Hij op het kruis met betrekking tot mijne zonden verheerlijkt is geworden, ja dat de zonde vernietigd is. Nu is mij de last van de schouders genomen en mijne schuld uitgedelgd; nu kan ik vrij ademen; ik heb volkomen *vrede*. Ik ben zoo vrij, als het bloed van Christus mij vrijmaken kan; en de regter zelf heeft door de opwekking van onzen plaatsbekleeder verklaart, dat Hij door zijn werk geheel is bevredigd.

De eerste gevolgen der wedergeboorte zijn dus *leven* en *vrede*. Het eerste wordt ons deel door de vereeniging met Jezus, het laatste door de geloovige aanneming van zijn werk. Doch er zijn meer zegeningen aan die geboorte verbonden. Naar het eeuwig raadsbesluit van Gods verkiezende liefde maakt Hij ons tot kinderen, leidt Hij ons in zijne familie en brengt Hij ons in zijne innigste gemeenschap. Dat is veel meer, dan de zekerheid, dat mijne zonden vergeven zijn. Dit brengt mij zoo nabij God, als het slechts mogelijk is; hierdoor kan ik al mijne zwakheden en nooden vol vertrouwen tot Hem brengen. Hij heeft mij lief, niet omdat Hij iets goeds in mij ziet, maar omdat ik zijn kind ben. Gelijk een hulpeloos wicht het voorwerp van onophoudelijke zorg en verpleging is, gelijk de vader, niettegenstaande dat kind niets voor hem doen kan, het zoo onuitsprekelijk bemint, dat hij het voor geen tienduizend werelden zou willen ruilen — alzoo verzorgt en bemint onze hemelsche Vader ons met eene *volmaakte* liefde. En deze liefde openbaart zich niet alleen in het uitdeelen van zegeningen, maar ook in het uitoefenen der tucht. Deze tucht is zoowel een voorregt, als de ze-

geningen Gods. Zij heeft haren grond in de betrekking, waarin wij tot God staan. Een vader tuchtigt zijne kinderen, omdat het zijne kinderen zijn; met anderen heeft hij niets te maken. Zoo bewijzen de tuchtigingen Gods, dat Hij ons als zijne kinderen beschouwt, daar Hij niets aan ons wil zien, wat niet goed is; opdat wij daardoor zijner heiligheid zouden deelachtig worden (Zie Hebr. 12 : 9, 10).

Het is noodzakelijk, dat wij verstaan, dat alle handelingen van onzen Vader volkomen liefde zijn. »God is liefde.» Dikwijls schijnt ons alles donker en onverklaarbaar, omdat wij het »waarom» en het »waartoe» van Gods handelingen niet verstaan. De nevel, die onzen geest omzweeft, is zoo dik, dat hij ons verhindert, de heldere en verkwikkende stralen van het aangezicht onzes Vaders op te vangen. Dit is een ernstig tijdperk in de geschiedenis der ziel. Wij zijn dan in groot gevaar het gevoel der goddelijke liefde te verliezen. In zulk eenen tijd is de satan zeer bezig zijne vurige pijlen op ons af te schieten. Door deze onreine overleggingen van binnen en de verschrikkelijke oorblazingen van buiten is de ziel in gevaar het evenwigt te verliezen, en het heerlijke standpunt der rust in de goddelijke liefde te verlaten. — Dit kan de uitwerking zijn van de tucht Gods op onszelf, maar ons oordeel ten opzichte van anderen kan evenzeer verkeerd zijn. Ons oordeel is dikwijls zoo hard, wanneer wij anderen in verdrukking zien; wij vergeten zoo ligt met betrekking tot anderen, dat de tucht Gods niet altijd om eene bijzondere zonde is, maar zeer dikwijls dient om eene zonde te voorkomen. Laat mij een voorbeeld nemen. Mijn kind is bij mij in de kamer en geniet het volle vertrouwen, dat onze betrekking medebrengt. Iemand komt mij bezoeken, die mij iets wil mededeelen, hetgeen mijn kind niet hooren mag. Zonder reden op te geven, verlang ik dat het de kamer verlate. Indien het nu geen vol vertrouwen in mijne liefde stelt, dan kan het uit mijne handwijze allerlei verkeerde gevolgtrekkingen maken. Later echter, als ik weêr alleen ben, roep ik het bij mij, ver-

klaar het de geheele zaak, en bij de vernieuwde ervaring van mijne liefde vergeet het de treurige argwaan van den vorigen oogenblik. — Zoo gaat het niet zelden bij ons. Als wij stil moesten zijn, zijn wij aan het gissen, als wij vertrouwen moesten, twijfelen wij. O laat ons toch de onveranderlijke, oneindige liefde van onzen hemelschen Vader vasthouden! Hij zal ons niet begeven noch verlaten, totdat wij daarboven de ongestoorde en eeuwige gemeenschap van zijn huis zullen genieten.

En nu ten slotte nog een enkel woord tot sommigen onzer lezers. Wij hebben gezegd, dat God alleen de werkmeester in de wedergeboorte is, en wij de gelukkige en begunstigde voorwerpen van dit werk zijn. Dit is de volle waarheid, — eene waarheid, die evenwel onze verantwoordelijkheid niet uitsluit. Er zijn vele — ook verstandige menschen, die, als zij ernstig uitgenoodigd worden, het evangelie der genade Gods aan te nemen, met het antwoord gereed zijn: »Ik kan niet gelooven, zoo God mij daartoe de kracht niet geeft; en die kracht zal ik niet verkrijgen, als ik niet uitverkoren ben.» Dit is eene zeer eenzijdige godgeleerdheid; ja, wat nog erger is, door deze eenzijdige beschouwing komt men tot het maken van gevolgtrekkingen, die tot het ongerijmde en hoogstgevaarlijke geloof aan een onverbiddelijk noodlot leiden; waardoor de verantwoordelijkheid des menschen vernietigd en de zedelijke Godsregering onteerd wordt. De mensch gaat zorgeloos zijn verderf te ontmoet en God wordt tot oorzaak van zijn ongeloof gemaakt. God wordt tot een leugenaar gemaakt, en dan wordt Hij beschuldigd de oorzaak van het kwaad te zijn. Men verwerpt zijne aangeboden liefde, en verwijt Hem deze verwerping. Hoe ontzettend! Maar, mijn lezer! zoudt gij denken, dat deze redenering voor den regterstoel van Christus zal steek houden? Gelooft gij, dat daar ééne ziel het zal durven wagen, God als de oorzaak van het kwaad aan te wijzen? Neen! zulke dwaze redeneringen worden alleen op aarde, maar niet in de hel gehoord. Dáár klagen de verlorenen

zichzelven aan, terwijl de verlost en het Lam prijzen. Wanneer de onboetvaardige zondaar uit de enge ruimte des tijds in den oneindigen oceaan der eenwigheid is overgegaan, zal hij de diepte en de kracht van dat woord verstaan:

(Ik wilde, maar gij hebt niet gewild.)

Math. 23 : 37, Luk. 13 : 34). De verantwoordelijkheid des menschen wordt even goed in de Schrift geleerd, als de vrijmagt Gods. Het is voor den mensch onmogelijk een stelsel te vormen, in hetwelk iedere waarheid past; maar gelukkig! hij is niet geroepen stelsels te vormen, maar eenvoudig de getuigenis Gods te gelooven, en door dezelve gered te worden. God verkondigt nu „allen menschen alom, dat zij zich bekeeren” (Hand. 17 : 30). En deze uitnoodiging is gegrond op de openbaring eener liefde, die zoo schoon, zoo duidelijk, zoo rijk, zoo vrij en zoo magtig is, dat niemand haar ontgaan kan, uitgenomen zij, die weigeren het woord te hooren en te gehoorzamen, — zij, die een onverbiddelijk noodlot aannemen, en niet willen gelooven, dat het God geoorloofd is zijne liefde te openbaren, of dat het menschelijk hart onder den invloed dier liefde versmelten kan.

De Heer beware ons allen voor deze verschrikkelijke weigering, en vervulle ons hart meer en meer met de volheid zijner liefde in Christus!

„De Heer zal voor u strijden, en gij zult stil zijn!”

(Ex. 14 : 14).

Deze heerlijke woorden zeide Mozes tot de kinderen Israëls, als zij Egypte verlaten hadden en bij de Roode Zee aangekomen waren. Zij bevonden zich hier in eene zeer moeilijke positie. Vóór hen was de zee, achter hen de vervolgende vijanden en regts en links de woestijn. Iedere uitweg was afgesloten. Hoe gedroeg zich het volk nu in dezen toestand? Zooals het volk Gods zich altijd

gedragen heeft, en nog gedraagt, als het oog des geloofs gesloten is. Zij spraken tot Mozes: »Waren er geene graven in Egypte, dat gij ons moest wegvoeren, opdat wij in deze woestijn sterven zouden» (vs. 11). Het ongeloof ziet altijd op de omstandigheden; het oordeelt en handelt dienovereenkomstig, het geloof alleen houdt zich aan God vast. Het ongeloof ziet met een menschelijk oog, het geloof met het oog Gods; en waar het oog van den zwakken mensch geen' uitweg meer ziet, daar ziet het oog des Almagtigen uitwegen genoeg. In het geloof antwoordde Mozes het volk: »Vreest niet, staat vast, en ziet het heil des Heeren, dat Hij heden aan ulieden doen zal! want de Egyptenaars, die gij heden gezien hebt, zult gij niet weder zien in eeuwigheid. De Heer zal voor u strijden, en gij zult stil zijn.» Mozes bragt God in de omstandigheden, en was overtuigd, dat Hij magtig genoeg was aan alle kanten een' zekeren uitweg te openen, en dat Hij liefde genoeg had, om dit te doen. Voorwaar, God beschaamt nooit het geloof van zijn volk! In de moeilijkste omstandigheden roept Hij den zijnen toe: »Vreest niet!» — »Weest in geen ding bezorgd!» — »Ik wil voor u strijden, en gij zult stil zijn.» Het is zijn welbehagen, ja de vreugde zijns harten, in alle omstandigheden zijne innige liefde en zijn geheele medelijden voor de zijnen aan den dag te leggen. Hij leidt hen juist langs zulke wegen en door zulke omstandigheden, waar Hij gelegenheid vindt om te kunnen bewijzen: »Ziet toch, dat ik uw God ben, dat ik u van harte liefheb!» — Slechts het geloof erkent deze liefde, en verblijdt er zich in met een stil en overgegeven hart. Het ongeloof echter murmureert en twijfelt zelfs dan, als het reeds duizende bewijzen zijner liefde en magt gezien heeft. Daarom rigte de Heer onze blikken op Hem en op zijne liefde! Als wij Hem in zijne liefde en magt voor ons werkzaam zien in alle omstandigheden, waarin wij gebragt worden, dan zal ons hart getroost en gelukkig zijn, en wij zullen de bedoelingen Gods met ons leeren verstaan en Hem, die ons liefheeft, kunnen verheerlijken.

Lagen des vijands aan het begin van den levensweg.

Eenigen tijd geleden werd ik verzocht een' jongeling te bezoeken, die aan eene hartkwaal leed. Hij was brigadier bij de dragonders, doch sedert 70 dagen in het hospitaal. Bij gelegenheid van mijn bezoek was hij iets beter en in staat een weinig uit te gaan, zoodat ik met hem het plein der kazerne op en neêr wandelde. Ik bemerkte spoedig, dat hij in een zeer ongelukkigen gemoedstoestand verkeerde. Hij was ongeveer 5 jaren in het leger geweest, en had ongetwijfeld, gelijk de meeste jongelieden van zijn stand, een zeer los leven geleid. Eene kazerne-kamer is, zooals men weet, niet zeer bevordelijk voor zedelijkheid en godsvrucht. Er is geen geringe mate van genade en zedelijke kracht noodig om in staat te zijn den verderfelijken en verleidenden invloed der tooneelen in zulk een vertrek te wederstaan, en bijna alle jongelingen, die wel eene goede zedelijke opvoeding ontvangen hadden, maar Jezus niet kenden, zijn er voor bezweken.

Ik was daarom niet verwonderd over hetgeen brigadier D. mij van zijn leven verhaalde, hoewel hij mij zijne groote buitensporigheden volstrekt niet verzweeeg. Ik was zeer blijde uit zijne mededeelingen een diep gevoel van schuld te bemerken, en te zien hoe de ploegschaar der overtuiging de voren van het geweten omwendde, om het onverderfelijke zaad des Evangelies in eene vruchtbare aarde te doen vallen. Het is mij altijd aangenaam, wanneer het geweten luide bij iemand spreekt, en men eene diepe overtuiging van zonden heeft. Ik heb dikwijls opgemerkt, dat zij, die de haven van den waren vrede na de felste stormen van het geweten en de hevigste schokkingen van geheel hun zedelijk wezen bereiken, naderhand de standvastigste christenen zijn.

Daar het geweten van den jongen soldaat ontwaakt was,
 VII.

en het kostbare bloed van Jezus het goddelijke en algenoegzame geneesmiddel is voor een verbroken hart en een verontrust geweten, wees ik hem dadelijk op dien balsem der ziel. Ik poogde vooral eene waarheid, die twintig jaar geleden, mijzelven vrede had gegeven, hem duidelijk te maken, dat namelijk niet het werk van Gods Geest *in* ons, maar het werk *voor* ons, op Golgotha volbragt, ons behoudt. De Geest van God had zijn geweten van zonden overtuigd, doch alleen door op de waarde en de algenoegzaamheid der verzoening door Christus te vertrouwen, kon zijn geweten rust vinden. Als men door God over de zonden verontrust is, kan men alleen op eene goddelijke wijze tot vrede komen. Ik wil niet roepen: vrede, vrede! als er geen vrede is. Het moet een wezenlijk werk des H. Geestes zijn, die de angstige ziel de waarde doet zien van het verzoenend werk van Christus, dat voor eeuwig de zonde uitgedelgd en volmaakt aan de eischen van God voldaan heeft, aan de eischen van dien God, die nu zijne regtvaardigheid openbaart door de regtvaardiging van ieder, die eenvoudig in Jezus gelooft.

Nu bemerkte ik dat brigadier D. op geheel iets anders als op het volmaakte werk van den Zoon van God zag. Hij beproefde troost en rust te verkrijgen door zijn bijbellesen en bidden, — dingen, die, zooals ik hem zeide, als vruchten van het geloof in Christus, wel hoog te schatten zijn, maar als gronden voor den vrede van een schuldig zondaar, volstrekt geene waarde hebben. Ik zocht hem duidelijk te maken dat het onmogelijk was ooit gelukkig te worden of vrede te vinden, zoolang hij zijne oogen afwendde van het voorwerp, waarop God ziet. »God ziet op Christus; gij ziet op uwe werken. God zegt, als Ik het bloed zie, zal Ik voorbijgaan. God is tevreden met hetgeen Hij voor u gedaan heeft; gij wilt rust vinden in hetgeen gij beproeft voor Hem te doen. Welk een ontzettend verschil! God heeft steeds een volbragt werk voor de oogen en gij een nog te volbrengen werk. Van daar uwe ellende. Gij moet u ongelukkig gevoelen, zoolang gij op

een onvolbragt werk ziet. Als er iets gedaan moet worden, en ik poog dat te verrigten, maar kan het niet volbrengen, gevoel ik mij natuurlijk ongelukkig. Maar als ik zie, dat dit werk door een ander en wel door Christus voor mij verrigt is geworden, word ik volmaakt gelukkig."

Dit poogde ik mijn jongen vriend duidelijk te maken, terwijl wij het kazerne-plein op en neêr wandelden. Hij scheen er troost uit te putten; het was mij, alsof een straal van hemelsch licht zijne ziel binnendrong. Daar mijn tijd om was, nam ik afscheid van hem. Hij vergezelde mij tot aan de poort, gaf mij de hand, dankte mij hartelijk voor mijn bezoek, en beloofde de evangelieverkondiging op den volgenden avond bij te wonen, hetgeen hij ook deed.

Kort daarop verliet ik voor eenige weken de stad. Bij mijn terugkeer vernam ik, dat mijn arme vriend D. weder zeer ziek was, niet alleen naar het ligchaam, maar ook naar de ziel. Ik werd hierover zeer bedroefd en ging terstond naar het hospitaal. Zoodra ik den brigadier zag, bemerkte ik, dat men mij zijnen toestand niet overdreven had voorgesteld. — »Wel D.," zeide ik, »wat zijt gij veranderd! Ik dacht dat gij voor zes weken, toen wij bij de kazerne-poort afscheid van elkander namen, zoo gelukkig waart. Wat is er gebeurd?" — »O mijnheer," antwoordde hij, »ik ben bang dat ik niet het echte geloof heb. Ik vrees dat ik in het geheel niet bekeerd ben. Ik ben zeer ongelukkig."

Ik begreep dadelijk waar het hem scheelde, en zeide daarom: »Waarde vriend, voor zes weken waart gij bezig met uwe werken, en dien ten gevolge ongelukkig; thans, nu gij ziet op uw *geloof*, zijt gij het niet minder. En waarom? Eenvoudig, omdat gij, door op uw geloof te zien, uw oog van Christus afhoudt, even goed als wanneer gij op uwe werken ziet. Het geloof ziet nooit op zichzelf om te weten of het van den echten stempel is, maar ziet altijd op Christus, overtuigd dat Hij het regte voorwerp is. Daarenboven, vergun mij u te zeggen, dat

de grond van mijnen vrede niet is, dat ik vier en twintig jaar geleden bekeerd werd, maar dat Christus vóór achttien honderd jaar mijne zonden op het kruis droeg en zonder zonden naar den hemel ging. Ik geloof, dat ik bekeerd ben, dat eene wezenlijke verandering in mij plaats gevonden en Gods Geest zelf in mij gewerkt heeft, maar dat is toch de grond van mijnen vrede niet, en dit kan het ook niet zijn, zelfs al noemden alle heiligen op aarde en alle engelen in den hemel mijne bekeering eene volmaakte. Hetgeen mij vrede geeft, is dat God, wat mijne zonden betreft, volkomen bevredigd is door het volbragte werk van Christus. Gij kunt niet te eenvoudig zijn in uw begrip omtrent den waren grond van uwen vrede. Niet door uwe bekeering, uw geloof of uw gevoel, maar enkel omdat Jezus stierf en opstond, kunt gij vrede met God verkrijgen. Wat de H. Geest doet bij iemands bekeering en wat Christus deed door ons met God te verzoenen, moet zeker nooit van elkander worden gescheiden, maar evenmin met elkander verward worden. Duizenden doen dit, en geraken daardoor in duisternis en droefheid."

Zoo sprak ik met brigadier D., in wiens geestelijken toestand ik een levendig belang stelde. Ik had eenige chinaasappelen voor hem medegenomen, en bezigde een er van tot betoog van hetgeen ik hem vooral op het hart wilde drukken. »Ziet gij dezen chinaasappel," vroegde ik hem. »Als ik u dezen appel overhandig, wie zal dan uw dorst lesschen, de appel of uwe hand?"

»Natuurlijk de chinaasappel," antwoordde hij.

»Juist," hernam ik, »dat is duidelijk; een kind kan het begrijpen. Niet uwe hand, maar de chinaasappel doet u goed. Beiden zijn echter niet van elkander te scheiden, maar moeten evenmin verward worden. Dit is nu juist hetzelfde met uw geloof en het voorwerp waaraan dat geloof zich vasthoudt. Uw geloof kan zwak of sterk zijn, maar in elk geval is het niet uw geloof, maar Christus, die u rust geeft."

»Ik zie het in, mijnheer," zeide de jonge soldaat, met

kracht en warmte, »nu is het mij duidelijk. Ik heb van Christus afgezien, en daardoor ben ik in duisternis geraakt. Mogt ik voortaan mijn oog steeds op Hem gevestigd houden!”

»Dat hoop ik,» was mijn antwoord. »Wilt gij ellendig zijn, zie op uzelf; zoekt gij verstrooiing, zie rondom u; maar wenscht gij hemelsche blijdschap te genieten, sla het oog naar boven.»

Nadat wij ons gesprek nog eenigen tijd voortgezet hadden, nam ik weder afscheid van mijnen vriend. Toen ik eenige dagen daarna op weg was om het evangelie te verkondigen in eene zaal niet ver van de kazerne verwijderd, komt hij mij tot mijne groote verwondering en blijdschap met een vrolijk gelaat te gemoet. Hij scheen niet dezelfde man. Men had hem wegens zijn ligchaamsgestel voor de verdere militaire dienst ongeschikt geoordeeld, en hij wachtte nu op zijn ontslag. Toen ik mijne vreugde te kennen gaf hem te zien en de hoop uitdrukte, dat hij nu volkomen vrede had, zeide hij: »O ja, mijnheer, thans is mijn geluk volkomen, en ben ik besloten de banier des kruises door het gansche land te dragen.” Hij zeide dit met veel vuur en geestdrift. Ik twijfelde in het minst niet aan zijne opregtheid, maar vreesde toch, dat hij in een anderen strik van den vijand zou vallen, waarom ik hem antwoordde: »D., ik raad u aan op uwe hoede te te zijn. Door op uwe *werken* te zien, waart gij twee maanden geleden zeer ongelukkig, en dat waart gij niet minder toen gij voor twee weken op uw *geloof* zaagt. Thans, vergun mij het u te zeggen, zijt gij te zeer bezig met de *dienst*, waarmede gij voor den Heer wilt werkzaam zijn, en ik vrees, dat ook dat uw oog van Christus zal afhouden. Niet dat ik geloof of dienst gering acht, maar ik schat Christus hooger. Ik heb vele jong bekeerden ontmoet, die met de dienst des Heeren meer dan met Christus zelve bezig waren. Zij lieten toe dat hun werk zich plaatste tusschen Christus en hunne harten, en vervielen daardoor in treurigheid en neerslagtigheid. Hebt gij steeds uw oog

op den Meester gerigt, houdt gij u aan Christus vast, blijft gij in Hem, dan, maar ook dan alleen zult gij altijd en ook bij de verschijning des Heeren in zijne dienst bevonden worden. Slechts door in den wijnstok te blijven, brengen wij altijd vrucht voort. Wij hebben geen deel aan Christus door Hem te dienen, maar wij dienen Hem, als wij in Hem blijven. »Zoo iemand dorst,» heeft de Heer Jezus gezegd, »hij kome tot Mij.» Met welk doel? Om anderen te *trekken*? Neen, maar om *zelf te »drinken.*» En wat is het gevolg daarvan? »Stroomen des levenden waters zullen uit zijnen buik vloeijen.» Slechts dan, wanneer zij voortvloeit uit gemeenschap met den Heer, is onze dienst wezenlijk goed en Gode welbehagelijk.»

Het is mijn hartelijke wensch dat de mededeeling der gesprekken, die ik met D. gehouden heb, aan vele jong bekeerden tot zegen strekke. De strikken toch, waardoor de duivel brigadier D. zocht te vangen, spant hij bijna iedereen, die den weg des levens begint te betreden, en ongelukkig vallen er velen in. Wanneer mijne mededeeling er iets toe bijbrengt, om hen op hunne hoede te doen zijn door het oog steeds gerigt te houden op den Leidsman des geloofs, zal ik er God voor danken en loven.

BESCHOUWING

OVER DEN

BRIEF VAN PAULUS AAN DE GALATIËRS.

INLEIDING.

Het evangelie van God beantwoordt geheel aan de behoeften van den mensch. De vijand is evenwel ten allen tijde werkzaam om het te verderven, om het christendom, hetwelk de uitdrukking is van het hart van den heiligen God, en de openbaring zijner liefde om ons in zijne ge-

meenschap te brengen, in eene godsdienst te veranderen, zooals het natuurlijke hart die gaarne heeft. Dit geschiedde in de gemeenten van Galatië. De vijand trachtte het zuivere evangelie onder menschelijke instellingen en menschelijk gezag te begraven, en bereidde daardoor den apostel veel lijden en smart. In den voor ons liggenden brief vinden wij daarom geene voorstelling van de leer der waarheid, zooals in dien aan de Romeinen, maar veel meer de verdediging dier leer, die reeds door de christenen aldaar aangenomen was, maar die de duivel nu krachteloos zocht te maken door de invoering der wet, als een middel tot regtvaardiging. De Heilige Geest is daarom door den apostel bezig dit doel te verijdelen. Hij bestrijdt in onzen brief zoowel de joodsche leer, waardoor de arbeid des apostels benadeeld werd, als de aanvallen, die men voortdurend tegen zijn ambt rigtte, omdat hij zich regtstreeks op de magt des Heiligen Geestes en op het onmiddelijke gezag van Christus beriep. Om nu de poging dezer joodsche leeraars te verijdelen, was het noodzakelijk de beginselen der regtvaardiging uit genade in een helder licht te stellen. Het evangelie wordt alzoo hier tot zijne eenvoudigste beginselen en de genade tot hare eenvoudigste uitdrukking teruggebragt. Doch met het oog op de dwaalleer is dit onderwerp zeer beslist behandeld, en het onvereenigbare onderscheid tusschen Jodendom en Christendom zeer duidelijk voorgesteld; en wij bezitten in dezen brief eene goddelijke onderwijzing voor alle tijden. Met bijzondere duidelijkheid wordt ons daarin voorgesteld: — De onmiddelijke oorsprong van het ware ambt, — de onmogelijkheid om wet en evangelie met elkander te vereenigen, — de onmogelijkheid om het juk der instellingen en het houden van bijzondere dagen met de heilige en hemelsche vrijheid in den opgestanen Christus te verbinden, — met één woord, de onmogelijkheid om de godsdienst des vleesches met die des geestes te vereenigen.

Zooals gewoonlijk drukt zich reeds in de eerste verzen het karakter van den geheelen brief uit, en in vergelijking

met de overige brieven vinden wij hier een belangrijk onderscheid. Men gevoelt, dat het hart des apostels bevreesd en ter nedergeslagen is. De slechte wandel der Korinthiërs maakte niet zulk eenen pijnlijken indruk op hem, als de dwaalleer. Daarom is de toon in dezen brief over het geheel koud, en verraaft eene strenge terughouding, zooals dit in geen der andere brieven het geval is; zelfs wordt deze brief door geen enkelen groet besloten. En welke was de oorzaak hiervan? De Galatiërs waren in eenen slechten toestand geraakt, niet zoo zeer door onkunde, als wel door ontrouw. En dit maakte een groot verschil. God is zeer geduldig omtrent gebrek aan licht; doch Hij kan het onmogelijk verdragen, dat de zijnen het ontvangene licht verwerpen.

De apostel nu heeft ons in dezen brief de gedachten Gods, die zijn hart vervulden, medegedeeld, zonder er iets wat naar menschelijke dwaling zweemt, bij te voegen. Maar niet alleen de gedachten, ook het gevoel van God heeft hij ons geopenbaard. De mensch is dikwijls onverbiddelijk streng, wanneer er spraak is van onzedelijkheid, wanneer de een of de ander zich aan bedrog, of aan dronkenschap, of aan eene andere zonde heeft schuldig gemaakt, terwijl hij bij dat kwaad rustig kan blijven, hetwelk in het oog Gods veel erger is. De meesten blijven niet in gebreke de onzedelijkheid te gevoelen en te oordeelen, daar zij er gedeeltelijk zelf door aangeast worden; daarentegen is het in dingen, die den Heer aantasten — in dingen, die de zuivere waarheid ontzenuwen en verderven, bijna altijd noodig hen met ernst te vermanen en hen de dwaling in het licht Gods met kracht voor oogen te stellen. Daarenboven zorgt de duivel er voor, dat de dwaling niet openlijk en naakt voorgesteld, maar altijd met meer of minder waarheid vermengd wordt, om haar voor het gemoed aantrekkelijk te maken. Op deze wijze verleidt hij de menschen het goede te verwerpen en het kwade aan te nemen. Van God echter leeren wij, hoe wij over valsche leerstellingen moeten oordeelen.

Laat ons b. v. den brief aan de Galatiërs met dien aan de Korinthiërs vergelijken. De laatsten bevonden zich in eenen zeer slechten zedelijken toestand; allerlei zonden openbaarden zich bij hen. Indien wij niet den brief van eenen apostel aan zulk eene gemeente hadden, dan zouden wij onmogelijk hen allen voor christenen kunnen houden; doch hoewel men door den geheelen brief eenen plegtigen toon en de ernstige veroordeeling hunner zonde waarneemt, vangt de apostel den brief evenwel op zulk eene wijze aan, dat wij geheel in verwarring kunnen komen, indien wij ons den toestand der geloovigen te Korinthe vertegenwoordigen. Hij noemt hen de »Gemeente Gods"— »geheiligden in Christus Jezus, geroepene heiligen." Hij spreekt tot hen van de genade Gods, die hen in alles rijk gemaakt had — van de trouw Gods »door welke zij in de gemeenschap van zijnen Zoon Jezus Christus waren geroepen;" en bovendien vindt men overal in de beide brieven zulke sterke uitdrukkingen van genegenheid en liefde, zooals wij er in den brief aan de Galatiërs niet ééne vinden. Hier is het bij den aanvang des briefs: »Paulus, apostel . . . en alle de broeders, die bij mij zijn, aan de gemeenten in Galatie: genade zij u enz." Hij zegt niet een enkel woord, dat zij in Christus Jezus of in God, den Vader, zijn — geen woord, dat zij geheiligden in Christus Jezus en geloovige broeders zijn. Hij zegt alleen het minste, wat men van christenen hier op aarde zeggen kan. Hij spreekt van hen, als de gemeenten van Galatië, hij brengt hen met geene anderen in gemeenschap, maar stelt hen, even als ongehoorzame kinderen, geheel alleen. Hij spreekt niet van de heiligen in het algemeen, maar van de broeders, die bij hem zijn, zijne medgezellen in den dienst, die hij bij zijn schrijven aan de Galatiërs met zich vereenigt, om hen te doen gevoelen, dat zij het algemeene geloof der heiligen verlaten wilden.

Voordat wij nu tot den inhoud van den brief zelven overgaan, willen wij nog een kort overzicht geven van de bijzondere hoofdstukken. In Hoofdstuk I verdedigt Paulus

zijn ambt, als van God gekomen en door God medege-
 deeld, en in overeenstemming met zijn evangelie, dat hij
 onder de heidenen verkondigd heeft. — Dan toont hij in
 Hoofdstuk II de onmogelijkheid aan, om wet en evangelie
 met elkander te vereenigen. — In de eerste helft van Hoofd-
 stuk III (vs. 1—14) vinden wij de tegenstelling tusschen
 wet en geloof; dan worden van vs. 15—18 de verschil-
 lende verhoudingen van wet en belofte behandeld, en ein-
 delijk wordt van vs. 19 tot aan het einde, het doel der
 wet voorgesteld. — In Hoofdstuk IV toont de apostel in
 de eerste plaats aan, welke de toestand der geloovigen
 onder het oude verbond was, en hoe zij door Christus daar-
 van vrijgemaakt zijn en den geest der aanneming tot kin-
 deren ontvangen hebben (vs. 1—11). Daarna spreekt hij
 van zijne eigene betrekking tot de heiligen in Galatië
 (vs. 12—20), en toont eindelijk in de voorbeelden van
 Hagar en Sara aan, dat de wet tot dienstbaarheid leidt
 en van de erfenis uitsluit, en de genade tot vrijheid brengt
 en de zegening schenkt (vs. 21—31). — Hoofdstuk V be-
 schouwt de vrijheid uit een tweeledig oogpunt. Zij is ten
 eerste eene vraag der regtvaardiging, (vs. 1—12) en voert
 ten tweede tot praktische heiligheid. — De eerste helft van
 Hoofdstuk VI bevat vermaningen om hem, die gezondigd
 heeft, in den geest der ootmoed en der zachtmoedigheid
 te regt te brengen en in goeddoen niet te vertragen (vs. 1—
 10). In de tweede helft komt Paulus nogmaals op degenen
 terug, die zich aanmatigden het Israël Gods te zijn. En ten
 slotte wenscht hij het ware Israël Gods zegen, en herinnert
 hij aan zijne lidteekenen voor Christus (vs. 11—18).

De Heer moge bij de beschouwing van dezen brief onze
 harten door zijnen Geest leiden en ons steeds meer be-
 kwaam maken alles naar zijne gedachten te beoordeelen!

HOOFDSTUK I.

„Paulus, een apostel, niet van menschen, noch door een' mensch, maar door Jezus Christus, en God den Vader, die Hem uit de dooden opgewekt heeft” (vs. 1). Ziedaar de hoogst merkwaardige aanvang van dezen brief. De apostel opent zonder verdere inleiding den belangrijken strijd. Reeds met de eerste woorden legt hij den bijl aan den wortel van den boom hunner joodsche meeningen. Zij hadden veel op den apostel aan te merken, omdat hij niet met den Heer Jezus was, toen die op aarde rondwandelde. En Paulus antwoordt: Het is waar, ik ben geen apostel » van menschen, noch door een' mensch.” Hij sluit alle menschelijke instelling of erkenning buiten. Zijn apostelambt was noch van menschen, als de bron, noch door een' mensch, als het middel tot verkrijging van hetzelfde. Hij had het zonder bemiddeling van een ander werktuig ontvangen. Het zou voor God natuurlijk zeer gemakkelijk zijn geweest den apostel in Jeruzalem te bekeeren; doch Hij deed dit niet. Ver van Jeruzalem verwijderd, op den weg naar Damaskus, waarheen hij ging om ook daar zijnen haat aan de christenen te koelen, werd hij door een' straal van Gods erbarmende liefde getroffen. En het was op dien weg, dat de verheerlijkte Jezus aan hem verscheen, niet alleen om hem tot een heilige, maar tot een apostel te maken — een apostel, » niet van menschen, noch door een' mensch, maar door Jezus Christus, en God den Vader, die Hem uit de dooden opgewekt heeft.”

Indien dus de Galatiërs geloofden, dat hij daarom geringer was, omdat hij niet tot de twaalfen behoorde, dan is zijn antwoord, dat indien er een onderscheid tusschen hem en de anderen was, dit alleen daarin bestond, dat hij een apostel was door dengene, die Christus uit de dooden had opgewekt. De anderen waren geroepen, toen de Heer Jezus nog op aarde wandelde, waar Hij zijne plaats, » als mensch” innam. Paulus echter was geroepen door Christus, *opgestaan*

uit de dooden. In zijne roeping tot apostel was grooter magt dan in de roeping van de anderen. Door deze woorden verijdelde hij al hunne meeningen, en gaf hij den eenvoudigen grond aan, waarop door alle volgende tijden de arbeiders tot de dienst geroepen worden. Op al hunne tegenwerpingen antwoordde hij eenvoudig: »Wij gelooven en daarom spreken wij.»

De apostel nu wenscht, zooals gewoonlijk, de gemeente: »Genade en vrede van God den Vader, en onzen Heer Jezus Christus» (vs. 3). Doch hij voegt tevens bij den naam des Heeren Jezus datgene, wat aan het evangelie, hetwelk de Galatiërs uit het oog hadden verloren, zijn waar karakter verleende, dat namelijk: »Christus zichzelven voor onze zonden gegeven heeft, opdat hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige booze eeuw» (vs. 4). De natuurlijke mensch in zijne zonden behoort tot deze eeuw, en de Galatiërs wilden, onder voorwendsel eene gerechtigheid naar de wet te bezitten, daarheen terugkeeren. De apostel nu toont door de voorstelling van de eenvoudige waarheid des evangelies aan, dat het volstrekt het werk van den mensch niet is eene gerechtigheid te erlangen, maar alleen het werk van Christus, die zichzelven voor onze zonden overgaf, toen wij zonder gerechtigheid waren, en wij niets dan zonden hadden. En dit geschiedde niet met het doel om het volk op nieuw onder de wet, als de levensregel voor den christen, te stellen; maar Hij gaf »zichzelven voor onze zonden, opdat Hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige booze eeuw.» De wet maakt den christen wereldsch; want naar het vleesch zijn wij van de wereld, en de gerechtigheid uit de wet staat in betrekking met den mensch in het vleesch. De mensch in het vleesch moet de wet vervullen, en het vleesch behoort tot deze wereld. Gerechtigheid uit de wet, de mensch in het vleesch en de wereld behooren te zamen. De apostel echter zegt: »Gij zijt niet in het vleesch, maar in den Geest.» Het vleesch is wel in ons, maar wij zijn niet meer in het vleesch; dat

wil zeggen, wij worden door God niet meer beschouwd en behandeld als sterfelijke menschen, beladen met onze zonden, maar in Christus, in wien geene zonde is. Op het kruis is onze natuur veroordeeld geworden, en ten tweeden maal zal Gods oordeel ons niet treffen. De wet komt derhalve tot burgers dezer wereld; de dood van Christus echter brengt ons geheel buiten de wereld, daar wij met Hem gestorven zijn. De opstanding van Christus zendt ons weder in de wereld, maar als nieuwe schepselen, als boodschappers van den vrede Gods. Onze Heer zegt: »Ik ben niet meer in de wereld, maar dezen zijn in de wereld Zij zijn niet van de wereld, gelijk ik van de wereld niet ben Gelijk gij mij in de wereld gezonden hebt, heb ik hen ook in de wereld gezonden.»

Toen God zich als wetgever openbaarde — als Jehovah — trachtte Hij geenszins den mensch van de wereld af te zonderen. Wel waren de Joden van de heidenen gescheiden; maar zij waren het gewichtigste volk in de wereld, en zij namen deze plaats in om de regten Gods te handhaven. Zij waren niet geroepen *buiten* de wereld te zijn, maar een volk *in* de wereld. Zij hadden daarom met de Kanaänieten en met andere heidenen te strijden, en bezaten eenen prachtigen tempel. Als een aardsch volk hadden zij ook een aardsch of een wereldsch heiligdom.

Dit alles is echter verkeerd voor de christenen, daar Christus zichzelf voor onze zonden gegeven heeft, opdat Hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige booze eeuw, naar den wil van onzen God en Vader. Wanneer God zijnen wil bekend maakt, wanneer Hij zich als de God en Vader van onzen Heer Jezus Christus openbaart, dan treedt een geheel andere toestand van zaken aan het licht. Wij komen dan in eene geheel andere betrekking — in eene betrekking van kinderen tot onzen God en Vader. — Onze verlossing is alzoo geheel overeenkomstig zijnen wil. Hij wil een hemelsch volk hebben, dat bij Hem eene plaats in den hemel zal bekomen. Daartoe heeft Hij ons een leven geschonken, in hetwelk de Heilige Geest werkt, op-

dat wij zijne zegeningen zouden genieten en bekwaam zouden worden in de vrijheid en heiligheid te wandelen, die Hij ons in deze nieuwe schepping geeft, van welke Jezus zelf, als opgestaan en verheerlijkt, het Hoofd is.

Na eene korte dankzegging aan God: »— Denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid, Amen!» (vs. 5)— begint de apostel terstond met het gewigtige onderwerp, hetwelk zijn gansche hart vervulde. »Ik verwonder mij, dat gij zoo haast van dengenen, die u in de genade van Christus geroepen heeft, overgebracht wordt tot een ander evangelie» (vs. 6). Door de roeping Gods hadden zij deel aan de heerlijke vrijheid en aan het kostbare heil, welks voleindiging in den hemel is. In Christus bezaten zij alles — eene volkomene genade, eene volmaakte verlossing en een aandeel aan de hemelsche heerlijkheid. En niettegenstaande dit alles hadden zij nu eene andere getuigenis aangenomen. Het was den vijand gelukt hunne harten van de eenvoudige, reine waarheid des evangelies af te trekken en hen in verwarring te brengen.

Op nieuw wordt ons hier het bewijs geleverd, dat de mensch, zelfs in de heerlijkste dingen, in zijne verantwoordelijkheid faalt. De duivel maakt gebruik van de zwakheid der menschelijke natuur om het werk Gods te verderven en de waarheid met menschelijke wijsheid en menschelijke meeningen te vermengen.

Zoo is het altijd geweest, en zoo ging het ook met de Galatiërs. Zij waren geroepen »in de genade van Christus,» doch de duivel zocht de wet en de genade, de wet en Christus te vereenigen. God had hun doen verkondigen, dat zij arme zondaars uit de heidenen waren, dat zij slechts uit genade konden zalig worden, en dat deze genade in Christus tot hen gekomen was. Deze getuigenis hadden zij geloofd en zich in dezelve verblijd. Nu keerden zij zich echter »tot een ander evangelie, hetwelk geen ander is; maar er zijn sommigen, die u ontroeren, en het evangelie van Christus willen ver-

keeren" (vs. 7). — In werkelijkheid was het geen ander evangelie, tot hetwelk zij zich begeven hadden, maar slechts eene verdraaijing, eene vervalsching van het ware. Zij verloochenden Christus niet; maar zij wilden de *besnijdenis* invoeren — wet en genade vereenigen. Paulus had hun het volkomene en geheele evangelie gepredikt; niets kon hieraan toegevoegd worden zonder het te vervalschen, zonder deszelfs volmaaktheid te loochenen en het te verderven. Daarom zegt hij, dat er geen ander evangelie was buiten hetgeen hij hun verkondigd had. Wel was hetgeen, waartoe zij nu omgekeerd waren, onderscheiden van het ware evangelie, maar het was geen ander; het was, zooals wij zeiden, slechts eene vervalsching, waardoor de zielen in verwarring werden gebracht.

Helaas! hetzelfde kwaad, dat in Galatië werkzaam was, is tegenwoordig in het christendom algemeen geworden. Mag het ook hier en daar een andere vorm aannemen, overal vindt men toch eene vereeniging van wet en genade. Tot welke partij men ook behoort, het is overal hetzelfde. Wel is waar zijn er verschillende graden; sommigen zijn openlijker, anderen bekwamer, anderen stelselmatischer daarbij; doch hetzelfde vergift wordt meer of minder overal verspreid. En wat zijn de treurige gevolgen? De apostel schrijft aan de Galatiërs: »maar er zijn sommigen, die u ontroeren, en het evangelie van Christus willen verkeeren." En zoo is het altijd. Daarom bestraft de apostel hen ook met zulk eenen grooten ernst, en voorzeker zou hij tegenwoordig hetzelfde doen. Hoezeer is het daarom onze plicht, dat wij ons beslist van eene prediking afwenden, die de wet met Christus vereenigt; zelfs wanneer wij zien, dat God, die in zijn werk onafhankelijk is, dezelve tot bekeering van zondaars gebruikt. Wij mogen naar geene andere prediking luisteren, dan naar het eenvoudige en geheele Woord van God. De dwaling kan ons nooit licht geven, wel zeer schadelijk voor onze ziel worden. Helaas! welk eene groote onverschilligheid heerscht er in dit opzicht onder de christenen in onze dagen.

Zeer dikwijls wordt zelfs door christenen beweerd, dat men iedere prediking moet kunnen hooren, en iedere opregte meening moet eerbiedigen. De apostel echter zegt: »Doch al ware het ook, dat wij, of een engel uit den hemel u iets als evangelie verkondigde, buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt» (vs. 8). Welk een onderscheid tusschen hem en de christenen in onze dagen! Paulus veroordeelde zonder barmhartigheid elke vervalsching van het zuivere evangelie; bij hem vond geene eerbiediging van eens anders meeningen plaats, maar integendeel strenge veroordeeling. En het goldt hier niet de prediking van een ander evangelie of de openlijke verloochening van Christus, maar, zooals wij gezien hebben, de toevoeging van dwalingen bij het zuivere evangelie. Hiervan zegt hij, dat een ieder, die dit vervalschte evangelie verkondigt, vervloekt is. Hoezeer worden wij door deze plegtige woorden vermaand, met volhardenden ijver en trouw over de zuiverheid der goddelijke leer te waken! Maar als wij zoo handelen, wat zullen dan de meesten wel oordeelen? is misschien de vraag, die bij velen oprijst. O, zegt Paulus: »Want predik ik u nu de menschen, of God?» dat is, zoek ik naar de gedachten der menschen, of naar die van God te handelen? »of zoek ik menschen te behagen? Want indien ik nog menschen behaagde, zoo ware ik geen dienstknecht van Christus» (vs. 10).

De Apostel spreekt nu verder over zijne roeping tot de dienst des evangelies, en toont aan, dat de menschen daaraan geen deel hadden. Zijn evangelie was niet naar den mensch, niet naar diens wijsheid; hij had het van geen mensch ontvangen, en niemand had hem in hetzelfde onderwezen. Wat hij bezat, bezat hij door de onmiddellijke openbaring van Jezus Christus. »Maar ik maak u bekend, broeders! dat het evangelie, hetwelk van mij verkondigd is, niet is naard den mensch. Want ik heb ook hetzelfde niet van een' mensch

ontvangen, noch geleerd, maar door de openbaring van Jezus Christus" (vs. 11, 12). Voorzeker was er veel buitengewoons in de wijze, waarop de apostel Paulus met het evangelie is bekend geworden. Hij werd niet, gelijk de meesten, door de prediking des evangelies bekeerd, maar door den verheerlijkten Heer zelve, die hem op zijne vervolgingsreis naar Damaskus verscheen. En bij zijne bekeering leerde hij Christus niet kennen als den Messias, den koning der Joden, maar als het Hoofd der Gemeente, welke zijn ligchaam is. Hij vervolgde de heiligen, en de Heer zeide: »Saul, Saul, wat vervolgt gij *mij!*» Christus in den hemel en de heiligen op aarde zijn één; zij vormen één ligchaam, een geheel. Dit leerde Paulus bij zijne bekeering, en dit stond hem voor de aandacht, toen hij de boven aangehaalde woorden nederschreef.

Ik wil hier tevens de opmerking bijvoegen, dat Paulus de eenige is, die zijn evangelie als het *heerlijke* evangelie kenmerkt. Het is het evangelie van Christus, verheerlijkt ter regterhand Gods. Het is de blijde boodschap, dat wij eenen Behouder hebben, die opgestaan en verheerlijkt is. De andere apostelen spreken nooit over de Gemeente, *als ééngemaakt* met Christus, dit doet Paulus alleen. Daarom was hij ook de eenige, die in waarheid kon zeggen: Wanneer iemand iets aan mijn evangelie toevoegt, die is vervloekt. Hoewel hij iets aan het tot daartoe verkondigde evangelie heeft toegevoegd, daar de hem ten deel geworden openbaring hetzelfde overtrof, zoo mogt toch niets aan het zijne toegevoegd worden. De overige apostelen verkondigden, dat de door de Joden verworpen Regtvaardige door God opgenomen was; zij predikten Christus als den Messias, en verkondigden de vergeving der zonden door het geloof in zijnen naam; doch zij stelden geenszins de hemelsche heerlijkheid voor, zooals Paulus dit deed. Christus nu stond als Zoon Gods buiten iedere aardsche bedeeling; en ook Paulus kwam met zijn apostelambt niet in deze bedeeling en in de gedachten des Ou-

den Testaments, maar hij predikte Christus, als de Zoon Gods. (Zie Hand. 9 : 20). Hij verkondigde al de waarheden, die ook de andere apostelen predikten, — in dit opzigt was er natuurlijk geen verschil tusschen hen — maar hij ging veel verder dan zij. En dit is de reden, waarom hij zoo gedurig zegt: »naar mijn evangelie.” In Kol. 1 : 25 zegt hij: Ik ben een dienaar der Gemeente geworden om het woord Gods te vervullen, of te volmaken — als werktuig des Heiligen Geestes datgene te openbaren, wat tot daartoe eene verborgenheid was gebleven. Om deze oorzaak treedt hij ook met zulk eenen ernst tegen de tegenstanders op, die iets bij zijn evangelie wilden voegen.

De apostel gaat nu over om zijne bekeering en zijn vroeger leven te bespreken. Hij had gezegd, toen hij van zijn evangelie sprak, dat hij het niet van menschen ontvangen had, noch in hetzelfde onderwezen was geworden, maar door de openbaring van Jezus Christus. Opdat zij dit niet in twijfel zouden kunnen trekken, toont hij hun aan hoe zijn geheele leven in vijandschap tegen het evangelie geweest was. »Want gij hebt van mijnen voormaligen wandel in het Jodendom gehoord, dat ik uitnemend zeer de gemeente Gods vervolgde, en dezelve verwoestte. En ik nam in het Jodendom toe boven velen van mijnen ouderdom in mijn geslacht, zijnde overvloedig ijverig voor mijne vaderlijke inzettingen” (vs. 13, 14). Er kon derhalve niet getwijfeld worden aan de opregtheid des apostels in de onderhouding der wet in zijnen onbekeerden toestand. »Maar toen het Gode behaagd heeft, die mij van mijner moeders lijf aan afgezonderd heeft, en geroepen door zijne genade, zijnen Zoon in mij te openbaren, opdat ik Hem onder de heidenen zou verkondigen, zoo ben ik terstond niet te rade gegaan met vleesch en bloed” (vs. 15, 16). Hij sprak vooraf niet met menschen, noch met zichzelf, noch met anderen. God was het, die hem van de

wet terugriep. Toen hij zich onder de wet bevond, die zij nu weder wilden vervullen, was hij een vijand van Christus. Maar God had hem naar zijn raadsbesluit van zijner moeders lijf aan afgezonderd, hem door zijne genade geroepen en zijnen Zoon in hem geopenbaard. Daarna verwijderde God hem drie jaren, om te leeren, dat hij niets was. Reeds terstond na zijne bekeering was hij in Damaskus zeer beslist voor Christus opgetreden; maar hij moest, voordat hij verder ging, in de school Gods en niet te Jeruzalem zijn. »En ben niet wederom gegaan naar Jeruzalem tot degenen, die vóór mij apostelen waren; maar ik ging hen naar Arabië, en keerde wederom naar Damaskus. Daarna kwam ik na drie jaren weder te Jeruzalem om Petrus te bezoeken, en bleef bij hem vijftien dagen» (vs. 17, 18). Hij geeft het getal dagen op, opdat niemand zou denken, dat hij gedurende dien tijd eenen leer-kursus had ontvangen.

»Hetgeen ik u nu schrijf, ziet, voor God! ik lieg niet. Daarna ben ik gekomen in de gewesten van Syrië en Cilicië. En ik was van aanzigt onbekend aan de gemeenten in Judea, die in Christus zijn. Maar zij hadden alleenlijk gehoord: Degene, die ons eertijds vervolgde, verkondigt nu het geloof, hetwelk hij eertijds verwoestte. En zij verheerlijkten God in mij» (vs. 21—24). Paulus voert deze feiten aan om te bewijzen, hoe weinig tijd hij in Jeruzalem doorgebracht had; zoodat hij zelfs den gemeenten in Judea onbekend was. Deze gemeenten, in plaats van het werk Gods te veroordeelen, of een gebrek in zijne getuigenis te vinden, verheerlijkten God over hem. De Galatiërs daarentegen, die zich op die gemeenten in Judea beriepen, stonden op het punt de rijke genade Gods, die hun geopenbaard was, te verlaten. Het is dus geen wonder, dat Paulus' hart diep geschokt was, dat hij diep gevoelde welke eene oneer dit voor God was en welk eene onberekenbare schade

hieruit voor zijne heiligen voortsproot. Zonder twijfel verbeeldden zij zichzelve, dat hun weg veel zekerder was; doch de apostel betuigt, dat hij hun de waarheid des evangelies had gebragt, en dat die door eene inmenging der wet geheel en al bedorven werd. — Hoe toepasselijk is dit alles voor de behoefte der zielen in onze dagen! Laat ons toch niet denken, dat in Galatië een grooter kwaad aanwezig was, dan hetgeen nu werkzaam is; integendeel wij vinden daar slechts de kiemen van hetgeen zich later meer ontwikkeld heeft. De Heer geve ons kracht en moed om met beslistheid alles te verwerpen, wat ons geweten benadeelt en ons aanleiding geeft ons iets te veroorloven, waarvan wij weten, dat het tegen zijnen wil en tegen zijne heiligheid is!

Abraham en Lot.

Het achttiende en negentiende hoofdstuk van Genesis bevat voor ons zeer gewigtige lessen. De ervaringen van twee geloovigen worden ons daarin medegedeeld. En hoe hemelsbreed verschilden die van elkander! Abraham in gemeenschap met den Heer en Lot in Sodom! Hoe was het mogelijk, dat er zulk een onderscheid bestond tusschen twee menschen, die den Heer vreesden? De oorzaak lag daarin, dat de een den weg Gods bewandelde en een vreemdeling hier beneden was, terwijl de ander zijn eigen weg gegaan en een burger der wereld geworden was. Abraham had God, Lot de wereld verkoren. Gezamenlijk hadden zij hun vaderland verlaten, en zich op het bevel Gods naar een land begeven, dat zij niet kenden, om daar als vreemdelingen te wonen. Toen zij echter eenigen tijd daar geweest waren, bleek het duidelijk, dat het hart van Lot wereldschgezind was. Een twist tusschen zijne herders

en die van Abraham werd de aanleiding om te openbaren, wat in zijn hart was. Hij hief zijne oogen op, en overzag de gansche vlakte der Jordaan, dat zij die geheel bevochtigde (Gen. 13 : 10). Daarheen wilde hij gaan. Die grasrijke streken, dat heerlijke Jordaanwater, die schoone steden bekoorden hem. Of de Heer daar met hem zou zijn, en of de inwoners van Sodom en Gomorra groote zondaars waren tegen den Heer, daarnaar vroegde Lot niet. Hij handelde naar de begeerte van zijn hart; hij had de wereld lief, en daarom waren zijne oogen verblind. Arme Lot! Hoeveel kommer heeft hij zich bereid, en hoe vele zegeningen verbeurd! De afwijking was schijnbaar gering, maar, ach! welke ernstige en treurige gevolgen had zij.

En hoevelen zijn aan Lot gelijk. Wel hebben zij zich tot Jezus gewend om vergeving hunner zonden te verkrijgen, wel vertrouwen zij op Hem om den hemel binnen te gaan, maar om Hem hier beneden te volgen en de voetstappen te drukken van Hem, die geene plaats had waar Hij zijn hoofd kon nederleggen, daarin hebben zij geen behagen. Zij hebben nog geene besliste keus tuschen Christus en de wereld gedaan. Sodom en Gomorra hebben voor hen te veel aantrekkingskracht, dan dat zij het zouden kunnen verlaten. In het begin gaat het meestal goed, doch spoedig openbaart de eene of andere omstandigheid den waren toestand huns harten. Het is treurig dit te moeten zeggen, maar het is waar. Lieve lezer! indien gij misschien tot de zoodanigen behoort, indien gij met Paulus nog niet kunt zeggen: »Te leven is voor mij Christus, en sterven gewin,» dan bid ik u, lees met aandacht en ernst de geschiedenis van Lot. Mogen zijne ervaringen u ter waarschuwing verstrekken, en die van Abraham u ten voorbeeld dienen!

Laat ons in de eerste plaats eenige oogenblikken onze aandacht bepalen bij de ervaringen van Abraham. Daar zijn hart volkomen was met den Heer en hij alleen Hem begeerde te volgen en te dienen, viel het hem gemakke-

lijk aan Lot de keus te laten. Waarom zou hij ook gekozen hebben, daar hij zich door het geloof aan God toevertrouwde? De Heer zou hem geven, wat goed voor hem was, en wat hij noodig had. Dit geloofde hij, en de Heer beschaamde dit geloof niet. Zoodra Lot toch van hem gescheiden was, beloofde de Heer hem het gansche land te zullen geven, wat hij met de oogen kon zien; en zeide hem daardoor als het ware: Nu gij u aan mijne liefde hebt toevertrouwd, zal ik u toonen meer te kunnen geven, dan de wereld geven kan. Heerlijke ervaring! Vrij mogt Lot de waterrijke streken van Sodom innemen, Abraham had een beter deel verkoren. De Heer was met hem; en dat is beter dan al de schatten der wereld. Een droog stuk brood onder de goedkeuring Gods is beter dan bergen van goud bij de toejuiching der wereld.

Doch spoedig werd het nog duidelijker, welk een beter deel Abraham gekozen had. Er ontstond krijg tusschen den koning van Sodom en vijf andere koningen, in welken krijg Sodom overwonnen werd, zoodat alle inwoners werden gevangen genomen. Ook Lot bevond zich onder deze gevangenen. Ziedaar de eerste vrucht van zijne wereldschgezindheid. Terwijl Abraham in de grootste rust de zegeningen Gods genoot, werd hij met al zijne have gevangen genomen. Zoo gaat het altijd. Zoolang wij door de genade den eenvoudigen weg des geloofs vervolgen, blijven wij geheel en al buiten de wereldsche gebeurtenissen, doch zoodra wij ons hoog en heilig standpunt als burgers des hemels opgeven, en eenen naam, eene plaats en een deel hier op aarde zoeken, worden wij in de wereldsche omstandigheden ingewikkeld. Lot had zich nedergezet in de vlakten van Sodom, en moest daarom in de oorlogen van Sodom deelen. Het is voor een kind Gods eene bittere en pijnlijke zaak zich met de kinderen der wereld te vermengen. Het is altijd tot groot nadeel voor zijne eigene ziel en voor de getuigenis tegenover anderen. Abraham echter had niets met deze oorlogen te maken, hij kon met kalmte de verwickelingen in de wereld aanzien. Doch niet

alleen dat, hij werd tot eene heerlijke werkzaamheid geroepen. De afscheiding van de wereld stelde hem in staat zijnen broeder, die zich in de beslommeringen der wereld had begeven, van dienst te zijn, en hem te redden. Gen. 14 toont ons, welke de vruchten zijn van eenen wandel met God. Het geloof maakt ons onafhankelijk van de wereld, maar geenszins onverschillig voor de moeilijkheden onzer broeders, ook al zijn zij het gevolg van hunne eigene schuld. Het geloof overwint de wereld, en biedt weerstand aan de verzoeken van den duivel. Dit alles zien wij bij Abraham. En als het geloof zich in zijne ware gedaante heeft getoond, dan komt de Heer met den rijkdom zijner zegeningen. Welk een verschil tusschen Abraham en Lot! De laatste was een gevangen man, terwijl de eerste door Melchizedek, den priester des Allerhoogsten Gods, gezegend werd. Gelukkige Abraham! De gemeenschap zijns Gods stelde hem in staat alles wat van Sodom kwam te weigeren. Hij wilde niet, dat men zou zeggen: Wij hebben Abraham rijk gemaakt. Mogten wij allen hem daarin navolgen!

Doch de Heilige Geest staat ons toe een blik te werpen in een nog treffender tooneel. De Heer zelf bezoek met twee engelen zijnen vriend (Gen. 18). Niet naar de prachtige tempels en de vorstelijke paleizen van Egypte rigtte Hij zijne schreden; o neen! zijn gansche hart hing aan den vreemdeling te Mamre, aan den eenigen, die zich te midden eener booze wereld daarmede vergenoegde, dat God zijn deel was. Welk eene vreugde voor Abraham deze hemelsche gasten te mogen ontvangen en bedienen! Ziet! hij stelt alles in het werk om hun eere te bewijzen. Van de tent loopt hij naar het veld, en van het veld weêr naar de tent, en hij vergeet zichzelven om anderen gelukkig te maken. Doch nog grootere vreugde zou hem bereid worden. Boven op den berg, van waar men Sodom en Gomorra kon aanschouwen, bleef de Heer bij Abraham, terwijl de twee engelen doorgingen. En daar opent de Heer zijn gansche hart voor zijnen vriend. Hij deelt hem

al zijne plannen met Sodom en Gomorra mede. »Zou ik voor Abraham verbergen, wat ik doe,» zijn de heerlijke woorden, die uit zijnen mond vloeijen. Welk een oogenblik! De Heer spreekt met Abraham en schenkt hem zijn geheele vertrouwen. En wat is het gevolg hiervan? Dat ook Abraham zijn hart uitstort voor den Heer, en Hem al zijne wenschen bekend maakt. De vertrouwelijkheid des Heeren had Abraham uitgelokt ook vertrouwelijk te zijn. — Zoo is het ook bij ons. De Heer, onze God, heeft ons zijn gansche hart geopenbaard; alles, wat Hij gedaan heeft, en wat Hij van plan is te doen, heeft Hij ons medegedeeld. Van vóór de grondlegging der wereld af totdat de nieuwe hemel en de nieuwe aarde zijn zal, heeft Hij ons zijne gedachten en zijne plannen geopenbaard. Hij zelf behandelt ons als zijne vrienden, ja wat meer zegt, als zijne kinderen; Hij zelf begint gemeenschap met ons te oefenen. En waartoe dat alles? Opdat wij eveneens gemeenschap met Hem zouden oefenen, en ons geheele hart voor Hem zouden uitstorten. Even als Abraham kunnen wij met alle vrijmoedigheid onze wenschen en begeerten aan God bekend maken, en Hem ons hart openbaren. Mogten wij daarin waarlijk een genot vinden!

En welk een heerlijk standpunt nam Abraham in! Hij werd de voorspraak voor den armen Lot. Zijne trouw stelde hem in staat het medelijden Gods te openbaren. En toen den volgenden morgen de rook van Sodom en Gomorra opging, kon hij boven op den berg dit ontzettende tooneel aanschouwen zonder één oogenblik te vreezen. Van Sodom verwijderd, werd hij alleen in zooverre met haar in verbinding gebragt, dat hij de voorspraak was voor den regtvaardigen Lot.

Niet waar, lieve lezer! het zijn heerlijke ervaringen, die Abraham gemaakt heeft? En dergelijke ervaringen zullen allen maken, die den weg Gods bewandelen, die hun hart geheel van de wereld hebben afgetrokken en wier schat in den hemel is. Wel zien wij ook zwakheden en zonden in Abraham's leven, zooals bij voorbeeld het uit-

geven van Sara voor zijne zuster, doch zijn hart was volkomen voor den Heer, en daarom werd hij rijkelijk door den Heer gezegend. Eerst dan, wanneer wij als vreemdelingen hier beneden wandelen, kunnen zij de hemelsche zegeningen genieten en in de gemeenschap Gods genot vinden. Zoeken wij onze rustplaats alleen in God, dan kunnen er wel moeilijkheden zich opdoen voor onzen voet, maar ons hart zal gelukkig en tevreden zijn, de vrede Gods zal onze harten en zinnen bewaren in Christus Jezus.

Doch laat ons nu in de tweede plaats de ervaringen van Lot nagaan. Reeds hebben wij gezien in welke moeilijkheid hij kwam door den oorlog tegen Sodom. Op zichtbare wijze kwam de Heer hem tegen op zijnen weg, doch het was voor Lot te vergeefs. Hij hoorde niet naar de stem des Heeren, daar zijn hart aan de wereld was gehecht. Daarom keerde hij ook, niettegenstaande God hem duidelijk zijn ongenoegen te kennen gaf, naar Sodom terug. Ja, hij ging zelf nu nog verder; hij nam zijne woonplaats in de stad zelve. In het begin lezen wij van hem: »En Lot woonde in de steden der vlakte, en sloeg tenten tot aan Sodom» (Gen. 13 : 12), daarna ging hij in Sodom zelve wonen (Gen. 14 : 12); en eindelijk vinden wij hem als een aanzienlijk en geacht man in de poort der stad zitten, hetgeen in dien tijd eene eereplaats was (Gen. 19 : 1). Zoo gaat het altijd. Begint men een weinig, al is het ook nog zoo weinig, van den Heer af te wijken, spoedig gaat men iets verder, totdat men geheel in de wereld verdiept is, ja zelfs door haar geëerd wordt. Indien het hart wereldschgezind is, dan moet men eindelijk tot zulk eene afwijking komen. Heeft men eenmaal de hemelsche heerlijkheid uit het oog verloren, en het hart gehecht aan de dingen dezer aarde, dan is men op eene gladde baan, op den weg der zonde, in de magt des satans. O lieve lezer! denk toch ernstig hierover na. Velen zijn op den weg van Lot — en wat zal hun einde zijn? Beschouwen wij het negentiende hoofdstuk van Genesis.

In de eerste plaats lezen wij, dat de twee engelen te Sodom aankwamen en Lot in de poort vonden. De derde engel, de Heer, Jehovah, was bij Abraham gebleven; Hij kwam niet tot Lot. En waarom niet? Lot was in Sodom en met zulk eenen man kon de Heer geene gemeenschap oefenen. Ja, zelfs de engelen weigerden bij hem in huis te komen en zijne gastvrijheid te genieten. En wanneer zij later toch komen, dan is dit niet om met Lot gemeenschap te oefenen, maar om hem voor de treurige gevolgen van zijnen slechten wandel te behoeden. Zij zeiden: *„Neen, maar wij zullen op de straat vernachten.”* Welk een antwoord voor Lot! Zoo zeer had hij zich de hemelsche voorregten onwaardig gemaakt! Terwijl de Heer zich door Abraham liet bedienen, en hem zijn gansche hart openbaarde, konden de engelen zelfs bij Lot niet inkeeren. Dat zijn de gevolgen van een' wandel in de wereld. Men verliest de gemeenschap met God en het genot der hemelsche vreugde, en men is zelfs ongeschikt met andere geloovigen gemeenschap te oefenen. Niet te vergeefs vermaant daarom Johannes: *„Hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is, zoo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem”* (1 Joh. 2 : 15).

Toen nu de engelen bij Lot in huis gekomen waren, welk een ontzettend tooneel vertoont zich daar voor onze oogen! Het rumoer der lieden van Sodom, die Lot niet-tegenstaande hunne goddeloosheid „broeders” noemt — de verlegenheid waarin Lot zich bevond — de afschuwwekkende voorslag, dien hij doen moest, om zijne gasten uit de handen dier goddeloozen te redden, — de strijd aan de deur en het gevaar, waarin Lot kwam, — met één woord, alles stelt ons den verschrikkelijken toestand van Lot duidelijk voor den geest. Welk eene tegenstelling met den heiligen vrede en de stille afgetrokkenheid in Abrahams tent! Hoe zullen de engelen zich verwonderd hebben in zulk eene plaats een regtvaardige te vinden, die toch met zijnen broeder de vreugde van eenen heiligen en vredelievenden wandel had kunnen genieten. Het was

zoover met Lot gekomen, dat hij de schandelijkste dingen moest voorstellen om de vijanden tevreden te stellen. zoo gaat het dikwijls. Als men door het verlaten van den weg Gods in moeilijkheden komt, dan moet men menigmaal tot de verkeerdste dingen de toevlugt nemen. En waarom dat? Omdat het oog verduisterd en het hart beneveld is; en de Heilige Geest niet werken kan. Was men nuchteren, dan zou men zelf voor zijne eigene handelingen terugschrikken. Mogt ons dit toch leeren bij den Heer te blijven! En waar wij zelven in zulk eenen toestand zijn, waar wij zelven tot zulke verkeerde dingen kunnen komen, wat zal daar wel onze invloed op anderen zijn? Dat zien wij bij Lot. Toen de engelen hem het oordeel over Sodom hadden aangekondigd, ging hij heên om zijne schoonzonen dit mede te deelen en hen te bewegen met hem de stad te verlaten. »Doch hij was in de oogen zijner schoonzonen als schertsende.” Ontzettende gedachte! Zoovele jaren had de geloovige Lot in Sodom gewoond, zonder dat er één man door zijnen invloed tot de kennis van God was gebragt, ja zelfs degenen, die dagelijks met hem omgingen en aan wie hij zijne dochters had gegeven, geloofden hem niet. En van degenen, die met hem gingen werd zijne vrouw een zoutpilaar en zijne beide dochters werden de oorzaak van zijnen diepen val.

Het is waar, Lot had geen vermaak in den goddeloozen wandel van de lieden van Sodom, o neen! integendeel, »hij was vermoeid van den ontuchtigen wandel der gruwelijke menschen, en hij kwelde dag op dag zijne regtvaardige ziel door het zien van hunne ongeregtige werken” (2 Petr. 2 : 7, 8). Maar wat gaf dit alles, indien hij toch op den weg der zonde bleef voortwandelen? Abraham behoefde zijne ziel niet te kwellen, hoewel ook hij goddeloosheid genoeg rondom zich zag. Hij was in gemeenschap met God en zich bewust in den weg Gods te zijn, en dan *kwelt* men zijne ziel niet, maar is men verblijd in den Heer, hoewel bedroefd over de zonde. Velen, die het als een bewijs voor de waarheid van hun christen-

dom houden, dat zij hunne ziel kwellen, en die dan Lot als voorbeeld aanhalen, vergeten, dat hij zijne ziel kwelde, omdat hij in gemeenschap met de wereld was; zij kunnen het er gerust voor houden, dat het kwellen hunner ziel ook een bewijs is van hunne wereldschgezindheid.

En mogt men er aan twijfelen, dat het hart van Lot werkelijk aan Sodom gehecht was, dan leze men slechts die ernstige woorden: »*En hij vertoefde,*» nadat de engelen hem aangemaand hadden te vertrekken. Hij geloofde de engelen; hij was overtuigd, dat het oordeel zou komen, want hij had het zelf zijnen schoonzonen aangezegd, maar zijn hart was niet los van zijne goederen, en daarom vertoefde hij. Arme Lot! Rijk was hij Sodom binnengekomen, naakt moest hij het verlaten. Terwijl hij zijn oog nog liet gaan over zijne bezittingen, »grepen die mannen zijne hand, en de hand zijner vrouw, en de hand zijner twee dochters, om de verschooning des Heeren over hem» (vs 16). En, ach! ook toen was hij nog niet genezen; want toen de engelen hem zeiden zich naar het gebergte te haasten om *zijns levens* wil, antwoordde hij: »Ziet toch, uw knecht heeft genade gevonden in uwe oogen, en Gij hebt uwe weldadigheid groot gemaakt, die Gij aan mij gedaan hebt, om mijne ziel te behouden bij het leven; maar ik zal niet kunnen behouden worden naar het gebergte heen, opdat mij niet misschien dat kwaad aankleve, en ik sterve! Ziet toch, deze stad is nabij, om derwaarts te vlugten, en zij is klein; laat mij toch derwaarts behouden worden (is zij niet klein?) opdat mijne ziel leve.» Welk eene schildertij! Hoewel de engelen hem bevalen naar het gebergte te vlugten, weigert hij, en verlangt naar die »kleine stad»—een klein gedeelte van de wereld. Hij vreesde den dood in de plaats, waarheen de Heer hem zeide te gaan. Hoe treurig! Hij scheen zich niet aan God te kunnen toevertrouwen. Heelaas! hij had te lang in verwijdering van God geleefd, hij had te lang den dampkring eener »stad» ingeademd, dan dat hij de zuivere lucht der goddelijke tegenwoordigheid naar waarde kon schatten, en kon leunen

op den arm des Almagtigen. Zijne ziel scheen geheel in verwarring. Zijne aardsche rustplaats was vernield, en toch kon hij niet door het geloof aan het hart Gods rusten. Al datgene, waarop hij zijne hoop gevestigd had, was door vuur en sulfer verbrand. Hij heeft zijn doel gemist; maar het wereldsche beginsel, dat zoo sterk in zijn hart was, heeft de overhand, en hij zoekt zijne schuilplaats in eene kleine stad. Doch ook daar is hij niet op zijn gemak, hij verlaat haar en trekt naar het gebergte; en alzoo doet hij uit vrees, hetgeen hij op bevel Gods niet had willen doen.

En dan, zie zijn einde! Zijne eigene kinderen maken hem dronken, en in zijne dronkenschap wordt hij het werktuig om de Ammonieten en de Moabieten — die verklaarde vijanden van Gods volk — in het leven te roepen. Welk eene ernstige les voor ons allen! Ziedaar het einde van een' man, wiens hart van den Heer afweek, en die zijn vermaak in de wereld zocht. O, lieve lezers! laat ons daarom den weg eener heilige afzondering van de wereld vervolgen. Laat ons buiten hare legerplaats staande, ons vertroosten met de terugkomst van onzen Meester. Dat de waterrijke vlakten toch geene bekoorlijkheid voor ons mogen hebben. In het licht van de toekomstige heerlijkheid van Christus is de eer en de onderscheiding en de rijkdom der wereld van geene waarde. Mogten wij allen bekwaam zijn om gelijk Abraham in de tegenwoordigheid des Heeren te wandelen, en van daar op het tooneel van verwarring en zonde door het oog des geloofs te zien, als op een tooneel welks verwoesting nabij is. Weldra zal dit zoo zijn. »De aarde, en alles wat daarop is zal verbranden.» Al datgene, waarover de kinderen dezer wereld zoo bezorgd zijn, — waarnaar zij zich zoo rijkhalzend uitstrekken — dat alles zal verbranden. En wie kan zeggen hoe spoedig? Waar is Sodom? Waar is Gomorra? Waar zijn die steden der vlakte — die steden, die eens zoo schoon, zoo prachtig, zoo levendig waren? Waar zijn zij nu? Allen verdwenen door het oordeel Gods; — bedolven onder vuur en sulfer! Welnu de dag is aanstaande, dat de

tegenwoordige wereld zal geoordeeld worden. Gelukkig hij, die dit gelooft! Gelukkig hij, die zich van al wat in de wereld is afzondert om in innige en heilige gemeenschap met God te wandelen! Hem zal geen oordeel treffen. Hij zal eenmaal niet op een verloren leven behoeven terug te zien; hij zal reeds hier zijnen God hebben verheerlijkt en de hemelsche zegeningen door het geloof hebben genoten, die daar zijn onverdeeld en gelukkig eigendom zullen zijn. — En al blijkt het ook uit de geschiedenis van Lot, dat het waarheid is, wat er geschreven staat: De Heer weet den regtvaardige uit vele verzoeken te verlossen, — zoo zijn toch zijne ervaringen ons medegedeeld, opdat wij niet in hetzelfde voorbeeld van wereldschgezindheid en van afwijking van God zouden vervallen. Wachten wij ons toch om te zondigen, opdat de genade te meerder worde. Er staat geschreven: »Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt.» En wederom: »De wereld gaat voorbij, en hare begeerlijkheid, maar die den wil van God doet, blijft in der eeuwigheid (1 Joh. 2 : 17).

„Trek mij, wij zullen u naloopen.”
(Hoogl. 1 : 4).

»Trek mij, wij zullen u naloopen» Zoo spreekt de bruid in het Hooglied. Welke heerlijke woorden! Welk een verlangen naar Christus drukken zij uit! Hoe dierbaar moet Hij voor het hart zijn, waar men zóó kan spreken! De waarheid wordt hier bevestigd, dat ons verlangen Christus te leeren kennen zal toenemen, naarmate wij Hem meer kennen. Hoe digter wij bij Hem zijn, des te meer zullen wij begeeren nog digter bij Hem te zijn. Niemand op aarde kende Hem zoo goed als Paulus, en toch zegt hij: »Opdat ik Hem kenne.» Niemand van al de heiligen was zoo zeker van de overwinning als Paulus, en toch zegt hij: »Opdat ik Christus moge gewinnen,»

Hij kon in waarheid zeggen, hoewel hij een gevangene in Rome was: »Te leven is voor mij Christus, en sterven gewin.»

Er is zulk een rijkdom van heerlijkheid voor ons in Christus, dat wij dien nooit kunnen uitputten; ja, hoe meer wij die heerlijkheid beschouwen, des te onbegrijpelijker zal zij ons voorkomen. Hoe meer wij de volheid zijner liefde smaken, des te bekwamer zullen wij zijn uit den grond onzer harten uit te roepen: *Zij gaat de kennis te boven.* Daar zijn hoogten en diepten, lengten en breedten, die wij nimmer kunnen begripen. En er wordt zulk eene vreugde in zijne tegenwoordigheid gesmaakt, dat wij zelfs onder het genieten naar nog meerdere gemeenschap verlangen.

»Trek mij, wij zullen u naloopen.» Zoo ook in Psalm 63: »O God, Gij zijt mijn God! ik zoek u in den dageraad; mijne ziel dorst naar u, mijn vleesch verlangt naar u, in een land dor en mat, zonder water.... Mijne ziel kleeft u achteraan; uwe rechterhand ondersteunt mij» (vs. 2, 9). Heerlijke woorden! Kunt gij, o mijne ziel! ook alzoo tot uzelve spreken? Kent gij dit verlangen als uw eigene ervaring? Onderzoek al uwe woorden en daden voor den Heer, en laat uwe wegen rechte paden zijn.

Doch welk een heerlijk zamenhang is er niet tusschen het trekken des Heeren en ons naloopen! »Wij zullen u naloopen.» Jezus, en Jezus alleen is hier het voorwerp, dat aanschouwd, dat gevolgd, dat nagelooopen wordt. Het zijn niet onze deugden, onze liefde, ons geloof, evenmin als de braafste en edelste mensch op aarde; — Hij, Hij alleen, is het. Gelijk het zoo schoon gezegd wordt in den heerlijken zestienden psalm: »Ik stel den Heer geduriglijk voor mij.» Niet somtijds, maar »geduriglijk.» Niemand is dit waard, als Hij, die ons kocht door zijn bloed. Hem komt al onze liefde toe, Hem behoort geheel ons hart, geheel ons leven, onze gansche kracht. O, welk een gelukkige weg zouden wij bewandelen, indien dit altijd zóó bij ons ware! Hoe afgezonderd zouden wij zijn van alles, wat niet uit Hem is!

Maar er is een ander punt van groot belang. Hij, die trekt, gaat ons voor. De Heer gaat zijn volk vóór in de woestijn; Hij ziet het gevaar en gaat het te gemoet, voordat wij het genaken. En van duizende gevaren worden wij door Hem verlost, van welke wij niets weten, die wij niet eens opmerken. »En wanneer hij zijne schapen uitgedreven heeft, zoo gaat hij voor hen heen; en de schapen volgen hem, vermits zij zijne stem kennen.» Wordt ons door den vijand iets in den weg gelegd, zoodat wij zeer gemakkelijk zouden struikelen of vallen, dan is onze goddelijke Leidsman daar, die de hinderpaal ziende, ons op een ander pad brengt, zoodat wij aan de listige aanslagen des vijands ontsnappen. Welk een voorregt Hem tot Leidsman en Herder te hebben! Het oog des geloofs ziet Hem vooruitgaan, en het hart, dat Hem liefheeft, buigt zich tot Hem. Bij Hem alleen is vreugde en kracht te vinden; Hij alleen kan ons in staat stellen het smalle pad, dat ten hemel leidt, te bewandelen. Dierbare Heer! laat ons geduriglijk en alleenlijk »U naloopen.»

De opname der Gemeente en de dag des Heeren.

Het onderscheid tusschen deze twee gebeurtenissen te verstaan, is van groot gewigt voor de Gemeente Gods, daar hiervan zoowel het standpunt als de roeping der Gemeente, zoolang zij nog op aarde is, afhankelijk is. Wanneer de ziel waarlijk overtuigd is, dat haar afwezige Heer ieder oogenblik kan terugkomen, dan zal de getrouwheid van het hart, of als die niet daar is, de vrees niet bereid te zijn, haar tot waakzaamheid aansporen. Indien er echter verscheidene, vóór zijne komst plaats hebbende gebeurtenissen geopenbaard zijn, dan zal de Heer niet op dezelfde wijze verwacht worden. Zijne komst wordt dan in de verte gezien, en daardoor wordt de praktische werking van die komst zeer verzwakt, zoo niet geheel weggenomen. En aangezien er duidelijk vele gebeurtenissen, die vóór de komst van Jezus op aarde moeten plaats hebben, voorspeld worden, is het van belang te onderzoeken of de komst van Christus om de zijnen op te nemen onderscheiden is van zijne komst met hen, met andere woorden, of er een onderscheid is tusschen de opname der Gemeente en den dag des Heeren.

Onderzoeken wij daartoe in de eerste plaats de brieven aan de Thessalonicensen, waarin Paulus voornamelijk het onderwerp van de komst van Jezus behandelt. Na hun in de drie eerste hoofdstukken verscheidene malen herinnerd te hebben, hoe zij van de afgoden bekeerd waren om den levenden en waarachtigen God te dienen en zijnen Zoon van de hemelen te verwachten, spreekt hij in hoofdst. 4: 13 — 18 meer uitvoerig over deze zaak. Om deze plaats echter goed te verstaan, moeten wij acht geven op de verwachting van de gemeente te Thessalonika. Zij wisten, dat de Zoon des menschen van den hemel zou komen om zijn rijk op aarde op te rigten, en daarom hadden zij Hem ook van hunne bekeering af verwacht.

Zij wisten echter nog niet, dat de ontslapenen in Christus vóór die komst zouden opgewekt worden, want anders hadden zij niet bedroefd behoeven te zijn; ook wisten zij niets van de opname der levenden en der opgestanen. Zij waren bevreesd, dat de ontslapenen niet bij de komst van Christus zouden tegenwoordig zijn, en daarom waren zij bedroefd. Paulus ontnemt hun nu in vs. 14 die vrees door de verzekering, dat wanneer Jezus verschijnt, Hij *al* de zijnen, ook degenen die ontslapen zijn, met zich zal wederbrengen. Zij konden dus geheel gerust zijn, dat allen, die in Jezus hadden geloofd, bij zijne komst zouden tegenwoordig zijn, daar zij *allen* met Hem zouden verschijnen. »Maar,» — was de natuurlijke vraag, — »hoe komt de Gemeente in den hemel, want daar moet zij dan toch zijn om met Jezus van den hemel te komen?» O, antwoordt Paulus, wij zeggen u door het woord des Heeren, dat de bazuin Gods in één oogenblik de ontslapenen uit hunne graven zal doen opstaan, en de nog levenden zal veranderen; zoodat allen met het nieuwe ligchaam zullen bekleed zijn, en dat zij dan te zamen zullen opgenomen worden den Heer te ontmoet in de lucht om voor eeuwig bij Hem te zijn. Zij worden dus ten hemel opgenomen, om van daar met Jezus terug te keeren om over de aarde te heerschen.

Maar dit is niet alles. Nadat de apostel de Thessalonicensen door deze woorden vertroost had, gaat hij aldus voort: »Maar van de tijden en gelegenheden, broeders! hebt gij niet van noode, dat men u schrijve.» Zij moesten wel onderwezen worden over de opstanding der ontslapene heiligen en over hunne opname met de levend overgeblevenen, maar van de tijden en gelegenheden behoefde hij hun niet te schrijven. En waarom niet? »Gij zelve weet zeer wel, dat de dag des Heeren alzoo zal komen, gelijk een dief in den nacht. Want wanneer zij zullen zeggen: Het is vrede en zonder gevaar, dan zal een haastig verderf hun overkomen, gelijk de barensnood eener bevruchte vrouw, en zij zullen het geenszins ontvlieden.» Door deze woorden wordt ons het groote verschil duidelijk, dat er bestaat tusschen de komst van Jezus in de lucht om de

zijnen op te nemen en den dag des Heeren, wanneer Hij over den goddelooze als een dief in den nacht komt. Om-trent de eerste komst ontvingen de Thessalonicensen eene nieuwe openbaring; de laatste kenden zij reeds uit de schriften des Ouden Testaments en door de bediening der apostelen in hun midden. »De dag des Heeren» is eene uitdrukking, die zeer dikwijls in het Oude Testament voorkomt, en die altijd in verband staat met de uitoe-fening van het oordeel op de aarde. In zijne gansche uit-gestrektheid stelt hij den nog toekomenden dag van de tegenwoordigheid des Heeren voor, om het oordeel over de goddeloozen uit te oefenen en om zijne magt op de aarde te bevestigen. ¹⁾ De heiligen nu ontvangen hier eene onderwijzing, die hun op de meest stellige wijze verzekerd, dat zij niets met de oordeelen, welke met den dag des Heeren zullen gepaard gaan, te maken hebben. »Maar gij, broeders! zijt niet in de duisternis, dat u die als een dief zou bevangen. Gij zijt allen kinderen des lichts en kinderen des daags; wij zijn niet des nachts noch der duisternis» (vs. 4, 5). Reeds kinderen des daags in onze hoop, in onze toekomst en in onze verwachting zullen wij eer de dag over de slapende wereld aanlicht, verlost van dit ligchaam der sterfelijkheid, den Heer te gemoet in de lucht opgenomen worden, en daarna zullen wij met Hem verschijnen om zijne vijanden te oordeelen.

De tweede brief doet dit onderscheid nog duidelijker uitkomen. De duivel was begonnen de Thessalonicensen in de war te brengen. Hij wilde hen doen gelooven, dat »de dag des Heeren» reeds aanwezig was, en hiertoe verdraaide hij den zin van Paulus eersten brief, of gebruikte

1) De volgende plaatsen bewijzen het bovenstaande: Jes. 2 : 12. »De dag des Heeren der heirscharen zal zijn tegen allen hoovaardige en hooge, en tegen allen verhevene, opdat hij vernederd worde.» Joël 1 : 15. »Ach, dien dag! want de dag des Heeren is nabij en zal als eene verwoesting komen van den Almagtige.» Zef. 1 : 14, 15: »De groote dag des Heeren is nabij; hij is nabij en zeer haastende, . . . die dag zal een dag der verbolgenheid zijn.» — Zie verder Joël 2 : 1, 2; Amos. 5 : 20; Mal. 4 : 1, 5, Luk. 17 : 24, 30; Luk. 21 : 34, 35; Hand. 2 : 20.

eenen valschen brief van den apostel. De verdrukkingen, die zij te verduren hadden, werden door hen met de plagen van den »dag des Heeren» verward, en het is niet te verwonderen, dat zij door zulke gedachten in verwarring waren. Paulus stelt dan ook in dezen brief alles in het werk om deze dwalingen te bestrijden. In het eerste hoofdstuk toont hij het verschil aan tusschen de verdrukkingen, die over hen kwamen, en de vreeselijke oordeelen, die den »dag des Heeren» zouden kenmerken. *Nu* zijn het de heiligen, die in verdrukkingen zijn, *dan* zal het de wereld zijn. *Nu* lijden de heiligen van de wereld; *dan* zal de wereld door de hand des Heeren getroffen worden. En van vs. 4 — 10 doet hij hun de vraag: »Waarom zoudt gij in verwarring zijn, als of »de dag» reeds gekomen ware?» *Gij* hebt nu verdrukking en de *wereld* heeft verademing; maar wanneer »de dag» daar zal zijn, zal de *wereld* verdrukt worden, en *gij* zult verkwikking hebben.

In het tweede hoofdstuk spreekt de apostel onbewimpeld over de verleiding, waaraan zij bloot stonden: »En wij bidden u broeders! door de toekomst van onzen Heer Jezus Christus, en onze toevergadering tot Hem, dat gij niet haastelijk bewogen wordt van verstand, of verschrikt, noch door geest, noch door woord, noch door zendbrief als van ons geschreven, als of de dag des Heeren tegenwoordig ware.» Op grond van deze plaats zijn er velen, die beweren, dat de apostel hier, hetgeen hij in zijnen vorigen brief zegt, terugneemt, en zich dus heeft vergist. Indien dit waar is, dan zouden wij ons niet meer op de ingeving der Heilige Schrift kunnen beroepen; doch dit daargelaten, wij gelooven, dat de apostel in plaats van zijn gevoelen terug te nemen, dit integendeel door deze woorden bevestigt. Hij had hun in den vorigen brief over de toekomst van Jezus en over hunne toevergadering geschreven, en dit hadden zij aangenomen. Zoodra zij nu echter de valsche leeraars geloofden, die zeiden, dat de vele verdrukkingen bewezen, dat »de dag des Heeren» reeds tegenwoordig was, dan verviel dus hunne toever-

gadering tot Jezus, en daarom bidt Paulus hun »*door de toekomst van onzen Heer Jezus Christus en onze toevergadering tot Hem,*» d. i. dewijl zij in die toevergadering geloofden, dat zij om geenerlei reden zouden bewogen worden, als of de dag des Heeren reeds tegenwoordig ware. Hij wil als het ware zeggen: Zoo gij nu gaat gelooven, dat de dag des Heeren reeds tegenwoordig is, dan is mijne geheele prediking van de toekomst des Heeren en van uwe toevergadering tot Hem ijdel geweest, en dan is u ook die zalige hoop van Hem te verwachten ontnomen; daarom, broeders! laat u niet verleiden. En waarom kon »de dag des Heeren» niet tegenwoordig zijn? »Omdat die niet komt, tenzij dat eerst de afval gekomen zij, en dat geopenbaard zij de mensch der zonde, de zoon des verderfs» (vs. 3). Dezen mensch der zonde zal de Heer verdoen door den adem zijnsmonds, en te niet maken door de verschijning zijner toekomst, en het is dus over dezen mensch, dat de oordeelen van den dag des Heeren in de eerste plaats zullen komen. De dag kan dus niet komen, eer de mensch der zonde er is; en hoewel de verborgenheid der ongerechtigheid ook toen reeds gewerkt werd (vs. 7), zoo was er evenwel iets, hetwelk de openbaring van dien mensch wederhield. Nog houdt God de teugels van het bewind in handen; Hij heeft de wereld nog niet geheel aan haarzelve overgegeven; maar wanneer die hinderpaal weggenomen en de satan uit den hemel op de aarde geworpen zal zijn, dan zal God de wereld aan haarzelve overgeven, en zij zal den Antrichrist als God aanbidden. En waarin bestaat nu deze hinderpaal? In de Gemeente, die nog op aarde woont; en dat om de volgende reden. Paulus heeft geopenbaard, dat de ontslapenen zouden opstaan, de levenden zouden veranderd worden (d. i. de Gemeente), en dan zouden opgenomen worden den Heer te gemoet in de lucht; dat deze opname vóór de komst van Christus om de wereld te oordeelen zal plaats hebben, want hij bidt hun, omdat zij aan de opname geloofden, niet te gelooven, dat de dag er reeds was. En daar nu

de dag niet komen kan, vóór de zoon des verderfs geopenbaard wordt, zoo heeft de opname der Gemeente plaats vóór de openbaring van den Antichrist. De hinderpaal voor de openbaring van den mensch der zonde is dus de Gemeente, in wie de Heilige Geest woont; wiens tegenwoordigheid het onmogelijk maakt, dat een mensch zich als God laat aanbidden. ¹⁾

Wanneer nu Jezus komt om den mensch der zonde te niet te maken, dan zal Hij volgens Zach. 14 : 5 met *alle heiligen* komen. Dit wordt ons in Openb. 19 : 11—21 duidelijk voorgesteld. Wij lezen daar: »En ik zag *den hemel* geopend, en ziet een wit paard, en die op hetzelfde zat, was genaamd Getrouw en Waarachtig, . . . en Hij was bekleed met een kleed, dat met bloed geverwd was; en zijn naam wordt genoemd het Woord Gods. *En de heirlegers in den hemel volgden hem op witte paarden, gekleed met wit en rein fijn lijnwaad.*» Niemand zal er aan twifelen, of Hij, die daar uit den hemel komt, is de Heer Jezus. En wie zijn nu die hemelsche heirlegers? Dit vinden wij in vs. 6—9; het is de Bruid des Lams, die haarzelve als vrouw bereid heeft, en die reeds het bruiloftsmaal gevierd had, en van wie op verschillende plaatsen in de Schrift gezegd wordt, dat zij met Christus zal heerschen. (Zie Openb. 1 : 6; 2 : 26—28; 3 : 21; 20 : 4—6; 21 : 9—27; 22 : 1—5; Rom. 8 : 17, 18; 2 Tim. 2 : 12, 13; Kol. 3 : 4; Joh. 17 : 22; 1 Kor. 6 : 2, 3; 4 : 8). Nu is het duidelijk, dat wanneer de Gemeente met Christus van den hemel op de aarde komt, zij eerst van de aarde naar den hemel moet gebragt zijn. In Openb. 19 zien wij haar van den hemel komen; doch reeds in Openb. 4 en 5 zien wij haar in den hemel. Er wordt ons een tooneel *in den hemel* voorgesteld. Er was een troon, en die daarop zat was de Almagtige, die was, en die is, en die komen

1) Het woordje »hij» in vs. 7: »totdat hij uit het midden zal weggedaan worden»; hetwelk velen in den weg staat om aan te nemen, dat de gemeente de hinderpaal is, is volstrekt geen bezwaar, zoodra men bedenkt, dat de Heilige Geest in de Gemeente woont, en blijft wonen, totdat zij opgenomen wordt.

zal. Rondom dien troon waren 24 troonen, en op die troonen zaten 24 ouderlingen, gekroond met gouden kroonen; en van den troon gingen uit donderslagen en bliksemen en stemmen; — teekenen van het oordeel. In de eerste plaats merke men op, dat, terwijl de donderslagen en bliksemen, d. i. de oordeelen, van den troon uitgingen, de 24 ouderlingen rondom den troon *in den hemel* zaten, en dus volkomen beveiligd waren voor die oordeelen. Maar wie zijn die ouderlingen? Dit zien wij uit het lied, dat zij zingen: (Hoofdst. 5 : 9, 10) »Gij zijt waardig het boek te nemen en zijne zegelen te openen, want Gij zijt geslagt en hebt ons Gode gekocht met uw bloed uit alle geslacht, en taal, en volk, en natie; en Gij hebt ons onzen God gemaakt tot koningen en priesters; en wij zullen als koningen heerschen op de aarde.” Uit de uitdrukking »uit alle geslacht, en taal, en volk, en natie” is het duidelijk, dat de H. Geest hier niet denkt aan 24 personen, maar dat Hij deze 24 beschouwt als representanten eener groote schaar; en dat Hij onder die groote schaar de Gemeente verstaat, is duidelijk uit de woorden des lieds: »Gij hebt ons onzen God gemaakt tot koningen en priesters, en wij zullen als koningen heerschen op de aarde;” daar dit de twee waardigheden en het voorregt van de leden der Gemeente zijn (Openb. 1 : 6 enz. zie vorige pagina). En terwijl nu het tooneel in den loop des books verandert, blijft de plaats dier ouderlingen dezelfde. Zij nemen deel aan hetgeen geschiedt; zij zingen Gode lofzangen in de reine hemelzalen; zij verheugen zich over zekere voorvallen, doch zijn daarbij nooit bepaald werkzaam, en verlaten hunne verhevene woonplaats niet. Te midden der ontzettendste oordeelen omringen zij met hunne gouden kroonen rustig en verblijd den troon des Almagtigen (Hoofdst. 4, 5, 7, 11, 14 en 19). — Voordat er dus iets gebeurd van het beschrevene in Hoofdst. 6—19 is de Gemeente verheerlijkt in den hemel en reeds gekroond; en zij blijft daar, zoolang de oordeelen plaats hebben, die met andere gebeurtenissen in verband staan, om aan het einde daar-

van als de Vrouw des Lams met Christus van den hemel te dalen en duizend jaren te heerschen. Er ligt dus tusschen hare opname in den hemel en hare komst met Jezus van den hemel een tijdperk, waarin de verschillende plagen der Openbaring en de daarmede in verband staande gebeurtenissen, bij de profeten vermeld, zullen plaats vinden, — gebeurtenissen, die de komst van Israëls Koning voorbereiden en de wereld van ongerechtigheden zuiveren moeten, opdat de tijd des vredes — het duizendjarig rijk — zou kunnen aanbreken.

„Maar zou het niet mogelijk kunnen zijn” — vraagt men wellicht — „dat deze 24 ouderlingen slechts de ontslapene leden der Gemeente voorstellen, terwijl de nog levenden zich op aarde bevinden?” Wij vragen u wederom, zou het van het Hoofd der Gemeente, die voor *al* hare leden denzelfden losprijs betaalde en ze allen even lief heeft, te denken zijn, dat Hij de eene helft dier Gemeente in zijne heerlijkheid deed deelen, terwijl Hij de andere te midden van plagen en oordeelen liet blijven, waarvan de wereld nog nooit getuige is geweest? Doch wij kunnen verder gaan en u bewijzen, dat uwe onderstelling onjuist is. De 24 ouderlingen zijn in den *hemel*, voor den troon des almachtigen Gods, op hunne hoofden dragen zij gouden kroonen. Zij zijn dus uit de dooden opgestaan en bekleed met hunne onsterfelijke lichamen en gekroond met de kroon der eer, die zij van Jezus ontvangen hebben. Dit onsterfelijke ligchaam nu wordt eerst bij de komst des Heeren opgewekt (1 Kor. 15 : 23), en eerst dan wordt men gebragt in het huis des Vaders (Joh. 14 : 1). En bovendien, het aandoen van dit nieuwe ligchaam zal in één oogenblik bij de *geheele* Gemeente plaats hebben. „*In een punt des tijds, in een oogenblik*, met de laatste bazuin, want de bazuin zal slaan en de dooden zullen onverderfelijk opgewekt worden en wij zullen veranderd worden” (1 Kor. 15 : 52); en: „die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan, daarna wij, die levend overgebleven zijn, zullen te zamen met hen opgenomen worden in de wolken, den Heer

te gemoet;” en dan, maar ook eerst dan „zullen wij altijd bij den Heer zijn” (1 Thess. 4 : 17).

Volgens de Openbaring is het dus boven allen twijfel verheven, dat er eene periode is tusschen de opname der Gemeente en de komst van Christus *met* de Gemeente om de goddeloozen te verdoen en over de aarde te heerschen; en derhalve kan het gevoelen van sommigen, als zou de Gemeente ten hemel opgenomen worden op denzelfden oogenblik, dat Jezus van den hemel komt om te oordeelen, niet juist zijn. Wij zullen hierbij nog enkele oogenblikken stilstaan. Zij voeren als bewijs aan, dat in 1 Thess. 4 : 17 gezegd wordt, dat wij den Heer *te gemoet* zullen gaan in de lucht, en dat dus daaruit blijkt, dat Hij komt. Dit laatste stemmen wij toe, maar hieruit volgt nog niet, dat Hij daar voorgesteld wordt komende als koning. Dit zou in strijd zijn met Openb. 19, waar de Heer uit den *hemel* komt *begeleid* door zijne bruid, en die bruid was Hem toen niet in de lucht ontmoet, maar had reeds met Hem in den hemel het bruiloftsmaal gevierd. Zij was dus vóór dien tijd daar gekomen, en er moet dus een tijd verlopen, waarin het bruiloftsmaal kan gevierd worden, om daarna met den Heer den *hemel* te verlaten en op de aarde te heerschen. Het ontmoeten in 1 Thess. 4 bestaat dus hierin, dat de Heer naar zijne belofte komt om de zijnen te halen, die dan van de aarde opgenomen Hem in de lucht ontmoeten om door Hem in het huis des Vaders en niet in zijn koninkrijk op aarde ingeleid te worden. De woorden van Jezus in Joh. 14 toonen ons dan ook aan, dat de Heer bepaaldelijk komt om de zijnen in het huis zijns Vaders te brengen. De bijbelsche voorstelling is dus, dat de Heer den troon zijns Vaders verlaat en in de lucht verschijnt om de zijnen tot zich te nemen. De ontslapenen staan dan op, de levend overgeblevenen worden veranderd, en te zamen stijgen zij omhoog om hunnen Heer te ontmoeten, door wien zij dan in hunne eeuwige woning worden gebragt.

Er zijn echter nog meer bewijzen, dat de Gemeente

vóór de oordeelen moet opgenomen worden. De oordeelen toch, die volgens Openb. 6—18 over de wereld komen, zijn eene straf voor de voortdurende verwerping van Christus. Kan nu de Heer zijne Gemeente, die Hem niet verworpen, maar aangenomen heeft, zulk eene straf doen ondergaan? Onmogelijk. Daarom wordt dan ook tot de gemeente te Filadelfia gezegd: »Omdat gij het woord mijner lijdzame volharding bewaard hebt, zoo zal ik u bewaren *uit* (niet *in*) de ure der verzoeking, die over de geheele wereld komen zal, om te verzoeken, die op de aarde wonen.» — Verder merk ik op, dat, indien de Gemeente eerst na de oordeelen in de Openbaring zal opgenomen worden, wij onmogelijk den Heer dagelijks kunnen verwachten, daar wij nog niets van die oordeelen zien. Wij zouden dan eerst den Heer kunnen verwachten, als wij zagen, dat die plagen bijna op hun einde liepen. De Schrift nu leert ons, dat wij den Heer dagelijks kunnen verwachten, en daaruit volgt derhalve, dat de Gemeente vóór de oordeelen moet opgenomen worden. Paulus zegt in 2 Kor. 5: »Want ook in dezen (tabernakel, d. i. het ligchaam) zuchten wij, verlangende met onze woonstede, die uit den hemel is, overkleed te worden Want ook wij, die in dezen tabernakel zijn, zuchten, bezwaard zijnde, nademaal wij niet willen ontkleed, maar overkleed worden, opdat het sterfelijke van het leven verslonden worde.» Paulus wil dus niet ontkleed worden, d. i. het ligchaam afleggen of sterven, maar hij wil overkleed worden, d. i. zonder sterven het nieuwe ligchaam ontvangen; hetwelk met degenen, die nog leven als Jezus komt, gebeuren zal, daar alsdan het sterfelijke van het leven verslonden wordt. Hieruit blijkt dus duidelijk, dat zijne hoop was nog tot de levenden te behooren, als Jezus komt. Hij zou echter geen grond voor die hoop gehad hebben, indien vóór de opname nog eene reeks gebeurtenissen moest plaats hebben. Hetzelfde zegt hij in 1 Kor. 15: 51; en ook in 1 Thess. 4 verzekert hij, dat er levend zullen overblijven tot de toekomst des Heeren; en dat hij daar

niemand anders dan de toen nog levenden bedoelt, zal wel door niemand worden tegengesproken. Zoo was het dan de hoop van Paulus zonder te sterven het nieuwe ligchaam te ontvangen om den Heer in de lucht te gemoet te gaan; en hoewel die hoop voor hem niet vervuld is, maar hij nu met de andere ontslapenen op de opstanding uit de dooden wacht, bewijst echter het bestaan van die hoop, dat de opname der Gemeente door geene enkele vervulling der profetieën moet voorafgegaan worden.

Men zou evenwel kunnen vragen: »Indien de Gemeente vóór de oordeelen van de aarde wordt weggenomen, hoe kunnen wij dan te midden dier oordeelen van heiligen lezen, die tot den einde volharden?» Dat er van heiligen gesproken wordt, die gedurende de oordeelen op de aarde zijn, blijkt uit de volgende plaatsen: Dan. 7 : 25; Openb. 7 : 14; 13 : 7, 8; 15 : 2; 20 : 4; Matth. 24 : 22; en het is dus slechts de vraag, of deze heiligen tot de Gemeente behooren. Wij antwoorden daarop ontkennend, en zullen eerst bewijzen, dat er op de aarde onder de oordeelen heiligen zullen zijn, die niet tot de Gemeente behooren; en ten tweede, dat, hetgeen van die heiligen gezegd wordt, onmogelijk op de leden der Gemeente kan zien.

1. In Openb. 19 lezen wij, dat de Gemeente in den *hemel* het bruiloftsmaal viert. Niemand zal ontkennen, dat de *geheele* Gemeente aan dat bruiloftsmaal moet deelnemen; waaruit dus volgt, dat er geene leden der Gemeente op dien oogenblik op aarde kunnen zijn. Die Gemeente nu komt met Jezus van den hemel. »Er werden troonen geplaatst, en zij zaten op dezelve» (Openb. 20 : 4^a). En nu lezen wij verder: »En ik zag de *zielen* dergenen, die onthoofd waren om de getuigenis van Jezus, en om het woord Gods, en die het beest en deszelfs beeld niet aanbeden hadden, en die het merkteeken niet ontvangen hadden aan hunne voorhoofden, en *zij leefden* en heerschten als koningen met Christus de duizend jaren.» Hier staan dus heiligen op, die niet tot de Gemeente behooren, en gedurende de oordeelen op aarde geleefd hebben. Wij

vinden hen dan ook in Openb. 6 : 9—11, waar zij gemakkelijk te herkennen zijn aan de woorden: »die gedood waren om het woord Gods, en om de getuigenis, die zij hadden.” Er zijn dus gedurende de oordeelen heiligen op aarde, die niet tot de Gemeente behooren, en hierdoor valt dus een groot deel der moeilijkheid weg, en blijft nu nog alleen de vraag over, welke heiligen dat zijn.

2. In Matth. 24 : 22 lezen wij: »En zoo die dagen niet verkort werden, geen vleesch zou behouden worden; maar om der uitverkorenen wil zullen die dagen verkort worden.” Uit het verband is het duidelijk, dat hier onmogelijk van de leden der Gemeente kan gesproken worden. Alleen tot de Joden toch kan gezegd worden, »die in Judea zijn, vlieden op de bergen” (vs. 16), daar de Gemeente niet in Judea is. En voor de Gemeente kan het geene verzoeking zijn, als men roept: »Ziet hier is de Christus of daar” (vs. 23), dewijl zij weet, dat de Christus in den hemel ter regterhand Gods is; voor de Joden echter, die den Messias in Judea verwachten, is dit eene groote verleiding. De uitverkorenen, waarvan tusschen vs. 16 en 23 gesproken wordt, zijn dus Joden; en wel het getrouwe overblijfsel van Israël, hetwelk weigert aan den Antichrist te gelooven, en daarom heftig vervolgd wordt. En zoo wij nu Daniël en de Openbaring opslaan, dan vinden wij daar van dat overblijfsel gesproken. De Antichrist »zal woorden spreken tegen den Allerhoogste, en hij zal de heiligen der hooge plaatsen verstoren, en hij zal meenen de tijden en de wet te veranderen,” enz. (Dan. 7 : 25). En in Openb. 7 : 4—8 worden ons de 144 duizend verzegelden of uitverkorenen uit alle stammen Israëls voorgesteld, welke wij in Openb. 14 : 1—5 met het Lam op den berg Zion zien verschijnen. Uit dit alles blijkt dus, dat er heiligen gedurende de oordeelen op aarde zijn, die geene leden der Gemeente kunnen zijn om hetgeen van hen gezegd wordt; zoodat dit dus geen bezwaar is om den Heer dagelijks van den hemel te verwachten.

De komst des Heeren nu is de hoop der Gemeente.

Ieder oogenblik kan de hemelsche Bruidegom verschijnen. Hij wacht slechts tot het laatste lid aan de Gemeente zal toegevoegd zijn, om dan den wensch zijns harten te vervullen, uitgedrukt in deze heerlijke woorden: »Vader! ik wil, dat waar ik ben, ook die bij mij zijn, die Gij mij gegeven hebt, opdat zij mijne heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij mij gegeven hebt, want Gij hebt mij liefgehad vóór de grondlegging der wereld" (Joh. 17 : 24). De Heer verlangt dus naar ons. Verlangen onze harten naar Hem? Is het ons tot troost, als Hij ons toeroept: »Ik kom haastelijk?" Leven wij in de gedurige verwachting Hem te zien, gelijk Hij is, en Hem gelijk te zijn? Of vergeten wij de zalige hoop en verschijning van onzen Heer Jezus Christus? Laat ons bedenken, dat de verwachting van Jezus ons leven zal heiligen, en ons moed en kracht zal geven in den strijd. Hem verwachtende zullen wij ons altijd bereid houden zonder vrees Hem te gemoet te gaan, en als eene reine maagd voor onzen Bruidegom wandelen, opdat wij met onbezoedelde kleederen voor Hem verschijnen. »Een iegelijk, die deze hoop op Hem heeft, die reinigt zichzelf, gelijk Hij rein is" (1 Joh. 3 : 3). En o welk een troost geeft die zalige hoop bij het ontslapen van geliefde betrekkingen! welk een moed bij de vermoeienis en den strijd des levens! welk eene kracht tot volharding in armoede en pijn, in moeite en verdriet! welk een troost in al onze nooden! Zij zullen immers allen gelijk een droom in den morgen verdwijnen. Misschien nog een uur — en wij zijn in de hemelsche heerlijkheid. Gelooven wij dit, dan zal een zalige vrede, eene verkwikkende rust ons hart vervullen, en wij zullen, één ding doende, met volharding den loopbaan loopen, die ons voorgesteld is, ziende op de kroon des levens, die de Heer ons in dien dag geven zal. Dan zal ons hart in overeenstemming met den Geest roepen: »Kom!" en op de verzekering van Jezus: »Ja, ik kom haastelijk!" met vurig verlangen de bede ten hemel zenden: »Amen. Ja, kom, Heere Jezus!"

„Ontbindt hem, en laat hem heengaan.”

(Joh. 11 : 44.)

Er zijn vele levendgemaakte zielen, die de kracht van deze woorden: „Ontbindt hem, en laat hem heengaan,” nog niet verstaan hebben. Zij zijn door de levengevende stem van den Zoon Gods uit den toestand des doods opgewekt, maar zij komen uit „gebonden aan handen en voeten met grafdoeken, en hun aangezicht omwonden met eenen zweetdoek”; of met andere woorden, zij zijn tot nu toe niet in staat geweest de boeijen van hunnen vorigen toestand te verbreken en in de vrijheid te wandelen, waarmede Christus ons vrijgemaakt heeft. Het blijkt uit den strijd, dien zij hebben, dat zij het leven bezitten. Een doode maakt zulke ervaringen niet. Zoolang Lazarus nog in het graf lag, voelde hij niet, dat de grafdoeken een hinderpaal waren om te wandelen en de zweetdoek hem verhinderde te zien. Alles was duister, koud en levenloos. — Zoo is het bij den onbekeerde. Hij is „dood.” Zijne voeten zijn met de ketenen des doods gebonden; maar hij weet het niet. Zijne handen zijn in boeijen gesloten, maar hij gevoelt het niet. Zijne oogen zijn met den zweetdoek des doods bedekt, maar hij bemerkt het niet. Hij is dood, koud, gevoelloos.

Doch zij, voor wie ik schrijf, behooren niet meer tot deze dooden. Zij hebben op de eene of andere wijze de levengevende stem van Gods Zoon, die „de opstanding en het leven is,” gehoord. Die stem heeft weerklank in hun hart gevonden, en is in de diepte van hun bestaan doorgedrongen. De wedergeboorte heeft plaats gevonden. Het leven is aanwezig. De nieuwe natuur is hun medegedeeld. Zij geven levensteeken; maar de grafdoeken en de zweetdoek zijn er nog. Ik geloof, dat er velen in dien toestand zijn; zij zijn wedergeboren, maar zij kennen de voorregten niet, die aan deze geboorte verbonden zijn. Met één woord zij zijn *levendgemaakt*, maar niet *vrijgemaakt*.

Laat ons zien, hoe het Woord Gods zulk een toestand voorstelt. In Rom. 7 wordt ons de toestand van eene levendgemaakte ziel voorgesteld, die zich echter nog steeds moeite geeft den wil Gods te doen zonder de kracht te kennen, die daartoe alleen in staat stelt. Velen bevin- den zich in onze dagen in zulk eenen toestand. Ook zij zeggen: „Ik heb een vermaak in de wet Gods naar den inwendigen mensch,” maar tegelijkertijd: „Ik ben vleesche- lijk, verkocht onder de zonde.” De geloovige is echter niet „verkocht,” maar „gekocht” — „vrijgemaakt van de

wet der zonde en des doods" — Verder hooren wij die ziel zeggen: »Wat ik wil, dat doe ik niet, maar wat ik haat, dat doe ik." Dit is een toestand van voortdurende nederlaag, terwijl de geloovige kan zeggen: »wij zijn meer dan overwinnaars" — en: »Gode zij dank, die ons altijd in triomf in Christus omvoert" (Rom. 8 : 37 ; 2 Kor. 2 : 14). Eindelijk hooren wij die ziel klagen: »Ik ellendig mensch, wie zal mij verlossen van het ligchaam dezès doods?" De geloovige echter is geen *ellendig* mensch, die naar zijn behoud zoekt, maar een *gelukkig* mensch, die zich verheugt, volkomen en eeuwig verlost te zijn.

Dit hoofdstuk, dat zoo dikwijls verkeerd verstaan wordt, beschrijft derhalve den toestand eener aan zichzelf ontdekte ziel, die echter nog niet vrijgemaakt is, en nog niet kan zeggen: »De wet des Geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods" (Rom. 8 : 2). Zulk eene ziel heeft wel de woorden: »Lazarus, kom uit!" gehoord, maar nog niet verstaan, dat ook tot haar gezegd is: »Ontbindt hem, en laat hem heengaan." Met andere woorden: Hier is leven, maar geene vrijheid; hier is genoeg licht om den ellendigen toestand van den ouden, maar niet genoeg om den heerlijken toestand van den nieuwen mensch te zien; hier wordt de geestelijkheid der wet verstaan, maar er is geene kennis van de verlossing van de verdoemende magt der wet. Kunnen wij met zulk eenen toestand tevreden zijn? Is dat de ware toestand van een' geloovige? Voorzeker niet. Wij zouden even goed kunnen beweren, dat Lazarus tevreden had moeten zijn, zijn geheele leven »aan handen en voeten gebonden en zijn aangezicht met eenen zweetdoek bedekt" door te brengen. God doet geen half werk, noch aan het ligchaam, noch aan de ziel. Hij zegt nooit: »Kom uit," zonder er bij te voegen: »Ontbindt hem en laat hem heengaan." Hij kan zijn volk niet in dienstbaarheid »verkocht onder de zonde" laten. En als Hij dit deed, zou Hij dan niet bewijzen, dat Hij niet kon of niet wilde vrijmaken? Doch wie zal dat beweren? Voorzeker niemand, die zijne liefde, de waardij van Jezus offer en het gezag van zijn Woord kent.

Laat ons opmerken, dat dezelfde stem, die levend maakt, ook vrij maakt. Het leven en de vrijheid zijn aan elkander verbonden, daar zij uit dezelfde bron ontspringen. Het leven, hetwelk de geloovige heeft, is niet het verbeterde leven van den eersten, maar het leven van

den tweeden Adam; en de vrijheid, waarin de geloovige wandelt, is geene vrijheid voor den ouden Adam, om zijne begeerlijkheden te dienen, maar eene vrijheid voor den nieuwen mensch, om met God te wandelen en de voetstappen van Christus te drukken. Hoe worden wij echter dit leven en deze vrijheid deelachtig? Door het Woord Gods, aangenomen door het geloof door de kracht des Heiligen Geestes. Dezelfde stem, die Lazarus opwekte, maakt de ziel levend. En waar wordt deze stem vernomen? In het Evangelie. De ziel, die in den Zoon gelooft, heeft een nieuw leven ontvangen. Welk leven? Het opstandingsleven van Christus. Het Woord is het zaad, dat dit leven doet ontstaan. En wat verklaart dit evangelie? Dat Christus gestorven en opgestaan is — dat Hij de zonde door zijn offer heeft weggenomen — dat Hij in den hemel is ingegaan — dat Hij ons van onze zonden heeft gereinigd — dat Hij aan iederen eisch heeft voldaan — dat de gerechtigheid bevredigd — het geweten tot rust gebragt — de vijand beschaamd is. Dat geeft leven en vrijheid. Dat ontruikt de ziel aan de eerste schepping en verplaatst haar in de nieuwe met al hare voorregten, vreugde en heerlijkheid. De dood van Christus verlost den geloovige uit den toestand des eersten Adams, waarin hij *geboren* was, en zijne opstanding verplaatst hem in den toestand des tweeden Adams, in wien hij *wedergeboren* is.

O, hoe hartelijk wensch ik, dat die zielen, voor wie ik dit schrijf, verstaan, wat ik gezegd heb. Ik schrijf voor levendgemaakte, maar nog niet vrijgemaakte zielen. Zeer velen zijn in dezen toestand. Ik wensch niets meer dan hunne vrijmaking; ik betuig hun dringend, dat het werk volbragt, het offer volmaakt, de schuld betaald is. Zij behoeven niets meer te doen, om volkomen vrede te hebben. Christus heeft den vrede gemaakt. God is bevredigd; daarvan geeft de Heilige Geest getuigenis. Het Woord Gods spreekt duidelijk. Waar is dan nog eene reden tot twijfel? Misschien denkt men, die ligt in mijzelven. Maar ik antwoord: Gij hebt niets te doen in eene zaak, waarin reeds alles voor u gedaan is. De gerechtigheid Gods is voor hem, die *niet* werkt. Indien gij nog iets moet doen om deze gerechtigheid te verkrijgen, dan is Rom. 4 : 5 niet waar. Overdenk en verheug u in dit heerlijke woordje »NIET.» Het is der moeite niet waard het menschelijk gevoel, de menschelijke werkzaamheid, enz in de weegschaal te leggen, en daardoor het offer van Christus geldend te maken. Christus heeft *alles* gedaan voor uwe volkomene verlossing. God geve u dit te verstaan!

BESCHOUWING

OVER DEN

BRIEF VAN PAULUS AAN DE GALATIËRS.

HOOFDSTUK II.

Na zijn bezoek van vijftien dagen te Jeruzalem, was Paulus werkzaam onder de heidenen; en eerst na veertien jaren, zooals hij ons hier in het eerste vers mededeelt, ging hij wederom naar Jeruzalem met Barnabas, ook Titus medegenomen hebbende. De aanleiding van deze reis vinden wij in Handelingen 15. Paulus en Barnabas waren, na vele reizen gemaakt te hebben, wederom te Antiochië gekomen, van waar zij der genade Gods bevolen waren geweest tot het werk, dat zij volbragt hadden. (Zie Hand. 13). Zeer spoedig bemerkten zij, dat de duivel in de gemeente bezig geweest was om onkruid te zaaijen. Want »sommigen, die afgekomen waren van Judea, leerden de broederen, zeggende: Indien gij niet besneden wordt naar de wijze van Mozes, zoo kunt gij niet zalig worden. Als er dan geen kleine wederstand en twisting geschiedde bij Paulus en Barnabas tegen hen, zoo hebben zij verordend, dat Paulus en Barnabas, en eenige anderen uit hen, zouden opgaan tot de apostelen en ouderlingen naar Jeruzalem, over deze vraag." Toen zij nu te Jeruzalem aankwamen, vonden zij daar dezelfde partij. »En sommigen van die van de sekte der Farizeën, welke geloofden, stonden op, zeggende: Men moet hen besnijden en gebieden de wet van Mozes te onderhouden." Hieruit blijkt, dat het in den schoot der gemeente zelve plaats had. Daarna had de vergadering der apostelen en ouderlingen in tegenwoordigheid der geheele gemeente over dit onderwerp plaats. In Gal. 2 deelt de Heilige Geest ons nog een paar bijzonderheden mede, die in de Handelingen niet vermeld worden, namelijk, dat Paulus Titus medenam, en dat hij door

eene openbaring opging. In de Handelingen wordt ons de eenvoudige geschiedenis medegedeeld, hier vinden wij de bedoeling des apostels. Het was een feit van het grootste gewigt, dat de apostel Titus medenam, daar deze geen Jood was. Het was niet eens, zooals bij Timotheus, wiens moeder eene Jodin was. Titus was een Griek, die nimmer was besneden geworden, en deze brengt Paulus voor het oog der twaalf apostelen en van allen mede naar Jeruzalem. Het was een moedige stap om op deze wijze de kwestie tusschen hem en de joodschgezinde christenen tot beslissing te brengen. Dit was waarlijk een zeer beslist gebruik van de vrijheid, die hij in Christus Jezus bezat. En nadat hij gezegd heeft: »En ik ging op door eene openbaring, en stelde hun het evangelie voor, dat ik predik onder de heidenen; en in het bijzonder aan degenen, die in achting waren, opdat ik niet eenigzins te vergeefs zou loopen of geloopen hebben,» voegt hij er als in het voorbijgaan de gewigtige opmerking bij: »(maar ook Titus, die met mij was, een Griek zijnde, werd niet genoodzaakt zich te laten besnijden)» (vs. 2, 3).

Het eerste doel nu van zijne reis vinden wij in vers 4, hetwelk met vers 1 in verband staat, terwijl vers 2 en 3 een tusschenzin vormen. Hij ging op: »om der ingekropene valsche broederen wil, die van bezijden ingekomen waren, om te verspieden onze vrijheid, die wij in Christus Jezus hebben, opdat zij ons zouden tot dienstbaarheid brengen» (vs. 4); en hij ging op »door eene openbaring.» God wilde, dat deze kwestie niet in Antiochië, maar in Jeruzalem zou beslist worden, opdat aller mond zou gestopt worden en de eenheid bewaard blijven. Ook veroorloofde Hij den apostel niet in zijne overtuiging alleen te staan, maar Hij liet hem opgaan naar Jeruzalem en aan de geachtste apostelen mededeelen, hetgeen hij leerde, opdat over dit gewigtige punt, de vrijheid van de wet,

eene eenstemmige getuigenis zou gegeven worden; en niet alleen daarom, maar ook, opdat zij Paulus zouden erkennen als een man, die, onafhankelijk van hen, door God geleerd en door God in zijne bediening bevestigd was.

De bedoeling dier valsche broeders was alzoo de in Christus Jezus vrijgemaakte geloovigen wederom onder het juk der wet te brengen. Zij bewezen door dit voornemen, dat wettischgezindheid en ongeloof hand aan hand gaan; doch de apostol kan zeggen: »denwelken wij ook niet een uur hebben geweken met onderwerping, opdat de waarheid van het evangelie bij u zou verblijven" (vs. 5). Het gelukte hun niet de kracht der waarheid te wederstaan en den grond te ondergraven.

De apostel gaat nu echter verder, en wijst op hen, die de voornaamste plaats in Jeruzalem innamen. »En van degenen, die geacht waren iets te zijn, hoedanigen zij eertijds waren, daaraan ligt mij niets gelegen; God neemt den persoon des menschen niet aan" (vs. 6). De valsche leeraars beschuldigden hem, dat hij niets door de twaalf apostelen ontvangen had. En hij antwoordt: zoo is het ook. Zijn zij geacht—welnu het is goed, zij zijn het voor zich en voor God; hebben zij hunne plaats—ik heb de mijne; »want die geacht waren, hebben mij niets toegebracht," maar integendeel, »toen Jakobus, en Cefas, en Johannes, die geacht waren pilaren te zijn, zagen, dataan mij het evangelie der voorhuid toevertrouwd was, gelijk aan Petrus dat der besnijdenis, — (want die in Petrus krachtiglijk wrocht tot het apostelambt der besnijdenis, die wrocht ook krachtiglijk in mij onder de heidenen)—en toen zij de genade, die mij gegeven was, bekenden, gaven zij mij en Barnabas de regterhand der gemeenschap, opdat wij tot de heidenen en zij tot de besnijdenis zouden gaan; alleenlijk, dat wij den armen zouden gedenken; hetwelk zelf ik ook benaarstigd heb te doen" (vs. 7—10). Op

deze wijze waren al de beschuldigingen dier joodschgezinde leeraars, dat er geene wezenlijke overeenstemming tusschen Paulus en de andere apostelen bestond, voldoende wederlegd. Paulus was dan ook genoeg instaat de bewijzen van zijne bijzondere en onafhankelijke bediening te leveren. Hij had reeds menig jaar met zegen gearbeid, zonder daartoe een bevel van de overige apostelen ontvangen te hebben; en nu moesten zij onderzoeken of zijn apostelambt en de hem geopenbaarde waarheden de onmiddellijke gave van God was. En de twaalfen konden niet anders, dan deze erkennen, indien zij namelijk God als de bron dezer buitengewone gaven erkenden. Paulus was een apostel van God zonder hunne bemiddeling. Hij had niets van hen ontvangen, maar dezelfde magt, die in Petrus tot het apostelambt der besnijdenis gewerkt had, had ook in Paulus onder de heidenen gewerkt. En daar zij dit erkenden, gaven de drie voornaamsten hem en Barnabas de regterhand der gemeenschap; zij zagen in hen de beste werktuigen om onder de voorhuid te arbeiden. De groote uitgestrektheid der heidenwereld was klaarblijkelijk voor Paulus en voor degenen, die met hem waren, terwijl zij zelven hunne zending onder de heidenen, die hun door den Heer opgedragen was, (Matth. 28 : 19, 20) bepaald opgaven, en in hunnen beperkten kring bleven. Nu was dus de werkzaamheid des vijands, om de geloovigen uit de heidenen onder de wet te brengen, verijdeld.

Nadat nu de apostel van de achting en de erkenning gesproken heeft, die Petrus, en Jakobus, en Johannes in Jeruzalem hem en zijn werk getoond hadden, komt hij op eene zaak, die nog treffender was voor degenen, die de heidenen onder de wet wilden brengen. »En toen Petrus te Antiochië gekomen was, wederstond ik hem in het aangezicht, omdat hij te bestraffen was" (vs. 11). Petrus gaf Paulus in Jeruzalem de regterhand der gemeenschap, maar toen hij te Antiochië kwam, wederstond Paulus hem in het aangezicht. En dit was klaarblijkelijk eene welbekende zaak.

„Want eer sommigen van Jakobus gekomen waren, at hij mede met de heidenen,” hetwelk een teeken van gemeenschap met hen was.

Bij deze gebeurtenis werd het duidelijk, dat Petrus geen voorrang boven Paulus had, dat hij geenszins de man was tegenover wien men een eerbiedig zwijgen moest in acht nemen. Hoewel God magtiglijk door Petrus gewerkt had, zoo kon Paulus toch niet toelaten, dat het evangelie, hetwelk God zelf aan zijne zorg had toevertrouwd, op zulk eene wijze veracht werd. Zoolang Petrus alleen te Antiochië was, waar de invloed der hemelsche waarheid zich duidelijk liet gevoelen, at hij met de christenen uit de heidenen, en wandelde hij met de anderen in dezelfde vrijheid; doch zoodra er sommigen van Jakobus uit Jeruzalem kwamen, waagde hij het niet langer eene vrijheid voor te staan, die door zulke christenen, die in hunne meeningen nog joodschgezind waren, veroordeeld werd. Hij „onttrok zich en scheidde zichzelven af, vreezende degenen, die uit de besnijdenis waren” (vs. 12). Hoe groot is de invloed der vooroordeelen, bijzonder der wettische vooroordeelen! Tevens was Petrus te zwak om met beslistheid de meeningen van anderen tegen te staan. Door de magt der vooroordeelen en door den invloed van de meeningen van anderen aan het wankelen gebragt, gaf hij zijne vrijheid op, en at niet langer met de christenen uit de heidenen; — en dat deed de voornaamste der apostelen! Hoe gering deze zaak ook schijnen mogt, zij was toch gewigtig in de oogen van God en van zijnen dienaar. Paulus zag, dat door deze schijnbaar geringe zaak de waarheid des evangelies verworpen werd. Laat ons hierover ernstig nadenken. Eene eenvoudige zaak kan tot eene werkelijke afwijking van Christus en van de waarheid des evangelies leiden. Hoe verkeerd is het daarom zulke dingen gering te achten. En zoodra wij ons zelven hebben laten medeslepen, oefenen wij ook eenen verderfelijken invloed op anderen uit, en dat naar mate onze achting onder de menschen groot of klein is; ja, wij kunnen dan zelfs zoo

ver komen, dat wij er met ijver naar trachten ook anderen voor onze meening te winnen, om daardoor ons eigen geweten gerust te stellen en ons aanzien te behouden. Petrus, die bevreesd was voor degenen, die uit Jeruzalem kwamen, sleepte alle christenen uit de Joden en zelfs Barnabas, den medgezel van Paulus, in zijne huichelarij mede (vs. 13). Paulus echter, moedig en getrouw door de genade, bleef opregt. Door God geleerd en vol kracht des Heiligen Geestes, die hem had doen inzien, dat alles, wat het vleesch verheft, de hemelsche heerlijkheid verduistert en het evangelie vervalscht, — Paulus, die in de nieuwe schepping, in welke de verheerlijkte Christus het middepunt is, leefde en zich beweege, — Paulus even standvastig, als moedig, even helder als standvastig, daar hij in de verwezenlijking van de geestelijke en hemelsche dingen in Christus leefde, — Paulus, die alles voor drek achtte om Christus te gewinnen, zag duidelijk den vleeschelijken stap van den apostel der besnijdenis. Hij liet zich door geene menschen afschrikken; hij hield zich met Christus en met de waarheid bezig; en hij kon onmogelijk dengene verschoonen, die deze waarheid omverstootte, al was zijne plaats in de kerk ook nog zoo verheven. Hij wederstond Petrus in het aangezicht, omdat hij te bestraffen was. Paulus was zonder vrees; en alle menschelijke redeneringen ter zijde stellende, zag hij alleen op Christus, het Hoofd der Gemeente.

Deze voorstelling nu des apostels had daarom te meer kracht, omdat dit alles voorgevallen was na de plegtige vergadering te Jeruzalem, op welke Petrus zich zoo zeer beijverd had, de door God aan de heidenen gegeven vrijheid aan te toonen, — waarop hij gezegd had, dat God van over langen tijd hem verkoren had, dat de heidenen door zijnen mond het woord des evangelies zouden hooren en gelooven (Hand. 15 : 7), en waar hij zijne rede met deze merkwaardige woorden, zoo stootend voor den joodschen hoogmoed en zoo versterkend voor de verontruste harten der christenen uit de heidenen,

besloten had: »Wij gelooven, door de genade van den Heer Jezus Christus, zalig te worden, op zulke wijze als ook zij» (vs. 11). Hij had derhalve daar, ten aanhoore van de Joden, gezegd, niet, dat die uit de heidenen op zulke wijze als ook zij zalig werden, maar omgekeerd: »Wij gelooven — op zulke wijze als ook zij zalig te worden.» Hij dacht er niet aan om die uit de heidenen te behandelen, als of zij langs eenen onregelmatigen weg in het bezit der genade gekomen waren; want God had aan de christenen uit de heidenen de waarheid nog duidelijker doen voorstellen. En niet-tegenstaande dit alles liet Petrus zich van dit hoofdpunt des evangelies afbrengen en sleepte zelfs anderen mede.

De zaak was in Paulus' oogen zoo belangrijk, dat hij in aller tegenwoordigheid tot Petrus zeide: »Indien gij, die een Jood zijt, naarheidenschewijzeleeft, en niet naar joodsche wijze, waarom noodzaakt gij de heidenen naar de joodsche wijze te leven?» (vs. 14) Petrus zelf had de wet, als het rigtsnoer voor de geloovigen uit de Joden, geenszins gehouden. Hij was vrij genoeg geweest als een christen uit de heidenen te leven, waarom wilde hij dan nu deze dwingen als Joden te leven om chistelijke gemeenschap te hebben? »Wij, die van nature Joden zijn, en geen zondaars uit de heidenen, wetende, dat de mensch niet geregtvaardigd wordt uit de werken der wet, maar door het geloof in Jezus Christus, hebben ook in Christus Jezus geloofd, opdat wij zouden geregtvaardigd worden uit het geloof in Christus, en niet uit de werken der wet, vermits uit de werken der wet geen vleesch zal geregtvaardigd worden» (vs. 15, 16). Zij zelven, als Joden, hadden de wet verlaten en tot Christus hunne toevlugt genomen. Vroeger meenden zij in de wet een middel der regtvaardiging te vinden, nu hadden zij echter eenvoudig Christus aangenomen, en hadden geheel opgehouden eene geregtigheid uit de werken der wet te zoeken.

»Maar indien wij, die in Christus zoeken ge-

regtvaardigd te worden, ook zelven zondaars bevonden worden, dan is Christus een dienaar der zonde. — Dat zij verre!" (vs. 17) Hiertoe leidt noodzakelijk eene terugkeer tot de wet; want door het wederom optrekken van het gebouw der wet betuigden zij, onregt gedaan te hebben het omver te werpen; en Christus was het, die hen daartoe gebragt had. Derhalve had zijne leer hen tot overtreders gemaakt, en alzoo was Hij een dienaar der zonde. Dat zijn de treurige gevolgen, zoodra men om de menschen te behagen tot zulke dingen terugkeert. Hoe weinig dacht Petrus daaraan! En hoe weinig bedenken vele christenen, dat zij het vleesch steunen, wanneer zij instellingen invoeren! In den hemel zijn er geene; en wanneer Christus, die daarboven is, alles in allen is, dan kunnen er ook hier geene zijn. Zelfs wanneer wij in de voorregten, die ons als christenen geschonken zijn, onze rust zoeken, in plaats van ze met dankbaarheid naar zijnen wil te besteden, dan hebben wij de volheid — de algenoegzaamheid van Christus — verlaten, om op het vleesch te vertrouwen. Men houdt zich menigmaal op zulk eene wijze met die voorregten bezig, dat men in dezelve zijn voedsel vindt, waardoor dan de volkomene Verlosser voor ons verborgen wordt, van wiens liefde en genade deze voorregten zoo duidelijk tot ons spreken. Dit is zelfs het geval met goddelijke instellingen, als doop en avondmaal. Zoeken wij onze rust in deze voorregten, dan doen wij niets anders als de heerlijke en ernstige waarheid loochenen, van welke zij getuigenis geven, dat de mogelijkheid van eene gerechtigheid naar het vleesch verdwenen is sedert Christus is gestorven en opgestaan. Dit gevoelde de apostel diep, en hij was geroepen deze waarheid door de kracht des Heiligen Geestes voor de oogen en voor het geweten der menschen te stellen.

„Want indien ik," — zoo gaat Paulus voort — „datgene, wat ik afgebroken heb, wederom opbouw, zoo stel ik mijzelven tot een' overtreder" (vs. 18). Dat wil zeggen: wanneer ik tot Christus ga, geef ik de

wet als krachteloos op; en wanneer ik na dit alles weder tot de wet terugkeer, dan maak ik mijzelf tot een' overtreder; want indien ik nu regt heb, dan had ik vroeger geheel en al onregt, de wet op te geven. De Galatiërs bedoelden dit wel niet zoo, maar de Heilige Geest brengt het licht der waarheid tot hun geweten, en toont hun aan, waar zij eindelijk zouden komen. Het gevolg van de wederinvoering der wet was, zichzelven tot overtreder en Christus tot een' dienaar, in plaats van tot een' Verlosser van de zonde te maken.

De waarheid is echter: »Ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou" (vs. 19). Als Jood stond Paulus onder de wet. Bij zijne bekeering echter had hij waarlijk zijn' toestand als zondaar gevoeld, en de doodende, niet levendmakende kracht der wet ondervonden. Hij had de geheele verdorvenheid des vleesches en zijne magteloosheid leeren kennen; de wet had hem veroordeeld en was buiten staat verder te gaan. Doch hij had Christus gevonden, die als een vloek gestorven was; met Hem was hij gestorven; het oordeel der wet — de dood — was aan hem voltrokken; maar juist daardoor was hij vrijgemaakt van de wet, want eenmaal gestorven kon de wet niet meer geldig zijn; hij was derhalve »door de wet der wet gestorven." Christus was gestorven, omdat de wet het oordeel over de zondaars uitspreekt; Paulus was met Hem en dus door de wet gestorven; maar, daar Christus het einde der wet is, zoo was hij door dien dood tevens der wet gestorven om nu Gode te leven. De wet kan niemand het leven geven, zij doodt; en om Gode te leven moet men het leven bezitten. Daarom moet men van de wet tot Christus komen. In Hem zijn wij vrijgemaakt; in Hem hebben wij het leven om Gode te leven. »Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, — niet meer ik, maar Christus leeft in mij" (vs. 20). Als met Christus gekruist, had de wet geen regt meer op hem, want het leven over hetwelk de heerschappij der wet zich uitstreckte, heeft aan het kruis zijn einde gevon-

den. Hoewel gekruist, zoo leefde hij toch, doch niet hij, maar Christus leefde in hem. Hij bezat een geheel nieuw leven, het opstandingsleven, en dit leven is Christus. Hij was niet alleen ééne plant met Christus in den dood, maar ook in de opstanding. — En dit is waar voor alle christenen. Christus is het leven. Die in Hem gelooft, is met Hem gestorven, en heeft het eeuwige leven. Wel is waar zal, zoodra men de gemeenschap Gods verlaat, het vleesch zich in zijn' hoogmoed, in zijne ijdelheid, in zijne gemakzucht, in zijne oude gewoonten openbaren, en kan men dan niet gelukkig zijn, voordat men zichzelf veroordeeld en zijne zonde beleden heeft; doch met Christus vereenigd zijnde, heeft men het leven, over hetwelk de wet geene magt heeft.

Indien wij nu door den dood van Christus van de wet vrijgemaakt, en door zijne opstanding een nieuw hemelsch leven deelachtig geworden zijn, zoo kan de wet onmogelijk onze levensregel zijn. Het rigtsnoer voor onzen wandel moet in overeenstemming zijn met ons leven. Zijn wij in den toestand van den eersten Adam, dan is de wet ons rigtsnoer, want zij is de levensregel voor den dood, daar zij tot doode zondaars komt. Zijn wij echter in Christus geplant, dan kan de wet onmogelijk onze levensregel zijn, daar wij niet meer dood, maar levendgemaakt zijn. Een levendgemaakte met Christus kan onmogelijk de levensregel des doods tot rigtsnoer voor zijnen wandel aannemen. Is Christus ons leven, dan moet ook Christus zelf onze levensregel zijn. Er is daar geen spraak van de wet, noch tot rechtvaardigmaking, noch als rigtsnoer voor den wandel. Christus is het voorwerp der beschouwing. Hij heeft den Vader volkomen verheerlijkt; in Hem vinden wij de werken voorbereid, in welke wij moeten wandelen. Christus nu leeft in ons. En gelijk het geloof in Christus dit leven doet ontstaan, zoo is ook het geloof in Christus de kracht van dit leven. »En hetgeen ik nu in het vleesch leef, dat leef ik door het geloof in den Zoon van God, die mij liefgehad heeft, en zichzelf voor mij over-

gegeven heeft" (vs. 20). Dezelfde Christus dus, die de bron des levens is, die ons leven is, is ook het voorwerp onzer aanschouwing. De geloovige leeft niet door het zien op de wet, maar door het zien op Christus, en op Hem alleen. Door deze aanschouwing worden wij Hem ook in den wandel gelijkvormig. »Wij allen, met ongedekten aangezigte de heerlijkheid des Heeren als in eenen spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest" (2 Kor. 3 : 18).

Met volle vrijmoedigheid kon de apostel verder verklaren: »Ik doe de genade Gods niet te niet." Dat deden de anderen, die op eenigerlei wijze de wet hielden tot regtvaardiging. »Want indien de regtvaardigheid door de wet is, zoo is dan Christus te vergeefs gestorven" (vs. 21); aangezien wij dan de regtvaardigheid door ons houden van de wet en alzoo door onszelfen verkrijgen zouden. De uitwerking der wet zelfs op den geloovige is, dat hij zich naar zijne belijdenis nooit boven de ervaringen van een zondaar kan verheffen. Hij is altijd in dien toestand, in welken hij moet uitroepen: »Ik ellendig mensch! Wie zal mij verlossen van dit ligchaam des doods?" Zoodra hij echter staat op dat heerlijke standpunt, hetwelk hij in Christus innemen kan, kan hij zeggen: »De wet des geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods." Hij moet uitroepen: »O, hoe gelukkig ben ik; Christus heeft mij vrijgemaakt! Er is geene verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn." Dat is de ware en veilige plaats voor den christen. Het persoonlijke geloof plant ons in Christus, en maakt Hem als het voorwerp van den vertrouwelijken omgang der ziel dierbaar. Welk eene vreeselijke en onwaardeerbare schade zulk eenen Christus, gelijk wij Hem onder de genade hebben leeren kennen, zulk eene geregtigheid, zulk eene liefde te verliezen! Ons deel, ons leven is de Zoon van God; Hij is voor ons overgegeven en

Hij is ons geschonken. Dit was het, waardoor het gevoel van den apostel zóó hevig aangedaan was, dat hij in het volgende hoofdstuk uitroept: »O gij uitzinnige Galaten! Wie heeft u betooverd?»

De uittogt uit Egypte.

»Looft den Heer, want Hij is goed; want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid. Dien, die de Egyptenaren geslagen heeft in hunne eerstgeborenen: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid. En heeft Israël uit het midden van hen uitgebragt met eene sterke hand, en met eenen uitgestrekten arm: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid" (Ps. 136). Heerlijke openbaring van Gods magt en van Gods liefde! De straf voor de Egyptenaren was de verlossing voor Israël. De Heer had gezegd: »Omtrent middernacht zal Ik uitgaan door het midden van Egypte; en alle eerstgeborenen in Egypteland zullen sterven, van Faraō's eerstgeborene af, die op zijn' troon zitten zou, tot den eerstgeborene der dienstmaagd." Dat was de laatste plaag, die over Egypte komen zou — de dood in ieder huis. Faraō had niet willen hooren, en nu kwam de toorn Gods over hem. »Maar bij alle kinderen Israëls zal niet een hond zijne tong verroeren, van de menschen af tot de beesten toe; opdat gijlieden weet, dat de Heer tusschen de Egyptenaren en tusschen de Israëlieten eene afzondering maakt" (Exod. 11). De Heer alleen kon zulk een onderscheid maken; want geen Israëliet kon zich beroemen beter te zijn dan een Egyptenaar; allen hadden zij hetzelfde lot verdiend. De eerstgeborenen der Israëlieten waren niet schooner noch aantrekkelijker dan die der Egyptenaren. Maar God kwam met zijne genade tusschen beiden.

Zoo is het ook met ons. Wij hebben allen gezondigd, wij zijn allen verloren, wij missen allen de heerlijkheid Gods, en daarom hebben wij allen den toorn Gods en het oordeel verdiend. Er is geen onderscheid. De braafste

zoowel als de goddelooste mensch is verloren en kan geen aanspraak maken op de eeuwige zaligheid. Gods genade alleen kan den weg daartoe openen. Geen werken, geen trachten of streven kan ons regtvaardigen; God is het, die regtvaardig maakt (Rom. 8 : 33). Wat zal ons alles helpen, wanneer wij voor Hem verschijnen, indien Hij ons niet regtvaardig verklaard heeft, indien zijne genade ons niet heeft verlost? Maar wie is er, die ons verdoemt, wanneer wij door Hem zijn geregtvaardigd? Dan mogen de zonden nog zoo talrijk, de schuld nog zoo groot, de vijandschap des harten nog zoo sterk geweest zijn, zijne genade geeft volmaakte rust, zijne regtvaardiging volkomenen vrede.

Maar hoe verklaart God ons regtvaardig? Beschouwen wij het voorbeeld in Israël. De Israëliet stond op gelijke lijn met den Egyptenaar. Even als deze had hij de straf verdiend. Maar God wilde hem van de straf bevrijden. Doch dit kon niet zonder dat een ander die straf in zijne plaats droeg. God moest regtvaardig blijven ook in het verlossen. Daarom moest er in de plaats der eerstgeborenen een lam geslagt en het bloed van dat lam aan de deurposten gestreken worden. Waar nu dat bloed was, daar kon de verderfengel voorbij gaan, want daar was een offer gebragt in de plaats van den eerstgeborene, zoodat deze regtvaardiglijk vrij was. — Heerlijke type van de verlossing aangebragt door Hem, die niet door het bloed van stieren en bokken, maar door zijn eigen bloed eenmaal in het heiligdom is ingegaan! Wij waren allen verloren en hadden de straf der zonde verdiend; niemand onzer zou dit eeuwige verderf ontsnapt zijn, indien God zijnen Zoon niet tot verzoening had gegeven. Door de overgave van dien Zoon, die alles op zich nam, die onze schuld betaalde, onze zonde in zijn ligchaam op het hout droeg, die voor ons geoordeeld en onder den toorn Gods van God verlaten werd, was het God mogelijk ons te verlossen en te vergeven zonder onregtvaardig te worden. Christus leed in onze plaats, wat wij hadden moeten lijden;

Hij droeg, wat wij hadden moeten dragen; Hij stierf den dood, dien wij hadden moeten sterven. God kan ons vrijmaken, niet omdat Hij de zonde door de vingers zien, maar omdat Hij zelf in onze plaats een offer gaf. Waar nu dit offer wordt aangenomen, waar het bloed van Christus van alle zonden heeft gereinigd, daar kan rust en vrede in het hart zijn. Geen verderfengel kan daar meer slaan, geen vijand meer veroordeelen. God is voldaan; zijne gerechtigheid neemt genoeg in het volbrachte offer op Golgotha; ja wat meer zegt, het is naar zijnen wil, dat Jezus zichzelf gaf, naar zijnen wil, dat wij door zijne offerande geheiligd zijn. Heerlijke genade! Onbegrijpelijke goedheid Gods!

Maar mijn hart moet in deze genade rusten, want wat baat het mij te *weten*, dat alles volbragt is, dat Jezus Christus een volkomen, een door God gegeven en aangenomen offer is, indien mijn hart niet op dit offer vertrouwt, indien twijfel en onrust mij vervult. Helaas! hoevelen zijn er niet bij wie de vrees nog niet is buiten gedreven; die redeneren, maar niet gelooven; die willen zien, gevoelen en tasten, maar niet alles willen loslaten om eenvoudig op Gods liefde te vertrouwen. En toch is er geen reden om te twijfelen. De Israëliet kon rustig de komst van den verderfengel afwachten, omdat God gezegd had: waar Ik het bloed zie, daar zal Ik voorbijgaan. Onrust zou niet alleen ongeloof, maar verwerping van Gods getuigenis geweest zijn. Voorzeker moest de erkentenis er zijn, dat hij de straf had verdiend, dat het zwaard des verderfengels hem regtvaardig had moeten treffen; maar het lam was in zijne plaats gestorven. Dat was de vaste grond van zijnen vrede. Het oordeel was gekomen over een offer door God uitverkoren, en als hij dit geloofde, kon hij rustig feestvieren binnen zijn huis. Er was geen spraak van verdienste; het *ik* was geheel buiten gesloten. Zij waren alleen *uit genade* behouden. En zij behoeften niet te hopen of te bidden behouden te worden, zij *waren* behouden. Het bloed aan de deurposten en het woord van

Jehovah stond er hun borg voor. Indien één haar van hun hoofd was gekrenkt, zou het woord van Jehovah eene leugen en het bloed te vergeefs gestort geweest zijn. — Zoo is het met ons. De Heer Jezus heeft zijn bloed gestort tot onze verzoening; Hij heeft dat bloed in de tegenwoordigheid Gods gebragt, en de getuigenis Gods verzekert aan den zondaar, die gelooft, dat alle dingen volbragt zijn, — volbragt, niet door zijne waardering van het bloed, maar door het bloed zelf, hetwelk in de oogen Gods zulk eene waarde heeft, dat God alle zonden regtvaardiglijk kan vergeven. Bij het gevoel mijner schuld, bij het zien van de regtvaardigheid Gods heeft mijn hart vrede en rust, en ben ik zonder vrees, voor God te verschijnen. Het bloed van Christus reinigt van alle zonde. Die waarheid, die getuigenis van God geeft ons vrede. Niet mijn gevoel, of mijn werk, of zelfs mijn geloof kan mij rust geven, want dit verandert iederen dag, maar alleen het bloed van Christus, dat *altijd* dezelfde waarde blijft behouden. Ook mijne gedachte over het bloed of mijne waardeering daarvan geeft mij geen vrede; want evenmin als het bij den Israëliet de vraag was of *hij* het bloed zag, is het voor mij de vraag of *ik* het bloed van Christus zie, gevoel of naar waarde schat. God ziet dat bloed, en Hij schat het naar waarde, en dat is voldoende. Niet ik, maar Hij moet bevredigd zijn. En is Hij voldaan, dan kan ik het ook zijn. Zou ik niet tevreden zijn, waar Hij het is. Zou ik niet rusten, als Hij mij regtvaardig verklaart? Zou ik niet gelukkig zijn, als Hij mij van alles, wat mij tegen is, verlost? Of kan er een vaster grond voor mijnen vrede gevonden worden, dan het bloed van Christus? Onmogelijk. Geen wereld, geen zonde, geen duivel is in staat dat bloed van zijne kracht te berooven. Daarom kan ik, Gods getuigenis geloovende, met de Israëlieten feestvieren en mij verblijden in mijne volkomene aanname door het dierbaar bloed van Christus.

De grootste schat.

Dierb're Jezus! U te kennen
 Is mij meer dan alles waard;
 Aan uw liefde te gewennen
 Is de grootste schat op aard.
 Alles had zijn kracht verloren,
 Rijkdom, magt, en roem, en eer,
 Toen ik mij als gansch verloren
 Aan uw voeten wierp ter neêr.

Toen 'k uw schoonheid mogt aanschouwen,
 Gij mij werdt nabij gebragt,
 En mijn hart met vast vertrouwen
 Werd vervuld door uwe magt;—
 Toen moest alles wel verkwijnen
 Bij dien grooten, rijken schat;
 't Moest mij alles ijdel schijnen,
 Wat de wereld schoons bevat.

Ja, 't is alles gansch begeerlijk,
 Wat mijn ziele bij U vindt!
 't Is zoo zalig, 't is zoo heerlijk
 U te kennen als mijn vrind!
 Met mijn nooden, zonder schroomen,
 Met mijn zorgen, moeite en strijd
 Zoo gerust tot U te komen,
 Wat is dat een zaligheid!

Aan uw zijde voort te wandlen,
 Door uw trouwe hand geleid,
 Al mijn zaken te behandlen
 Met U, Heer der heerlijkheid!
 U om raad en hulp te vragen,
 U te zien in vreugde en druk,
 U mijn wenschen op te dragen,
 Welk een eindeloos geluk!

Wat is de heiligmaking?

De beantwoording dezer vraag is van het hoogste gewigt. Vele geloovigen toch hebben een zeer verkeerd begrip van de leer der heiligmaking. Zij denken, dat de heiligmaking een voortgaand werk is, door 'hetwelk onze oude natuur langzamerhand verbeterd wordt; en dat men ongeschikt voor den hemel is, zoolang de gevallen en verdorven menschelijke natuur niet volkomen geheiligd is. — Deze gedachte nu wordt én door de Schrift én door de ervaring van alle geloovigen tegengesproken.

Gods Woord leert ons nergens, dat de Heilige Geest de verbetering — hetzij langzamerhand, hetzij op eenmaal — van onze oude natuur, die wij door onze geboorte uit den gevallen Adam erven, bedoelt. Integendeel staat er geschreven: »De natuurlijke mensch begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn, want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden» (1 Kor. 2 : 14). Deze woorden zijn duidelijk en beslissend. Indien de natuurlijke mensch van de dingen, die des Geestes Gods zijn, niets »begrijpen» noch »verstaan» kan, hoe kan dan die natuurlijke mensch door den Geest geheiligd worden? Spreken wij dus van eene heiliging onzer natuur, dan zijn wij in tegenspraak met het duidelijk onderwijs van den Heiligen Geest. Eene geheel en al bedorven zaak kan dan ook niet geheiligd worden. Wat men ook moge beproeven, zij is en blijft bedorven; en voorzeker, de Heilige Geest kwam niet op aarde om iets wat geheel en al bedorven is te heiligen, maar om den verloren zondaar tot Jezus te brengen. De Schrift is zoo ver verwijderd van eene heiliging des vleesch, dat zij ons duidelijk leert, dat er een voortdurende strijd tusschen vleesch en Geest plaats heeft. »Het vleesch begeert tegen den Geest, en de Geest tegen het vleesch; en deze staan tegen elkander» (Gal. 5 : 17). Indien de

Heilige Geest eene heiliging des vleesches bedoelde, dan zou hij geen strijd tegen het vleesch voeren. En bovendien de strijd zou eindigen, zoodra het proces gewonnen was.

Doch ook de ervaring van alle geloovigen is een bewijs tegen het dwaalbegrip der trapsgewijze heiliging onzer natuur. Indien mijn lezer een waar geloovige is, dan vraag ik hem: »Hebt gij ooit eene verbetering uwer oude natuur waargenomen? Is zij thans iets beter, dan bij het begin uwer bekeering?» Het antwoord moet ontkennend zijn. Wel kan men door de genade bekwaam gemaakt worden haar te onderwerpen; maar zij zelve wordt niets beter. Wanneer zij niet onderdrukt of ten onder gehouden wordt, dan is zij nog even bekwaam te voorschijn te treden, als vroeger, en zich in hare geheele hatelijkheid te toonen. Het vleesch in een' geloovige is even slecht als het vleesch van een' ongeloovige. Indien men dit vergeet, indien de christen zich niet herinnert, dat het ik of het vleesch dagelijks moet geoordeeld worden, dan zal hij spoedig door bittere ervaringen leeren, dat zijne oude natuur nog even boos is, als zij vroeger was.

Het is moeilijk te begrijpen, hoe iemand, die eene trapsgewijze verbetering zijner natuur verwacht, een uur vrede kan hebben, daar hij zich in het ware licht van Gods Woord stellende geene de minste verandering waarneemt. Zijn inwendige toestand en zijn karakter mogen door het bezit der »goddelijke natuur" (2 Petr. 1 : 4), en door de inwoning des Heiligen Geestes veranderd zijn; maar zijne oude natuur blijft even trotsch en zelfzuchtig als vroeger, en is, zoodra zij werkzaam is, nog steeds in vijandschap tegen God. De duisternis en moedeloosheid, waarover velen klagen, is dan ook het gevolg van eene verkeerde voorstelling van de heiligmaking. Velen zoeken, wat zij nooit zullen vinden. Zij zoeken den grond van hunnen vrede in eene geheiligde natuur, in plaats van in een volkomen offer; — in een voortgaand werk der heiligmaking, in plaats van in het volbragte werk der verzoening. Zij houden het voor aanmatiging van de vergeving hunner zonden verzekerd

te zijn, zoolang de booze natuur niet geheel en al geheiligd is; en daar zij dit doel nooit bereiken, zijn zij altijd onrustig en ongelukkig. Het eenige wat hun een straal van hoop kan geven, is die *schijnbare* vooruitgang van hun streven naar praktische heiligheid. Indien zij — zooals zij zeggen — een' goeden dag gehad hebben, indien zij een tijd lang in de gemeenschap Gods geweest zijn, indien zij zich in eenen rustigen en opgewekten toestand gevoelen, dan roepen zij uit: „Door uw welbehagen hebt Gij mijnen berg vastgemaakt; ik zal in eeuwigheid niet wankelen” (Ps. 30). Maar, ach! deze dingen zijn een onvaste grond voor den vrede der ziel. Het is Christus niet; en zoolang wij *Christus* niet hebben, hebben wij *niets*. Hebben wij Hem, dan ontvangen wij *alles*. Eene ziel, die Christus waarachtig bezit, verlangt voorzeker naar heiligheid; maar als zij verstaat, wat Christus voor haar is, dan houden alle gedachten om de natuur te heiligen op. Laat ons daarom onderzoeken, wat de Schrift omtrent dit onderwerp leert. Uit de plaatsen, die wij behandelen zullen, zal het duidelijk worden: Wat de heiligmaking is; en hoe zij gewerkt wordt.

De eerste plaats, waarop wij opmerkzaam maken, is 1 Kor. 1:30: „Uit Hem zijt gij in Christus Jezus, die ons geworden is wijsheid van God, en gerechtigheid, en heiligmaking, en verlossing.” Hier leeren wij, dat Christus ons tot vier dingen geworden is. God heeft ons in Hem een kostbaren schat gegeven; en als wij dien door het geloof onderzoeken, dan is de eerste parel, die wij vinden, „wijsheid,” — de tweede „gerechtigheid” — de derde „heiligmaking” — en de vierde „verlossing.” Wij bezitten ze allen in Christus. Als wij de eerste bezitten, dan bezitten wij ook de andere. Maar hoe verkrijgen wij ze? Door het geloof. En waarom noemt de apostel de „verlossing” het laatst? Omdat ook de bevrijding van het sterfelijke ligchaam hieronder begrepen wordt, welke verlossing plaats zal hebben, als het ligchaam bij de stem des archangels en

de bazuin Gods uit het graf opgewekt, of in een oogenblik, in een punt des tijds veranderd zal worden (1 Thess. 4 : 16, 17; 1 Kor. 15 : 51, 52). Zal nu deze verandering trapsgewijze plaats hebben? Voorzeker niet. In de korte tijdruimte, die wij gebruiken om de oogleden te bewegen, zal het ligchaam van de verderfelijkeheid tot de onverderfelijkeheid, van oneer tot heerlijkheid, van zwakheid tot kracht overgaan (1 Kor. 15 : 43). Welk eene verandering! Zij zal oogenblikkelijk, volkomen, eeuwig en goddelijk zijn.

Dat »de heiligmaking» hier met »de verlossing» op ééne lijn staat, doet ons zien, dat, hetgeen de verlossing eenmaal voor het ligchaam zal zijn, de heiligmaking nu reeds voor de ziel is. Met één woord, de heiligmaking is in den zin zooals zij *hier* voorkomt, een oogenblikkelijk, volkomen, eeuwig en goddelijk werk. Het eene is evenmin voortgaande als het andere; het eene is even oogenblikking, even volkomen, even onafhankelijk van menschen als het andere. Als het ligchaam eenmaal de heerlijke verandering zal ondergaan hebben, zal men zeker de diepte en hoogte der heerlijkheid steeds meer leeren begrijpen, maar het werk, dat ons voor die heerlijkheid bekwaam maakt, is in een oogenblik geschied. Zoo is het ook met de heiligmaking. Hare praktische resultaten zullen zich steeds meer ontwikkelen, maar de heiligmaking zelve, zooals op deze plaats van haar gesproken wordt, is in een oogenblik voltooid.

Welk eene groote geruststelling zou het voor duizende ernstige, beangste en zich te vergeefs afmattende zielen zijn, als zij Christus als hare heiligmaking door het geloof konden aannemen! Hoe velen doen te vergeefs pogingen, om door hun eigen werk eene heiligmaking te verkrijgen. Zij zijn na vele vergeefsche pogingen, om zich eene eigene gerechtigheid op te rigten, tot Christus gekomen, en hebben Hem als hunne gerechtigheid aangenomen; maar de heiligmaking willen zij op eenen geheel anderen weg zoeken. Zij hebben eene gerechtigheid zonder werken ver-

kregen; maar zijn van gedachte, dat zij de heiligmaking door hunne werken verkrijgen moeten. Zij hebben de gerechtigheid door het geloof verkregen, maar zij denken de heiligmaking door inspanning te verkrijgen. Op deze wijze verliezen zij hunnen vrede. Zij verstaan niet, dat wij de heiligmaking op dezelfde wijze ontvangen als de regtvaardigmaking; dat ons »Christus van God geworden is» zoo-
wel tot het een als tot het ander. Ontvangen wij Christus door inspanning van krachten? Immers neen. Hij is »voor hem die niet werkt» (Rom. 4 : 5). Welnu dit is van toepassing op alles, wat wij in Christus ontvangen. Wij hebben geen regt om van 1 Kor 1 : 30 de »heiligmaking» uit te sluiten en haar op eenen anderen grond te plaatsen, dan de overige daarin voorkomende zegeningen. Wij hebben geene »wijsheid, gerechtigheid, heiligmaking en verlossing» in onszelven, en wij kunnen ze door geene inspanning van krachten verkrijgen; maar God heeft Christus gemaakt, om ons tot dit alles te zijn. Omdat Hij ons Christus gaf, schonk Hij ons alles, wat in Christus is. De volheid van Christus is de onze, en Christus is de volheid Gods.

Verder wordt ons in de Handelingen der Apostelen, hoofdstuk 26 : 18, met betrekking tot de bekeerden uit de heidenen gezegd: »opdat zij vergeving der zonden ontvangen, en een erfdeel onder de geheiligden, door het geloof in mij.» Hier wordt het geloof als het middel aangegeven, waardoor wij geheiligd worden, omdat het ons met Christus verbindt. Zoodra de zondaar in den Heer Jezus Christus gelooft, wordt hij met Hem verbonden. Hij wordt één met Hem, volmaakt en aangenomen in Hem. Dit is de ware heiligmaking en regtvaardigmaking. Het is geen werk, dat langzamerhand plaats heeft. Het Woord is zeer duidelijk. Het zegt: »onder de geheiligden door het geloof in mij.» Door het geloof in Christus ontvingen zij vergeving der zonden, en door het geloof in Hem ontvingen zij »een erfdeel onder de geheiligden.» Er wordt niet gezegd: »onder hen, die geheiligd worden of zullen worden;» maar onder hen, die

geheiligd zijn. Dit was hun karakter en hun standpunt voor God.

Er zijn echter plaatsen in de Heilige Schrift, die dit onderwerp uit een ander oogpunt beschouwd voorstellen. In 1 Thess. 5 : 23 bidt de apostel voor de heiligen, aan welke hij schrijft: »En de God des vredes zelf heilige u geheel en al, en uw geheel opregte geest en ziel en ligchaam worde onberispelijk bewaard tot de toekomst van onzen Heer Jezus Christus.» Hier wordt over eene praktische heiligmaking gesproken. De Thessalonicensen hadden met alle geloovigen eene volkomene heiligmaking in Christus; maar het dagelijksch genot en de verwezenlijking dier heiligmaking waren slechts ten deele aanwezig, en daarom bidt de apostel, dat zij geheel en al mogten geheiligd worden. — Het is opmerkelijk, dat hier over »het vleesch» niet gesproken is. Onze gevallen, verdorven natuur wordt altijd als eene hopeloos verloren zaak behandeld. Zij is in de goddelijke weegschaal gewogen en te licht bevonden. God heeft haar ter zijde gesteld; Hij heeft haar veroordeeld en gedood. De geloovige is met Christus gekruist, gestorven en begraven. Zouden wij er een oogenblik aan kunnen denken, dat de Heilige Geest van den hemel gekomen is, om hetgeen veroordeeld, gekruist en begraven is, weder te voorschijn te roepen en te heiligen? Deze gedachte behoeft slechts uitgesproken te worden, om door ieder, die zich voor het gezag der Schrift buigt, voor altijd verworpen te worden. Hoe meer wij de wet, de profeten, de psalmen, en het geheele Nieuwe Testament onderzoeken, des te duidelijker zullen wij zien, dat het vleesch onverbeterlijk is. Het deugt nergens toe. De Geest heiligt het niet, maar Hij geeft den geloovigen de kracht, het te onderwerpen of te dooden.

Wij hopen dat niemand ons zal verwijten, dat wij eene persoonlijke heiligmaking gering achten, of dat wij het ernstig streven naar die reinheid, welke ieder waar geloovige vurig begeeren moet, willen verzwakken. Daarvoor be-

ware ons God! Indien er ééne zaak is, die wij voor ons zelve en voor anderen wenschen, dan is het eene groote persoonlijke reinheid, eene geheele scheiding van alles wat boos is. Daarnaar verlangen wij, daarom bidden wij, daarin wenschen wij dagelijks en ieder oogenblik toe te nemen. Evenwel zijn wij vast overtuigd, dat de ware praktische heiligmaking niet op eenen wettischen bodem verkregen kan worden, en daarom bevelen wij 1 Kor. 1: 30 aan de opmerkzaamheid onzer lezers aan. Want hoewel alle ware christenen over de leer der »regtvaardigmaking zonder de werken» eenstemmig denken, hoewel allen gaarne erkennen, dat wij geenszins door onze eigene pogingen eene gerechtigheid voor God verkrijgen kunnen, zoo wordt het niet zoo duidelijk door hen verstaan, dat de regtvaardigmaking en de heiligmaking in het Woord Gods op denzelfden bodem geplaatst zijn. Wij kunnen evenmin de regtvaardigmaking als de heiligmaking te voorschijn brengen. Men moge het beproeven, doch men zal vroeg of laat gewaar worden, dat het vergeefsche moeite is. Men moge beloften doen en allerlei goede voornemens hebben, men moge werken en strijden, en de hoop koesteren dat het morgen beter zal gaan dan heden; eindelijk zal men gedwongen worden te erkennen, dat wij ten opzichte der heiligmaking even zeer zonder kracht zijn, als wij reeds met betrekking tot onze regtvaardigmaking ondervonden hebben te wezen.

Gelukkig hij, die tot dit besluit komt, die inzielt dat al zijne pogingen om heilig te worden te vergeefs zijn en leert verstaan dat de heiligmaking zoowel in het woord »redding,» begrepen is, als »wijsheid, gerechtigheid en verlossing.» Zoodra men dit verstaat, heeft het hart rust; want Christus door het geloof aangenomen hebbende, ontvangt men alles, wat in Christus is. Men behoeft dan slechts op Jezus te *zien*, om zijne neigingen en lusten te onderdrukken, en de omstandigheden het hoofd te bieden. Dit is zeer eenvoudig. Het standpunt van den geloovige is in Christus en als ik in Christus moet zijn voor ééne

zaak, dan moet ik ook in Christus zijn voor alles. Ik ben niet ten opzichte der regtvaardigmaking in Christus, en aangaande de heiligmaking buiten Hem. Bezit ik door Christus de regtvaardigmaking dan bezit ik ook door Hem de heiligmaking. Beiden verkrijg ik uit genade door het geloof, en alles in Christus. Ja, alles — alles in Christus. Zoodra de zondaar tot Christus komt en in Hem gelooft, verlaat hij zijnen natuurlijken toestand; hij verliest zijn oude standpunt onder de wet, en hij wordt in Christus beschouwd. God ziet hem slechts in Christus en aan Christus gelijk. Hij wordt voor altijd één met Christus. »Gelijk *Hij* is, zoo zijn ook *wij* in deze wereld» (1 Joh. 4 : 17). Dit is het eeuwige en zekere standpunt ook van het zwakste kind in de familie Gods. Er is slechts één standpunt voor ieder kind Gods, voor ieder lid van Christus. Hunne kennis, hunne ervaring, hunne kracht, hunne gave en hun inzicht mogen verschillend zijn, doch hun standpunt is hetzelfde. De gerechtigheid en de heiligheid die zij bezitten, hebben zij alleen aan het zijn in Christus te danken. Indien zij derhalve geene volkomen heiligmaking ontvangen hebben, dan hebben zij ook geene volkomen regtvaardigmaking ontvangen. 1 Kor. 1 : 30 leert bepaald, dat Christus zoowel het eene als het andere voor alle geloovigen geworden is. Er wordt niet gezegd, dat wij de gerechtigheid en »eene zekere mate» van heiligmaking hebben. Wij hebben even zooveel regt, het woord »mate» voor gerechtigheid als voor heiligmaking te plaatsen. Maar de Geest Gods plaatst het noch voor het een, noch voor het andere. Beiden zijn volmaakt, en beiden bezitten wij in Christus. God doet geene zaak half. Er bestaat geene halve gerechtigheid en geene halve heiligmaking. De gedachte dat een lid van de familie Gods of van het ligchaam van Christus geheel geregtvaardigd, maar slechts half geheiligd is, is tegen de Schrift, en vernederend voor het gevoel der goddelijke natuur.

Het is zeer waarschijnlijk, dat het misverstand, hetwelk omtrent de heiligmaking bestaat, grootendeels daarvan

komt, dat gewoonlijk twee dingen, die zeer van elkander verschillen, met elkander verward worden, namenlijk: standpunt en wandel, of standpunt en toestand. Het standpunt des geloovigen is volmaakt, eeuwig, goddelijk, onveranderlijk; zijn wandel is onvolmaakt, veranderlijk en door persoonlijke zwakheid van allerlei aard gekenmerkt. Zijn standpunt is zeker en onveranderlijk; zijn toestand daarentegen kan menigvuldige zwakheden openbaren, omdat hij nog in dit sterfelijke ligchaam is en van vijandelijken invloed omgeven. Wordt alzoo zijn standpunt naar zijn wandel of naar zijn toestand, — wordt hetgeen hij in de oogen Gods is afgemeten naar hetgeen hij in de oogen der menschen is, dan moet de gevolgtrekking valsch zijn. Als ik mij beoordeel, naar hetgeen ik in mijzelf ben, dan moet ik noodzakelijk eene valsche gevolgtrekking maken. Dit moeten wij naauwkeurig overwegen. Wij moeten nooit vergeten, dat, zoo hoog de hemel boven de aarde is, zoo hoog Gods gedachten boven de onzen zijn. En God kan over de zijnen slechts naar het standpunt in Christus denken en spreken, en jegens hen handelen. Hij heeft hun dit standpunt gegeven; Hij heeft hen gemaakt tot hetgeen zij zijn; zij zijn zijn werk. Daarom, als wij van hen als half geregtvaardigd of half geheiligd spreken, onteeren wij God.

Dit brengt ons tot een ander bewijs: 1 Kor. 6 : 11. Nadat de apostel in de voorgaande verzen den verschrikkelijken toestand van de gevallen menschheid voorgesteld en den heiligen te Korinthe gezegd heeft, dat zij ook zoo geweest waren, zegt hij: »En dit waart gij sommigen, maar gij zijt afwasschen, maar gij zijt geheiligd, maar gij zijt geregtvaardigd in den naam van onzen Heer Jezus, en door den Geest onzes Gods» (1 Kor. 6 : 11). Welk eene verbazende tegenstelling! Aan den eenen kant de geheele zedelijke vernedering en ontaarding van den toestand van den gevallen mensch — en aan den anderen de onvoorwaardelijke volmaaktheid van het standpunt

der geloovigen voor God. »En dit waart gij sommigen;» maar gij zijt nu geheel wat anders. Op het oogenblik, dat zij het evangelie aannamen, geloovende in Jezus, waren zij »afgewasschen, geheilgd en geregtvaardigd.» Zij waren voor den hemel bereid gemaakt; en indien zij het niet geweest waren, zoo zou dit een vlek op het goddelijk werk geweest zijn; doch de Heer zegt: »Gij zijt geheel rein.» Het werk van Christus is een volbragt werk, en de zwakste geloovige is »geheel rein;» en dit is geene zaak, die hij van tijd tot tijd verkregen heeft, maar het noodzakelijk gevolg van zijn standpunt in Christus. »Wij zijn in den Waarachtige» (1 Joh. 5 : 20). Kan iemand in Christus, en tevens slechts half geheilgd zijn? Onmogelijk. Wel zullen wij zonder twijfel in de kennis en de ervaring van hetgeen de heiligmaking werkelijk is toemen; wel zullen wij meer indringen in hare kracht, in hare zedelijke werking op onze gewoonten, gedachten, gevoelens en beweegredenen, met één woord, den magtigen invloed der goddelijke heiligmaking op onzen geheelen levensloop, op ons gedrag en karakter altijd meer verstaan en verwezenlijken, maar in de oogen Gods waren wij in het oogenblik, dat wij met Christus door het geloof verbonden werden, evenzoo geheilgd, als wij het zijn zullen in dien dag, wanneer wij ons zullen verblijden en verkwikken in het licht der goddelijke tegenwoordigheid voor den troon van God en van het Lam. Wij zijn nu in Christus en zullen dan in Christus zijn. Ons verblijf en onze omstandigheden zullen verschillend zijn. Niet op het dorre zand der woestijn, maar op de gouden straten van het hemelsche Jeruzalem zullen onze voeten staan. Niet in een vernederend ligchaam, maar in een ligchaam der heerlijkheid zullen wij wonen. Doch ten opzichte van ons standpunt, van onze aanneming, van onze regtvaardiging en heiligmaking was alles in hetzelfde oogenblik volbragt, dat wij in den naam van den eeniggeboren Zoon van God geloofden.

Het is van het grootste belang, dat wij duidelijk het

onderscheid verstaan tusschen de waarheid en de toepassing en invloed van haar op het leven. Dit onderscheid wordt in het Woord Gods altijd in het oog gehouden. »Gij zijt geheilgd.” Dit is eene onomstootelijke waarheid van iederen geloovige, als in Christus beschouwd en als de vrucht van een eeuwig volbragt werk. »Christus heeft de Gemeente lief gehad, en zichzelf voor haar overgegeven, opdat hij haar heiligen zou” (Efez. 5 : 25, 26). »Maar Hij zelf, de God des vredes heilige u geheel en al” (1 Thess. 5 : 23). Hier hebben wij de toepassing der waarheid op het leven van den geloovige en haar gevolg in den geloovige. Maar hoe wordt deze toepassing gemaakt en dit gevolg bereikt? Door den H. Geest door middel van het geschreven woord. Daarom lezen wij: »Heilig ze door uwe waarheid” (Joh. 17). En wederom: »God heeft u van den beginne verkoren tot zaligheid, in heiligmaking des Geestes, en geloof der waarheid” (2 Thess. 2 : 13). Evenzoo in 1 Petr. 1 : 2. »De uitverkorenen naar de voorkennis van God den Vader, in heiligmaking des Geestes.” De Heilige Geest bewerkt op grond van het volbragte werk van Christus de heiligmaking van den geloovige door de toepassing der waarheid op hart en geweten. Hij openbaart de waarheid aangaande ons volmaakt standpunt in Christus voor God; en terwijl hij den nieuwen mensch in ons versterkt, maakt Hij ons bekwaam, alles weg te doen, wat met dit volmaakte standpunt in Christus in strijd is. Een mensch, die afgewasschen, geheilgd en geregtvaardigd is, moet aan geene onheilige neiging, lust of begeerlijkheid toegeven. Hij moet zich van alle besmetting des vleesches en des geestes reinigen. Het is zijn heerlijk voorregt naar het toppunt van persoonlijke heiligheid te streven. Zijn hart en zijne gewoonten moeten onder de kracht van deze groote waarheid, dat hij volkomen »afgewasschen, geheilgd en geregtvaardigd is,” gebragt en gehouden worden.

Dit is de ware heiligmaking. Het is geene poging tot herstel van de oude natuur. Neen, het is de Heilige Geest,

die door toepassing der »waarheid» den nieuwen mensch bekwaam maakt in de sfeer tot welke hij behoort, te leven, zich te begeven en te zijn. Hierin zal men zonder twijfel vooruitgaan. Men zal toenemen in de zedelijke kracht dezer waarheid, in de geestelijke bekwaamheid om alles wat tot den natuurlijken mensch behoort, ten onder te houden, in de kracht om zich af te zonderen van al het booze om ons heen. Dit alles wordt gewerkt door den Heiligen Geest, en dit werk des Heiligen Geestes in de dagelijksche heiligmaking is op het feit gegrond dat de geloovigen »geheiligd zijn door het eenmaal volbrachte offer van het ligchaam van Jezus Christus» (Hebr. 10 : 10). Het doel des Heiligen Geestes is, om ons tot de kennis, de ervaring en de openbaring te brengen van hetgeen voor ons volmaakt in Christus was, toen wij geloofden.

»Heilig ze door uwe waarheid; uw woord is de waarheid» (Joh. 17 : 17). »Maar Hij zelf, de God des vredes, heilige u volkomen» (1 Thess. 5 : 23). En wederom: »Jaagt den vrede na met allen en de heiligmaking zonder welke niemand den Heer zien zal» (Hebr. 12 : 14). In deze plaatsen der Schrift wordt ons de heiligmaking voorgesteld, niet als onvoorwaardelijk en eeuwig waar in Christus, maar als eene, die dagelijks en bij voortduring door den Heiligen Geest, door het Woord bewerkt wordt. Uit dit oogpunt beschouwd, neemt de geloovige in heiligmaking toe. Door de genade vordert hij in heiligmaking. En deze toeneming bestaat eenvoudig in de verwezenlijking van hetgeen hij in Christus is, van hetgeen hij was op hetzelfde oogenblik dat hij in Hem geloofde. De Heilige Geest zet het werk dat *buiten* hem in Christus volmaakt is, *in* hem voort.

Moge ons de Heer in de wezenlijke kracht dezer waarheden inleiden! Hij geve, dat zij geene doode leerbegrippen van ons verstand zijn, maar als levendige, heilige en krachtig werkende waarheden in ons hart dringen en daarin wonen! Hij geve, dat wij de heiligende kracht der waarheid (Joh. 17 : 17), de heiligende kracht des geloofs

(Hand. 26 : 18), de heiligende kracht van den naam van Jezus (1 Kor. 1 : 30 en 6 : 11), de heiligende kracht des Heiligen Geestes (1 Petr. 1 : 2) en de heiligende genade des Vaders (Judas : 1) regt leeren verstaan.

De doortogt door de Roode zee.

Het was een heerlijke nacht, toen de Israëlieten, na de magt Gods ervaren te hebben in de bewaring der eerstgeborenen door middel van het bloed aan de deurposten, door de Egyptenaren uit het land werden gedreven, en eindelijk van de onderdrukking hunner vijanden bevrijd waren. In het zalige bewustzijn van de hooge goedkeuring en de vrije genade Gods togen zij vrolijk naar de woestijn. Welk eene verandering! Gisteren nog onder de zware hand hunner drijvers aan de tighelovens, en nu onder het geleide van den zachtmoedigste aller menschen op reis naar het schoone Kanaän! Welk eene vreugde vervulde hun hart! Maar helaas! die zou van korten duur zijn. Slechts eenige dagen en die vreugde was in angst, dat heerlijke vooruitzicht in eene duistere toekomst veranderd. Faraö kreeg berouw, dat hij hen zoo ligtvaardig had laten trekken; hij verzamelde zijn heir en jaagde Israël na. En ziet, óp eens bevond het volk zich in den pijnlijksten toestand. Ingesloten door hooge en ontoegankelijke bergen lag de zee vóór hen, terwijl Faraö hen vervolgde. Wat hielp nu de bevrijding der eerstgeborenen? Wat baatte nu het verlaten van Egypte? Gingen zij voorwaarts, dan vonden zij in de golven, gingen zij achterwaarts dan vonden zij door de speren hunner vijanden den dood. Geen uitzicht op redding was meer daar; hun toestand was hopeloos.

Doch toen de nood het hoogst was, bereidde God eene verlossing. Mozes moest met zijnen staf op de zee slaan, en daar gingen de wateren van één, en een weg werd door de zee gebaad, zoodat Israël droogvoets aan de andere zijde kwam. En toen de Egyptenaren dienzelfden

weg wilden inslaan, werd de weg, die voor de Israëlieten een weg des levens was, voor hen een weg des doods. Door den dood kwamen dus de Israëlieten tot het leven. Nu was de bevrijding volkomen. Nu konden zij lofzangen zingen. Egypte was nu niet alleen verlaten, maar de vijanden waren dood, en zonder vrees konden zij nu hunne reis door de woestijn naar Kanaän vervolgen.

Ziedaar een treffend voorbeeld van de verlossing door Christus. Er is een groot onderscheid tusschen het Pascha en de Roode zee. Zij stellen ons het tweeledig karakter van het werk van Christus voor. In het Pascha vinden wij de vergeving onzer zonden en de verzoening met God voorgesteld. Zoodra de zondaar tot de erkenning zijner zonden komt, is zijne eenige toevlugt Christus en het door Hem gestorte bloed. Hij gaat tot Christus en ondervindt dat zijn bloed van alle zonde reinigt. Zijn hart heeft nu vrede met God gevonden, want de last zijner zonden is hem van de schouders genomen. Vrolijk in den Heer verlaat hij de wereld om de reis door de woestijn aan te vangen. Doch nadat hij zich eenigen tijd in dien toestand gelukkig heeft gevoeld, begint hij te ontwaren dat de zonde nog steeds in hem woont, dat het vleesch nog altijd begeert, dat dezelfde lusten en begeerlijkheden nog aanwezig zijn. Hij gevoelt de magt van de zonde en van den vijand. Dit verontrust hem. Daar hij iets geheel anders had verwacht, staat hij verbaasd. Wat nu te doen? Hij strijdt, hij bidt, hij doet alles, wat hij kan; maar te vergeefs; het blijft hetzelfde. Voortdurend en zelfs telkens meer, gevoelt hij de magt der zonde en des Satans. Hij wil het goede, maar kan het niet; hij haat het kwade, maar moet het toch doen. Hij is in een' vreeselijken toestand. Nergens ziet hij uitkomst; overal is het even duister. Het regtvaardige oordeel Gods is voor hem, de vijand achter hem; overal staat de dood in zijne vreeselijke gedaante hem voor de oogen. Als het ware in vertwijfeling roept hij uit: »Ik ellendig mensch! wie zal mij verlossen van dit ligchaam des doods?»

En dit kan niet anders. Israël was niet volkomen verlost toen het Egypte verlaten had. Niettegenstaande het bloed des paaschlams, was het nog in de magt van Faraö. Zoo ook met ons. Er is meer noodig voor onze volkomen verlossing dan de vergeving der zonden en de verzoening met God. Wij moeten niet alleen vergeving ontvangen, maar ook verlost worden. Niet alleen onze zonden, maar ook onze toestand moet weggedaan zijn. Wij moeten aan de magt der zonde en des Satans ontruikt worden. En dit wordt ons in de doortogt door de Roodde zee voorgesteld.

Christus heeft zoowel het een als het ander volbragt. Als de leidsman der zaligheid is Hij op aarde gekomen, en nam Hij zijne plaats onder degenen, over wie de Satan het geweld des doods had. Hij kende de angsten van den toorn Gods en de bitterheid van den beker, dien Hij moest ledigen, en Hij smeekte, dat deze beker, indien het mogelijk ware, van Hem mogt voorbijgaan. Maar de liefde had Hem daar gebragt, dat Hij door de genade Gods voor ons den dood zou smaken. Hij is voor ons in de diepte gegaan en heeft het oordeel Gods in zijne geheele uitgestrektheid voor ons gedragen. Alle golven en baren zijn over Hem gegaan. De magt der zonde, die mij verschrikt en in wanhoop kan brengen, was op Hem; Hij werd tot zonde gemaakt op het kruis. »Mijn God, mijn God! waarom hebt gij mij verlaten.» Niet alleen mijne zonden heeft Hij gedragen; maar Hij nam den geheelen toestand waarin ik was, op zich, en is in mijne plaats door God gestraft. Hij is den dood dien ik had moeten sterven, ingegaan. En toen alles volbragt was, wat er te doen noodig was om mij vrij te maken, stond Hij op uit de dooden, zonder eenig overblijfsel van hetgeen Hij droeg op het kruis. Door den dood bragt Hij het leven. En dat natuurlijk niet voor zichzelf, want Hij behoefde niet te sterven, maar voor mij. — Ziedaar mijne verlossing. De genade heeft haren weg door den dood gevonden. »De wet des geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods; want hetgeen der wet onmogelijk

was, dewijl zij door het vleesch krachteloos was, deed God, zijnen Zoon zendende in de gelijkheid des zondigen vleesch, en (als offer) voor de zonde, en heeft de zonde in het vleesch veroordeeld" (Rom. 8 : 2, 3). Ik bezit nu eene volkomen verlossing in de opstanding van Christus. Met Hem gestorven ben ik ook met Hem opgestaan. De dood heeft geene magt meer over mij. Door den dood ben ik in het leven gekomen. En de duivel? Ook hij heeft zijne magt verloren. Christus »heeft door den dood dien te niet gedaan, die het geweld des doods had, dat is, den duivel." Even als Faraō is hij in de laatste plaats, waar hij ons gevangen hield, overwonnen. »De overheden en de magten uitgetogen hebbende, heeft Hij die in het openbaar ten toon gesteld, en heeft door hetzelfde over hen getriomfeerd" (Kol. 2 : 15). Ik ben dus nu van alles vrijgemaakt. Dien de Zoon vrijmaakt, is waarlijk vrij (Joh. 8). Nu is het niet meer: »Ik ellendig mensch! wie zal mij verlossen?" maar: »Ik dank God door Jezus Christus, mijnen Heer." Met Israël kan ik nu den lofzang der bevrijding aanheffen, en met Paulus uitroepen: »Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, die regtvaardig maakt. Wie is het, die veroemt? Christus is het, die gestorven is, ja wat meer is, die ook opgewekt is, die ook ter rechterhand Gods is, die ook voor ons bidt."

BESCHOUWING

OVER DEN

BRIEF VAN PAULUS AAN DE GALATIËRS.

HOOFDSTUK III.

»O gij uitzinnige Galatiërs! wie heeft u be-
tooverd, (u) denwelken Jezus Christus, als on-
der u gekruist, voor de oogen geschilderd is
geweest?» (vs 1) Wel had de apostel reden om alzoo
tot hen te spreken! Het was nog niet lang geleden, dat
zij door zijne prediking in het genot van de zegeningen
des christendoms gekomen waren; en, helaas! reeds nu
waren zij in gevaar terug te keeren. Zij hadden het ge-
voel der genade in hunne zielen verloren, en waren
tot de wet teruggekeerd. Jezus Christus was hun voor
de oogen geschilderd geworden, als ware Hij onder hen
gekruist; en zij hadden door zijne liefde aangetrokken zich
in de zegeningen, waartoe het kruis ons den toegang ver-
leent, verblijd; en nu zouden zij terugkeeren? O bedenkt
toch, zegt Paulus, wat gij doet. Het kruis van Christus
toont de verdorvenheid der menschelijke natuur, de hate-
lijkheid der zonde en de vijandschap van het vleesch te-
gen God. Dat kruis getuigt van het heilige en eeuwige
oordeel Gods, en bewijst tevens, hoe hopeloos het is door
de wet de zegeningen te verwachten. Die waarheid hebt
gij, o Galatiërs! met uw gansche hart aangenomen, en
zult gij nu den blik afwenden van dat kruis, om uwe
zaligheid van het onderhouden dier ellendige inzettingen
afhankelijk te maken! »Dit alleen wil ik van u lee-
ren: Hebt gij den Geest ontvangen uit de wer-
ken der wet, of uit de prediking des geloofs?»
(vs 2)

In het vorige hoofdstuk spreekt de apostel van het le-
ven, hier van den *Heiligen Geest*. Hij betwijfelt de

tegenwoordigheid des Heiligen Geestes in hun midden niet, maar tracht het bewustzijn onder hen op te wekken, dat de Geest met het geloof en geenszins met de wet in verband staat. De toestand der Galatiërs was voorzeker zeer treurig. Zij hadden reeds zoovele voorregten onder het evangelie genoten, en toch wilden zij nu met het vleesch voleindigen. »Zijt gij zoo uitzinnig? daar gij met den Geest begonnen zijt, voleindigt gij nu met het vleesch?» (vs 3) Zij hadden reeds veel voor het evangelie geleden; doch de Satan had hen door zijne list reeds zoo ver gebracht, dat de apostel hun moest vragen: »Hebt gij zooveel te vergeefs geleden?» (vs 4) Maar hoe treurig hun toestand ook was, toch had de Heilige Geest hen niet verlaten; Hij woonde nog in hun midden; Hij wilde daar nog werken, opdat zij weder zouden terugkeeren. Welk een troost ook voor ons! Hoe diep de kerk ook gevallen is, zoo heeft God toch den Heiligen Geest, als de bron van de genieting in Christus, niet weggenomen. Hij woont in de Gemeente, en blijft in haar wonen, totdat zij deze aarde verlaat.

Paulus wanhoopt dan ook nog niet aan de Galatiërs. Hij heeft hen nog niet geheel opgegeven; hij wil nog niet veronderstellen, dat de vijand reeds zulk eene overwinning op hen behaald heeft; hij neemt liever aan, dat zij spoedig dezen toestand zouden verlaten; en daarom, als hij hun vraagt: »Hebt gij zooveel te vergeefs geleden?» laat hij er op volgen: »indien maar te vergeefs!» als wil hij zeggen: ik hoop dat alles nog goed zal worden, en het dus niet te vergeefs zal zijn.

Hetgeen de Apostel gezegd had, was een beroep op hunne ervaring. Zij hadden den Geest ontvangen, zij hadden voor het evangelie geleden, er waren krachten onder hen gewerkt geworden, en dat alles was het gevolg van zijne prediking geweest; God had hem als het middel gebruikt om hun deze zegeningen te geven. Zij konden dit niet loochenen; het was nu slechts de vraag of zij dit alles uit de werken der wet of uit de prediking des geloofs hadden

ontvangen. »Die u dan den Geest verleent, en krachten onder u werkt, is dat uit de werken der wet, of uit de prediking des geloofs?» (vs. 5) Natuurlijk uit de prediking des geloofs. En dit is niet alleen nu het geval, maar dit was reeds waar bij Abraham. Abraham toch heeft de zegeningen uit het geloof en geenszins door de wet ontvangen. — Want wanneer geloofde Abraham in God, en wanneer werd het hem tot gerechtigheid gerekend? Eer de besnijdenis gekomen was, want deze instelling kwam, nadat Abraham reeds vele bewijzen zijns geloofs geleverd, en nadat God hem verzekerd had, dat hij uit het geloof geregtvaardigd was. Wanneer dus de joodschgezinde leeraars de wet en de besnijdenis weder wilden invoeren, dan handelden zij geheel tegen het beginsel, waaruit Abraham, dien zij hun vader noemden en op wien zij zich beriepen, geregtvaardigd was. Daarom zegt de apostel dan ook: »Gelijkerwijs Abraham aan God geloofd heeft, en het hem tot regtvaardigheid gerekend is; zoo verstaat dan, dat degenen, die uit het geloof zijn, Abrahams zonen zijn» (vs. 6, 7). Want indien Abraham door het geloof de zegening verkreeg, zoo is zijn zaad op dezelfde wijze gezegend. Paulus begint hier met het natuurlijke zaad, de Joden; doch komt daarna ook tot de heidenen: »De Schrift echter, te voren ziende, dat Godde heidenen uit het geloof zou regtvaardigen, heeft te voren aan Abraham het evangelie verkondigd: In u zullen al de volken gezegend worden» (vs. 8). De heidenen zouden als heidenen gezegend worden en geenszins, nadat zij eerst Joden geworden waren; de zegen zou over »de heidenen» komen. »Alzoo zijn zij, die uit het geloof zijn, gezegend met den geloovigen Abraham» (vs. 9). Gelijk *zyn* zegen van het geloof afhing, zoo hing ook de *hunne* daarvan af.

Nadat de apostel bewezen heeft, dat de zegeningen van het geloof en niet van de werken der wet of van de

besnijdenis afhangen, voegt hij er deze ernstige en hoogst plegtige woorden bij: »Want zoo velen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder den vloek: want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen» (vs. 10). Mogten toch zij, die leeraars der wet willen zijn, deze woorden in waarheid verstaan en ter harte nemen! Niet alleen zoo velen de wet gebroken hebben, zijn onder haren vloek, maar ook zij, die op een' wettischen grond staan. Ieder die God op dezen grond aangenaam wil zijn, is vervloekt. De wet verdoemt noodzakelijk een ieder, die haar tot zijn rigtsnoer neemt, zoodra hij haar overtreedt. »Want zoo velen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder den vloek.» Als ik niet in alles blijf, wat in het boek der wet geschreven is — als het mij niet gelukt alles zonder fout te betrachten, dan ben ik vervloekt. Past zulk een standpunt voor den christen? Onmogelijk; en daarom is bij hen, die alzo spreken, alles in verwarring; al is het ook, dat zij bij al die verwarring toch waarlijk in Christus blijven. Wat zegt Paulus? »En dat niemand door de wet geregtvaardigd wordt voor God, is openbaar: want» — en hier haalt hij eene andere bijbelplaats aan — »de regtvaardige zal uit het geloof leven» (vs. 11). Het verband, waarin deze woorden in Deut. 27 voorkomen, is zeer belangrijk. Wij vinden daar, dat de twaalf stammen in twee helften gedeeld werden, de eene om den zegen, en de andere om den vloek te verkondigen. De vloeken zijn alleen uitgesproken, terwijl de zegeningen geheel worden weggelaten. De Schrift toonde dus reeds in dien tijd, dat de werken der wet geenszins konden regtvaardigen; en zij zegt: »De regtvaardige zal uit het geloof leven.» Nu was echter »de wet niet uit het geloof, maar de mensch, die deze dingen doet, zal door dezelve leven» (vs. 12).

Er is echter een treffender bewijs. »Christus heeft

ons verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons; (want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die aan het hout hangt") (vs. 13). Dat de apostel hier met „ons" het joodsche gedeelte der geloovigen bedoelt, is duidelijk uit het volgende vers, waar hij bijzonder van de heidenen spreekt, — »opdat de zegening van Abraham tot de heidenen komen zou in Christus Jezus." In de tweede helft van dat vers neemt hij dan Joden en heidenen te zamen; — »opdat wij de belofte des Geestes verkrijgen zouden door het geloof." Hoewel het volkomen waar is, dat ook wij door de zonde onder den vloek zouden gekomen zijn, indien Christus het niet verhinderd had; dat wij dien vloek evenzeer zouden verdiend hebben; zoo zijn wij toch nooit onder de wet geweest. De wet was aan Israël en geenszins aan de heidenen gegeven. En daarom moet men tot Israël iets anders zeggen als tot de heidenen. Tot de eersten kon de apostel zeggen: Wij hadden Christus noodig, omdat wij niet in alles gebleven zijn, wat in het boek der wet geschreven is, om dat te doen; en Hij is gekomen en »heeft ons van den vloek der wet verlost, een vloek geworden zijnde voor ons." Tot de geloovigen uit de heidenen echter, die nooit iets met de wet te doen hadden gehad, kon hij zeggen: Hoe zoekt *gij* nu op dien grond gezegend te worden, op welken *wij* slechts den vloek kunnen oogsten? — De geloovigen kunnen nu door de genade Gods zeggen: »Christus heeft ons verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons." Christus heeft zich één gemaakt met ons; Hij is in onze plaats gekomen; en daarom zijn wij nu vrij van de wet; en de stroom der zegeningen eenmaal geopend zijnde, strekt zich veel verder uit dan vroeger; — »opdat de zegening van Abraham tot de heidenen komen zou in Christus Jezus." God moest eerst den vloek wegnemen; en nadat dit voor de geloovige Joden op eene heilige wijze geschied was, kwam de genade door het kruis van Christus ook tot de

heidenen. Christus had het werk der verlossing voleindigd; en derhalve was iedere hinderpaal weggeruimd. Hij had voor den geloovige den geheelen vloek der wet, dien zij over den schuldige uitsprak, gedragen. Daarom had de wet hare magt over de Joden, die in Jezus geloofden, verloren; en dat wel door dezelfde handeling, die de treffendste getuigenis voor haar gezag was. En nu kon de belofte, die vroeger aan Abraham zonder voorwaarde gegeven was, vrijelijk tot de heidenen komen. Beiden Joden en heidenen konden nu door het geloof in Hem den Heiligen Geest ontvangen. Terwijl de wet zelfs de zegening niet schonk aan hen, die onder haar waren, en nimmer een middel kon zijn tot verkrijging van den Heiligen Geest, als de kracht om Christus te genieten, werd men door het geloof in het bezit van alle zegeningen gesteld. Door de verlossing is het heil niet alleen verkrijgbaar voor den trotschen, maar aan den vloek onderworpen Jood, doch ook voor den armen, verlorenen heiden; en wordt reeds nu gezien in het voornaamste en rijkste deel der zegening — in de belofte des Heiligen Geestes.

Na bewezen te hebben, dat de zegening geenszins door de wet, maar uit genade gegeven werd, moet de apostel nu de betrekking behandelen, waarin de wet tot de belofte staat. »Broeders! ik spreek naar den mensch; zelfs eens menschen verbond, dat bevestigd is, doet niemand te niet, of doet daartoe. De beloftenissen nu zijn aan Abraham en zijn zaad toegezegd" (vs. 15), de wet is hem niet gegeven. Abraham noch zijn zaad of zoon wist iets van de wet; en evenwel kon men niet loochenen, dat hij de zegening verkreeg. De belofte werd hem niet alleen gegeven, maar ook bekrachtigd; en zelfs wanneer het slechts een menschelijk verbond geweest ware, zoo kon er niet aan toe of niet van afgedaan worden. De vraag is nu: Waartoe dan de wet diende, nadat de onveranderlijke belofte gegeven was, en ten gevolge daarvan de erfenis onvoorwaardelijk moest volgen? Hoe is de wet Gods met zijne

beloftenissen te vereenigen? Waarvoor gaf Hij beiden? Hadden zij hetzelfde doel en denzelfden grondslag? Wij zullen zien, dat de Heilige Geest al deze vragen beantwoordt.

„De beloftenissen nu zijn aan Abraham en zijn zaad toegezegd. Hij zegt niet: En den zaden, als van velen; maar als van één: En uwen zade; hetwelk is Christus” (vs. 16). Het is duidelijk, dat dit eene zinspeling is op twee bepaalde gebeurtenissen in Abraham's geschiedenis. Bij de eerste gebeurtenis in Gen. 12 is alleen van Abraham spraak, bij de tweede in Gen. 22 van Izak. En in het laatste hoofdstuk wordt zoowel over het talrijke zaad, als over het enkele gesproken. Met de belofte van het talrijke zaad verbindt God het bezit van de poorten hunner vijanden (vs. 17) — d. i. de joodsche heerschappij. Behalve de zegeningen in Christus zullen de Joden hunne vijanden onderwerpen. Israël zal op de aarde verhoogd worden, hetwelk God nooit aan de heidenen beloofd heeft. De christen wordt niet geroepen zijne vijanden te onderdrukken. In Gen. 22 worden dan ook deze twee dingen naauwkeurig onderscheiden. Wanneer van het zaad in het enkelvoud gesproken wordt (vs. 18), dan vindt men de zegening der heidenen; doch als er gezegd wordt, dat het zaad zoo talrijk zal zijn als de sterren en het zand, dan is het karakter der zegening joodsch. De apostel nu wil, geloof ik, dit zeggen: Waar Christus, voorgebeeld door Izak, bedoeld is, daar is het eenvoudig: »uwen zade,” en is geen spraak van het ontelbare zaad. »De beloftenissen nu zijn aan Abraham en zijn zaad toegezegd;” namelijk de beloftenissen van de *zegening*, en niet van het *onderdrukken* der heidenen. De beloften waren eerst aan Abraham gegeven, en daarna aan zijn zaad bekrachtigd. En dit zaad is Christus, voorgebeeld in Izak.

Staan wij een oogenblik stil bij de omstandigheden, onder welke God de beloftenissen in Izak, als voorbeeld op Christus, gaf. In Gen. 22 vinden wij Izak als offer toebereid. Tot op den laatsten oogenblik wist Abraham

niets anders, als dat zijn zoon zou sterven. Izak was als het ware drie dagen lang onder het oordeel des doods. Doch Abraham had vertrouwen op God, die beloofd had, dat hij in Izak het land zou bezitten; en daarom was hij verzekerd, dat juist in dien éénen de belofte zou vervuld worden. Hij dacht er niet aan, dat Sara een' anderen zoon zou krijgen, want de belofte was voor dezen eenigen. Hij was daarom zeker, dat God hem uit de dooden opwekken zou om het hoofd van het joodsche geslacht te worden. Hierin hebben wij een treffend voorbeeld van het niet sparen van Gods eengeboren Zoon. Abraham had zijn' zoon zoo goed als geofferd, en God gaf Izak niet alleen terug, maar gaf te gelijker tijd de belofte: »In u zullen alle volken der aarde gezegend worden." Zoo is het bij ons. Christus is volkomen vrij de heidenen te zegenen, nadat Hij gestorven en opgestaan is. Zoolang Hij op aarde woonde, zeide Hij: »Ik ben niet gezonden, dan tot de verloren schapen van het huis Israëls;" maar na zijne opstanding was alles veranderd. Toen gaf Hij zijnen discipelen het bevel: »Gaat heen, onderwijst al de volken." En dit is van zeer groot belang, daar Christus onder de wet was, zoolang Hij op aarde leefde. Uit de dooden opgestaan staat Hij in geene betrekking meer tot de wet. De wet heeft niets te zeggen over iemand, die gestorven is. En daar de geloovige met den gestorven en opgestanen Christus ééne plant geworden is, zoo is hij uit zijn' ouden toestand in een' nieuwen verplaatst, en de wet heeft geen regt meer op hem.

Maar indien de belofte vóór de wet gekomen is, doet dan de wet de belofte niet te niet? zou men kunnen vragen. Geenszins, antwoordt Paulus: »En dit zeg ik: het verbond, dat te voren van God bevestigd is op Christus, wordt door de wet, die na vier honderd en dertig jaren gekomen is, niet krachteloos gemaakt, om de beloften is te niet te doen" (vs. 17). God droeg zorg, dat tusschen het geven der belofte aan Abraham en Izak en het geven der wet een

tijdperk van meer dan vierhonderd jaren verliep; opdat niemand zou kunnen zeggen, dat de belofte en de wet ééne en dezelfde zaak was. Het is nu duidelijk, dat belofte en wet geheel onderscheiden zijn, en dat beiden hun bijzonder doel hebben. Toen God tot Abraham zeide: »Ik zal u en uw zaad na u het gansche land Kanaän tot eene eeuwige bezitting geven,» voegde Hij er niet bij: indien gij namelijk zoo of zoo handelt. De belofte was onvoorwaardelijk; zij hing alleen van de goedheid Gods af, en daarom kon zij door de wet niet te niet gedaan worden. Bij de wet echter hing alles van den wandel af; »die deze dingen doet, zal door dezelve leven;» en »vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in alles, wat in het boek der wet geschreven is, om dat te doen.» De wet plaatst den mensch op een' geheel anderen grond. Indien ik iets verkrijg door hetgeen ik daarvoor gegeven of gedaan heb, dan is dit niet meer uit genade, maar uit verdienste. Indien »de erfenis uit de wet is, zoo is zij niet meer uit de beloftenis» (vs. 18) — en dus niet meer uit genade. En indien dit waar is, hoe zouden wij dan ooit de belofte kunnen verkrijgen, daar alles wat wij verdiend hebben de vloek is?

Maar waartoe is dan de wet? Want indien God de erfenis door de belofte wilde geven, waarom gaf Hij dan de wet? Omdat er nog eene andere vraag tusschen God en den mensch moest behandeld worden, namelijk de vraag der gerechtigheid. De genade, die de zegeningen wil schenken en die ze reeds te voren belooft, is niet de eenige zaak, die God bezighoudt, hoewel zij de eenige bron van zegen voor ons is. De zonde en de schuld des menschen moesten geheel aan het licht treden, en de mensch tot het gevoel zijner verantwoordelijkheid gebragt worden. »Waartoe is dan de wet? Zij is om der overtredingen wil daarbij gesteld» (vs. 19). Er wordt niet gezegd: om der zonde wil, daar God nooit iets kan doen, om den mensch tot zondaar te maken; maar »om der overtredingen wil.» De zonde was reeds aanwezig, toen

de wet kwam; de wil des menschen was reeds vóór dien tijd in opstand tegen God; getuige de noodzakelijkheid van den zondvloed. De zonde is dus niet door de wet, maar de wet werd gegeven om de zonde openbaar te maken, om te toonen hoe de verwerping van God alle palen overschreed. De wet stelt den waren zedelijken toestand des menschen aan het licht; zij openbaart het vreeselijk verval, waarin de mensch door de zonde gekomen is. En dit is van groot belang, daar wij onzen waren toestand noodzakelijk moeten leeren kennen, zullen wij de genade kunnen verstaan.

Nadat God dus de wet aan de Israëlieten gegeven had, waren zij niet alleen zondaars, maar ook overtreders. Als opstandelingen tegen Gods gezag werden zij verkrachters zijner wet. »De wet is ingekomen, opdat de misdaad te meerder worde.» Eer de tien geboden gegeven waren, had men met enig regt kunnen zeggen: wij zien niet in, dat afgodendienst of het niet houden van den Sabbat zonde is. De wet echter nam iedere verontschuldiging weg. Doch »voor den regtvaardigen is de wet niet gesteld,» hoewel men haar in onze dagen dikwijls als het rigtsnoer des levens wil gebruiken. De wet was het rigtsnoer des doods voor een' zondaar; Christus is het rigtsnoer des levens voor een' heilige. De wet is »om der overtredingen wil daarbij gesteld, totdat het zaad (d. i. Christus) zou gekomen zijn, dien de belofte gegeven is» (vs. 19). Dat zaad is nu gekomen, en de wet heeft haar einde bereikt. Zij blijft steeds zeer belangrijk om den zondaar te overtuigen wat een zondig mensch voor God moet zijn; maar zij is noch het afschijnsel Gods, noch het rigtsnoer voor den heilige. Dit is Christus en Christus alleen.

Bovendien is zij »door de engelen besteld in de hand des middelaars.» Dit toont nog duidelijker het onderscheid met de belofte, die onmiddelijk door God aan den mensch werd gegeven zonder de bemiddeling van engelen of van een menschelijken scheidsregter. Bij de wet treedt de bemiddeling van den mensch op den voor-

grond. Zij was niet slechts een gebod, zij maakte de verkrijging der belofte niet alleen van de trouwe Gods, maar ook van die der menschen afhankelijk. Er moesten noodzakelijk twee partijen zijn, anders was er geen middelaar noodig geweest. De engelen der heerlijkheid, die geen deel aan de belofte hadden, vergezelden naar den wil van God de afkondiging der wet met den glans huns aanschijs (Zie Ps. 68). Hij zelf echter, de God van de engelen en van Israël, was verborgen; Hij was in zijne heiligheid met wolken en vuur en digte duisternis omgeven. Welk een oneindig verschil is er dus tusschen de wet en de belofte! Bij de eerste getuigde alles van den afstand, die er tusschen God en het volk bestond; bij de laatste zien wij, dat God persoonlijk en in liefde komt, spreekt en werkt. Er is geen middelaar nodig, daar de belofte onvoorwaardelijk op Christus bevestigd is. God wendt zich regtstreeks tot iedere bekeerde ziel, gelijk Hij zich tot Abraham wendde; ja, wij staan Hem nu, sinds de verlossing volbragt en Christus opgestaan is, veel nader.

»En de middelaar is niet van éénen; maar God is één» (vs. 20). Onder de wet staan God en de mensch als twee partijen tegenover elkander; en tusschen die beiden is een middelaar. Mozes bragt de woorden des Heeren tot Israël en Israëls antwoord tot den Heer. Mozes stond dus tusschen God en den mensch; en wat was het gevolg? Aan de zijde Gods bleef alles zeker; aan de zijde des menschen werd alles gebroken. Zoo was het, zoo is het en zoo moet het zijn; en dit ligt niet aan een gebrek in de wet, maar aan de schuld en verdorvenheid des menschen. Uitgenomen in zijnen eisch hangt de wet niet alleen van God af, maar, dank zij God! de belofte hangt alleen van Hem af. Onder de wet is de mensch in zekeren zin de handelende persoon. Hij geeft aan God, en God niet aan hem. Toen God echter aan Abraham het land beloofde, was het zijne eigene, vrije, onafhankelijke gave. In de wet zijn twee partijen, en alles vervalt in het niet, daar de mensch de eene partij is om wien zich alles draait;

en wat is er van hem te verwachten?! Bij de belofte is slechts ééne partij; en daar kan niets verbroken worden, omdat God veranderen noch liegen kan; zijne belofte moet vervuld worden. Daarom is de gevolgtrekking des apostels volkomen juist: »de middelaar is niet van éenen;» dat wil zeggen: Waar de wettische bemiddeling noodzakelijk is, moeten twee partijen zijn; en de eene partij is in dit geval de zondaar, en der halve is alles verloren. »God echter is één.» Dit is het karakter en de kracht der belofte. God staat alleen, Hij voert alles uit — alles wat Hij beloofd heeft; en de geloovige heeft slechts te danken, den zegen te genieten en waardiglijk daarin te wandelen.

»Is dan de wet tegen de beloftenissen Gods? Dat zij verre: want indien er eene wet gegeven ware, die magtig was levend te maken, zoo zou waarlijk de regtvaardigheid uit de wet zijn» (vs. 21). De wet beloofde den zegen onder voorwaarde van de gehoorzaamheid des menschen. Indien zij te gelijker tijd het leven had kunnen geven, dan zou deze gehoorzaamheid gevolgd en de belofte verkregen zijn. Maar nu had het tegendeel plaats; want zoowel Joden als heidenen waren van natuur zondaars. Zonder de wet is de mensch een slaaf zijner onbeteugelde hartstogten, en onder de wet toont hij derzelver kracht in hare overtreding. Daarom zegt Paulus: »De Schrift heeft het alles onder de zonde besloten.» De waarheid der Schrift is een zegel, dat alles — de Joden door overtreding en de heidenen door wetteloosheid — onder de zonde besloten had; »opdat de belofte uit het geloof van Jezus Christus aan de geloovigen zou gegeven worden» (vs. 22); niet aan de Joden, als zoodanig, maar aan de geloovigen. »Doch eer het geloof kwam, waren wij onder de wet in bewaring gesteld, en zijn besloten geweest tot op het geloof, dat geopenbaard zou worden. Alzoo is de wet onze tuchtmeester geweest tot op Christus, opdat

wij uit het geloof zouden geregtvaardigd worden" (vs. 23, 24). De wet hield de Joden in bewaring, als in eene vesting of in eene gevangenis; zij was tevens een tuchtmeester, totdat Christus kwam; evenals reeds vroeger gezegd werd: »Zij is om der overtredingen wil daarbij gesteld, totdat het zaad zou gekomen zijn, dien het beloofd was."

De wet was geenszins de leidsvrouw tot Christus; want de werking der wet is veelmeer eene bediening des doods en der verdoemenis, gelijk ons in 2 Kor. 3 duidelijk geleerd wordt. Wel kon God het volk onder het oordeel des doods brengen, en het later door Christus wederom daarvan verlossen; maar eene in zichzelf doodende kracht kon nimmer het middel zijn om het volk tot Christus te brengen. »De wet was onze tuchtmeester." Zij had de dienst van een' knecht, die het opzigt over onmondigen heeft, en zij behandelde met gestrengheid degenen, die onder haar waren, totdat Christus kwam. Hoewel zij kinderen des koninkrijks waren, werden zij toch als knechten onder de wet gesteld. Hoewel de Galatiërs heidenen, en derhalve nooit onder de wet geweest waren, maakt de apostel hen echter met de handelingen Gods bekend, opdat zij des te beter de genade zouden verstaan. Want de Joden openbaarden, juist als overtreders der wet, hoe boos en verdorven het menschelijke hart is. Het werd daarin duidelijk, dat er geene hoop op redding was, behalve in Christus. Door Hem wordt men vrijgemaakt van de wet. »Maar als het geloof gekomen is, zoo zijn wij niet meer onder den tuchtmeester" (vs. 25). Zelfs de geloovige Joden waren niet meer onder de wet. Zoodra zij Christus aannamen, verlieten zij de heerschappij der wet en onderwierpen zich aan Christus. Hij is de Heer en Meester der christenen. De Jood had de wet als zijn opvoeder gehad; doch zoodra hij Christus bezat, hield de dienst der wet op, en kwam hij onder eene geheel nieuwe heerschappij.

Men lette nu op de merkwaardige verandering in vs. 26.

Het is niet meer »wij,» maar »gij.» »Want gij zijt allen kinderen Gods door het geloof in Christus Jezus» (vs. 26). Hij rigt zich nu tot de Galatiërs, die natuurlijk zondaars uit de heidenen geweest waren, en zich toch in de naauwe gemeenschap als zonen Gods konden verheugen. Gij, dit is de redenering des apostels, zijt door het geloof in Christus tot deze gemeenschap gebracht zonder de tusschenkomst der wet. Paulus had hun niet eerst de wet en daarna Christus verkondigd, maar eenvoudig »Jezus en de opstanding.» En door het geloof aan dien Jezus waren heidenen zoowel als Joden zonen Gods; want dit geloof brengt den mensch onmiddellijk in de tegenwoordigheid Gods en maakt van hem een zoon van den Vader der heerlijkheid. Er bleef geene plaats over voor den tuchtmeester; men was niet meer onmondig, maar zoon; en men had deel aan al de voorregten, die in Christus zijn. »Want zooveel als gij in Christus gedoopt zijt, hebt gij Christus aangenomen» (vs. 27). Door onzen doop belijden wij, dat wij een' Heiland toebehooren, die gestorven en opgestaan is. »Weet gij niet,» zegt de apostel elders, »dat zoo velen als wij tot Christus Jezus gedoopt zijn, wij tot *zijn* dood gedoopt zijn?» En de dood van Christus sluit voor altijd eene verbinding met de wet buiten. Tot aan den dood had de wet een regtmatigen eisch aan de Joden; maar wanneer hij Christus, als gestorven en opgestaan, aanneemt, is hij van haar vrij, en komt hij in eenen geheel nieuwen toestand. Zijne verbindtenis met den eersten man is verbroken, hij behoort nu eenen anderen. Indien hij later beproeft Christus en de wet te vereenigen, dan gelijkt hij eene vrouw, die twee mannen heeft. De gevolgen hiervan zijn ligt te begrijpen. Wie heeft niet een christen ontmoet, die zich heden verblijdt en morgen ter neergeslagen is? Hij is onzeker of hij het eeuwige leven heeft, hij vreest bij de gedachte aan de komst des Heeren, hoewel hij Christus liefheeft en aanbidt. Hoe komt dit? Omdat hij niet weet, wat het zegt der wet gestorven te zijn. Het

is daarom geen wonder, dat hij zoo ongelukkig is, want de wet veroordeelt hem en doet hem vreezen nog eenmaal te zullen omkomen. Hoe heerlijk is het daarom te hooren, dat Christus alle banden verbroken heeft! Mijn doop is de belijdenis, zelfs wanneer ik een Jood ben, dat ik der wet gestorven ben; »overmits wij dien gestorven zijn onder welken wij gehouden waren.” »Alzoo zijt ook gij, mijne broeders! der wet gedood door het ligchaam van Christus, opdat gij zoudt worden eens anderen, desgenen, die uit de dooden opgewekt is.” Het zou natuurlijk zeer gevaarlijk zijn, indien wij, na van de wet te zijn vrijgemaakt, niet eens anderen werden. Men zou dan ligt kunnen denken: nu kan ik doen, wat ik wil. Wanneer men echter Christus toebehoort, dan komt men met een nieuw gevoel in eene nieuwe betrekking. Ik behoor *Hem* toe, en ik moet doen, wat *Hem* welbehagelijk is.

Het doel van het geheel is aan te toonen, dat, hoe gewigtig de wet ook mogt zijn om de overtredingen des volks aan het licht te stellen, zij niet is voor dengene, die Christus bezit, daar diens zonde geoordeeld en hij in eenen geheel nieuwen toestand gekomen is. »Daar is noch Jood noch Griek; daar is noch dienstbare noch vrije; daar is geen man en vrouw: want gij zijt allen één in Christus Jezus. En indien gij van Christus zijt, zoo zijt gij dan Abrahams zaad, en naar de belofte erfgenamen” (vs. 28, 29). Om de belofte te verkrijgen, was het niet noodig een Jood en onder de wet zijn; men moest in Christus zijn; dat was voldoende, ja de eenig mogelijke weg ze te verkrijgen. Want indien men ze door de wet wil verkrijgen, verliest men ze; indien men echter Christus aanneemt, bezit men ze. Hij is het ware zaad Abrahams, en bezit ik Hem, dan bezit ik al de belofte Gods. »Want zoovele belofte Gods als er zijn, — in Hem is het ja en in Hem het amen, Gode tot heerlijkheid door ons.”

Israël voor Kanaän.

Israël voor Kanaän! Welk een ruim veld van overdenkingen opent zich voor ons! De lange togt door de woestijn is ten einde; het leed en de moeilijkheden zijn doorworsteld en het heerlijke land, overvloedig van melk en honig, is in het gezigt. Nog slechts ééne rivier moet overgetrokken worden en dan zal de strijd tegen de bewoners van Kanaän aanvangen. Op een gewigtig verleden kan Israël terugzien, maar een niet minder gewigtige toekomst wacht het. Die woestijn, — o, zij was het tooneel geweest van eene onafzienbare reeks van weldaden Gods, te heerlijker uitblinkende, daar zij geschonken werden aan een hardnekkig en immer murmurerend volk! Dat Kanaän, — o, het zou het tooneel worden van nog grootere magtsbewijzen en weldaden! En de Jordaan, die Kanaän van de woestijn scheidde, zij in de eerste plaats zou getuigen van de magt Gods en van het geloof des volks. Hoeveel is ook voor ons uit deze geschiedenis te leeren! Laat ons eenige oogenblikken stilstaan: 1°. bij het leven van Israël in de woestijn, 2°. bij den doortogt door de Jordaan, 3°. bij den strijd in Kanaän.

I.

Het leven der Israëlieten in de woestijn was dat van vreemdelingen. Geen voetstap gronds was de hunne; het toegezegde eigendom, de erfenis was het land Kanaän. De tenten zouden verwisseld worden met vaste steden; de onafzienbare zandvlakten zouden vervangen worden door den vruchtbaren en waterrijken bodem van het beloofde land; de kleederen, die van hunne slavernij in Egypte getuigden, zouden voor sierlijke en rijke wisselkleederen worden verruild. — Zoo is het ook met ons. De geloovige is een vreemdeling op aarde, zijn burgerschap is in den hemel, dáár is zijne erfenis en zijn eigendom; daarheen moeten zich zijn leven en zijne begeerten uitstrekken. Ach! door

hoe weinig christenen wordt dit verstaan en beleefd. Hoe tegenstrijdig is het leven over het algemeen met deze waarheid. In plaats van vreemdelingschap vindt men een trachten en jagen naar de dingen dezer aarde, een ijver om eenige voeten gronds der woestijn in eigendom te hebben, en als dit gelukt, is daarover somtijds meer blijdschap dan over het bewustzijn, dat men een »erfgenaam Gods en medeërfgenaam van Christus is.”

Hoe gezegend is het, als de kinderen Gods gevoelen, dat alles hier beneden het kenmerk der vreemdelingschap draagt. Eene ligte, gemakkelijke, draagbare tent is de woning van den vreemdeling, want met Abraham verwacht hij »eene stad die fondamenten heeft, welker kunstenaar en bouwmeester God is.” De tent was slechts een behulpzel, die plaats zou maken voor de vaste woning; en ook onze woning, het moge een paleis of eene hut zijn, is een behulpzel, totdat de Heer Jezus komt, om ons te voeren in de vaste woning, die Hij bereid heeft bij zijnen Vader. De tent diende slechts voor de koude des nachts en de hitte des daags, en om er eene schuilplaats te vinden tegen de vermoeijenissen in de woestijn. Als wij onze woning zóó beschouwen, dan kunnen wij God danken voor de tent, die Hij ons geeft, en is het oog gerigt naar de plaats, die Jezus ons bereidt; dan zullen wij bewaard blijven, om zulk eene tent te willen veranderen in eene vaste woning; dan zullen de klagten niet meer gehoord worden over het moeilijke van het tentenleven, want het hart leeft bij de gedachte, dat zij straks zal verwisseld worden, als het geroep wordt gehoord, »de Heer is gekomen.”

Maar was het leven in de woestijn voor Israël eene vreemdelingschap, het getuigde tevens van de trouwe zorg Gods. Dorheid en onvruchtbaarheid was de aard van den grond der woestijn; ploegen en zaaijen was er een vergeefs werk, drinkbaar water eene zeldzaamheid. Wat zouden de Israëlieten aanvangen in zulke omstandigheden? De woestijn gaf hun geen ander voor-

uitzigt dan van honger en dorst om te komen. En toch moesten zij na een togt van veertig jaren getuigen, dat hun niets ontbroken had, want de Heer had hen van alles voorzien. Door eigen kracht en inspanning konden zij zich niets verschaffen, maar de Heer zorgde voor hen. Iederen morgen konden zij zooveel manna verzamelen, als een ieder noodig had; gebrek was er niet, maar overhouden konden zij evenmin. Op God moest dus hun oog gerigt zijn. Hij was de gever, en de hemel was hunne voorraadschuur. Als er geen water was, dan maakte Hij de rotsen tot wellen, om het volk te drenken. Van kleederen konden zij zich niet voorzien, maar de Heer zorgde, dat de kleederen niet verouderden en de schoenzolen niet versleten. Ziedaar de magt en de zorg van God aan zijn volk bewezen; ja, wel had het met eenen God te doen, die aan niets gebonden was. Eene dorre woestijn kon Hem niet verhinderen zijn volk alles te geven, wat het noodig had. Daarom konden ook zij, wier oog op den Heer gerigt was, en die dagelijks dit alles aanschouwden, Hem prijzen voor zulk eene wonderbare genade. Het ongeloof heeft echter aan zulk een God niet genoeg; het ongeloof moet *zien*, en heeft behoefte aan voorraadschuren, die voor meer dan een geheel leven gevuld zijn. Zou het wel te veel gevergd zijn als de Heer zijne kinderen bij de vele vragen, die er gedaan worden aangaande de dingen die noodig zijn voor dit leven, op de geschiedenis van zijn volk Israël wijst? Schijnbaar mag er een verschil bestaan, maar in de werkelijkheid is het met den christen evenzoo gesteld, en gelukkig is hij, die van het gevoel zijner afhankelijkheid en onmagt doordrongen, het oog alleen op den Heer gevestigd heeft, en ieder stuk broods en iederen dronk waters niet beschouwd als het gevolg van eigen werk, maar als eene gift van Hem, die zijne voorraadschuren opent, »en verzadigt al wat er leeft naar zijn welbehagen.” Deze afhankelijkheid wordt onder de kinderen Gods nog zeer weinig gevonden. Tot op eene zekere hoogte wordt zij erkend, maar dat onze toestand hierin gelijk is aan dien van

het volk Israël in de woestijn wordt zelden met het hart toegestemd. Het is waar, de middelen die God gebruikt zijn niet dezelfde, maar de middelen veranderen den toestand niet. Zou het niet waar zijn, dat als men de meeste kinderen Gods vraagde hoe zij hunne dagelijksche behoeften vervuld krijgen, zij zouden wijzen op het beroep dat zij uitoefenen of op de betrekking die zij in de maatschappij bekleeden. Het oog is veeltijds daarop gerigt en niet op den Heer; men maakt God zodoende afhankelijk van het werk dat men doet, alsof God dit noodig had om ons te onderhouden. In onze dagen, waarin de christenen zoo veel van de wereld hebben overgenomen, zou men het ongerijmd vinden te durven beweren, dat God al deze dingen niet noodig heeft, en dat Hij even goed verzorgen kan zonder dit alles. Indien de omstandigheden het eischen, dan kan Hij nog brood uit den hemel geven en de raven gebruiken om te voeden, want de Heer is niet gebonden aan omstandigheden. Hoe gezegend en gelukkig zou het voor de kinderen Gods zijn, indien hunne harten dit verstonden, want dan zien zij op den Heer en niet meer op de middelen; dan kunnen onze middelen ophouden, maar onze God blijft dezelfde. Het hart dat waarlijk vrij en daardoor dan ook van God alleen afhankelijk is, blijft bij dit verschil van omstandigheden zeggen: »Indien de Heer het huis niet bouwt, te vergeefs arbeiden de bouwlieden; indien de Heer de stad niet bewaart, te vergeefs waakt de wachter.»

Deze gezegende toestand wordt zoo zelden aangetroffen, omdat men het doel niet kent, waartoe God ons onderhoudt. De Heer had beloofd Israël in Kanaän te brengen; zou deze belofte vervuld worden, dan moest Hij zijn volk onderhouden, Hij moest het van alles voorzien totdat het in Kanaän gekomen was. Niet in de woestijn, maar in Kanaän, vloei de melk en honig; niet in de woestijn, maar in Kanaän was de overvloed, de rijkdom en de heerlijkheid. Met onze verzorging hier beneden heeft God geen ander doel. De belofte en het einddoel is, om ons in de heer-

lijkheid te voeren, en zoolang wij daar nog niet zijn, geeft de Heer ons alles wat wij behoeven. Wat de Heer aan Israël deed in de woestijn was veel geringer, dan hetgeen Hij het geven zou in Kanaän. Ons verblijf op de aarde is slechts tijdelijk, en hetgeen God ons toegezegd heeft, is hemelsch; Hij heeft ons voor den hemel bestemd. Het ligt volstrekt niet in het plan van God, om deze aarde tot de plaats der zegeningen voor ons te maken; die zijn allen in den hemel. Een christen nu, die hier zijn geluk zoekt, die zijn genot vindt in de aardse zegeningen, die zich door zijn werk, dat hij op aarde verrigt, tracht te verrijken, al is dit ook in nog zulk eene geringe mate, zulk een christen heeft het doel waartoe God alles geeft, uit het oog verloren. Indien God ons meer geeft, dan wij zelven noodig hebben, dan heeft Hij dit aan onze zorg toevertrouwd om er anderen mede te dienen. Ook is het opmerkelijk, dat het ontvangen van hetgeen de Israëlieten noodig hadden in de woestijn niet afhankelijk was van hun geloof. God gaf het hun zonder deze voorwaarde; want de betrekking, waarin Hij tot hen stond, bracht deze zorg voor hen van zelve mede. Evenzoo is het met ons, indien de Heer ons niet meer gaf, dan hetgeen waarvoor wij geloof hebben, wij zouden voorzeker veel minder hebben dan wij nu bezitten. »De Heer is de onderhouder aller menschen, maar allermeeest der geloovigen.» Als *Schepper* voor allen, als *Vader* voor zijne kinderen, als *Heer* voor zijne dienstknechten, heeft Hij de verzorging op zich genomen. In al deze betrekkingen kan dus geen geloof geeischt worden. Het geloof evenwel maakt ons in deze betrekkingen bekwaam, om er het ware genot van te hebben. Hoe meer wij toch door het geloof daarin wandelen, des te zekerder zullen wij zijn, dat de Heer in al onze behoeften zal voorzien. Ons hart zal dan volkomen op Hem vertrouwen, en ons leven hier in de woestijn zal een gelukkig leven zijn.

II.

Doch er is een heerlijker leven dan het leven in de woestijn; er zijn heerlijker ervaringen te maken die dan van de trouwe zorg Gods. Het is het leven door het geloof in de hemelsche gewesten, het zijn de geestelijke en hemelsche genietingen van een wandel in den hemel. Want hetgeen bij Israël niet te gelijker tijd kon plaats hebben, is voor den christen vereenigd. Als vreemdeling op aarde wandelende, kan hij door het geloof in den hemel leven, daar hij in Christus Jezus medegezet is in den hemel (Ef. 2:6), en reeds nu met alle geestelijke zegeningen in den hemel gezegend is (Ef. 1:3). De christen is een vreemdeling op aarde en op reis naar den hemel, en maakt als zoodanig de ervaringen van Gods trouw; doch hij behoort tevens niet tot de wereld en wandelt reeds nu door het geloof in den hemel. Om dit echter te kunnen doen moet de dood en de opstanding van Christus bij hem verwezenlijkt zijn; en dat stelt de doortogt door de Jordaan ons voor. Er bestaat een groot onderscheid tusschen den doortogt door de Roode zee en dien door de Jordaan. De eerste stelt ons de volkomene verlossing in Christus van de magt des doods en des vijands voor. Wij zijn met Christus gestorven en opgestaan, en kunnen den lofzang der bevrijding aanheffen. Dit is waar van allen, die in Hem gelooven. En evenals de Israëlieten, eer zij één voetstap verzetten, den weg door de zee gebaad vonden, zoo hebben wij alles gereed gevonden, toen wij ons tot Jezus begaven. Bij de Jordaan echter is het anders. Daar is geen spraak van verlossing van vijanden, maar van het ingaan in het land. Daar behoeft niets verlaten, maar de zegeningen des lands verkregen te worden. Ook vinden wij daar, dat de weg niet gebaad werd vóór de voetzolen der priesters in het water der Jordaan stonden. Er werd dus geloof geëischt eer de Heer zijne magt toonde. Indien de Israëlieten geen geloof hadden gehad, dan zouden zij niet in Kanaän gekomen zijn, hoewel zij van Egypte verlost waren. Evenzoo

is het mogelijk, dat de christen de verlossing in Christus heeft aangenomen en verstaan, doch niet verder gekomen is dan de woestijn, of met andere woorden, slechts de ervaringen heeft gemaakt van de zorg van God voor zijn leven hier beneden. Velen kennen niets van deze hemelsche genietingen. Zij zijn bekeerd, en bezitten daarom *alles* in Christus, maar zij hebben nog niets van dat hemelsche geopenbaard of genoten; zij hebben nog niet getoond dat zij der goddelijke natuur deelachtig zijn. Zij komen nooit verder dan de zekerheid hunner behoudenis en de ervaring van Gods trouw. Hetgeen ons echter hier wordt voorgesteld gaat veel verder en is veel heerlijker. Het is de verwezenlijking van den dood en de opstanding van Christus. De brief aan de Kolossensen spreekt over de waarheid, die ons in den doortogt door de Jordaan wordt voorgesteld. »Indien gij dan met Christus opgewekt zijt, zoo zoekt de dingen, die boven zijn, waar Christus is, zittende aan de regterhand Gods. Bedenkt de dingen die boven zijn, niet die op de aarde zijn (hoofdst. 3 : 1, 2). En in Fil. 4 : 20: »Maar onze wandel is in de hemelen, waaruit wij ook den Zaligmaker verwachten, den Heer Jezus Christus.» Om echter alzoo te kunnen leven is het noodig het eigen leven te verliezen; want zonder dat is het onmogelijk in de hemelsche gewesten te wandelen; dáár kan geen zelfzucht, geen eigen wil geduld worden. Nu is het waar, dat ieder geloovige zijn leven verloren heeft, want hij is met Christus gestorven; dat leven, die oude natuur bestaat voor God niet meer, maar is na geoordeeld te zijn gestorven. Indien dit niet waar was, dan zou het onmogelijk zijn om in den wandel het leven te verliezen; want alles, wat wij verwezenlijken, moet in beginsel waar zijn. Wij kunnen niet heilig wandelen, indien wij in Christus niet heilig zijn; wij kunnen geene vruchten des levens voortbrengen, indien wij het leven niet hebben. En zoo ook hier. Wij kunnen onzen eigen wil, onze zelfzucht, met één woord ons eigen leven niet verliezen, indien wij in Christus ons leven niet verloren

hebben. Doch, Gode zij dank! wij hebben ons leven verloren, daar Christus voor ons stierf. Maar nu moeten wij dit verwezenlijken; wij moeten in de praktijk ons leven verliezen; en daartoe moeten wij in het geloof den dood en de opstanding van Christus aanvaarden. Wij moeten — om bij dit beeld te blijven — den voet in den dood zetten; wij moeten er met ons gansche hart ingaan. Dan, maar ook eerst dan, zijn wij in staat door het geloof in den hemel te wandelen. Vóór dien tijd kunnen wij wel daarover *spreken*, maar eerst dan zijn wij in staat het te *doen*. En dat kost dan ook geene moeite meer; het is het leven der ziel geworden; men vindt in dat los zijn van zichzelf en van de wereld zijn genot, zijn vreugde, zijn alles. En de ervaringen die men maakt, hoe heerlijk worden zij beschreven in den kostbaren brief aan de Filippensen, dien brief, die ons den wandel van Paulus zoo overschoon voorstelt. Het is vrij wat heerlijker, dan de ervaringen van de uitredding Gods in tijdelijke dingen, hoe kostelijk die op zichzelf ook zijn mogen. Het zijn hemelsche ervaringen onbereikbaar voor een hart, dat zich alleen met de woestijn bezig houdt. O mogten wij allen deze heerlijke waarheid zóó verstaan, dat wij niet rusten, voordat wij haar verwezenlijken en hare kostelijke vruchten genieten!

III.

Door de Jordaan moet het naar Kanaän! Geen genot van de zegeningen des lands zonder den doortogt door die rivier! Alzoo voor ons geen wandel in de hemelsche gewesten, geen genot van de hemelsche zegeningen zonder het gaan in den dood, d. i. zonder de verwezenlijking van den dood en de opstanding van Christus. Maar indien men nu door de Jordaan is getrokken, is men dan terstond in het bezit des lands? O neen, de Israëlieten moesten strijden om in dat bezit te komen. Het beloofde land was het eigendom der vijanden; elke voetstap gronds moest hun ontnomen worden. Niet te strijden zou dus hetzelfde ge-

weest zijn, als de heerlijkheid, den overvloed, het genot en het bezit van het land te missen. En hoewel zij reeds aan de andere zijde der Jordaan konden zeggen: de Jordaan zullen wij doortrekken, Jericho zullen wij innemen, hoewel het met onoverwinnelijke muren omringd is, Kanaän zullen wij bezitten, ofschoon het nog door de vijanden ingenomen is, zoo moesten zij toch om het in bezit te nemen strijden, en slechts dat gedeelte, waarop zij hunnen voet zouden zetten, was hun werkelijk eigendom.

Hierdoor wordt ons tevens het onderscheid duidelijk tusschen den strijd in Kanaän en in de woestijn. In Kanaän was de strijd aanvallend, in de woestijn verdedigend tegen de vijanden, die hen bemoeijelijkten. De strijd tegen Amalek, waarvan wij in Exod. 17: 8 en Deut. 25: 17, 18 lezen, was het loon op het onregt, dat hij deed. Aan den koning van Edom (Num. 20: 17) wordt het verzoek gedaan om door zijn land te mogen trekken. »Laat ons toch door uw land trekken, wij zullen niet trekken door den akker, noch door de wijngaarden en zullen het water der putten niet drinken; wij zullen den koninklijken weg gaan; wij zullen niet afwijken ter regter noch ter linkerhand, totdat wij door uwe landpalen zullen getrokken zijn.» Aan den koning der Amorieten werd hetzelfde verzoek gedaan; maar beiden weigerden. Het doel was dus niet om te strijden, maar Kanaän te bezitten; en toen hun de doortogt geweigerd werd, gaf de Heer last die vijanden te verdelgen. Al wat niet tot Kanaän behoort, willen zij gaarne laten in de magt der bezitters; het is hun niet te doen om de wereld te beheerschen, en alles onder hunne magt te krijgen; neen! zij verlangen niets meer, dan hetgeen God hun gegeven had, en daarom komen zij tot deze vorsten niet met het zwaard, maar met een verzoek om rustig door te trekken. Zij zouden zich met geene staatkunde of orde bemoeijen; ook wilden zij zelfs geen druppel water om niet hebben, want de Heer hun God, die hen uit Egypte had gevoerd, was in staat hen van alles te voorzien en magtig genoeg om hen zonder de hulp

der vijanden in het heerlijke land te brengen. O! hoe gezegend zou het zijn als dit door de christenen verstaan werd. Men zou zich voorzeker niet zooveel bemoeijen met de regering van een land waar men slechts door moet trekken; en men zou zich verblijden dit rustig te kunnen doen zonder bemoeijelikt te worden. Het trachten naar eer en aanzien in een land waar men niets mede te maken heeft, zou dan geheel ophouden. En dit zal zoo zijn, indien het hart zich alleen bezighoudt, met hetgeen God den zijnen gegeven heeft, en ophoudt zich te bemoeijen met iets wat ons eigendom niet is. Abraham kon den koning van Sodom zeggen: »Ik heb mijne hand opgeheven tot den Heer, den allerhoogsten God, die hemel en aarde bezit: Zoo ik van een' draad aan tot een schoenriem toe, ja zoo ik van alles, dat het uwe is, neme! opdat gij niet zegt: Ik heb Abram rijk gemaakt!» (Gen. 14 : 22, 23). Hij verlangde dus niets dan hetgeen God hem gaf, door anderen wilde hij niet rijk gemaakt zijn, hij had aan God volkomen genoeg; en op dezenzelfden weg voert de Heer ook zijne nakomelingen. Dit is de verhouding, die wij insgelijks hebben in te nemen; de rijkdom en de heerlijkheid die God ons gegeven heeft is groot genoeg, om de schatten van het vijandelijk gebied niet te begeeren; hetgeen de vijand heeft, hebben wij niet noodig om ons gelukkig te maken. Welgelukzalig is hij, die zoo volkomen genoeg heeft aan God en hetgeen Hij gegeven heeft, dat hij bij ieder aanbod, op welke wijze en onder welke omstandigheden hem ook gedaan, zeggen kan: »ik heb genoeg.» Indien onze harten leven in het genot van hetgeen God voor ons is, en van hetgeen Hij ons in Christus geschonken heeft, dan zullen wij hiertoe in staat zijn; dan zullen wij het niet alleen niet begeeren en zoeken, maar wij zullen het terug kunnen wijzen, als het ons aangeboden wordt.

Maar dan moeten wij ook den strijd aanbinden om de hemelsche zegeningen in bezit te krijgen. Want even als Israël vóór de Jordaan reeds kon zeggen, het land behoort

ons, zoo kunnen wij allen zeggen: alle geestelijke zegeningen in den hemel in Christus behooren ons. Doch nu moeten wij die zegeningen, die ons behooren, in bezit nemen. En daartoe is de strijd noodig tegen de overheden en magten in de lucht, zooals Paulus in Ef. 6 zegt. De duivel doet al het mogelijke om ons het genot dier zegeningen te betwisten. Als ik mij bezighoud met de liefde Gods, dan wil de vijand mij aan die liefde doen twifelen; als ik den vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, geniet, dan is de vijand oogenblikkelijk bezig dezen vrede te verstoren door mijn hart in de omstandigheden van dit leven te brengen; als ik de heerlijkheid Gods en de waarheden, die Hij ons mededeelt, overdenk en geniet, dan komt de duivel om mij met allerlei verkeerde gedachten te plagen en dus mijn genot te verstoren; als ik mij op Gods Woord verlaat en mij alleen wil houden aan zijne uitspraken, dan is hij bezig om door allerlei redeneringen dat Woord krachteloos te maken; als ik mij rijk gezegend acht in de zalige hoop van de toekomst van Jezus, dan komt hij om mij door de genietingen der aarde te bekoren. Van alle kanten zijn wij door den vijand omringd; nergens zijn wij voor zijne aanvallen veilig. En deze strijd duurt zoolang wij hier beneden zijn. Daarom moeten wij ten allen tijde waken en bidden, en geen oogenblik ons van onze wapenrusting ontdoen. Door het geloof moeten wij den vijand overwinnen, gelijk Israël de Kanaänieten overwonnen heeft. En de Heer is met ons, gelijk Hij met Josua was. »Voorts, mijne broeders!» — zegt Paulus tot de Efeziërs, — »wordt krachtig in den Heer en in de sterkte zijner magt.» Jezus heeft den vijand overwonnen, en »indien God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?»

Wat kan meer bemoediging geven, dan zulke woorden! Het ongeloof ziet wel is waar op de kracht des vijands, op de »Enaks kinderen,» maar het geloof ziet op den Heer, voor wien de magtige vijand moet wijken. Voor Hem vallen de muren van Jericho in, voor Hem worden de

vijandelijke legers geslagen; voor Hem zijn bergen vlak en zeën droog.

Doch eer Israël den strijd kon aanvangen, gaf God bevel het gansche volk te besnijden (Jos. 5). Allen, die geboren waren in de woestijn, waren nog onbesneden, en als onbesnedenen konden zij den bodem van het beloofde land niet betreden, en evenmin den strijd tegen hunne vijanden voeren. De smaad van Egypte en het onreine vleesch moesten weggedaan worden, eer zij Kanaän binnentrokken. In de woestijn had dit onreine God niet in den weg gestaan hen te zegenen, maar het land, dat zij in bezit zouden nemen, was het land des Heeren en alzoo een *heilig* land; de strijd, dien zij zouden voeren, was de strijd des Heeren, en alzoo een *heilige* strijd; en daarom moest het volk een *heilig* volk zijn, onderscheiden van die volken tegen welke zij te strijden hadden. Zoo is het ook bij ons. Wij kunnen geen bezit nemen van onze hemelsche zegeningen en geen strijd voeren tegen onze vijanden, indien het vleesch in ons werkt. Nu zijn wij in Christus van het vleesch verlost; »wij zijn niet meer in het vleesch, maar in den Geest» (Rom. 6). En hetgeen met Israël te Gilgal gebeurde, is met ons in Christus geschied: »En gij zijt in Hem volmaakt, die het Hoofd is van alle overheid en magt; in wien gij ook besneden zijt met eene besnijdenis, die zonder handen geschiedt, in de uittrekking van het ligchaam der zonde des vleesches door de besnijdenis van Christus» (Kol. 2 : 10, 11). Er is hier evenwel geen spraak van onzen toestand, maar van den wandel; hoewel de wandel het gevolg van het verstaan van onzen toestand is. Hetgeen met ons in Christus geschied is, moet door ons hier beneden in beoefening worden gebragt. Hier geldt het woord van Paulus: »Houdt het daarvoor, dat gij der zonde dood zijt.» Deze herinnering moet ons iederen dag vervullen, zullen wij den strijd des geloofs kunnen voeren. Een christen toch, die aan zijn vleesch en de neigingen zijner natuur toegeeft, is onbekwaam dien strijd te voeren, want het is een geestelijke strijd, en daartoe

wordt zoowel eene geestelijke wapenrusting als een geestelijkgezind mensch geeischt. Op dit gebied houden de aanspraken des vleesches en der natuur op. Het is de natuur en de Geest Gods, die hunnen invloed op mij moeten uitoefenen. »Doodt dan uwe leden, die op de aarde zijn, hoererij, onreinigheid, schandelijke beweging, kwade begeerlijkheid en de gierigheid, welke is afgodendienst;» en: »legt ook dit alles af, gramschap, toornigheid, kwaadheid, lastering, vuilspreken uit uwen mond. Liegt niet tegen elkander, dewijl gij uitgedaan hebt den ouden mensch met zijne werken en aangedaan hebt den nieuwen mensch, die vernieuwd wordt tot kennis naar het evenbeeld desgenen, die hem geschapen heeft» (Kol. 3 : 5—10).

Doch niet alleen het vleesch ook het natuurlijk gevoel staat ons in den weg dien strijd te voeren. Bij Paulus zien wij, dat hij niet alleen niet toegeeft aan het vleesch en zijne begeerlijkheden, maar dat hij zelfs zijn ligchaam tot dienstbaarheid brengt. Hoe dikwijls worden wij door gevoel of medelijden teruggehouden den wil van God te doen en Hem te gehoorzamen; er is zelfs veel wat voor genade wordt aangemerkt, maar wat in het licht van God als gevoel of medelijden moet beschouwd worden. De Heer Jezus toont ons het onderscheid zeer duidelijk. Aan het kruis beveelt Hij zijne moeder met zulk eene roerende liefde aan den discipel, dien Hij lief heeft. Maar in den tempel en op de bruiloft te Kana toont Hij even zeer dat dit natuurlijk gevoel zijne aanspraak verliest, zoodra het het werk Gods geldt. »Wist gij niet, dat ik zijn moest in het werk mijns Vaders;» en »Vrouw wat heb ik met u te doen!»

Het is waar, dat dit vaak moeilijk kan zijn, dat dit zelfverloochening kost, die zelfs in de naauwste betrekkingen ingrijpt. »Wie vader of moeder, kind of vrouw, broeder of zuster liefheeft boven Mij, is Mijns niet waardig.» Zoodra wij echter zien op het loon dier zelfverloochening, dan is zij niet meer moeilijk. Al wat de Heer vraagt is aardsch en voorbijgaand, al wat Hij geeft is hemelsch

en eeuwig. Welk eene schade dit hemelsche te verliezen door het trachten naar de dingen, die beneden zijn, en door het gehoor geven aan de neigingen des vleesch en het gevoel der natuur! Want zelfs reeds hier op aarde zal ieder geloovige moeten toestemmen, dat de oogenblikken, waarin hij de hemelsche zegeningen heeft genoten, al waren zij ook weinige, tot de gelukkigste zijns levens behoord hebben. Het is daarom wel te betreuren, dat dit ware genot en deze strijd, die alleen gekroond zal worden, door den christen zoo weinig gekend wordt. Men is veeltijds tevreden met hetgeen hier beneden te vinden is, vooral indien de omstandigheden nog al gunstig zijn. Het eenige waarom men het dan zulk een groot voorregt blijft beschouwen een christen te zijn, is eenvoudig, omdat het verstand en de ervaring zeggen, dat het hier toch niet altoos duren zal en men dan weet niet verloren te gaan voor de eeuwigheid. Zulk een toestand verhindert ons evenwel het genot der hemelsche zegeningen te smaken, en ontnemt ons allen lust en alle kracht om dien strijd te voeren, waaraan zulke heerlijke overwinningen verbonden zijn, die het hart steeds meer doen verlangen naar den oogenblik, waarin het geloof in aanschouwen zal veranderd worden. Hoe heerlijk was de oogenblik voor Israël, toen het de wapenen afleggen en bezit nemen kon van het beloofde land — die oogenblik, waarin een ieder zijn vriend kon noodigen onder zijn wijnstok en vijgenboom, en zich kon verheugen in al het goede dat de Heer hem gegeven had. De vreemdelingschap was vergeten, de strijd voorbij; en het eenige wat er overbleef was te genieten en de genade van dien God te prijzen, die hen ondanks zooveel zwakheid, verkeerdheid en ongeloof in het heerlijke land had gebragt. — Die oogenblik breekt ook voor ons aan, wie weet hoe spoedig, waarin wij bezit zullen nemen van eene heerlijkheid, die Israël niet heeft gekend, daar zijne erfenis aardsch was, de onze hemelsch is. Daar zal noch strijd, noch lijden, noch moeite zijn; daar zal de eeuwige rust worden genoten,

daar zal ook voor ons niets overblijven dan God te prijzen voor zijne rijke genade ons in Jezus geopenbaard. De Heer geve, dat allen, die deze hoop hebben, opgewekt mogen worden, om reeds hier beneden door het geloof deze heerlijkheid te genieten!

Jezus Christus, onze Voorspraak.

Er zijn vele christenen, die in groote verwarring zijn over de zonden, die zij na hunne bekeering begaan. Zij weten dat zij eenmaal uit de duisternis in het licht zijn gebragt, en toch zijn zij meestal ongelukkig en onrustig. In plaats van den vrede Gods te genieten, sidderen zij bij de gedachte aan Gods regtvaardigheid. En dit is zeer natuurlijk, zoolang de leer der Schrift hieromtrent niet verstaan wordt. Ééne zonde toch brengt ons buiten de gemeenschap Gods. Dit zien wij bij Adam in het Paradijs. Ééne onreine gedachte maakt ons ongeschikt om in Gods tegenwoordigheid te zijn. Wanneer God ons dan ook niet over deze zaak onderwezen had, zouden wij ieder oogenblik moeten vreezen voor altijd van Hem verwijderd te worden, ja wij zouden reeds lang van Hem verwijderd zijn. Doch Hij, die in al onze behoeften voorziet, heeft ook in deze voorzien.

In de eerste plaats leert de Schrift ons, dat allen, die in Jezus gelooven, in gemeenschap met den Vader en den Zoon zijn gebragt. De weg daartoe was de dood van Christus. Alles toch, wat tusschen ons en God was, heeft Hij op het kruis op zich genomen. Hij heeft den toorn gedragen en het oordeel ondergaan. Zijn bloed reinigt ons van alle zonde. En toen alles, wat ons verhinderde met God te verkeerren, weggenomen was, schonk Hij ons in zijne opstanding het eeuwige leven. Daardoor zijn wij der

natuur Gods deelachtig en kinderen Gods geworden — met één woord: wij hebben gemeenschap met den Vader en met zijnen Zoon Jezus Christus (Zie 1 Joh. 1). Deze gemeenschap nu hangt niet af van ons gevoel, van ons geloof of van onzen wandel, zij hangt alleen af van het werk van Christus en van de mededeeling van het eeuwige leven. Wij houden niet op kinderen Gods te zijn en in de gemeenschap Gods te staan, wanneer wij ons verontreinigen of zondigen. Een kind, dat zich honderden uren van zijnen vader verwijderd, blijft evenwel kind, omdat het de natuur des vaders heeft. Evenzoo is het in het geestelijke. Wij blijven kinderen Gods, ook bij al onze zwakheden, afwijkingen en verkeerdheden, omdat wij de natuur van God hebben.

Maar kan God dan deze onreinheid en zonde in zijne kinderen zien? Is het dan, wanneer men een kind Gods geworden is, niet meer waar dat Hij te rein van oogen is om het kwaad te kunnen aanschouwen? Voorzeker, dit blijft ten allen tijde waar. En daarom, gelijk ik reeds opmerkte, zouden wij, gelijk Adam, bij de minste overtreding voor altijd van Hem verwijderd worden, indien Hij ook hierin niet voorzien had. Christus nu, die ons in Gods gemeenschap gebragt heeft, houdt er ons ook in staande. Aan het kruis nam Hij onze zonden op zich, door de opstanding schonk Hij ons het leven, en nu in den hemel is Hij onze Voorspraak (1 Joh. 2: 1). En o, hoe noodig is dat! Want, ach! hoe dikwijls verontreinigen wij ons; hoe menigmaal struikelen wij; hoeveel onreine gedachten zijn er niet bij ons! En dat niet alleen bewust, maar ook onbewust. Er zijn zoovele dingen, waarvan wij de verkeerdheid niet inzien; zooveel dat voorbijgaat zonder dat wij er aan denken. Dat kunnen wij reeds daaraan weten, dat wij nu veel meer zien wat zonde is, dan voorleden jaar. In al deze dingen nu is Christus, de regtvaardige, onze Voorspraak. Hij treedt voor ons bij God tusschenbeiden. In Hem heeft God zijn welbehagen, en daarom blijven wij niettegenstaande al deze onreinheden

in zijne gemeenschap. Welk een troost! Hoe volkomen heeft God voor alles gezorgd! Waar zouden wij heen, indien Christus onze Voorspraak niet was? Doch nu kunnen wij rusten en zonder vrees zijn.

Evenwel is het natuurlijk, dat wij geene gemeenschap met God kunnen oefenen, indien wij met bewustzijn gezondigd hebben. Een kind, dat honderden uren van den vader verwijderd is, blijft wel kind, doch kan geene gemeenschap met zijn vader oefenen. Hoewel Christus steeds onze Voorspraak is, zoo kunnen wij evenwel, wanneer wij gezondigd hebben, niet met God omgaan. Wij moeten eerst tot den Vader terugkeeren en onze zonden belijden. Doch welk eene vrijmoedigheid geeft ons bij het belijden onzer zonden, de waarheid dat Christus onze Voorspraak is. Wij behoeven niet bevreesd te zijn, dat God ons vertoornd zal aanzien; o neen! reeds eer wij kwamen, was Jezus onze Voorspraak. Als kinderen Gods, die in Christus voor God staan en door Christus beschermd worden, komen wij nu onze zonden met diep berouw belijden. En de Vader vergeeft ze ons en reinigt ons hart.

En aan deze belijdenis van zonden heeft het kind Gods behoefte. Hij kan geene scheiding tusschen zich en God verdragen. De genade Gods en de zekerheid, dat hij een kind blijft en Christus zijn Voorspraak is, kan onmogelijk een vrijbrief voor hem zijn om te zondigen. Wie dat denkt, heeft nooit de genade en het leven Gods gekend. Het is zijn verlangen in die gemeenschap waarin hij gebracht is, te wandelen. En is zij door de zonde verbroken, dan rust hij niet, voordat zij weder hersteld is.

De Heer geve ons allen dit regt te verstaan, opdat wij waarlijk gelukkig mogen zijn en Hem verheerlijken!

BESCHOUWING

OVER DEN

BRIEF VAN PAULUS AAN DE GALATIËRS.

HOOFDSTUK IV.

Indien nu de wet en de beloften, hoewel beiden van God zijn, in beginsel, karakter en doel zoo geheel van elkander verschillen, welke was dan de toestand der geloovigen onder het Oude Testament, en welke is hunne tegenwoordige betrekking tot God? Deze vragen worden ons in de eerste helft van dit hoofdstuk beantwoord, waar de apostel nogmaals op het gezegde terugkomt.

»Doch ik zeg, zoo langen tijd als de erfgenaam onmondig is, zoo verschilt hij niets van een' dienstknecht, hoewel hij een heer is van alles; maar hij is onder voogden en verzorgers, tot den tijd van den vader te voren gesteld" (vs. 1, 2). Hier wordt dus naauwkeurig het standpunt beschreven, hetwelk de geloovigen onder het oude verbond of de wet innamen. Zij waren aan een onmondig kind gelijk, hetwelk naar de gedachte des vaders in geene regtstreeksche betrekking tot hem staat, maar evenals een knecht bevelen ontvangt, zonder de beweegredenen daarvan te kennen. •Zij waren erfgenamen, zij zouden met Abraham, Izak en Jakob aan tafel zitten; — hierin bestond het onderscheid niet. Ook was de wedergeboorte in alle tijden en onder alle bedelingen dezelfde, hoewel nu eene grootere volheid van genade geopenbaard is. Van den beginne, zoowel vóór als na den zondvloed, onder en zonder de wet, was de erfgenaam een heer van alles. Doch niettegenstaande dit alles stonden zij in geene regtstreeksche verbinding met den Vader en zijne raadsbesluiten in Christus, maar waren onder voogden en verzorgers gesteld. Als onmondigen waren zij »onder

de eerste beginselen der wereld dienstbaar gemaakt" (vs. 3). Wel is waar had God hen in dit stelsel geplaatst, maar toch waren zij in dienstbaarheid. Zij waren onder voogden en verzorgers »tot den tijd van den vader te voren gesteld..... Maar toen de volheid des tijds gekomen is, heeft God zijnen Zoon gezonden, geboren uit eene vrouw, geboren onder de wet; opdat Hij degenen, die onder de wet waren, verlossen zou, opdat wij de aanneeming tot kinderen verkrijgen zouden" (vs. 4, 5).

Zoodra de bepaalde tijd gekomen was, zond God zijnen Zoon. God zelf deed dit; Hij zelf werkte. Hij handelde in onbeperkte goedheid om zijne eeuwige raadsbesluiten te vervullen en zijn geheele wezen te openbaren. De wet eischte werken, en openbaarde, dat de mensch het tegendeel was van hetgeen hij volgens haar moest zijn. De Zoon echter komt, en eischt niets. In zijne betrekking tot den mensch werd Hij op tweederlei wijze geopenbaard:— als een mensch geboren uit eene »vrouw," en geboren »onder de wet." Hij moest mensch zijn om het kind van Adam onder alle omstandigheden te gemoet te komen, en Hij moest een Jood zijn, om de wet en de beloften te vervullen. Hij kwam in volmaakte genade. De zonde en de dood waren door de vrouw gekomen — ook Christus kwam in deze wereld, geboren uit eene vrouw. De wet was gekomen, had alle hoop van den mensch vernietigd en hem onder den vloek gebragt — ook Christus kwam, geboren onder de wet. Hij kwam waar de mensch was. Hij nam die plaats in genade in zonder zonde, maar met de geheele verantwoordelijkheid, die daaraan verbonden was, en aan welke Hij alleen beantwoorden kon. Dit alles nu geschiedde om degenen te verlossen, die onder de wet waren; want het houden der wet alleen, zou niemand hebben kunnen verlossen. Het was voor de gerechtigheid Gods noodzakelijk, dat Hij een volmaakt mensch onder de wet, een volmaakt Israëliet, de volmaakte Zoon van God over de wet was; maar om »degenen, die onder de wet

waren, te verlossen," moest Hij sterven. Zijne gehoorzaamheid kon ons niet verlossen; Hij moest een vloek worden voor ons, Hij moest onze plaats innemen en door God geoordeeld worden. God wilde niet, dat zijne kinderen in dienstbaarheid zouden zijn. Hij wachtte integendeel met vreugde den heerlijken oogenblik af, dat de dood van Christus Hem het volle regt zou geven, zijn volk uit dien toestand te verlossen en in eenen geheel nieuwen te brengen, in welken door dien dood de boeijen der wet voor altijd zouden verbroken zijn.

Doch dit is niet alles. De bevrijding van de boeijen der wet was Gode niet voldoende. Hij zond zijnen Zoon, om degenen, die onder de wet waren, te verlossen, "opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden" (vs. 5). En opdat niemand zou denken, dat deze verlossing alleen voor de geloovigen uit Israël was, rigt de apostel zich terstond tot de heidenen. "En overmits gij kinderen zijt, zoo heeft God den Geest zijns Zoons uitgezonden in onze harten, die roept: Abba, Vader!" (vs. 6). Van nature waren zij heidenen en hadden in onwetenschap en afgoderij geleefd; doch door den Geest der genade waren zij van alles verlost en door het geloof in Christus tot kinderen Gods gemaakt geworden. De zending des Heiligen Geestes, door wien zij "Abba, Vader!" riepen, bewees hunne aanneming tot kinderen. "En overmits gij kinderen zijt, zoo heeft God den Geest zijns Zoons uitgezonden in onze harten," — zoowel in de harten der geloovige Joden, als in die der geloovigen uit de heidenen. De heiden, een vreemdeling des huizes, en de Jood, die als een onmondige in niets van een dienstknecht verschilde, waren nu beiden zonen geworden; beiden stonden nu in regtstreeksche betrekking tot den Vader, van welke betrekking de Heilige Geest de magt en de getuigenis was. Het verlossingswerk, hetwelk de Zoon voor hen volbragt, en hetwelk zoowel de Jood onder de wet als de heiden in zijne zonden noodig had, had hen beiden op dat heerlijke

standpunt geplaatst. En wat is het gevolg van deze aan-neming tot kinderen? »Alzoo zijt gij niet meer dienstknecht, maar zoon; en indien gij zoon zijt, dan ook erfgenaam van God door Christus» (vs. 7). Zoodra men Christus aangenomen heeft, is men de gansche volheid der zegening deelachtig, die God voor zijnen geliefden Zoon bestemd heeft. Men is dan niet alleen erfgenaam van dit of dat, maar erfgenaam van God. Alles, wat God bezit, alles, wat Hij aan den toekomstenden dag der zegening zal bezitten, zal Hij met zijne kinderen deelen. Welk eene genade, welk eene heerlijkheid!

Men zou evenwel kunnen meenen, dat de heiden, daar hij de wet niet kende, niet zoo op eens die heerlijke plaats had kunnen innemen; doch men vergist zich. De Jood moest niet alleen van de zonde, maar ook van de wet verlost worden. De heiden had niets als zonde, en daarom was het werk, indien ik mij zoo mag uitdrukken, bij hem veel eenvoudiger. De Jood had af te leeren, de heiden slechts te leeren. De heiden had zijne verdorven natuur, totdat hij plotseling door het licht der goddelijke genade bekeerd werd; de Jood moest echter nog van de wet vrijgemaakt worden, en werd dikwijls lang opgehouden door hetgeen hem nog van het wettische stelsel aankleefde.

De apostel komt nu met eene ernstige waarschuwing tot hen. »Maar toen, als gij God niet kendet, diendet gij degenen, die van nature geene Goden zijn; en nu als gij God kent, ja veel meer van God gekend zijt, hoe keert gij u wederom tot de zwakke en arme eerste beginselen, welke gij wederom van voren aan wilt dienen?» Het is duidelijk, dat Paulus hier tot de geloovigen uit de heidenen spreekt. Als heidenen kenden zij God niet, terwijl de Joden eene zekere kennis van Hem onder de wet hadden. Wat wilden nu die christenen uit de heidenen doen? Wilden zij tot hunne vroegere godsdienst terugkeeren? O neen! daaraan dachten zij niet; maar zij na-

men de beginselen der wet aan. De apostel nu noemt de wet, waarvan hij elders zegt, dat zij »heilig, regtvaardig en goed» is, »arme eerste beginselen,» zoodra men haar als een middel tot regtvaardiging wil gebruiken; en hij stelt hare onderhouding met de afgoderij der heidenen gelijk; — »hoe keert gij u *weder* tot de zwakke en arme eerste beginselen, welke gij *wederom van voren aan* wilt dienen?» Zij wenschten weder in de dienstbaarheid van deze arme eerste beginselen te zijn, die wereldsch en vleeschelijk waren, gelijk die, waarin zij vroeger geleefd hadden. De beginselen, door God aan Israël gegeven, hadden voor den christen hunne waarde verloren. Als voorbeelden, als eene voorloopige getuigenis van de werkelijkheden, die in Christus zijn, als schaduwen van Christus, waren zij nuttig. Zij dienden tot een toetsteen voor den mensch in het vleesch, om te zien of hij voor God bestaan en Hem dienen kon. Nu God echter de onbekwaamheid van den mensch om zich te regtvaardigen heeft bewezen, nu het ligchaam van deze schaduwen gekomen is, is het terugkeeren tot deze instellingen in waarheid een terugkeeren tot het standpunt van den mensch in het vleesch, tot eene vleeschelijke godsdienst, die door menschen zonder bevel van God is ingerigt en den mensch op geenerlei wijze in betrekking tot God kan stellen, is met één woord een terugkeeren tot de afgoderij. Hoe ernstig zijn deze woorden voor allen, die er aan denken, hunne godsdienst op den grond der wet te plaatsen!

»Gij onderhoudt dagen, en maanden, en tijden, en jaren.» (vs. 10). Paulus vermaant hen over de onderhouding dier feesten, terwijl de christenen tegenwoordig zich verwonderen over degenen, die ze niet houden. Welk een onderscheid! In het heidendom hadden de feesten eene groote beteekenis; en God veroorloofde ze in het jodendom, daar zij een middel tot uitoefening eener godsdienst waren, die met het standpunt van Israël en het wereldlijk heilighdom overeenkwam. Het Jodendom was eene menschelijke godsdienst, hoewel door God verordend.

Nu echter deze orde Gods niet meer in kracht is, is het terugkeeren tot dit stelsel niets anders als een terugkeeren tot het heidendom, uit hetwelk zij geroepen waren geworden om met Christus aan de hemelsche dingen deel te nemen. Dáár was alles geheel veranderd; de onderhouding van deze bijzondere feesten en tijden, als een middel om Gode welbehagelijk te zijn, is door den Heiligen Geest geheel ter zijde gesteld.

Door dezen toestand der Galatiërs was het hart des apostels zeer bedroefd. Hij vreesde, of zij wel ware christenen waren. »Ik vrees voor u, dat ik niet eenigzins te vergeefs aan u gearbeid heb» (vs. 11). Zóó had hij nooit tot de Korinthiërs gesproken, hoe vele zonden ook bij hen aanwezig waren. En dit is geen wonder, daar wettischgezindheid zulk eene bedriegelijke zaak is, omdat zij er zoo schoon uitziet. Waar zij zich openbaart, gelooft men heiliger te zijn dan men werkelijk is. Ware heiligheid kan alleen gevonden worden, waar God het willen en volbrengen naar zijn welbehagen werkt.

De Apostel spreekt nu over zijne verhouding tot de heiligen in Galatië. De wettischgezinde leeraars beschuldigden hem, dat hij geen naauwgezette Jood was, dat hij zich van het gezag der wet had losgemaakt. Zij zochten op deze wijze de Galatiërs tegen hem op te zetten. In plaats van zich te verdedigen, bevestigt Paulus, hetgeen zij zeggen. »Wordt als ik, want ook ik ben als gij, broeders! ik bid u» (vs. 12). Hij was vrij van de wet. Hij had het juk van het jodendom afgeworpen en was, evenals een uit de heidenen, volkomen vrij. De dood en de opstanding van Christus hadden hem geheel van de wet gescheiden en op een nieuw standpunt geplaatst. Daarom zegt hij: »Wordt als ik;» weest toch vrij van de wet, daar gij haar in Christus gestorven zijt. Neemt de plaats in, die u toekomt, dewijl gij weet, dat het de wil van God is, dat gij in geene betrekking tot de wet staat. »Wordt als ik, want ook ik ben als gij;» ik heb niets met de wet te doen, daar ik door Christus van haar

ben vrijgemaakt. »Gij hebt mij geen ongelijk gedaan,” door dit te zeggen; het is waarlijk zoo, ik ben vrij van de wet.

»Gij weet, dat ik u in zwakheid des vleesches het evangelie eerstmaal verkondigd heb; en mijne verzoeking, die in mijn vleesch is, hebt gij niet veracht noch verfoeid; maar gij naamt mij aan als een engel Gods, als Christus Jezus” (vs. 13, 14). Paulus was er verre van verwijderd met iets te komen, wat den schijn had van vleeschelijk vertrouwen of vleeschelijk gezag. Hij was als een zwak, lijdend man tot hen gekomen; men kon de teekenen der zwakheid aan hem zien; want hem was een doorn in het vleesch gegeven (2 Kor. 12), het een of ander lichamelijk gebrek waardoor zijn persoon verachtelijk was. Doch hoe hadden de Galatiërs hem niettegenstaande dit alles opgenomen? Zij hadden geen aanzien naar het vleesch gezocht; zij waren zoo vervuld met het evangelie, zoo gelukkig de genade en den zegen der waarheid te vinden, dat zij den apostel, in plaats van hem te verachten, als een engel Gods, ja als Christus zelf hadden ontvangen. »Welke was dan uwe gelukachting? want ik geef u getuigenis, dat gij, zoo het mogelijk ware, uwe oogen zoudt uitgegraven, en mij gegeven hebben” (vs. 15). Tot zulk een offer waren zij toen in staat geweest; zij hadden alles voor hem over gehad, ja, zelfs hetgeen hun het liefste was, zouden zij voor hem veil hebben gehad.

Doch nu waren zij, helaas! geheel anders gestemd. De apostel moest met de vraag tot hen komen: »Ben ik dan uw vijand geworden, u de waarheid zeggende?” (vs. 16) Hoe treurig! Vroeger was hij als een engel Gods, ja als Christus Jezus door hen ontvangen, en nu was hij hun vijand geworden. Dat was de invloed der valsche leeraars. En welk een doel hadden zij daarbij? »Zij ijveren niet regt over u;”—is het antwoord des apostels — »maar zij willen u uitsluiten, opdat gij

over hen zoudt ijveren" (vs. 17). De valsche leeraars wilden hen voor zich gewinnen; zij wilden hen van andere leeraars, die niet tot hunne partij behoorden, uitsluiten, opdat zij hen zouden aanhangen. Paulus leerde over de vrijheid van de wet was een doorn in hun oog, en daarom wilden zij de Galatiërs van hem aftrekken. Nu, zegt Paulus, »het is goed ten allen tijde in het goede te ijveren, en niet alleenlijk, als ik bij u tegenwoordig ben" (vs. 18). Hoe geheel anders was het gedrag der Filippensen! Aan hen kon Paulus schrijven: »Alzoo dan, mijne geliefden! gelijk gij te allen tijd gehoorzaam geweest zijt, niet als in mijne tegenwoordigheid alleen, maar veel meer nu in mijn afwezen....." (hoofdst. 2 : 12). Zij wandelden in de tegenwoordigheid Gods; zij liepen hunnen loopbaan in zijne gemeenschap. Hun ijver nam zelfs toe, nadat de apostel hen verlaten had. Bij de Galatiërs vinden wij het tegendeel. Zij waren gedurende zijne afwezigheid tot een vleeschelijk gebruik der wet vervallen, en hadden bijna al hunne liefde voor hem en de eenmaal ontvangen zegeningen verloren. Dit bedroefde hem zeer, en hij roept uit: »Mijne kinderkens! die ik wederom arbeide te baren, totdat Christus eene gestalte in u krijg, ik wilde dat ik nu tegenwoordig bij u ware, en mijne stem mogt veranderen, want ik ben in twijfel over u" (vs. 19, 20).

De wettischgezindheid had de waarheid zoo zeer in hunne zielen verzwakt, dat zij wederom in de eerste beginselen der genade moesten onderwezen worden. Het leven was aanwezig, maar het was niet ontwikkeld. Christus had geene gestalte in hunne harten. Uiterlijk bewezen zij grooten ijver, maar het genot der ziel en de getuigenis voor Christus was prijs gegeven. Paulus wist niet meer, wat hij van hen denken moest. Zijne liefde voor hen was evenwel zoo groot, dat hij bereid was op nieuw al die smarten door te maken, welke aan barensnood gelijk stonden, en welke hij reeds eenmaal voor hen had ondergaan,

toen zij de kennis der waarheid ontvingen. Mozes zeide in dergelijke omstandigheden: »Heb ik dan al dit volk ontvangen? heb ik het gebaar? dat Gij tot mij zoudt zeggen: Draag het in uwen schoot, gelijk een voedster-vader den zuigeling?» (Num. 11 : 12) Doch bij Paulus was de liefde van Christus zoo sterk, dat zij door geene ondankbaarheid verzwakt, door geene miskenning gekrenkt kon worden. Heerlijke getuigenis van de kracht dier liefde!

Na deze schoone verklaring spreekt de apostel op nieuw van de wet. Hij vraagt den Galatiërs: »Zegt mij, gij die onder de wet wilt zijn! hoort gij de wet niet?» (vs. 21). Het woord wet komt hier in twee beteekenissen voor. Paulus wil zeggen: Gij die onder de magt der wet wilt zijn, hoort gij niet, wat de boeken der wet, de eerste schriften des bijbels, zeggen? Onder wet wordt dikwijls het gansche Woord Gods verstaan, zooals in Ps. 19: »De wet des Heeren is volmaakt, bekeerende de ziel.» Wanneer echter gezegd wordt, dat de christen niet onder de wet is, dan is de bedoeling, dat hij niet onder zekere verplichtingen gesteld is om voor God te bestaan. Dit laatste wil de apostel hier aantonen. »Zegt mij, gij die onder de wet wilt zijn! hoort gij de wet niet? — Want er is geschreven, dat Abraham twee zonen had, éénen uit de dienstmaagd, en éénen uit de vrije; maar die uit de dienstmaagd is naar het vleesch geboren, en die uit de vrije door de belofte, hetwelk eene voorbeeldende beteekenis heeft; want deze zijn twee verbonden; het eene van den berg Sina, tot dienstbaarheid barend, hetwelk is Hagar» (vs. 21—24).

In Hagar hebben wij dus het stelsel der wet, hetwelk tot dienstbaarheid baart en van de erfenis uitsluit, terwijl wij in Sara het stelsel der genade hebben, dat tot vrijheid baart en de erfenis deelachtig maakt. Deze beide stelsels konden niet vereenigd worden; want de zoon der dienstmaagd was naar het vleesch geboren en de zoon der vrije

naar de beloftenis. De wet en het verbond op Sinaï stonden in betrekking tot den mensch in het vleesch. Zelfs indien er op den grondslag der wet eene betrekking tusschen den mensch en God mogelijk geweest ware, zou dit altijd eene betrekking tusschen den mensch in het vleesch en eenen regtvaardigen God zijn geweest. Onder de wet vond de mensch slechts dienstbaarheid. Haar doel was zijn wil te beteugelen, zonder dien evenwel te veranderen. Het is van veel belang te verstaan, dat de mensch onder de wet gelijk staat met den mensch in het vleesch. Is hij wedergeboren, is hij met Christus gestorven en opgestaan, dan is hij niet meer onder de wet; want de wet heeft heerschappij over den mensch, die hier beneden leeft.

„Want „Hagar” is de berg Sina in Arabië, en komt overeen met het tegenwoordige Jeruzalem; want zij is met hare kinderen in dienstbaarheid” (vs. 25). Hagar komt dus overeen met Jeruzalem hier beneden, hetwelk onder de wet en daarom met zijne kinderen in dienstbaarheid is. De Galatiërs ijverden voor de wet en liepen alzoo gevaar kinderen van Hagar te worden. Zij verstonden echter de stem der Schrift niet; anders zouden zij hebben ingezien, dat die geheel tegen hen was, daar zij duidelijk aantoonde, dat God de beloftenis niet aan de vervullers der letter, maar aan de kinderen des geestes schonk. Ieder godsdienstig stelsel, dat op den grondslag der wet staat, heeft een joodsch karakter. Men behoeft slechts de oogen rond te slaan om de waarheid hiervan te zien. Waarom heeft men prachtige gebouwen, of allerlei ceremoniën bij de dienst van God? Naar welk model is dit ingerigt? De tempel is het model; en de bijzondere klasse van gewijde personen is eene navolging van het joodsche priesterschap. Het is eene navolging van hetgeen Gods Woord „het wereldlijk heiligdom” noemt. Eer Christus kwam had de tempel eene belangrijke beteekenis; maar nadat Christus van de aarde verworpen en naar den hemel teruggekeerd is, is alles veranderd; en het hart van Gods kinderen

moet ten hemel gerigt zijn. Het ware heiligdom voor ons is de naam van Jezus. »Waar twee of drie vergaderd zijn in mijnen naam, daar ben Ik in het midden van hen.» Helaas! dit is in onze dagen zoo weinig te vinden. De wettischgezindheid, die slechts in de eerste beginselen in Galatië werkte, is tegenwoordig tot eene ontzettende hoogte geklommen. En wat is het gevolg? Men verlaat het standpunt van Izak om dat van Ismaël in te nemen.

»Maar Jeruzalem, dat boven is, is vrij, hetwelk onze moeder is» (vs. 26). Het woord »aller» is in den tekst gevoegd, waarschijnlijk om de zin op alle kinderen Gods te doen slaan; terwijl de ware tekst, zonder »aller,» een veel beteren zin heeft, daar de apostel het klaarblijkelijk van de Joden zegt. Hij wil zeggen: wij zijn niet langer kinderen van Jeruzalem, dat beneden is, maar wij behooren tot het Jeruzalem, dat boven is. Het aardsche Jeruzalem heeft geene aantrekkelijkheid meer voor ons; wij behooren aan Christus en bij gevolg tot het hemelsche Jeruzalem. »Want er is geschreven: »Wees vrolijk, gij onvruchtbare, die niet baart! breek uit en roep, gij die geen en barensnood hebt! want de kinderen der eenzame zijn veel meer, dan dengene die den man heeft» (vs. 27).

Voor velen is deze plaats moeilijk te verstaan, aangezien men meent, dat hier nog over Sara en Hagar wordt gesproken. Dit is niet het geval, daar de gedachte aan het hemelsche Jeruzalem aanleiding tot het aanhalen dezer plaats gaf. Zij is aan Jesaja 54 ontleend, waar de vreugde en heerlijkheid van het aardsche Jeruzalem in het begin van het duizendjarig rijk wordt voorgesteld. Terugziende op de verloopende dagen van haar lijden en de verwoesting, waarin deze stad nu is, roept zij uit: »Wees vrolijk, gij onvruchtbare, enz.» In het duizendjarig rijk, in de dagen der heerlijkheid, zal Jehova weder haar man zijn. Hij was dit ook onder de wet; maar om hare zonde heeft Hij haar verlaten, en zij is eenzaam en verwoest. Doch ter bestemder tijd, eer zij zelve nog uit de gevangenschap

en de onderdrukking der volken verlost is, heeft de genade begonnen te werken; en allen, die tot Christus zijn gebracht, worden in zekeren zin tot hare kinderen gerekend. Daarom heeft zij nu, terwijl zij eenzaam is, meer kinderen dan in den tijd, toen Jehova haar man was. Onder de wet had Jeruzalem slechts weinig kinderen, maar onder het evangelie, waar zij zonder man is, heeft zij eene groote menigte. De apostel spreekt hier niet van de Gemeente, die eene verborgenheid was in God verborgen, en die een veel hooger standpunt inneemt. Hij zegt hier alleen, dat het evangelie wat de belofte betreft uit Jeruzalem gekomen is, en wij daarom als hare kinderen kunnen beschouwd worden. In den tijd der heerlijkheid nu zal Jeruzalem op den tijd harer eenzaamheid en verwoesting terugzien; en met het oog op de christenen, die dan hunne plaats in de hemelsche gewesten zullen hebben, en die de Heer tot de kinderen der verlaten vrouw zal rekenen, zal zij uitroepen: »Wees vrolijk, gij onvruchtbare, die niet baart! breek uit en roep, gij die geen en baren nood hebt! want de kinderen der eenzame zijn veel meer, dan dergene, die den man heeft.»

»Maar wij, broeders! zijn kinderen der belofte, gelijk Izak was. Doch gelijkerwijs toen, die naar het vleesch geboren was, vervolgde dengenen, die naar den geest geboren was, alzoo ook nu;» (vs. 28, 29) — gelijk toen Ismaël deed, zoo doen nu de Joden. »Maar wat zegt de Schrift? »Werp de dienstmaagd uit en haren zoon; want de zoon der dienstmaagd zal geenszijs erven met den zoon der vrije» (vs. 30). Hoe beslist weder spreekt dit allen, die meenen, dat een christen nog iets met de wet heeft te doen. Om te erven, moet men een zoon der vrije zijn, en niet, gelijk gene wilden, beiden toebehooren. De eene moet uitgeworpen worden. Wet en genade, geest en vleesch gaan nooit te zamen. »Zoo dan, broeders! wij zijn niet kinderen der dienstmaagd, maar der vrije» (vs. 31). De Joden, als

zoodanig, waren zonen der dienstmaagd en in dienstbaarheid; de christenen echter zijn zonen der vrije. God zelf heeft ons tot zonen gemaakt; Hij zelf heeft ons in den opgestanen Christus tot volle vrijheid gebragt.

De Heer geve ons steeds open oogen en een eenvoudig hart, om ons heerlijk standpunt te verstaan en het door eenen waardigen wandel te verwezenlijken!

De begrafenis van den Moorman.

Zoolang er leven is, is er hoop, hoe ziek de patient ook zijn moge; en de verontruste vrienden zullen natuurlijk alle mogelijke geneeskundige hulp aanwenden. Wanneer de zieke echter gestorven is, dan *moet* de begrafenis plaats hebben; eene stad vol geneesheeren kan dan niets meer doen. In dit licht beschouwt de Schrift den geestelijken toestand van den mensch; — *dood* in zonden en misdaden.

Een Moorman van groot aanzien in de wereld reisde door eene woestijn; hij had aangebeden in de stad Gods. Indien ergens dan had hij in die stad, zoo vol leeraars, zijn' geestelijken toestand moeten leeren kennen; doch hij keerde terug gelijk hij gekomen was. Maar in de woestijn zou hem zijnen toestand bekend gemaakt worden. Hij las de plaats in Gods Woord, waar de profeet Jesaja den aanbiddelijken Zaligmaker beschrijft: »Hij is gelijk een schaap ter slagting geleid; en gelijk een lam stemme-loos is voor dien, die het scheert, alzoo doet hij zijnen mond niet open. In zijne vernedering is zijn oordeel weggenomen; en wie zal zijn geslacht verhalen? want zijn leven wordt van de aarde weggenomen.» Op dien oogenblik zond de Geest Gods zijnen dienstknecht Filippus, om vrede aan zijne verontruste ziel te schenken.

Filippus opende zijnen mond, en verkondigde hem uit Jes. 53 Jezus. In dien tijd nu toonden de dienstknechten Gods duidelijk aan, dat, indien Christus voor allen stierf,

allen gestorven waren. Wat konden de leeraars in Jeruzalem voor een doode doen? wat kon de wet voor een doode doen? Even zooveel als een dokter voor een lijk kan doen. De dood van Christus heeft getoond, dat de toestand van den mensch onverbeterlijk is. Maar wat heeft God in zijne oneindige genade voor doode, verloren zondaars gedaan? Hij gaf zijnen Zoon om voor hen te sterven, om hunne plaats in den dood in te nemen, opdat Hij de eerstgeborene uit de dooden zou zijn; opdat Hij uit de dooden zou opstaan en het begin eener nieuwe schepping zou zijn, in welke dood noch zonde meer gevonden wordt.

Ja, de mannen Gods in die dagen predikten den dood van Christus als den dood des menschen voor God; en de opstanding van Christus als het leven — het eenige leven van iederen geloovige in Christus. Zoodra nu iemand in Christus geloofde, was hij gestorven, daar Christus voor Hem gestorven was; en werd hij begraven. De Heer Jezus leert bepaaldelijk zijnen discipelen, dat zij ieder, die geloofde, zouden begraven. Op den Pinksterdag geloofden er 3000, en terstond werden er 3000 begraven dienzelfden dag.

Zoo was het ook bij den Moorman. Zoodra hij geloofde, stond hij op, en zeide: »zie daar water, wat verhindert mij gedoopt te worden?» Hoe eenvoudig is dit. Hij had geleerd, dat hij een doode zondaar was, en wat zou nu zijne begrafenis in den weg staan? De wijze, waarop deze geschiedde, wordt ons dus beschreven: »Zij daalden beiden af in het water, zoo Filippus als de kamerling, en hij doopte hem.» Dit wil zeggen, hij begroef hem in het water, als een dood zondaar, een beeld van den dood en de begrafenis van Christus. En daarna kwam hij uit het water, en reisde zijnen weg met blijdschap. Filippus ging niet in het water om den zwarten man wit te maken, maar om hem te begraven. Het water van den doop is niet om de eene of andere deugd of genade in den dooden zondaar te bewerken, ook niet om hem van zijne zonden te wasschen; neen! het is eenvoudig het zinnebeeld van den dood, de begra-

fenis en de opstanding van Christus, en toont ons zeer treffend, hoe God op iederen geloovige ziet als gestorven, begraven en opgestaan met Christus. Dit wordt ons duidelijk gezegd in Rom. 6: »Of weet gij niet, dat zoo velen als wij in Christus Jezus gedoopt zijn, wij in zijnen dood gedoopt zijn? Wij zijn dan met hem begraven, door den doop in den dood, opdat, gelijkerwijs Christus uit de doden opgewekt is, tot de heerlijkheid des Vaders, alzo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden. Want indien wij met hem ééne plant geworden zijn in de gelijkmaking zijns doods, zoo zullen wij het ook zijn in de gelijkmaking zijner opstanding.»

Is het niet eene groote genade, dat deze hoogst belangrijke waarheid van den dood en de opstanding zoo duidelijk in den doop wordt voorgesteld? Het is dan ook geen wonder, dat de duivel elke poging aanwendt om het gebruik van dit treffende zinnebeeld te doen verwaarloosen. Het geeft zulk eenen vasten vrede aan de ziel, wanneer het eenmaal verstaan wordt. Veronderstel, er is iemand die denkt, dat hij om een christen te worden, zijne oude natuur moet verbeteren. Welk eene teleurstelling zal hij ondervinden! Welke twijfelingen en duisternis, eindigende in eigengerechtigheid, ongeloof of wanhoop! Welnu welk eene verlossing is het voor zulk eenen de waarheid te zien, zooals die in Christus is; en zich op eens vol vreugde te onderwerpen aan de begrafenis van den ouden mensch! Dat is, aan het feit, dat hij geheel geoordeeld, verdoemd en gestorven is in den persoon van Jezus op het kruis. O, wonder boven alle wonderen! »gestorven met Christus;» »begraven met Christus;» »opgestaan met Christus.»

Gelooft gij dit met uw gansche hart, waarde lezer? Is Jezus aldus aan uwe ziel geopenbaard?

Indien ja, welnu, wie zal u dan verdoemen? Gij gelooft, dat uwe zonden op Christus gelegd zijn, en dat Hij ten gevolge daarvan de bitterheid des doods heeft gesmaakt; ja, wat meer zegt, gij gelooft, dat zijn dierbaar ligchaam, hetwelk alleen voor de zonden van anderen kon

sterven, in het graf gelegd, begraven is, en dat God Hem uit de dooden opgewekt en in de heerlijkheid ontvangen heeft. De heerlijkheid Gods' stralende van het aangezicht van den verhoogden Jezus, toont duidelijk aan: dat uw oordeel, eenmaal op Hem gelegd, is *voorbijgegaan*, voor altijd voorbijgegaan. Dierbare Jezus! Goddelijke, heilige Plaatsvervanger! Gods toorn zal nooit meer op U gelegd worden; Gij kunt niet wederom geoordeeld worden. Gij zijt onze *veiligheid*. U zij alle heerlijkheid en eer! — Indien wij dit gelooven, dan geven wij vol vreugde ons zelve, om in het water — het zinnebeeld van den dood — begraven te worden. Welk eene verlossing! Hier houden alle pogingen om den zwarten man te waschen op. Ik zie nu op mijzelven, als eene zwarte doode massa van zedelijke verdorvenheid, geheel onbekwaam om verbeterd en enkel geschikt om begraven te worden. Alzoo eindigt de toestand van den mensch in het vleesch voor God. Hier eindigt het oude eigen ik, het kind van Adam. De eerste mensch zondigde, en door de zonde kwam de dood; en de dood ging door tot alle menschen, omdat allen gezondigd hebben. De Heer van den hemel daalt neêr, neemt eene menschelijke gedaante aan, ondergaat het oordeel des doods en draagt den vloek in zijn eigen lichaam op het hout. De geloovige gaat uit deze oude wereld van zonde, duisternis en dood over in de nieuwe schepping van regtvaardigheid, licht en eeuwig leven. De dood van Christus is het einde van de oude en zijne opstanding het begin van de nieuwe wereld.

Alzoo is de geloovige door den doop begraven. Het gaan in het water stelt den dood en de begrafenis van Christus, het oordeel en het einde van het eigene ik voor; en het opstaan uit het water zijne heerlijke opstanding in Jezus, het begin der nieuwe schepping. Waarde lezer! zijn al deze dingen alzoo met u geschied? Zijn alle dingen nieuw voor u geworden? Laat geene onzekerheid hieromtrent in uw hart toe. De Heer Jezus zegt: » Voorwaar, voorwaar zeg ik u: die mijn woord hoort, en gelooft in Hem, die mij gezonden heeft, heeft het eeuwige leven, en komt niet in het oordeel, maar is van den dood overgegaan in het leven » (Joh. 5 : 24).

BESCHOUWING

OVER DEN

BRIEF VAN PAULUS AAN DE GALATIËRS.

HOOFDSTUK V.

»Staat dan in de vrijheid, met welke ons Christus vrijgemaakt heeft, en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen" (vs. 1). Door het werk van Christus is de geloovige vrijgemaakt zoowel van de zonde als van de wet. Onder de wet was de mensch onder den vloek, daar hij in zijne eigene verantwoordelijkheid voor God stond; indien hij dus tot de wet terugkeerde, plaatste hij zich wederom onder den vloek. Daarom vermaant de apostel zoo ernstig: »Staat dan in de vrijheid, enz."

De Galatiërs wilden, gelijk wij reeds vroeger zagen, de wet wederom invoeren. Er kon dan ook een schijn van waarheid hiervoor gegeven worden. Men kon op de volgende wijze redeneren: God zelf heeft de besnijdenis ingesteld; niet alleen aan Israël, maar reeds vóór de wet heeft Hij haar bepaaldelijk geboden; en zij verbindt immers, als een zichtbaar teeken, de geloovigen met Abraham, Izak en Jakob. Waarom zouden wij dan niet behouden, hetgeen God Abraham en zijnen nakomelingen zoo uitdrukkelijk bevolen heeft, en hetgeen de vaderen zoo gewaardeerd hebben? — Deze en dergelijke redeneringen konden den menschelijken geest bezighouden. Doch de apostel, door den Heiligen Geest geleid, laat het niet toe, dat men in eenig opzigt de wet weder invoert. Welk nut de besnijdenis ook vóór Christus mogt gehad hebben, nu had zij geene waarde meer; in tegendeel: »Ziet, ik Paulus zeg u, zoo gij u laat besnijden, dat Christus u niet nut zal zijn" (vs. 2). Christus is niet alleen een

volkomen, maar ook de eenige Zaligmaker. Voegen wij dus iets bij Christus, dan vernietigen wij de behoudenis door Hem. Dit is van groot gewigt, daar velen zeggen: » Wij belijden in den grond dezelfde zaak; het eenige onderscheid is, dat ik iets meer geloof dan gij.” Ja, maar dit »iets meer” doet het geloof en de waarde van Christus te niet. Indien wij met iets komen, wat tot onze regtvaardiging voor God door *ons* moet gedaan worden, dan is Christus ons niet nut. Zoo was het met de besnijdenis. Al werd zij ook eenmaal met bijzondere plegtigheid door God ingesteld, en iedereen, die zich niet aan haar onderwierp, met den dood bedreigd, zoo heeft dezelfde God, die Christus gegeven heeft, haar geheel opgeheven. Zij heeft hare dienst volbragt; en door haar nu weder in te voeren, zou men het werk van Christus verduisteren, ont-eeren, ja vernietigen. God heeft door haar als voorbeeld getoond, dat de oude mensch als slecht en dood moest behandeld worden. Dit is geschied, toen Christus op het kruis voor ons tot zonde gemaakt werd; en de gedachte, om iets van den ouden met den nieuwen mensch, als een middel ter regtvaardiging, te vereenigen, is zeer beleedigend voor het werk van Christus. Al maakten de Galatiërs ook een onderscheid tusschen de zedelijke en ceremonieele wet, doordien zij toegaven dat de eerste den mensch niet kon regtvaardigen, de laatste echter eene heerlijke beteekenis had, de apostel bewijst hun hunne dwaasheid. »Wederom betuig ik aan een iegelijk mensch, die zich laat besnijden, dat hij schuldig is de geheele wet te doen” (vs. 3). De besnijdenis kan niet van de wet gescheiden worden; want hoewel zij vóór de wet bestond, heeft God haar evenwel zoo met de wet verbonden, dat zij het fundament der wet is. Zoodra men dus een *gedeelte* van de dienst erkent, is men voor het geheele wettische stelsel verantwoordelijk; men is schuldig de geheele wet te doen.

Is dan niet ieder christen schuldig de wet te doen? Voorzeker niet! Hij zou een verloren mensch zijn, indien

hij schuldig was haar te onderhouden. Sommige christenen meenen, dat Christus ons, behalve de vergeving, ook de kracht schenkt om de wet te onderhouden; doch dit bewijst eene treurige onkunde in de waarheid des evangelies. — Heeft dan een christen vrijheid om de wet te breken? Nog luider roep ik: Voorzeker niet! Er is een groot onderscheid tusschen geen schuldenaar der wet te zijn en vrijheid te hebben de wet te breken. De Jood was een schuldenaar der wet; en degene, die vrij is zijn eigen wil te doen, is een wetteloos en goddeloos mensch. De christen staat echter op eenen anderen grond. Hij is door de genade behouden, en is geroepen in de genade te wandelen. Het karakter van de gerechtigheid, die God in hem zoekt, is van een geheel anderen aard; niet door de wet, maar door Jezus Christus tot heerlijkheid en eer van God. Christus en geenszins de wet is de maatstaf voor den wandel des christens.

Men zou verder kunnen vragen: Maar was dan Christus zelf niet onder de wet? Voorzeker, »opdat Hij degenen, die onder de wet waren, zou verlossen;» maar Hij was ook boven de wet. De christen, zoowel als de heiden, was nooit onder haar. Nadat wij door het geloof in Christus geplant zijn, staan wij op een' geheel anderen grond, waar de wet niet kan toegepast worden. Alzoo wordt ieder christen, als uit den dood levend gemaakt, beschouwd om Gode vrucht te dragen. Hij is ééne plant met den gestorven en opgestanen Christus. De wet is voor hem niet meer noodig om te beproeven of hij bekwaam is iets goeds te doen; want zoodra hij Christus aannam, gaf hij dit alles prijs, en nam zijn standpunt in den gestorvenen en opgestanen. Hoe heerlijk is het, indien wij het verstaan, dat wij niet meer onder de wet, maar onder de genade zijn! En toch is het voor vele christenen zoo moeilijk deze waarheid te verstaan. Terwijl de Galatiërs de wet met de regtvaardigmaking in verband bragten, brengen velen in onze dagen haar met de heiligmaking in verband. De christen heeft echter noch in het een noch

in het ander iets met haar te doen. Hij staat onder de genade. Alles is genade voor hem, zoowel met betrekking tot zijne behoudenis als tot zijnen wandel. De genade is de bron van alles, en God heeft hare volheid in Christus geopenbaard.

»Gij hebt u van Christus gescheiden, gij, die door de wet geregtvaardigd wilt worden; gij zijt van de genade vervallen» (vs. 4). Zoo moest Paulus tot hen spreken; want het is onmogelijk in het werk van Christus te rusten, en tevens zich voor verplicht te houden de gerechtigheid naar de wet te volbrengen. Zoodra men dit doet, staat men niet meer op den grond der genade. De christen nu zoekt de gerechtigheid niet als een, die haar niet bezit, want hij is de gerechtigheid Gods in Christus deelachtig geworden, en Christus zelf is de maatstaf dezer gerechtigheid. Het geloof rust daarin, gelijk God er in rust. Men verlaat den eenigen grond, op welchen God de gerechtigheid kan toerekenen, indien men de wet als een middel ter regtvaardiging met Christus verbindt. God regtvaardigt den zondaar. In het werk van Christus is God niet alleen genadig, maar ook regtvaardig. Indien ik Christus bezit, dan is God even zoo regtvaardig door mij te regtvaardigen, als wanneer Hij mij verdoemen zou, indien ik Christus niet bezat. De gerechtigheid Gods, die den zondaar verdoemt, is dezelfde als die in Christus den zondaar regtvaardigt. Doch bovendien maakt Hij hem der goddelijke natuur deelachtig. Hij regtvaardigt hem niet alleen, maar geeft hem ook een nieuw leven. Hij ontvangt dit nieuwe leven, zoodra hij Christus aanneemt. In Hem hebben wij met één woord de regtvaardigmaking des levens. En welk een karakter heeft dit leven? Het is niet zooals dat van Adam; want dat zou ons niets baten, daar Adam viel, nadat hij levend gemaakt was. Christus echter liet zijn leven, opdat Hij het in de opstanding zou wedernemen; en daarom verliezen wij nooit het leven, dat Hij ons gegeven heeft; want ons leven is Christus, opgestaan uit de dooden. Over Hem

heeft de dood geene magt meer; en dus ook niet over ons. Wij kunnen natuurlijk lichamelijk sterven; doch wij spreken nu van het leven voor God, hetwelk de ziel is medegedeeld; en dit leven is het leven van Christus, nadat Hij onze zonden op het kruis had weggenomen.

De apostel besluit nu zijne redenering met de woorden: »Wij verwachten door den Geest, uit het geloof, de hoop der regtvaardigheid" (vs. 5). Hij zegt niet, dat wij door den Geest uit het geloof verwachten »gerechtvaardigd te worden," maar de »hoop der regtvaardigheid." En wat is het voorwerp dezer hoop? Het loon der gerechtigheid — de heerlijkheid Gods. Wij hebben deze regtvaardigheid, maar nog niet de hoop daarvan; »wij roemen in de hoop der heerlijkheid Gods" (Rom. 5 : 2). Christus geniet deze heerlijkheid reeds, en daarom weten wij, wat deze gerechtigheid te verwachten heeft. Wij zullen bij Christus zijn in dezelfde heerlijkheid, die Hij heeft. Dat is de verwachting van den geloovige. Wij hebben het voorwerp onzer hoop nog niet gezien en de heerlijkheid nog niet in bezit genomen; en daarom is het nu geheel eene zaak des geloofs. Christus echter bezit haar, en daarom weten wij, waarop wij hopen; en wij weten dit door den Geest. Gelijk wij nu de gerechtigheid Gods bezitten, zullen wij ook zijne heerlijkheid bezitten. »Die Hij gerechtvaardigd heeft, die heeft Hij ook verheerlijkt." O, welk een heerlijk standpunt is het, waarop de geloovige in Christus geplaatst is!

De Galatiërs hoopten gerechtvaardigd te *worden*; doch de apostel zegt hun: Gij *zijt* reeds gerechtvaardigd; en wanneer gij meent dit door de besnijdenis noch vaster te maken, dan verliest gij alles en wordt schuldenaars te doen, hetgeen den vloek over u brengt. »Want in Christus Jezus heeft noch besnijdenis eenige kracht, noch voorhuid, maar het geloof, door de liefde werkende" (vs. 6). Hetzelfde geloof, dat ons regtvaardigt en de heerlijkheid doet verwachten, werkt door de liefde en niet door de wet. De geloovige behoeft dus niet

onder de wet te gaan; want wanneer zijn geloof door de liefde werkt, vervult hij hetgeen de wet zoekt, doch nooit te voorschijn brengt. En het geloof, dat door de liefde werkt, heeft zijn oorsprong en zijne rust in de liefde Gods. Het kent de behoudenis, die uit deze liefde voortkomt. De liefde Gods, geopenbaard in Christus, vervult het hart van den geloovige. Hij heeft eene hoop, die hem niet beschaamt, omdat de liefde Gods in zijn hart is uitgestort door den Heiligen Geest. En hoe meer hij de volheid van de liefde Gods kent, des te meer is hij in staat God en den naaste lief te hebben.

Het hart van den apostel was diep bedroefd bij de gedachte aan het onheil, dat deze valsche leer stichtte; en daarom breekt hij zijne bewijsvoering af met de woorden: »Gij liept wél; wie heeft u verhinderd der waarheid niet gehoorzaam te zijn? Die overreding is niet van Hem, die u geroepen heeft" (vs. 7, 8). Het was niet het werk van Hem, die hen geroepen had, dat zij zich zoo spoedig door deze joodsche leer, die eene grove dwaling was, hadden laten overreden. Slechts door de genade waren zij christenen geworden. »Een weinig zuurdeesem verzuurt het geheele deeg" (vs. 9). Is het niet zeer ernstig, dat hetzelfde woord »zuurdeesem," hetwelk in 1 Kor. 5 gebruikt wordt om het ontzettende, zedelijke verderf te beschrijven, in Galatië gebezigd wordt om de invoering van het stelsel der wet onder de kinderen Gods te kenmerken? God behandelt het als eene hoogst verderfelijke zaak. In het oog van den mensch mogen de Korinthiërs schuldiger schijnen; doch het is de vraag niet, hoe de mensch, maar hoe God daarover oordeelt.

Ik vertrouw van u in den Heer, dat gij niet anders zult gevoelen" (vs. 10). De apostel krijgt zijn vertrouwen terug, zoodra hij naar boven ziet. De genade, die hij in Christus deelachtig was, stelt hem gerust. Zag hij op hen, dan stond hij in twijfel; maar zag hij op Christus, dan had hij het vertrouwen, dat zij niet

anders zouden gevoelen. Hoe schoon is het de onrust van den apostel te zien, als hij aan hen denkt, en daarna zijn vertrouwen, als zijn hart zich tot den Heer verheft. Zijn gedrongen stijl, zijne afgebroken en onzamenhangende woorden bewijzen duidelijk, hoezeer zijn hart ontroerd was. En geen wonder! de dwaling, die hij in hun midden zag, moest hunne ziel van Christus scheiden, en de heerlijkheid van Christus, den Verlosser, verduisteren. Het was een goed overlegd werk van den duivel, die het evangelie van Christus wilde vernietigen. En daarom roept de apostel uit: »Die u ontroert, zal het oordeel dragen, wie hij ook zij.»

Het is waarschijnlijk, dat de joodsche leeraars er zich op beriepen, dat Paulus Timotheüs had laten besnijden en dus in tegenspraak met zijne leer gehandeld had. Paulus had evenwel niet tegen de beginselen Gods gehandeld, toen hij Timotheüs liet besnijden. Hij stopte daardoor den mond der tegenstanders, en bragt door de besnijdenis van Timotheüs de joodsche lasteraars tot zwijgen. Titus echter, die een Griek was, wilde hij niet laten besnijden, toen hij hem mede naar Jeruzalem nam. Dit moge menigeen eigenzinnig toeschijnen; doch de genade kent den juisten tijd om vast te staan en toe te geven. Men moet de wijsheid van Gods Geest bezitten om te weten, waar men zijne vrijheid mag gebruiken, of waar men verplicht is, zoo vast te staan als een muur. Toen Timotheüs besneden werd, kwam de genade de vleeschelijke vragen te gemoet en geenszins de wet. Het was verre van den apostel de besnijdenis te prediken. »Maar ik, broeders! indien ik nog de besnijdenis predik, waarom word ik nog vervolgd? Dan is immers de ergernis van het kruis vernietigd" (vs. 11).

De Joden waren gewoonlijk de aanleggers van de vervolgingen, die Paulus door de heidenen werden aangedaan. De geest van het jodendom, die godsdienstige geest van den natuurlijke mensch, was steeds het bruikbare middel van den Satan in zijnen strijd tegen het evangelie.

Indien Christus het vleesch zou erkennen, dan zou de wereld Hem goed kunnen verdragen, en zoo godsdienstig zijn, als men slechts wenschen kon. Doch dan zou het niet meer de ware Christus zijn. Hij kwam als getuige, dat de natuurlijke mensch verloren, verdorven en zonder hoop is, dood in zonden en misdaden, — dat er verlossing en een nieuwe mensch noodig is. Hij kwam in genade, omdat de mensch niet kon hersteld worden. De natuurlijke mensch denkt de genade niet noodig te hebben; hij stemt niet toe, dat hij verloren en dood in zonden en misdaden is, dat het vleesch werkelijk en volstrekt boos is. Predik slechts de besnijdenis, belijd de godsdienst des vleesches, onderwerp u aan de instellingen der menschen, en alle zwarigheden houden op. De wereld zal uw evangelie aannemen; doch het is dan niet meer het evangelie van Christus. Men kan er zeker van zijn, dat het kruis en de door de genade volbrachte verlossing altijd een steen des aanstoots zullen zijn voor den natuurlijken mensch. Welke treurige ervaringen heeft men sedert de dagen des apostels niet gemaakt! De christelijke kerk heeft die joodsche beginselen niet alleen in haar midden opgenomen, maar is er geheel van doorzuurd. En, ach! hoe weinig wordt dit gevoeld, en hoe weinigen wagen het met Paulus te zeggen: »Ik wenschte, dat zij afgesneden werden, die u onrustig maken" (vs. 12)!

In de tweede helft van dit hoofdstuk bewijst Paulus, dat de vrijheid, de volkomene genade zonder wet, met eenen heiligen wandel verbonden is. Vele geloovigen verstaan wel, dat Christus ons heeft vrijgemaakt met betrekking tot de regtvaardigmaking; doch zij kennen die vrijheid niet voor hunnen wandel voor God. Het treurige gevolg hiervan is, dat de een, die een naauwgezet geweten heeft, het in eenen wettischen vorm van regelen en pligten zoekt, terwijl een ander, die onverschilliger is, zijne vrijheid zoo ver uitstrekt, dat hij in menig opzigt aan de lusten zijner natuur toegeeft, daar hij denkt, dat God, die weet dat in het vleesch niets goeds woont, dit in zijne

groote goedheid door de vingers zal zien. Bij beiden nu ontbreekt de kennis van de ware vrijheid en het bewustzijn van de inwoning des Heiligen Geestes, als leven en kracht.

»Want gij zijt tot vrijheid geroepen, broeders! alleenlijk gebruikt de vrijheid niet tot eene oorzaak voor het vleesch, maar dient elkander door de liefde" (vs. 13). God gaf de wet tot overtuiging van zonde; het vleesch gebruikte haar om eene gerechtigheid te verkrijgen. God handelt in genade om ons van de heerschappij der zonde te verlossen; het vleesch zou de genade willen gebruiken als eene vrijheid om zonder gestraft te worden te zondigen. De christen echter is vrij van het juk der zonde en van hare verdoemenis; de opgestane Christus is zijn leven en zijne gerechtigheid, en de Geest is de kracht en de leidsman van zijnen wandel tot heerlijkheid Gods. In plaats van naar de begeerte zijns vleesch te leven, zoekt hij zijnen naaste te dienen; en hij doet dit in liefde, omdat hij vrij is. Alzoo wordt de wet vervuld, zonder dat wij onder haar juk zijn. »Want de geheele wet wordt in één woord vervuld, in dit: »Gij zult uwen naaste liefhebben, gelijk u zelven" (vs. 14). De Galatiërs trachtten de wet te onderhouden; en wat was het gevolg? »Gij bijt en vereet elkander." Dat was waarlijk niet de vervulling der wet. Het is dan ook geheel iets anders de wet te onderwijzen dan te vervullen; men begint gewoonlijk met goede voornemens, en eindigt zonder volbrenging. Is Christus echter het voorwerp der ziel, dan wordt de wet vervuld zonder met haar bezig te zijn. Christus is de kracht Gods — de wet de kracht der zonde; daarom kan Christus alleen ons tot het goede bekwaam maken. De wet is heilig, regtvaardig en goed; doch welk eene heiligheid had zij bij hen gewerkt! »Maar indien gij elkander bijt en vereet, ziet toe, dat gij van elkander niet verteerd wordt" (vs. 15). Zij stredden met degenen, die niet besneden waren, en op deze

wijze verteerden zij elkander. Dat was net treurige gevolg van hun ijveren voor die ellendige eerste beginselen. En zoo gaat het altijd. De wet is eene doodende magt, niet omdat de *wet*, maar omdat onze *natuur* slecht is. En de wet komt tot onze natuur; zij is den ouden en geenszins den nieuwen mensch gegeven. Doch indien de liefde werkt, dan is de wet vervuld. De wet eischt deze liefde; maar de genade schenkt haar. Daarom heeft men ook geene kracht over de zonde, zoolang men onder de wet is; doch zoodra men den Geest Gods bezit, heeft men deze kracht. »En ik zeg: wandelt door den Geest, en gij zult de begeerlijkheid des vleesches niet volbrengen» (vs. 16). Indien men door den Geest geleid wordt, volbrengt men de begeerlijkheid des vleesches niet. »Want het vleesch begeert tegen den Geest, en de Geest tegen het vleesch; en deze staan tegen elkander, OPDAT GIJ NIET DOET, hetgeen gij wilt.»

Er zijn twee tegenover elkander staande krachten. Het vleesch zoekt ons te verhinderen, als wij naar den Geest willen wandelen, en de Geest wederstaat de werkzaamheid des vleesches. Het vleesch is in mij en de Geest woont bij mij, en die Geest is geheel in overeenstemming met de wenschen mijner ziel, en geeft mij kracht om het goede te doen en het kwade te wederstaan. In den strijd tusschen vleesch en Geest word ik geroepen de partij des Geestes te kiezen; en daartoe geeft de Geest zelf mij kracht. Wanneer ik mij dan door den Geest laat leiden, doe ik niet, wat ik van nature zou willen doen. — Er is echter dikwijls eene andere uitlegging van deze plaats, gegeven; men heeft haar namelijk met Rom. 7 in verband gebracht. In Rom. 7 zien wij echter uit de zes eerste verzen, dat daar de ervaring beschreven wordt van eene ziel, die onder de wet is. Daarom is daar ook geen spraak van den Heiligen Geest. Wij vinden daar een mensch, wiens wil en geweten vernieuwd is, die de zonde haat en de gerechtigheid liefheeft, omdat zij van God is,

maar evenwel het kwade, wat hij niet wil, doet, en het goede, wat hij wil, niet doet. Hij gelooft in Christus, maar hij kent de vrijheid niet. Hij kan den dood en de opstanding van Christus niet op zijnen toestand toepassen. Hij weet niet, dat hij niet meer in het vleesch, maar in den Geest is, dat hij gestorven is en nu in Christus voor God staat. Zoodra hij echter de dwaasheid inziet van de wet op zich toe te passen en zoodra hij eenen verlosser ziet, dan roept hij met een dankbaar hart uit: »Ik dank God door Jezus Christus, onzen Heer!» Nu is hij volkomen gelukkig ook bij het bewustzijn, dat de oude natuur nog in hem is. Nu is hij bekwaam om de waarheid van het achtste hoofdstuk te verstaan, en te zeggen: »Zoo is er dan geene verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn. Want de wet des Geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods.» Alle banden zijn verbroken, — hij is met Christus opgestaan uit de dooden en hij heeft in Hem een nieuw standpunt ingenomen, dat noch door de wet noch door de zonde kan aangetast worden. Nu hij dit alles heeft ingezien, is hij ook door den Geest in staat om het vleesch te wederstaan en zijne begeerlijkheid niet te volbrengen; hij is in staat om, gelijk wij hier vinden, tegenover het vleesch de partij des Geestes te kiezen.

»Maar indien gij door den Geest geleid wordt, zoo zijt gij niet onder de wet» (vs. 18). Dit is het noodzakelijk gevolg. Onder de leiding des Geestes kan men niet onder de wet zijn. Hoe beslist is deze uitspraak; maar hoe weinig wordt zij in onze dagen verstaan! De persoonlijke omgang met God, zoowel als de dienst van God hebben meest een wettisch karakter. Men is niet onder de wet, wanneer men de wet gebruikt om een arm, goddeloos mensch van zijne zonden te overtuigen, maar wanneer men de wet als een regel beschouwt, die mij door God gegeven is om daarnaar te wandelen, of wanneer ik God bid, dat Hij mij in staat stelde de tien geboden te onderhouden. Wij zijn christenen; en daarom, »indien

gij door den Geest geleid wordt, zoo zijt gij niet onder de wet."

De apostel toont nu het onderscheid aan tusschen de werken des vleesches en de vruchten des Geestes. »De werken des vleesches nu zijn openbaar; welke zijn: hoererij, onreinigheid, ontuchtigheid, afgoderij, bezwering, vijandschappen, twisten, afgunstigheid, toorn, gekijf, tweedragt, ketterijen, nijd, moord, dronkenschappen, brasserijen, en dergelijke" (vs. 19 — 21). En om de christenen ernstig te waarschuwen aan geen dezer dingen toe te geven, laat hij hierop volgen: »Van dewelke ik u te voren zeg, gelijk ik ook te voren gezegd heb, dat die zulke dingen doen, het koninkrijk Gods niet zullen beërven."

»De vrucht des Geestes nu is liefde, blijdschap, vrede, langmoedigheid, weldadigheid, goedertierenheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid" (vs. 22). De apostel begint met de »liefde" — met datgene, wat van God is en regtstreeks van Hem komt; zij is meer dan iets anders het middel tot de kennis van het karakter Gods. Daarna noemt hij hetgeen door de liefde Gods te voorschijn wordt gebracht: »Blijdschap, vrede, langmoedigheid, weldadigheid, goedertierenheid, geloof." Daarna geeft hij het karakter der onderlinge gemeenschap aan — »zachtmoedigheid," en spreekt eindelijk van de »matigheid," waardoor de natuur in bedwang wordt gehouden. Dit alles zijn vruchten des *Geestes*; en den apostel voegt er bij: »Tegen de zoodanigen is er geene wet" (vs. 23). De wet kan zulke vruchten nooit te voorschijn roepen; doch zij zal dengene, die ze voortbrengt, niet veroordeelen. Zij vindt niets veroordeelingwaardigs in hen, die naar den Geest wandelen. Dit is onmogelijk; want »die van Christus zijn, hebben het vleesch gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden" (vs. 24). Zij hebben zich met hunne geheele natuur aan het oordeel des doods onderworpen;

zij *hebben* het vleesch gekruist. Wij weten dat dit volkomen in Christus geschied is, dat deze kruisiging van het vleesch met de bewegingen en begeerlijkheden op het kruis van Christus voltrokken is, en daarom is dit waar van iederen geloovige. Wanneer nu iemand mogt vragen: maar moet ik dan het vleesch niet kruisigen? dan antwoord ik hem: Dit is reeds geschied; gij hebt slechts te gelooven, en in de kracht van dit geloof te wandelen. O, welk een troost is het te weten, dat het vleesch geoordeeld is! Niets kan ons meer kracht geven, dan het bewustzijn, dat wij niet meer in het vleesch, maar in den Geest zijn. »Indien wij door den Geest leven, zoo laat ons ook door den Geest wandelen» (vs. 25). De kracht en het rigtsnoer tot heiligheid zijn in den Geest. En de Heilige Geest zal zijne kracht in ons werken, als ons oog op Christus gerigt is. Vertrouwen wij op ons zelven, of zoeken wij iets in ons zelven, dan zullen wij zien, dat God het middel van ons zelfvertrouwen tot onze tuchtiging gebruikt. Daarom »laat ons niet zijn zoekers van ijdele eer, elkander tergende, elkander benijdende.» Moge het steeds ons opregt streven zijn om door den Geest te wandelen, dan zullen wij in afhankelijkheid van God in alles tot verheerlijking van Christus leven!

God in alle dingen.

Er is geene omstandigheid in het leven eens christens, hoe klein zij ook zijn moge, waarin God zijne hand niet heeft. Geen haar valt van mijn hoofd zonder den wil van mijnen hemelschen Vader. Geene moeilijkheid, geen strijd, geen lijden komt over mij zonder den wil van God. Hij heeft mij lief, en daarom leidt Hij de omstandigheden mijns levens tot mijn nut en zijne verheerlijking. Welk

een troost in de verzoeken op onze reis! God in alle dingen te zien doet de vervelende eentoonigheid van ons dagelijksch leven verdwijnen, en verwekt de grootste belangstelling in de geschiedenis van iederen dag.

Het boek van Jona stelt deze waarheid zeer duidelijk aan het licht. Wij leeren daar, dat geen ding voor den christen toevallig is. In de geschiedenis van Jona zien wij in de gewoonste dingen en in de eenvoudigste omstandigheden de tusschenkomst Gods. Gedurig vinden wij de woorden: »De Heer beschikte.» Hij bestuurde den weg en het lot van Jona.

In het eerste hoofdstuk lezen wij, dat de Heer eenen grooten wind op de zee wierp; en deze storm zou eene ernstige stem in het oor van den profeet geweest zijn, indien hij opmerkzaam geluisterd had. Ongetwijfeld waren de heidensche schepelingen reeds dikwijls in een' storm geweest; voor hen was dit niets nieuws, niets bijzonders; het was eene omstandigheid, die tot de gewone ondervindingen van den zeeman behoort; doch er was iets bijzonders en buitengewoons in dien storm voor ééne ziel op het schip. En daarom moesten de schepelingen te vergeefs trachten den storm te bedwingen, totdat die ééne de stem des Heeren had verstaan.

God sprak dus in dien storm tot Jona. Hij wilde hem door dien storm tot zichzelf brengen. Jona verstond eindelijk die stem, en werd in de zee geworpen. En toen? God beschikte eenen grooten visch. Een groote visch nu, was niets bijzonders, want er zijn er velen in de zee; maar voor Jona was het iets bijzonders. God *beschikte* dien visch voor Jona om hem te redden. God sprak dus zoowel in dien storm als in dien visch. Hij was het, die in beiden zijne hand had en Jona's weg bestuurde.

Ditzelfde zien wij in het vierde hoofdstuk. De profeet zit tegen het oosten van de stad. Hij is in toorn ontstoken, dat de Heer de stad niet verdelgt; hij murmureert en is ongeduldig; hij wenscht, dat zijne ziel van hem zal genomen worden. Het scheen, dat hij de les vergeten

had, die God hem in de drie dagen, die hij in de diepte doorbragt, geleerd had; en daarom moest er een nieuwe bode tot hem gezonden worden. »En de Heer beschikte een' wonderboom.» Op zichzelf was er niets buitengewoons in een' wonderboom; velen mogen duizend wonderboomen zien en zich onder hunne takken neêrzetten, zonder er iets buitengewoons in te zien. Doch de wonderboom van Jona was, gelijk vroeger de groote visch, een bode Gods voor den profeet; hij was een schakel in de rij der omstandigheden, door welke hij wandelen moest. Jona nu verblijdde zich zeer over den wonderboom. Eenige oogenblikken vroeger verlangde hij te sterven; doch zijn verlangen was het gevolg van ongeduld en verdriet, en geenszins de heilige wensch om te sterven en voor eeuwig te rusten. Het lijden van den tegenwoordigen tijd, meer dan het geluk van de toekomst deed de wensch om te sterven in hem ontstaan. Zoo gaat het dikwijls. Wij verlangen dikwijls van het lijden verlost te zijn, doch als dit lijden voorbij is, is ons verlangen gestild. Indien wij naar de komst des Heeren verlangen, dan zullen de uitwendige omstandigheden geene verandering doen ontstaan. Wij zullen dan evenzeer in dagen des voorspoeds en der rust verlangen heên te gaan, als in dagen van lijden en zorgen. Toen Jona onder de schaduw van den wonderboom zat, dacht hij er niet aan, om te sterven. De wonderboom maakte den waren toestand zijner ziel openbaar, toen hij zeide: »Nu dan, Heer! neem toch mijne ziel van mij; want het is mij beter te sterven dan te leven.» De Heer kan een wonderboom tot een werktuig maken, om de geheimen van het menschelijke hart te openbaren. Voorwaar, de christen kan zeggen: God is in alle dingen. In het loeijen van den storm en in het groeijen van den wonderboom werd de stem des Heeren vernomen.

Doch de wonderboom was slechts een schakel in den keten; want »de Heer beschikte eenen worm;» en deze worm, hoe onbeduidend hij ook zijn mogt, was evenwel een even ernstige bode Gods, als de »sterke wind,»

en de „groote visch.” Een worm kan wonderen doen, als hij door God gebruikt wordt. Hij deed Jona's wonderdood verdorren. De onbeduidenheid van den bode verheerlijkt te meer de groote magt van onzen Vader. Hij gebruikt een' worm en een' sterken storm om zijn doel te bereiken. Het geestelijk gemoed ziet God in alle dingen. De worm, de wonderboom, de groote visch en de storm zijn allen werktuigen in de hand Gods. Wie zou gedacht hebben, dat een worm en een stormwind middelen konden zijn, om een werk Gods te volbrengen? Doch zoo was het. Groot en klein zijn woorden bij den mensch in gebruik, doch bestaan bij God niet. Jehova telt de menigte van sterren, en bemoeit zich te gelijker tijd met eene musch, die ter aarde valt. Hij kan den wind tot zijnen weg, en een gebroken hart tot zijne woning maken.

De geloovige mag daarom niets als toevallig aanzien, want God is in alle dingen. Hij moge door dezelfde omstandigheden te gaan, en dezelfde verzoeken te verdragen hebben, als andere menschen; hij heeft in allen de hand Gods te zien; hij moet zoowel in de onbeduidendste als in de treffendste gebeurtenissen zijns levens de stem Gods vernemen. Dat geve de Heer ons allen door zijne genade te verstaan!

BESCHOUWING

OVER DEN

BRIEF VAN PAULUS AAN DE GALATIËRS.

HOOFDSTUK VI.

Wanneer wij door den Heiligen Geest het leven bezitten, zijn wij verplicht door den Geest te wandelen. De wandel moet de uitdrukking van het inwendige leven zijn. Het leven wordt door God alleen volkomen gekend; de wandel echter openbaart dit leven voor de oogen der menschen. De apostel had de Galatiërs vermaand niet opgeblazen te zijn, daar de gedachte, als konden zij de wet onderhouden, den hoogmoed des vleesches voedde, en zij met nijd en bitterheid tegen elkander vervuld waren. Hij gaat nu vermanend voort: »Broeders! indien ook een mensch overvallen ware door eenige misdaad, gij, die geestelijk zijt, brengt den zoodanigen te regt met den geest der zachtmoedigheid; ziende op uzelfven, opdat ook gij niet verzocht wordt'' (vs. 1). Welk een ernstig en behartigingswaardig woord! Paulus onderwijst ons in de eerste plaats, hoe wij de zoodanigen moeten behandelen, die uit gebrek aan waakzaamheid en afhankelijkheid van God door eenige misdaad overvallen zijn, — wij moeten hen »met den geest der zachtmoedigheid trachten te regt te brengen.'' Ten tweede zegt hij ons, wie de geschikste personen zijn, om de zoodanigen te behandelen. In zeker opzigt zijn allen daartoe verplicht; doch de Heilige Geest verlangt het vooral van degenen, die Hij »de geestelijken'' noemt. Ieder, die uit God geboren is, is daarom nog niet geestelijk. Men kan door den Geest leven en toch niet geestelijk zijn. Die geestelijk is, leeft niet alleen, maar wandelt ook door den Geest. Hij heeft even zoo goed zijne zwakheden en ge-

breken als anderen; doch hij heeft door de genade geleerd zichzelf te oordeelen en te verloochenen, en zijne afwijkingen van God eenvoudig en opregt voor Hem te belijden. En ten gevolge van dit oordeelen van zichzelf zal hij eene veel grootere zachtmoedigheid bij het behandelen van de zonden van anderen openbaren. Velen hebben de gave iemand juist te beoordeelen; doch zij beschouwen een' toestand zeer spoedig als hopeloos, en denken ligt, dat de schuldige geen christen kan zijn. Zij echter, die geestelijk zijn, kennen de verdorvenheid des vleesches en de genade Gods; zij zijn in staat op de goedertierenheid Gods te rekenen; en daarom zijn zij de regte personen om zulk eene ziel weder op te heffen. In gevallen, waar eene genadige behandeling vereischt wordt, zijn alleen de "geestelijken" de geschikte personen, en niet degenen, die reeds dikwijls gestruikeld zijn. Wij zouden het tegendeel denken; doch de apostel zegt ons hier, dat zij het zijn, die naauwgezet wandelen, die voor vallen bewaard blijven, omdat zij zich aan de genade Gods weten toe te vertrouwen. Zij zijn daartoe geschikt, omdat dezelfde magt, die hen voor vallen bewaart, hun ook de genade Gods leert kennen en hen in staat stelt die genade voor anderen te gebruiken. Daarom worden dezen vermaand de schuldigen in den geest der zachtmoedigheid te regt te brengen; "ziende op uzelfven," voegt de apostel hierbij, "opdat ook gij niet verzocht wordt." Het vermanen van anderen moet gepaard gaan met het gevoel van onze eigene zwakheid; en hoe geestelijker wij zijn, des te dieper zal dit gevoel bij ons aanwezig zijn, en des te geschikter zullen wij zijn om anderen met zachtmoedigheid te behandelen.

De apostel vermaant nu verder: »Draagt elkanders lasten, en vervult alzoo de wet van Christus" (vs. 2). Indien men eene wet verlangde, hier was er eene, — de wet van Christus, dat is de regel van zijn leven hier beneden. Hij was altijd voor anderen werkzaam. Hij deed in geene enkele handeling zijns levens zijn eigen wil. Hij offerde in alles zichzelf op, en stelde

zich ten allen tijde ter dienste van anderen. Hij was heilig, gehoorzaam en getrouw in liefde. Welk een heerlijk voorregt Hem hierin te mogen navolgen! Voorzeker de vele moeilijkheden, bezwaren en verzoekingën, de velerlei zwakheden, waaronder de kinderen Gods gebukt gaan, geven ons gelegenheid genoeg ons medegevoel voor de heiligen aan den dag te leggen. Anderen te troosten en te helpen, de lasten, waaronder een broeder zucht, op zich te nemen, dat is de wet van Christus vervullen. Als wij in al de behoeften en moeilijkheden der heiligen een waar medegevoel toonen, als wij den schuldigen broeder in den geest der zachtmoedigheid opheffen en tot God terugvoeren, dan wandelen wij in den geest van Christus en vervullen de wet zijns gemoeds.

„Want zoo iemand meent iets te zijn, daar hij niets is, die bedriegt zichzelf in zijn gemoed” (vs. 3). Indien de Heilige Geest de wet niet gebruikt om het geweten van den mensch wakker te schudden, dan voedt zij den hoogmoed des menschen, en doet hem meenen, dat hij iets is. Dit is echter een vreeselijk zelfbedrog; want de mensch is in waarheid niets. „Maar een iegelijk beproeve zijn eigen werk,” om te zien, of hij waarlijk iets voor God gedaan heeft; „en alsdan zal hij aan zichzelf alleen roem hebben, en niet aan eenen anderen” (vs. 4). De joodsche leeraars kwamen in het arbeidsveld des apostels, in plaats van tot de heidenen te gaan en dien het evangelie te prediken. Wanneer zij dan sommigen tot hunne leer hadden overgehaald, roemden zij zich; doch dat was een roem, die slechts zelfbedrog was. Want in plaats van voor den Heer te arbeiden en te lijden, roemden zij zich in het werk van anderen, en geenszins in dat van Christus.

De twee groote beginselen voor den wandel des christens worden ons hier voorgesteld; — de handelende liefde, die de lasten van anderen draagt, en de persoonlijke verantwoordelijkheid: — „want een iegelijk zal zijn eigen pak dragen” (vs. 5). Een iegelijk moet voor

zichzelven Gode rekenschap geven. Wel zegt de Heer: »die gelooft, komt niet in het oordeel;» maar er staat ook geschreven: »wij allen moeten geopenbaard worden voor den regterstoel van Christus.» Een iegelijk, hij moge een heilige of een zondaar zijn, moet voor den regterstoel verschijnen; — de laatste tot eeuwige verdoemenis, de eerste om hem de genade Gods volkomen te doen verstaan. Zoodra wij in Christus gelooven heeft onze verantwoordelijkheid als mensch opgehouden, en komen wij onder eene nieuwe verantwoordelijkheid, om namelijk voor Christus te leven en ons aan Hem te onderwerpen. Wij behooren niet meer onszelven toe, maar Dien, die voor ons gestorven en opgestaan is.

De apostel komt nu tot eene andere zaak, die de Galatiërs schijnen vergeten te hebben. »En die onderwezen wordt in het woord, deele mede van alle goederen dengenen, die hem onderwijst» (vs. 6). Hoe weinig wordt door de christenen aan deze vermaning gedacht! Hoe velen vergeten hunne verplichtingen tegenover degenen, die ons met hunne gaven dienen en door hunne onderwijzing stichten! Welk eene ondankbaarheid! De Heer verwekt dezulken, die ons met hunne geestelijke gaven dienen, en velen zijn te onverschillig of te hebzuchtig, om hun van hunne tijdelijke goederen mede te deelen. Zij stellen zeer weinig belang in het werk des Heeren en in het heil hunner ziel. En wat is de oorzaak hiervan? Hun hart klopt niet warm voor den Heer en voor zijne dienaars; zij stellen meer prijs op hun geld en goed dan op de bekeering en opbouwning der zielen. En wat zal het einde zijn? O, mogt de Heer ons allen de ernstige woorden des apostels op het hart binden: »Dwaalt niet; God laat zich niet bespotten; want zoo wateen mensch zaait, dat zal hij ook maaijen. Want die voor zijn eigen vleesch zaait, zal uit het vleesch verderfenis maaijen; maar die voor den geest zaait, zal uit den geest het eeuwige leven maaijen» (vs. 7, 8). Ja, God laat zich niet bespotten.

Wanneer men zijne zegeningen veracht, wanneer men aan zijne vermaningen geen gehoor geeft, dan zal men eenmaal oogsten, wat men gezaaid heeft. De dag des Heeren zal het openbaren of men voor het vleesch of voor den geest gezaaid heeft.

Doch, zou men kunnen vragen, hoe kan hier gezegd worden, dat die voor den geest zaait, uit den geest het eeuwige leven zal maaijen, daar toch allen, die gelooven, het eeuwige leven bezitten? Het een zoowel als het ander is waar. Als God ons tot eenen heiligen wandel vermaant, dan toont Hij, dat het eeuwige leven de kroon en het einde van dien wandel is. Hoe zeker de behoudenis ook zijn moge, zij stelt nimmer den heiligen wandel ter zijde. Die in Christus gelooft, ontvangt het eeuwige leven. En wat is het gevolg? Hij zaait voor den geest en maait het eeuwige leven. In Joh 4 : 36 wordt van het leven gesproken, dat wij hier op aarde bezitten; hier van het leven, dat wij in de heerlijkheid zullen hebben. Ik ontvang als een geloovige in Christus het eeuwige leven, en ik vind het in den hemel, nadat ik hier den weg Gods bewandeld heb. Daarom: »laat ons, goed doende, niet vertragen; want te zijner tijd zullen wij maaijen, zoo wij niet verslappen" (vs. 9).

Hoe ligt vertraagt men in het goed doen! Menigeen begint zijnen loopbaan voortreffelijk; doch na eenigen tijd bemerkende, dat zijne goedheid door velen misbruikt werd, wordt hij wantrouwend. Hij neemt zich voor zich niet meer te laten bedriegen, en trekt zich terug. Dit is echter geen goede toestand. Of mag de zelfzucht van anderen eene reden voor ons zijn om ook zelfzuchtig te wezen? Voorzeker niet. Indien dan ook de ziel met de genade Gods vervuld is, zal zij niet zoo spoedig verslappen, maar integendeel den besten weg om goed te doen inslaan. Een christen moet voorzigtig en tevens grootmoedig zijn. Hij is niet geroepen alles te geven, wat anderen eischen, maar wel om te onderzoeken waar hij het meeste nut kan doen, steeds bij alles bedenkende, dat het »zaliger is te geven

dan te ontvangen.” En de oogst? O, die is zeker, en wacht ons in de heerlijkheid! Wel ontmoeten wij soms hier reeds veel liefelijks en schoons; doch in de meeste gevallen moeten wij veel smartelijks ervaren. In de heerlijkheid echter zullen wij ons loon ontvangen. Wij leenen en geven den Heer; en met Hem wordt niemand teleurgesteld. »Zoo dan, waar wij gelegenheid hebben, laat ons goed doen aan allen, maar meest aan de huisgenooten des geloofs” (vs. 10)

Het is zeer opmerkelijk, dat de apostel hier eensklaps zijne vermaningen afbreekt met de woorden: »Ziet, hoe grooten brief ik u geschreven heb met mijne eigen hand!” (vs. 11). Gewoonlijk schreef hij zijne brieven niet zelf, maar dikteerde ze eenen anderen, (b. v. den brief aan de Romeinen aan Tertius) en voegde er dan aan het slot met eigen hand zijnen groet of zegenwensch bij, om iederen twijfel aan de echtheid zijns briefs weg te nemen (zie 1 Kor. 16 : 21; 2 Thess. 3 : 17). Dit bewijst welk een gewigt hij aan zijne brieven hechtte, en dat hij ze niet als gewone brieven beschouwde, maar als brieven, die gezag hadden en daarom zulk een voorzigtigheidsmaatregel vereischten. Den brief aan de Galatiërs had hij echter geheel met eigen hand geschreven. Waarschijnlijk heeft hem dit veel moeite gekost; doch hij was zoo bezorgd, dat zij de waarheid zouden verloochenen, dat hij moeite noch tijd ontzag. Hij *moest* hun schrijven. Welk eene belangstelling voor de heiligen in Galatië, en welk eene zorg en liefde van God voor de zijnen!

In de nu volgende verzen trekt de apostel in korte woorden den geheelen inhoud zijns briefs te zamen. »Allen, die een schoon gelaat willen toonen naar het vleesch, die noodzaken u besneden te worden, alleenlijk opdat zij van wege het kruis van Christus niet zouden vervolgd worden” (vs. 12). De wettischgezindheid vereenigt zich altijd met de wereld, zij bemint haar gemak en haar loon, zij wil een schoon gelaat toonen naar het vleesch, om daardoor het lijden voor

Christus te ontgaan. De wereld haat het kruis, daar het den dood en de verlorenheid des menschen predikt; zij wil eene godsdienst hebben, die haar niet geheel als dood en verloren beschouwt. Het vleeschelijk gezinde hart wil niet gaarne lijden en den goeden naam in de wereld verliezen, en daarom neemt het zulke beginselen aan, waardoor het den smaad des kruises ontgaat en aanzien in de wereld verkrijgt.

Deze ijveraars nu voor de besnijdenis hielden zelven de wet niet, maar zochten hunnen roem in het verkrijgen van eenen proseliet. »Want ook zijzelven, die besneden zijn, houden de wet niet; maar zij willen, dat gij u laat besnijden, opdat zij in uw vleesch roemen zouden» (vs. 13). Ditzelfde geschiedt in den tegenwoordigen tijd. De godsdienstige wereld verloochent de waarheid, Christus en zijne dienst. Verwerpt gij hare partij of hare afgoden, dan overlaadt zij u met verwijten en valsche beschuldigingen, met spot en hoon. Onderwerpt gij u echter aan hare vormen en instellingen, dan moogt gij ongestraft de vreeselijkste dwalingen verkondigen.

Ziedaar de treurige toestand der joodsche leeraars. En de apostel? O, hij was geheel anders gezind. »Het zij verre van mij, dat ik zou roemen anders dan in het kruis van onzen Heer Jezus Christus, door hetwelk de wereld mij gekruisigd is, en ik der wereld» (vs. 14). Het kruis van Christus toont ons, wie de mensch en wie God is, wat zonde en vijandschap en wat heiligheid en liefde is. Onafgewend was de blik des apostel op dit kruis gericht. Een ander had het werk volbragt, en dat met de overgave zijns levens onder onnoemelijke smarten; en daarom kon hij het gevoel zijns harten den vrijen loop laten zonder zich te verheffen. Indien wij het kruis van Christus aanschouwen, dan zijn wij van allen roem ontbloot. In dit kruis wilde Paulus roemen. Hij was gelukkig door hetzelfde der wereld gestorven te zijn. Hetzelfde kruis van Christus, hetwelk mijn behoud, mijne bevrijding van de wet en het vleesch is, ver-

klaart mij, dat ik in geene verbinding meer tot de wereld sta, behalve dat ik als een vreemdeling, als een getuige van Christus haar te doorwandelen heb. Christus zelf had geen deel met de wereld; zijne verschijning in en zijn verlaten van de wereld bragt wel voor een oogenblik den stroom in beweging, doch spoedig was Hij vergeten, en miste men Hem niet meer. Het voorregt en de verantwoordelijkheid van den christen is gezind te zijn en te wandelen, zooals Hij gezind was en wandelde. Gelijk Christus nooit zijn eigen voordeel zocht, altijd goed deed en daarin den wil zijns Vaders volbragt, gelijk Hij altijd naar beweegredenen handelde, die niet van de wereld maar van boven waren, gelijk Hij zich nooit vereenigde met de menschelijke plannen om den mensch te verbeteren, maar steeds betoonde te weten, dat de wereld eene vijandin Gods is, en het alleen de liefde Gods was, die Hem gezonden had om haar te behouden, — zoo moet ook de christen handelen. Door het kruis van Christus is hij der wereld gekruisigd en heeft hij zijne plaats buiten de legerplaats. Maar ook de wereld is hem gekruisigd. Hij ziet welk eene ontzagelijke schuld op haar ligt, hoe geheel onbekend zij met den Vader is, niettegenstaande de komst zijns Zoons, en daarom kan er geene gemeenschap tusschen hem en de wereld zijn. Ach, hoe weinig verwezelijken de kinderen Gods hun waar christelijk standpunt! Men predikt dat door het bloed van Christus vrede gemaakt is, maar men denkt weinig aan de zedelijke magt des kruises en aan de vernieting en veroordeeling van de wet, het vleesch en de wereld. En de treurige gevolgen zijn, dat vele christenen met een goed geweten over het kruis spreken en toch te gelijktijd behouden kunnen, hetgeen God reeds geoordeeld en voor altijd weggedaan heeft.

Wij vinden echter in Christus meer dan het der wereld gekruisigd te zijn. »Want in Christus Jezus is noch besnijdenis noch voorhuid iets, maar eene nieuwe schepping» (vs. 15). Als wij aan Christus denken,

dan weten wij wat onze nieuwe natuur is. Wij zien Hem, opgestaan uit de dooden en in de heerlijkheid als de vreugde en het vermaak Gods. En wij hebben reeds den Heiligen Geest als den eersteling dezer heerlijkheid ontvangen, eer de zegening zelve geopenbaard is. Wij bezitten de nieuwe schepping in Christus. »Die den Zoon heeft, heeft het leven.»

»En zoo velen als er naar dezen regel zullen wandelen, vrede en barmhartigheid over hen, en over het Israël Gods!» (vs. 16). In deze woorden vereenigt de apostel de geloovigen uit de heidenen met die uit Israël. In de eerste plaats wenscht hij vrede en barmhartigheid aan degenen, die naar den regel der nieuwe schepping wandelen; en onder hen verstaat hij voornamelijk de geloovigen uit de heidenen. In de tweede plaats wenscht hij dit aan het Israël Gods; waaronder hij het ware Israël verstaat, niet dezulken, die naar het vleesch, maar die naar het hart besneden waren, die hunne eigen werken verwierpen en in het kruis roemden.

En nu aan het einde van zijnen brief gekomen zijnde, geeft hij nog één bewijs van zijne vurige liefde voor Christus, welk bewijs te gelijktijd eene strenge bestraffing was voor die zelfzuchtige menschen, die in hun eigen vleesch roemden en een schoon gelaat vertoonden. »Voorts niemand doe mij moeite aan, want ik draag de lidteekenen van den Heer Jezus in mijn ligchaam.» Gelijk men vroeger eenen slaaf den naam van zijnen meester in het vleesch brandde, zoo droeg ook hij in zijn ligchaam de lidteekenen van den Heer Jezus. Men had hem gegeeseld en in de gevangenis gezet, en de daardoor ontvangen wonden toonden duidelijk wie zijn meester was. Daarom zou men dan ook niet langer zijn regt een dienaar van Christus te zijn betwijfelen. Welk eene roerende verdediging! De gedachte was hem onverdragelijk, dat zijne overgave aan den Heer, dien hij zoo vurig beminde, in twijfel werd getrokken. Met zijn gansche hart, met geheel

zijne ziel was hij aan Christus verbonden, en al zijne krachten gebruikte hij in zijne dienst. Deze liefde tot Christus stelde hem dan ook in staat, om de Galatiërs, niettegenstaande den verkeerden toestand, waarin zij waren, als het eigendom van Christus te beschouwen. Hoewel het hem onmogelijk was de genegenheden zijner ziel in hartelijke groeten te openbaren, daar zij hunne eer in het vleesch zochten en de heerlijkheid van het kruis wegnamen, zoo bidt hij evenwel niet voor hen, dat de donders der wet hen mogten treffen, maar dat de genade van onzen Heer Jezus Christus met hunnen geest mogt zijn. Voorwaar eene heerlijke openbaring van den geest van Christus! Ook ons geve de Heer naar den rijkdom zijner genade in Christus eene gelijke gezindheid!

Het verlangen naar den hemel.

(Ps. 84).

„Hoe liefelijk zijn uwe woningen, o Heer der heirscharen!” Ja, liefelijk zijn uwe woningen, want daar zult Gij alle tranen van de oogen afwisschen, en de dood zal niet meer zijn; daar zal noch rouw, noch gekrijt, noch moeite meer zijn. Daar is geen nacht meer, daar zullen wij noch kaars noch licht der zon van noode hebben, want Gij zult ons verlichten. Daar is alles rein en heilig; daar kan de zonde en de verzoeking niet meer doordringen; daar is geene mogelijkheid meer voor struikelen of vallen; daar heeft de aanklagt des duivels opgehouden; daar zijn alle zedelijke en ligchamelijke zwakheden verdwenen. Ja, schoon en heerlijk zijn ze, die hemelsche woningen! Het zuiver harpakkoord der engelen klinkt ons tegen; de toonen van het nieuwe lied der verlostten ruischen zacht en welluidend langs de schitterende wanden der reine hemelzalen. Doch

hoe schoon, hoe verrukkelijk dit alles ook zijn moge, het liefelijkste van die woningen is, dat het *uwe* woningen zijn, o mijn God! Indien Gij er niet waart, dan zouden zij bij al hunne pracht en schoonheid ledig zijn en geene aantrekkelijkheid voor mijn hart hebben. Daarom is »mijne ziel begeerig, en bezwijkt ook van verlangen, naar de voorhoven des Heeren; mijn hart en mijn vleesch roepen uit tot den levenden God.»

Het hart, dat God gevonden heeft, wenscht bij Hem te wonen. Voor den geloovige is God geen onbekende God meer; het is *zijn* God. Hij heeft zijne verlossende liefde in Christus van de magt der zonde, des doods en des duivels ervaren. Op duizendvoudige wijze ondervindt hij zijne goedheid, trouw en zorg. Hij is met Hem in gemeenschap gekomen. De band, die een kind aan den vader verbindt, is tusschen hem en God gelegd, en de innige betrekking daardoor ontstaan, gevoelt hij in zijn hart. Die God is zijn vader; hij is uit Hem geboren. Hij heeft den liefelijken naam »vader» leeren uitspreken, want de Geest Gods roept in hem »Abba, Vader.» En daarom is het huis Gods geen vreemd huis voor hem. O neen! het is het huis zijns Vaders; hij gevoelt zich daar op zijn gemak; hij kan zich daar vrij bewegen; er is daar niets wat hem hindert; alles, wat hij er ontmoet, stemt overeen met zijne natuur en genegenheden. Het is zijn eigen huis, zijn »te huis.» God zelf heeft die woning voor hem bereid. Gelijk Hij een nest bereidde voor den meest zwervenden van alle vogels, heeft Hij een huis voor zijne kinderen bereid. In dat huis zal ik uitrusten van al de moeiten van het aardsche leven — uitrusten aan uw hart, o mijn God! Daar zal ik uwe liefde verstaan, zooals ik ze hier niet verstaan kan; daar zal ik U kennen, zooals ik U nooit gekend heb; daar zal ik U liefhebben en aanbidden, zooals geen engel zelfs het doen kan.

En die God, dien wij dáár zullen ontmoeten, is de Leidsman op onze reis naar den hemel. »Welgelukzalig is de mensch, wiens sterkte in U is, in wiens hart de

gebaande wegen zijn.” Bij Hem vinden wij rust te midden van de onrust der wereld. Indien wij ons aan zijne sterkte toevertrouwen, dan rusten wij volkomen, welke moeilijkheid er ook zijn moge. Met Hem kan alles overwonnen worden. Zijne kracht wordt in zwakheid volbragt. Zijne gemeenschap leert ons den regten weg bewandelen. Welke gevaren er ook zijn mogen, God leidt ons op den weg naar de hemelsche woning. Hij bewaart ons; Hij houdt ons bij de hand; en niemand zal ons uit zijne hand rukken.

Gaat onze weg door lijden en verdriet, God gebruikt alles voor ons tot onzen zegen. »Als zij door het tranendal gaan, stellen zij het tot eene fontein”^{*)}). Hij bewaart ons niet alleen in het lijden, maar zegent ons door het lijden. Hij ontnemt ons vaak het liefste, wat wij hebben, om ons nader tot Hem te brengen. Hij brengt ons in moeilijke omstandigheden of geeft ons lichamelijk lijden, om ons in zijne gemeenschap te houden of terug te brengen. Alzoo maakt Hij het tranendal tot eene fontein. Hetgeen ons verdriet doet, of vernedert, of verloochening kost strekt tot onzen zegen. En »de regen zal ons gansch rijkelijk overdekken.” De Heer kan fonteynen in de wildernis maken, om zijn volk te verkwikken en in hunne behoeften te voorzien. Hij kent geene moeilijkheden of onmogelijkheden. Hij brengt de zijnen veilig door iedere beproeving; en door iedere nieuwe overwinning gaan zij »van kracht tot kracht” voort in de genade en de kennis van hunnen Heer. Door het lijden gelouterd, worden wij van kinderen jongelingen en van jongelingen vaders in Christus. Alzoo wordt ons leven op aarde eene oefenschool voor ons, waarvoor wij God in de eeuwigheid zullen danken.

Bovendien is God ons schild in ieder lijden. Hij beveiligt ons, zoodat wij niet omkomen. En mogt iemand zeggen: »mijn lijden is een gevolg van mijne zonde en daarom kan ik niet stil zijn,” die kome tot God, en zegge: »Zie, en

^{*)} Alzoo moet dit vers vertaald worden.

aanschouw het aangezigt uws gezalfden." In Christus heeft God altijd een welbehagen, en in Hem kunnen wij altijd tot God komen. Hij, de regtvaardige, is onze voorspraak bij den Vader. Welk eene genade! God heeft voor alles gezorgd. »God, de Heer, is eene zon en een schild; de Heer zal genade en eere geven; Hij zal het goede niet onthouden dengenen, die in opregtheid wandelen." O, mijne ziel! vertrouw volkomen op dien God; ga in al uwe nooden tot Hem; klaag hem uw leed en uw verdriet; zoek bij Hem kracht in den strijd; laat u door Hem leiden en opvoeden, totdat Hij u brengt in de hemelsche woning.

Welk eene zaligheid zal het voor ons zijn, als wij dien God aanschouwen en wij voor eeuwig bij Hem zijn! Welk een genot eeuwig bij de bron van alle vreugde, bij den gever van alle goede gaven te zijn! Welk een voorrecht in zijn huis de hoogste plaats in te nemen! Wel mag de dichter zingen: »Welgelukzalig zijn zij, die in uw huis wonen; zij prijzen U gestadiglijk!" »Ja, »wat zal daar anders overblijven dan lof en aanbidding! Zonder ophouden zullen wij daar God en het Lam de kracht en rijkdom en wijsheid en sterkte en eer en heerlijkheid en dankzegging toebrengen. Daar zullen wij niet moede worden de lofzangen voortdurend te herhalen; o neen! het zal een waar genot, het leven voor ons zijn.

Heerlijk voorrecht der verlostten — God zelf te mogen aanschouwen! Voorzeker het is eene zalige gedachte van al het lijden, den strijd, de moeite, het verdriet en de zonde dezer aarde verlost te zijn; ja, ik verblijd mij met gróóte blijdschap, dat dit sterfelijke en verderfelijke ligchaam, aan zoovele zwakheden en ziekten onderhevig, haast in een onsterfelijk en onverderfelijk zal veranderd worden; mijne ziel springt op van vreugde bij de gedachte, dat ik den nieuwen lofzang mede zal aanheffen en mij zal baden in het hemelsche licht; maar wat is dat alles bij het heerlijke voorrecht — God zelf te aanschouwen, Jezus te zien, gelijk Hij is. O, mogt dat toch meer het voorwerp van ons verlangen zijn! Helaas! wij verlangen zoo dikwijls naar

den hemel, omdat wij daar van alle moeite en strijd bevrijd zijn omdat wij ontevreden zijn over de omstandigheden, in welke wij ons bevinden of moedeloos over het gebrek, dat hier heerscht; en niet, omdat wij in den hemel God en Jezus zullen vinden. Wij verblijden ons dan meer in de geschenken dan in de tegenwoordigheid van onzen Heer. De gevolgen van ons verlaten van de aarde en van onze komst in den hemel zijn de voorwerpen van ons verlangen in plaats van God zelven. Ach, hoe zelfzuchtig zijn onze harten! Wij rekenen het niet der moeite waardig eenige dagen hier beneden God te verheerlijken; het is er ons slechts om te doen, hoe eer hoe liever weg te wezen, omdat wij den strijd moede zijn; het is ons niet zalig, om den naam van Christus gesmaad te worden, zijn kruis op ons te nemen en het Hem na te dragen. Neen! dat is niet het ware verlangen naar den hemel. Het ware verlangen heeft God en Christus tot voorwerp; het wenscht van de aarde weg te zijn, omdat God er niet is; het verlangt naar den hemel, omdat God er woont; het zegt met den dichter: »Mijn hart en mijn vleesch roepen uit *tot den levenden God*;» het heeft met Paulus meer behagen om uit het ligchaam uit te wonen en *bij den Heer* in te wonen; het zegt: »Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstroomen, alzoo schreeuwt mijne ziel tot *U, o God!* Mijne ziel dorst *naar God, naar den levenden God!*»

Dat verlangen zal weldra vervuld worden. Spoedig zal de Heer zelf met een geroep, met de stem des archangels, en met de bazuine Gods nederdalen van den hemel; en die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan; daarna wij, die levend overgebleven zijn, zullen te zamen met hen opgenomen worden in de wolken, den Heer te gemoet, in de lucht; en alzoo zullen wij altijd met den Heer wezen (1 Thess. 4). Ja, Jezus verlangt naar ons. »Vader! ik wil, dat waar ik ben, ook die bij mij zijn, die Gij mij gegeven hebt.» Hij maakt ons nu de plaats bereid in het huis des Vaders; en zoodra voor ons allen die plaats bereid is, dan komt Hij weder, om

ons tot zich te nemen, opdat, zegt Hij, ook gij zijn moogt, waar Ik ben. Herhaalde malen roept Hij het ons toe: »Ziet, ik kom haastelijk!» Verblijd u daarom, o mijne ziel! Aan uw verlangen zal weldra voldaan, uw heimwee zal haast gestild worden. Weldra zult gij het aangezigt uws Verlossers aanschouwen en Hem in een verheerlijkt ligchaam eeuwig loven en prijzen!

Hoe zal 't ons zijn, wanneer wij opgenomen

Van 't aardsch tooneel, verlost van elken strijd,

Uit onze vreemdingschap in Sion komen,

En ingaan door de poort der eeuwigheid!

Als wij het laatste stof van onze voeten,

Het laatste zweet van 't voorhoofd zien gewischt,

En van nabij aanschouwen en begroeten,

Wat hier den moed reeds dikwijls heeft verfrischt!

Hoe zal 't ons zijn, als wij door heldre stralen

Van 't eeuwig licht omringd, verheerlijkt zijn;

Als wij verlost van moeite, pijn en kwalen

Onsterflijk, onverderflijk zijn en rein!

Als wij door geen gebreken uitgesloten,

Van allen last bevrijd, verheugd en blij,

Als hemelburgers, als Gods huisgenooten

Een plaats bekomen in der heiligen rei!

Hoe zal 't ons zijn, als ons uit duizend monden

De lofzang tegenklinkt het Lam ter eer;

En als ook wij des Heilands lof verkonden,

En vol aanbidding knielen voor Hem neêr;

Als Hij als overwinnaars ons wil loonen

Voor 't werk door zijn genâ in ons volbragt,

En we aan zijn voeten werpen ons kroonen,

Hem brengen heerlijkheid, en roem, en magt!

Hoe zal 't ons zijn, als wij op al die jaren
Door ons beleefd in 's werelds woestenij,
Op al die ontrouw, op dat tal gevaren
Van 's werelds list en Satans huichlarij
Terugzien, en dan al die trouw aanschouwen
Van Hem, die ons vooruitging in den strijd,
Ons hart vervulde met een vast vertrouwen,
En toen de zegepraal ons heeft bereid!

Hoe zal 't ons zijn? O, wat geen ziel kon denken,
Wat door geen oog, geen oor vernomen is,
Dat zal de Heer zijn gunstgenooten schenken
In 't heerlijk land van zijn beloftenis.
Komt dan! vol moed het steile pad betreden;
Het heerlijk loon is wel die moeite waard;
Vol moed met 't oog omhoog den strijd gestreden;
Aan wereld, zonde en hel den krijg verklaard!
